

649.10.23

4

๒๒

การศึกษารูปแบบกรรมการจัดกิจกรรมคือสร้างสรรคให้แกเด็กปฐมวัย
สำหรับบุคคเ็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก

ห้องสมุดนิสิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญาบัตร

ของ

ชงหมาย เขต

15 เม.ย. 2535

เสนอขอมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า
ปริญญาการศึกษาหาบัณฑิต
เมษายน 2532

อธิการ เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1 3 2 3 3

177004

การพัฒนาชุดฝึกอบรมการจักกักรวมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัย
สำหรับศูนย์เด็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก

บทคัดย่อ
ของ
ฉันทมา ย เชอติ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์
ปริญญาการศึกษาบัณฑิต
เมษายน 2532

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาและค้นหา มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมการจักกิจกรรม ศิลปสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัย สำหรับผู้ดูแลเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กและตรวจสอบคุณภาพ ชุดฝึกอบรม

กลุ่มประชากร คือ ผู้ดูแลเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก ๗๗ คน บางรักและเขตบางนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 354 คน และกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ดูแลเด็กจำนวน 30 คน ซึ่งได้จากการสุ่มจากกลุ่มประชากรด้วยวิธีสุ่มแบบแบ่งตามลำดับชั้น ร้อยละ 8 ใน 3 เขต ดังกล่าว

เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ ชุดฝึกอบรมการจักกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยยึดรูปแบบของชุดการสอนของ เร็กซ์ เมเยอร์ โดยใช้แบบประเมินของตนเอง แบบวัดผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรม แบบสอบถามความคิดเห็นต่อชุดฝึกอบรม เป็นเครื่องมือในการหาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม

ผลการวิจัย มีดังนี้

1. ใ้ชุดฝึกอบรม 2 ชุด ชุดฝึกอบรมชุดที่ 1 คือ กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ (ภาคทฤษฎี) มี 2 กิจกรรม ได้แก่ ความเข้าใจในการจักกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ และพัฒนาการทางศิลปะของเด็ก และชุดฝึกอบรมที่ 2 คือ กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ (ภาคปฏิบัติ) มี 4 กิจกรรม ได้แก่ การจักกิจกรรมการปั้น การจักกิจกรรมการเขียนภาพ การจักกิจกรรมการไล่กันสี และการจักกิจกรรมการสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ

ชุดฝึกอบรมทั้ง 2 ชุด มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. ผลสัมฤทธิ์ของชุดฝึกอบรมภายหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผู้ดูแลเด็กมีความคิดเห็นต่อชุดฝึกอบรมในทางบวกระดับสูง

THE DEVELOPMENT OF CHILD MINDER TRAINING PACKAGES :
CREATIVE ART ACTIVITIES FOR YOUNG CHILDREN
IN DAY CARE CENTER

AN ABSTRACT

BY

SOMMAI CHUADEE

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

April 1989

The purposes of this study were to develop training packages on young children's creative art for child minders in the day - care centers, and to test the quality of the training packages.

The population was 354 child minders in the day - care centers in Pathumwan, Bangrak and Yannawa of Bangkok Metropolis. The sample consisted of 30 child minders, randomly selected from the population in those three districts, 8% of each.

The instrument applied in this research was the Training Packages developed by the researcher based on the minicourse formerly designed by Lex Meyer. The Self Evaluation Form, The Achievement Test and the Opinion Inventory were utilized to determine the quality of the Training Packages.

The research findings were as follows :

1. Two Training Packages were developed. The first Training Package was Theory on Creative Art consisted of 2 activities, Understanding in Creative Art and Stage of Child Development in Art.

The second Training Package was the Practice on Creative Art consisted of 4 activities; Modelling; Drawing; Colour Play and Construction from Waste Materials.

The two Training Packages yielded acceptable quality in accordance with the specified criteria.

2. The child minders' achievement gained scores were significant at .01 level.

3. The child minders' showed highly positive opinions toward the training packages.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบไล่พิจารณาปริญญาโทฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... (Signature) ประธาน

(ศ. คร. ฉันทนา ภาควงกช)

..... (Signature) กรรมการ

(รศ. คร. ไทศาส หวังทานิช)

คณะกรรมการสอบ

..... (Signature) ประธาน

(ศ. คร. ฉันทนา ภาควงกช)

..... (Signature) กรรมการ

(รศ. คร. ไทศาส หวังทานิช)

..... (Signature) กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ศ. คร. อารี สันตวี)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาโทฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... (Signature) คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ. คร. ชมพร บัวทอง)

วันที่... 10... เดือน... 1007... พ.ศ. 2532

ประกาศคุณูปการ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จล่วงไต่คว้าความช่วยเหลือของบุคคลหลายฝ่ายและบุคคลอื่น ๆ เป็นจำนวนมาก ในการให้ความรู้ คำปรึกษา ข้อเสนอ ให้อบรม และความร่วมมือในคำปรึกษาต่าง ๆ ตลอดจนให้กำลังใจ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณและขอขอบคุณบุคคลที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้ เป็นอย่างสูงคือ

ผศ.ดร.ฉันทนา ภาควงษ์ รศ.ดร.ไพศาล หวังพานิช ได้ช่วยกรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบงานวิจัยทุกชั้นตอน

ศ.ดร.อารี สัมถวี กรรมการสอบชั้นสุดท้ายที่กรุณาตรวจสอบรายงานการวิจัย ทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จล่วงไต่คว้าก็

อาจารย์ราที ทองสวัสดิ์ ให้คำแนะนำและกำลังใจตลอดเวลาและกรุณาจัดหาสื่อประกอบชุดฝึกอบรม ตลอดจนผศ.เลิศ อานันท์ และ อาจารย์พีธีร์ ผอ.โยธิน ได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติม ทำให้งานวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

รศ.ดร.เป็รื่อง กุญฑ คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ได้กรุณาให้ขอเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ รศ.ดร.สุนทร โสภณบรรเทาและรศ.ดร.ณัฐ อารยะวิญญู ได้ช่วยกรุณาตรวจสอบเกี่ยวกับบทคัดย่อ

รศ.ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่ รศ.ฉ้วน สายยศ ผศ.ดร.พิภร ทองชั้น รศ.สมสรร วงษ์น้อย รศ.ฉัตรวิไล หวังพานิช รศ.พวงรัตน์ ทวีรัตน์ ผศ.ระอ อุดิกร ผศ.ดร.เยาวพา เกษะคุปต์ อาจารย์สุจินดา ชจรุ่งศิลป์ ได้กรุณาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาชุดฝึกอบรม และอาจารย์ถิถก ทิลาภานนท์ กรุณาช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผศ.โอวาท ก.ญ. โอบอธ สนิทนต์ อาจารย์วิบูลย์ อาจารย์สุชาดา สุทธาพันธ์ ช่วยบันทึกเสียงคำบรรยาย เนื้อหาประกอบชุดฝึกอบรม อาจารย์สุทิพย์ รัตนสมานหาช่วยเหลือในคำบอกแผน โปร่งใส อาจารย์มณฑา สุขदार และครอบครัว ช่วยประสานงาน คำเอกสารการฝึกอบรม องค์การยูนิเซฟอนุภาคให้ใช้แบบบันทึกภาพมาประกอบการฝึกอบรม

อาจารย์แจ่มจันทร์ เกียรติคุณ และอาจารย์กรวิภา สรรพกิจจานง ช่วยเป็นวิทยากร
ในการฝึกอบรม อาจารย์มาฉวีภา บศสิริสุทธิ์ และอาจารย์รัตนวดี รอกภิรมย์ ช่วยในค้ำ
นันทนาการ อาจารย์มีทนา ห้าพิภิก อาจารย์รุ่งรวี กนกวิบูลย์ศรี อาจารย์รักทวรวรรณ
ศิริฉัตร และอาจารย์สุจิตรา ชาวสาธาง ช่วยเป็นผู้ตั้งเกณฑ์พฤติกรรมผู้รับการอบรม
และช่วยประสานงานในการทดลองใช้ชุดฝึกอบรม

ท่านผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสามเสน ท่านผู้ช่วยผู้อำนวยการและเจ้าหน้าที่
ของโรงเรียน ได้กรุณาให้ความสะดวกตลอดระยะเวลาฝึกอบรม

นายอภิชาติ กุศลสันต์กั ผู้ตรวจราชการกรมประชาสงเคราะห์ นายประวิทย์
หาญณรงค์ ผู้อำนวยการกองสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยชรา คุณภรรยา คุณประพันธ์
คุณฉวีวรรณ บุญยรัตนันต์ ศศ.สมใจ ทิพย์ชัยเมธา อาจารย์กัญญา เกตุกธำ
กร.วรนาท ภัคสุดไทย นางสาวสุชานา คณิสสรมงคล อาจารย์บุษกานต์ผู้วิจัยแควม
ดี ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ที่เป็นผู้ให้กำลังใจ คอยห่วงใย และสนับสนุนในการทำวิจัยครั้งนี้
มาโดยตลอด

ศศ.กร.ภรณี สุรวิทันะ ศศ.กร.ฉันทนา ภาคบงกช และกร.พัฒนา ชัยหงส์
ที่กรุณาถ่ายทอดวิชาการศึกษาปฐมวัยให้แก่ผู้วิจัย ทำให้มีพื้นฐานด้านวิชาการและเกิดความมั่นใจ
ที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

นอกจากนี้กลุ่มบุคคลที่สำคัญที่สุด ที่ทำให้การวิจัยครั้งนี้สัมฤทธิ์ผลและอาจจะเป็นประโยชน์
ต่อการศึกษาปฐมวัยของประเทศไทยในอนาคต คือ ผู้ดูแลเด็กในเขตปทุมวัน บางรัก และ
เขตยานนาวา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการทบทวนแบบสอบถาม
และเป็นกลุ่มทดลองในการหาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม ซึ่งส่วนใหญ่กระทำด้วยความเต็มใจยิ่ง

คุณคำและประโยชน์ใด ของปริญญาโทฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา
พระรัตนตรัย คุณฉิกา มารดา คุณยาย คุณครู - อาจารย์ ของผู้วิจัยทุกท่าน

สมหมาย เชื้อศรี

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ความเป็นมาของปัญหา	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
	ขอบเขตของการวิจัย	3
	ความสำคัญของการวิจัย	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2	เอกสารและงานวิจัย	7
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ เค้กปฏุมวัย	8
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์	23
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดฝึกอบรม	31
	สมมติฐานในการวิจัย	42
3	วิธีดำเนินการวิจัย	43
	วิธีสร้างชุดฝึกอบรม	43
	วิธีสร้างแบบทดสอบ	48
	วิธีตรวจสอบคุณภาพของชุดฝึกอบรม	51
	การทดลอง	53
	สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล	54
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
	การวิเคราะห์ผลการทดลอง	57

5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	60
	จุดมุ่งหมายของการวิจัย	60
	สมมติฐานในการวิจัย	60
	วิธีดำเนินการวิจัย	60
	วิธีดำเนินการทดลอง	62
	การวิเคราะห์ข้อมูล	62
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
	อภิปรายผล	63
	ข้อเสนอแนะ	65
	บรรณานุกรม	66
	ภาคผนวก	73
	ประวัติย่อของผู้วิจัย	327

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาชุดการเรียนรู้การสอนจอมท	37
2 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพชุดฝึกอบรม ครั้งที่ 2	52
3 การช้กลุ่มตัวอย่าง	53
4 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม	57
5 ผลการเปรียบเทียบคะแนนการสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม	58
6 ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นที่มีต่อชุดฝึกอบรม	59
7 ผลการสำรวจความต้องการและความจำเป็นในการฝึกอบรม	82
8 การวิเคราะห์ความสอดคล้องของ ข้อเสนอวัดผลสัมฤทธิ์เป็นรายข้อกับ จุดประสงค์ทั่วไปของชุดฝึกอบรม	91

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 รูปแบบการจัดการ เว็บบนการสอนตามวิธีระบบ	35
2 วงจรกระบวนการสอนของกิจกรรมชุดฝึกอบรม	46

ความเป็นมาของปัญหา

การพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นการวางรากฐานให้ประชากรซึ่งเป็นทรัพยากรของประเทศมีคุณภาพมุ่งหมายที่มีความสำคัญในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ โฟรเบอ (Froebel) บิดาแห่งการศึกษาปฐมวัยคือการส่งเสริมพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็กด้วยการกระตุ้นให้เกิดความคิดในการสร้างสรรค์อย่างเสรี โดยใช้การเล่นและกิจกรรมเป็นเครื่องมือ (พิชัย สันติภรณ์. 2516 : 2) กิจกรรมที่สำคัญกิจกรรมหนึ่งที่จะส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์จิตใจและสังคม ให้เหมาะสมสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย คือ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ อันประกอบไปด้วยกิจกรรมการเขียนภาพทวิสี เทียนและดินสอสี การเขียนภาพระบายสีด้วยสีน้ำ การปั้นดินน้ำมัน กั้นเหนียว หรือปั้นแป้ง การพิมพ์ภาพทวิสีต่างๆ การฉีกตัดปะกระดาษ และการสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ เป็นต้น

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้เด็กปฐมวัยเป็นคนช่างสังเกต คิดหาเหตุผล ฝึกการสร้างสรรค์ ฝึกลักษณะนิสัยและฝึกความพร้อมในการเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 56 - 57) ตามทฤษฎีพัฒนาการทางด้านความคิดความเข้าใจของ เพียเจต์ (Piaget) กล่าวว่า เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการอยู่ในขั้นก่อนปฏิบัติการ (Preoperational Thought) คือ อยู่ในระยะการแก้ปัญหาด้วยการรับรู้และยังไม่รู้จักการใช้เหตุผล (พรวิณี ช. เจริญ. 2528 : 90) ดังนั้นการจัดกิจกรรมให้เด็กในวัยนี้โดยถูกต้องเหมาะสมจะช่วยให้เด็กได้พัฒนาทุก ๆ ด้านได้ดี จากการสรุปผลการดำเนินงานของงานส่งเสริมและควบคุมสถานสงเคราะห์เด็กและสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ปี 2527 พบว่า ผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่ไม่สามารถจัดกิจกรรมที่เหมาะสมให้เด็กได้ ทั้งนี้เพราะขาดความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ (กองส่งเสริมเด็กและบุคคลวัยรุ่น. 2527 : ไม่มีเลขหน้า) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มีटना ทาพรวิ (2531 : 156) ที่พบว่า การจัดกิจกรรมให้เด็กโดยทั่วไป รวมทั้งกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

โดยจึกได้ไม่เหมาะสม เนื่องจากครูส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กอย่าง ถูกต้องและซาคทักษะในการจัดกิจกรรม นอกจากนี้พบว่าครูยังไม่สามารถจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ประเภทปั้น การเขียนภาพ งานกระดาษ การเล่นกับสีและการประดิษฐ์เล่นวัสดุต่าง ๆ ให้เด็ก อย่างเพียงพอ (วาริณี ปรุณสิงห์. 2524 : 129 - 149) จึงควรมีการปรับปรุงรูปแบบและ วิธีการสอน (จันทร์ทรรพ เทวรักษ์. 2526 : 65) การที่ศิลปสร้างสรรค์ไม่ได้รับการส่งเสริม เพื่อให้ควร อาจเนื่องจากอิทธิพลของยุคครองเด็กที่เข้าใจผิดว่าการอ่านเขียนเป็นเรื่องของการ พัฒนาสติปัญญาเพียงอย่างเดียว จึงเร่งเด็กปฐมวัยให้อ่านเขียนได้เร็วเพื่อเด็กจะได้ฉลาด (ราตี ทองสวัสดิ์. 2527 : 101 - 102)

การส่งเสริมให้เด็กสามารถจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพจำเป็น ที่ต้องมีการพัฒนาความสามารถของเด็ก โดยให้มีรูปแบบและวิธีการที่ มีเครื่องมือที่เหมาะสม ซึ่งการเสริมสร้างความสามารถดังกล่าวนี้ของอาศัยการฝึกอบรม เพราะการฝึกอบรมเป็นการช่วย ให้บุคคลมีความรู้ ความเชี่ยวชาญที่แท้จริง สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (เริงลักษณ์ โรจนพันธ์. 2529 : 1) จากการศึกษาของ ชูทิมา ลวสุคนันท์ (2525 : ๑) พบว่าสมรรถภาพ ที่ครูอนุบาลขาดมากที่สุด คือ สมรรถภาพด้านทักษะในการสอนตามแนวการจัดประสบการณ์อันบูรณา ลซึ่งสอดคล้องกับการสำรวจหาความจำเป็นในการฝึกอบรมที่เลี้ยงเด็กของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน โดยวิธีสัมภาษณ์ พบว่าทั้งผู้ประกอบการและที่เลี้ยงเด็กส่วนมากขาดความรู้และทักษะในการจัดกิจกรรม ให้เด็กตามวัย และมีความต้องการให้จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์และกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับเด็กปฐมวัย (กรมประชาสงเคราะห์. 2525 : 23) แต่ในการฝึกอบรมทั่วไปต้องลงทุน ค่อนข้างสูง ระยะเวลาในการเตรียมการและค่าใช้จ่ายจะสูงเฉพาะด้านทุกครั้ง การให้ชุดฝึกอบรม จะช่วยลดปัญหาในคานดูแลเชี่ยวชาญและสามารถที่จะถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เข้ารับการอบรมแต่ละรุ่น เหาเห็นแก่กัน ชุดการสอนจุลบท (Minicourse) เป็นชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพสูง เพราะเป็น วิธีการมีระบบ (System Approach) แต่ละชุดใช้เวลาสอนเป็นช่วงสั้น ๆ มีลักษณะเบ็ดเสร็จสมบูรณ์ ในตนเอง ผู้วิจัยจึงเลือกให้ชุดการสอนจุลบทมาเป็นแนวทางในการพัฒนาชุดฝึกอบรม

จากทัศนะและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะค้นคว้าและพัฒนาชุดฝึกอบรมแบบจุลบท เรื่อง "การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูในสถานรับเลี้ยงเด็ก" เพื่อ นำไปพัฒนาความสามารถของคุณครูในกาจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อนึ่ง การพัฒนาชุดฝึกอบรมครั้งนี้มีพื้นฐานมาจากผลสำรวจความคิดเห็นของคุณครูและผู้บริหาร

สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน สังกัดกรมประชาสงเคราะห์ ในเขตปทุมวัน เขตบางรักและเขตยานนาวา
จังหวัดกรุงเทพมหานคร คาดว่าซุกนีกอบรมนี้จะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพของบุคลากรเด็กในการจัด
กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัยในสถานรับเลี้ยงเด็ก ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาซุกนีกอบรมการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัยสำหรับบุคลากรเด็กใน
สถานรับเลี้ยงเด็ก และตรวจสอบคุณภาพของซุกนีกอบรมที่สร้างขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาซุกนีกอบรมบุคลากรเด็กสังกัดกรมประชาสงเคราะห์ ที่มีวุฒิการศึกษา
ตั้งแต่ ม.ศ.3 หรือ ม.3 ขึ้นไป เรื่อง "การจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย"
ซุกนีกอบรมที่พัฒนาขึ้นนี้ได้อาศัยความคิดเห็นจากแบบสอบถามความต้องการและความจำเป็นในการฝึก
อบรมจากบุคลากร เป็นหลักในการกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ สื่อการฝึกอบรมและการวัดผล
ประเมินผล โดยมีขอบข่ายการดำเนินงาน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานรับเลี้ยงเด็ก
เอกชน สังกัดกรมประชาสงเคราะห์ ซึ่งมีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ ม.ศ.3 หรือ ม.3 ขึ้นไป ที่สอน
และอบรมเลี้ยงดูเด็ก อายุ 2 - 6 ปี ในเขตปทุมวัน เขตบางรักและเขตยานนาวา จังหวัด
กรุงเทพมหานคร จำนวน 354 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ สุ่มจากประชากรด้วยวิธีสุ่มแบบแบ่งตามลำดับชั้น
(Stratified Random Sampling) โดยสุ่มบุคลากร ร้อยละ 8 ของบุคลากรจำนวน 3 เขต
การปกครอง จังหวัดกรุงเทพมหานคร รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 30 คน

2. ทิวทัศน์ที่ใช้ในการวิจัย

คุณภาพของชุดฝึกอบรมการจักกจิกรรรมคือปสร้างสรรคให้แกเด็กปฐมวัยสำหรับผู้นอเด็ก ซึ่งประกอบด้วย

- 2.1 ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม
- 2.2 ยอดสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรม
- 2.3 ความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมต่อชุดฝึกอบรม

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการแสวงหาวิวัฒนาการชุดฝึกอบรมการจักกจิกรรรมคือปสร้างสรรคให้แกเด็กปฐมวัยสำหรับผู้นอเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก โดยใช้วิธีการสอนแบบจุลบท (Minicourse) การวิจัยครั้งนี้นอกจากเป็นแบบอย่างของการนำเอากระบวนการทางวิทยาศาสตร์ วิธีระบบ (System Approach) มาใช้ในการพัฒนาชุดฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพแล้ว ยังให้ประโยชน์ที่สำคัญ ดังนี้

1. ผู้นอเด็กที่เข้ารับการอบรม โดยชุดฝึกอบรมที่ผ่านการสร้างอย่างมีระบบ จะได้รับการพัฒนาการจักกจิกรรรมคือปสร้างสรรคให้แกเด็กปฐมวัยอย่างแท้จริง
2. ผู้บริหารงานคานการพัฒนาเด็กของกรมประชาสงเคราะห์สามารถนำไปฝึกอบรมผู้นอเด็กของสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนได้
3. ผู้บริหารงานคานการพัฒนาเด็กปฐมวัยหน่วยต่าง ๆ โดยเฉพาะฝ่ายฝึกอบรมบุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยสามารถนำชุดฝึกอบรมไปประยุกต์ใช้ เพื่อสร้างเสริมความสามารถคานการจักกจิกรรรมคือปสร้างสรรคของบุคลากร ในสถานศึกษาของทนไทยให้มีประสิทธิภาพ
4. เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมแบบจุลบท

นิตยสารพิเศษเฉพาะ

1. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กอายุ 2 - 6 ปี ที่ได้รับการเตรียมความพร้อมและอบรมเลี้ยงดูอยู่ในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนเซนต์หลุยส์ เซนต์มารีและเซนต์โยนาห์ จังหวัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งสังกัดกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย

2. ชุดฝึกอบรม หมายถึง วัสดุประกอบการและรายละเอียดต่างๆ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวชุดการสอนจุดจบ (Minicourse) ของ เมเยอร์ (Meyer) เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัยในสถานรับเลี้ยงเด็ก ชุดฝึกอบรมนี้ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้ คือ คำแนะนำและจุดประสงค์ในการฝึกอบรม กิจกรรมชุดฝึกอบรม กิจกรรมผู้รับการอบรม การประเมินผล เอกสาร ชื่อ แผนภูมิ รายละเอียดขององค์ประกอบต่างๆ เหล่านี้ได้จากการวิเคราะห์ระบบ โดยอาศัยข้อมูลพื้นฐานของการหาความต้องการและความจำเป็นจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ชุดฝึกอบรมมีทั้งหมด 2 ชุด 6 กิจกรรม ได้แก่

ชุดฝึกอบรมที่ 1 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (ภาคทฤษฎี) มี 2 กิจกรรม ได้แก่

กิจกรรมที่ 1 เรื่อง ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

กิจกรรมที่ 2 เรื่อง พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก

ชุดฝึกอบรมที่ 2 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (ภาคปฏิบัติ) มี 4 กิจกรรม ได้แก่

กิจกรรมที่ 3 เรื่อง การจัดกิจกรรมการปั้น

กิจกรรมที่ 4 เรื่อง การจัดกิจกรรมการเขียนภาพ

กิจกรรมที่ 5 เรื่อง การจัดกิจกรรมการเล่นกับสี

กิจกรรมที่ 6 เรื่อง การจัดกิจกรรมการสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ

3. ประสิทธิภาพชุดฝึกอบรม หมายถึง คุณลักษณะที่สัมพันธ์ถึงคุณภาพของชุดฝึกอบรม โดยยึดเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 จากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของแต่ละชุด เมื่อไรหาคงกับกลุ่มย่อย

80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนผู้เรียนทั้งหมด ซึ่งทำแบบทดสอบถูกโดยคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ มีค่าไม่ต่ำกว่า 80 เปอร์เซ็นต์ ของคะแนนรวมทั้งหมดทุกกิจกรรม

80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนของแบบทดสอบเป็นรายกิจกรรม ซึ่งหมายถึงว่า ผู้เรียนจำนวน 80 เปอร์เซ็นต์ ขึ้นไปทำข้อสอบรายกิจกรรมนั้นได้ถูกต้อง

4. ผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรม หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้ หลักการและเนื้อหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

5. ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกที่แสดงความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อการฝึกอบรม โดยใช้ชุดฝึกอบรมนี้ วัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

6. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ หมายถึง การปั้น การเขียนภาพ การเล่นกับสีและการสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ สำหรับบุคคลเด็กจักให้แก่เด็กปฐมวัย อายุ 2 - 6 ปี ที่อยู่ในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ซึ่งกิจกรรมประชาสงเคราะห์ โดยให้เด็กปฏิบัติอย่างเสรี เพื่อให้เด็กได้แสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์ ปักกล้ามเนื้อมือและประสาทสัมผัส

7. บุคคลเด็ก หมายถึง ผู้ทำหน้าที่จัดเตรียมความพร้อมและอบรมเลี้ยงดูเด็กอายุ 2 - 6 ปี มีวุฒิทางการศึกษาตั้งแต่ ม.ศ.3 หรือ ม.3 ขึ้นไปที่อยู่ในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ซึ่งกิจกรรมประชาสงเคราะห์ ทั่วประเทศ ในเขตกรุงเทพมหานคร เขตบางรักและเขตยานนาวา จังหวัดกรุงเทพมหานคร

8. สถานรับเลี้ยงเด็ก หมายถึง สถานที่ที่มีการจัดเตรียมความพร้อมและอบรมเลี้ยงดูเด็กอายุ 2 - 6 ปี จัดตั้งและดำเนินการโดยเอกชน ซึ่งกรมประชาสงเคราะห์ ทั่วประเทศ ทั่วประเทศ ทั่วประเทศ ในเขตกรุงเทพมหานคร เขตบางรักและเขตยานนาวา จังหวัดกรุงเทพมหานคร

เอกสารและงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เรียบเรียงเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย
 - 1.1 จิตวิทยาพัฒนาการของเด็กปฐมวัย
 - 1.1.1 ความหมาย
 - 1.1.2 ความสำคัญ
 - 1.1.3 หลักพัฒนาการที่สำคัญ
 - 1.2 พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก
 - 1.2.1 ความหมาย
 - 1.2.2 ชั้นพัฒนาการทางการเขียนภาพ
 - 1.2.3 การวัดพัฒนาการด้านต่าง ๆ จากพัฒนาการทางศิลปะ
 - 1.2.4 กิจกรรมศิลปะกระตุ้นพัฒนาการทางศิลปะ
 - 1.2.5 ลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับพัฒนาการทางศิลปะของเด็ก
 - 1.2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางศิลปะของเด็ก
 - 1.3 ความคิดสร้างสรรค์
 - 1.3.1 ความหมาย
 - 1.3.2 พัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย
 - 1.3.3 ปัจจัยที่ช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์
 - 1.3.4 การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
 - 1.3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
 - 2.1 ความหมาย
 - 2.2 ความสำคัญ

- 2.3 จุดมุ่งหมาย
 - 2.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
 - 2.5 แนวทางการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
 - 2.6 วัสดุที่ใ้รับจากการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
 - 2.7 รูปแบบในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
 - 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดฝึกอบรมและชุดการสอน
 - 3.1 ความหมายชุดการสอนจุดมท
 - 3.2 ทัศนภาพการของชุดการสอนจุดมท
 - 3.3 คุณลักษณะของชุดการสอนจุดมท
 - 3.4 ขั้นตอนการสร้างชุดการสอนจุดมท
 - 3.5 ส่วนประกอบของชุดการสอนจุดมท
 - 3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดฝึกอบรมและชุดการสอน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย

1. จิตวิทยาพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

เด็กปฐมวัยที่มีอายุต่ำกว่า 6 ปี วัยนี้ เป็นช่วงชีวิตที่ละเอียดอ่อนที่สุด โดยเฉพาะพัฒนาการของเด็กรัยตั้งแต่แรกเกิด - 6 ปี เด็กจะมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วในทุก ๆ ด้าน (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาฯ สหประชาชาติ. 2529 : บทนำ) บุคคลเด็กจำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานในเรื่องจิตวิทยาพัฒนาการของเด็กไว้ก่อนเข้ารับการสอนหรือนักอบรม เพราะการรู้และเข้าใจธรรมชาติของเด็กอย่างถ่องแท้จะช่วยในบุคคลเด็กสามารถทำหน้าที่สอนจัดกิจกรรมหรือแนะแนวทางให้เด็กได้เติบโตสมบูรณ์อย่างเต็มที่ (สถานีวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. 2526 : 23)

1.1 ความหมาย

พัฒนาการ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ได้มากขึ้น และที่ขึ้นตามช่วงวัยของชีวิต เช่น เด็กอายุ 2 เดือน เมื่อจับนอนในท่าคว่ำสามารถยกหัวพ้นพื้นได้ มองตามสิ่งของที่เคลื่อนไหวในระยะสั้น ๆ ได้ เด็กอายุ 12 - 18 เดือน สามารถเดินได้ สืบราว บ้านและสิ่งแวดลอม หยิบของใส่ภาชนะได้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ, 2531 : 2 ; คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา สหประชาชาติ, 2529 : 25)

1.2 ความสำคัญ

พัฒนาการของเด็กเป็นสิ่งที่มีคุณค่าแก่เด็กหรือครูควรรู้และศึกษา เพราะมีความสำคัญ ดังนี้

- 1) ความเข้าใจในเรื่องพัฒนาการ จะช่วยให้ทราบว่าเราจะคาดหวังสิ่งใดไ้มาจากเด็กหรือบุคคลในแต่ละระดับอายุ
- 2) ความเข้าใจในเรื่องพัฒนาการ จะช่วยให้ทราบว่าในระกัยอายุใด พฤติกรรมของเด็กหรือบุคคลจะเป็นไปในรูปใด
- 3) ความเข้าใจในเรื่องพัฒนาการ จะช่วยให้เราสามารถตัดสินได้ว่า เด็กของตนต่างจากเกณฑ์กัอย่างใดหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด
- 4) พัฒนาการทั้งหลายของรุกรการแนะแนวทาง พฤติกรรมที่เด็กแสดงออก ย่อมมีความหมายและแสดงถึงขั้นของการ เติบโตควย ถ้าผู้ใหญ่เข้าใจลักษณะธรรมชาติของเด็กที่กัก็ย่อมจะปฏิบัติทบทอเด็กไ้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เป็นการช่วยให้เด็กงอกงามตามศักยภาพของตน ไ้ไ้บ้างเต็มที (สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์, 2526 : 25)

1.3 หลักพัฒนาการที่สำคัญ

บุคคลแ่เด็กหรือครู จำเป็นจะท่องยั้ถือหลักพัฒนาการที่สำคัญเอาไว้ เพื่อประกอบกักับการจัดกิจกรรมศิลปสรางสรรค์ให้แก่เด็กไ้เหมาะสมกับวัยเด็ก ซึ่งหลักพัฒนาการที่สำคัญมีดังนี้ คือ

- 1) พัฒนาการของเด็กจะท่องอาศัยของประกอบทั้งสิ่งแวดล้อมที่เด็กอยู่ และทันรุกรการที่เด็กไ้รับพิศทั้มา และพัฒนาการของเด็กจะเป็นไปตามลำดับขั้น ยกเว้นแต่อัตราของพัฒนาการ เหนือหน้แตกต่างกันตามลักษณะ เฉพาะของเด็กแต่ละคน

- 2) พัฒนาการของเด็กทุกขั้นตอนของเด็กแต่ละช่วงอายุในปฐมวัย มีความหมายและมีความสำคัญแก่ชีวิต เพราะเป็นรากฐานของบุคคลเมื่อเป็นผู้ใหญ่
- 3) เด็กแต่ละคนมีลักษณะเฉพาะมาแต่แรกเกิด และอัตราการเจริญ พัฒนาการของเด็กแต่ละคนไม่เท่ากัน
- 4) เด็กที่มีโอกาสเข้าอยู่ในสถานรับเลี้ยงเด็ก จะมีพัฒนาการด้านอารมณ์ การปรับตัว การเคลื่อนไหวและสังคม ใกล้เคียงกับเด็กที่อยู่กับมารดา
- 5) อาจจะมีเด็กบางประเภทที่มีพัฒนาการไม่เป็นไปเช่นเด็กทั่วไป อาจจะช้า หรือเร็วกว่า แต่ไม่หมายความว่า เด็กดังกล่าวมีความผิดปกติในเรื่องการพัฒนา ยกเว้นในกรณี ที่แตกต่างไปจากเด็กปกติเป็นอันมาก เช่น เด็กปัญญาอ่อนหรือเด็กพิการสาหัส
- 6) การพัฒนาเด็ก อายุ 0 - 6 ปี นั้น เป็นเรื่องสำคัญ เพราะจะเป็น การวางรากฐานแก่เด็กเมื่อเติบโตเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ และการพัฒนานั้นจะต้องกระทำทุกด้านทั้งทางกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ทลอดจนด้านจริยธรรมอื่นจะทำให้การก้าวไปสู่วัยผู้ใหญ่ ดำเนินไป อย่างราบรื่นและสมบูรณ์
- 7) พัฒนาการทุกด้าน มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ทั้งทางกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา หากพัฒนาการด้านใดด้านหนึ่งไม่ได้รับการ เสริมสร้างให้สมบูรณ์ จะมีผลกระทบต่อ การพัฒนาทางด้านอื่น ๆ ด้วย รวมทั้งทางด้านจิตใจและความสมบูรณ์แห่งจิตใจ ซึ่งจะมีผลต่อ การปลูกฝังคุณธรรมต่าง ๆ ให้กับเด็ก
- 8) พฤติกรรมต่าง ๆ ที่เด็กแสดงออกในลักษณะที่ผิดปกตินั้นย่อมมีสาเหตุเสมอ ผู้ดูแลเด็กจะต้องพยายามใกล้ชิดเด็กและหาสาเหตุแห่งความผิดปกติทางพฤติกรรมนั้น ๆ ให้ได้
- 9) บางครั้งความผิดปกติของพฤติกรรม อาจไม่ไ้มาจากสาเหตุเพียงสาเหตุเดียว อาจมีหลายสาเหตุซับซ้อนกัน ควรวิเคราะห์ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กให้ถ่องแท้ เพื่อหาทางแก้ไขปัญหานั้น ได้ตรงเป้าหมาย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2523 : 58 - 59)

2. พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก

2.1 ความหมาย

พัฒนาการทางศิลปะ หมายถึง ความสามารถของบุคคลแต่ละคน ในการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้มากขึ้นและมีความหมาย คุณเหมือนของจริงมากขึ้นตามลำดับขั้นและระดับอายุ อันได้แก่ทักษะการใช้ เส้น สี ช่องไฟ (พื้นที่ว่าง) พื้นผิวและการจัดวางภาพ สามารถจัดใช้สัดส่วนเหมาะสมกลมกลืน ซึ่งเด็กจะทำสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้ตามลำดับพัฒนาการ

พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก มีผู้ค้นคว้าทั้งไทยและต่างประเทศหลายท่าน แต่ที่เป็นที่นิยมและเป็นที่ยอมรับทั่วไป ได้แก่ของ โลเวนเฟลด์ (Lowenfeld) ได้ทำการศึกษาระดับพัฒนาการทางศิลปะของเด็กๆ ทั่ววันตก โดยได้ข้อมูลจากภาพเขียนเป็นเครื่องทดสอบ ตัวอย่างคือ เด็กอายุ 2 - 12 ปี และได้ศึกษาพัฒนาการทางการปั้นด้วย พัฒนาการทางการเขียนภาพจะแบ่งเป็น 5 ขั้นตอนพัฒนาการคู่ขนานกัน คือ แบ่งออกเป็น 5 ขั้น เหมือนกัน

2.2 ขั้นพัฒนาการทางการเขียนภาพ

พัฒนาการทางการเขียนภาพ ของ โลเวนเฟลด์ (Lowenfeld) แบ่งเป็น 5 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นขีดเขียน (Scribbling Stage) หรือขั้นก่อนสัญลักษณ์ เด็กที่อยู่ในขั้นนี้ อายุประมาณ 2 - 4 ปี ขั้นขีดเขียน นี้แบ่งเป็นระยะ ได้ 4 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ขีดเขียนอย่างไม่เป็นระเบียบ (Disordered Scribbling) เด็กอายุประมาณ 2 ปี กล้ามเนื้อแขนยังไม่แข็งแรง ถ้าจับดินสอดเขียนลงบนกระดาษ จะกำดินสอด ขีดเขียนทั่วๆ ไปมาปะปะ เด็กสนใจแต่การเคลื่อนไหวของมือ เท่านั้น

ระยะที่ 2 ขีดเป็นเส้นยาว (Longitudinal Scribbling) เด็กมีอายุเพิ่มขึ้น กล้ามเนื้อแขนแข็งแรง การควบคุม การเคลื่อนไหวร่างกายดีขึ้น เด็กสามารถขีดลากไปมา เป็นเส้นยาว ๆ ขอนกันหลาย ๆ เส้นได้

ระยะที่ 3 ขีดลากเป็นวงหรือวงกลม (Circular Scribbling) เด็กมีอายุเพิ่มขึ้นอีก และสามารถควบคุมการเคลื่อนไหวของตนได้ดียิ่งขึ้น เด็กจะขีดลากเส้นบรรจบกันเป็นวงหรือวงกลมได้โดยการเคลื่อนไหวแขนทั้งแขน

ระยะที่ 4 ชีคเขียนแบบมีความหมาย หรือระยะปลายของขั้นขีดเขียน (Naming Scribbling) เกิดอายุใกล้ 4 ปี การขีดลากเส้นต่าง ๆ ประกอบกับการฝึกคิด การเคลื่อนไหวของเด็กเริ่มเบียดมาเป็นจินตนาการเกี่ยวกับภาพมากขึ้น ถ้าเด็กมีจินตนาการเกี่ยวกับภาพโดยสมบูรณ์เมื่อใด เด็กจะทำหิ้งขีดเขียนและอธิบายภาพหรือเอาเป็นเรื่องราว ซึ่งถือว่า ระยะที่ 4 นี้ เป็นระยะที่มีความสำคัญมากต่อการพัฒนาขั้นต่อ ๆ ไป

ขั้นที่ 2 เริ่มต้นเขียนภาพให้ความหมาย (Pre-Schematic Stage) หรือขั้นเริ่มเป็นสัญลักษณ์ เกิดอายุประมาณ 4 - 7 ปี ขั้นนี้มีลักษณะ ดังนี้ จากรูปภาพคน จะเห็นว่า เด็กใช้เส้นต่าง ๆ เป็นสัญลักษณ์ของส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น วงกลม เป็นศีรษะ เส้นยาว ๆ แทนลำตัว แขนและขา ส่วนเหล่านี้ถ้าแยกออกจากกันจะดูไม่ออกมาเป็นส่วนไหนของตัวคน ถ้าดูของไฟในภาพจะพบว่า ยังไม่มีระเบียบ ซึ่งต่าง ๆ ไม่สัมพันธ์กัน สีที่ตามใจชอบไม่ตรงกับความเป็นจริง นอกจากสีของสิ่งที่ประทับใจ เด็กอาจใช้สีตรงกับความเป็นจริง การออกแบบยังไม่มี

ขั้นที่ 3 ขั้นเขียนภาพใกล้เคียงของจริง (Schematic Stage) เกิดอายุประมาณ 7 - 9 ปี เด็กยังยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เด็กมักเขียนภาพทิวเขาไรเส้นเรขาคณิตมาประกอบกัน เช่น เขียนภาพคน ก็ใช้วงกลม สามเหลี่ยมและสี่เหลี่ยม เป็นต้น การใช้เส้นฐาน (Base Line) คือ ลากเส้นตรงเส้นหนึ่งตามแนวนอนเหนือขอบล่างของกระดาษและเขียนทุกสิ่งทุกอย่างที่สัมพันธ์กันลงบนเส้นฐาน เช่น คน บ้าน ต้นไม้ และอื่น ๆ จะเรียงกันอยู่บนเส้นฐานนี้ บางทีไม่ขีดเส้น แต่เอาขอบกระดาษล่างแทนเส้นฐาน บางครั้งใช้เส้นฐานเป็นเส้นโค้ง ถ้าเด็กต้องการ เขียนสิ่งที่สัมพันธ์กันทุกใหม่ลงบนกระดาษแนบเดียวกัน ก็ขีดลากเส้นฐานใหม่อีก เด็กจะเขียนภาพสิ่งต่าง ๆ ให้ทั้งใกล้จากอยู่บนเส้นฐาน ถ้าเด็กเขียนภาพห้องทำจะเขียนไว้ริมขอบกระดาษด้านบน ไม่มีสิ่งใดบัง และสีจะเป็นสีฟ้าหรือน้ำเงินเสมอไป ส่วนดวงอาทิตย์ตามักจะอยู่บนห้องทำ นอกจากเด็กจะใช้เส้นฐานแล้วเด็กยังเขียนภาพที่มีลักษณะ "พับกลาง" (Folding Over) และ ภาพ "เอกซเรย์" (X-ray Picture) คือ สามารถเห็นส่วนที่อยู่ภายในด้วย เช่น เขียนภาพบ้าน ก็ขีดถึงเครื่องใช้ภายใน ก็จะเขียนภาพบ้านที่มี โต๊ะ เกียงนอน เป็นต้น ทั้งนี้เพราะเด็กเห็นว่าสำคัญสำหรับตน แต่ถ้าเด็กเห็นว่าภาพนอกมาให้ความหมาย เด็กก็จะเขียนทั้งส่วนภายในภายนอกปะปนกัน สำหรับสีของวัตถุ การออกแบบยังไม่มีโดยทรง

ชั้นที่ 4 ชั้นเริ่มต้นเขียนภาพอย่างของจริง (The Drawing Realism)

เด็กอายุประมาณ 9 - 11 ปี เด็กวัยนี้ชอบอยู่กลุ่มเพศเดียวกัน ต้องการเป็นอิสระในสังคม อยากเป็นตัวของตัวเอง เข้าใจความแตกต่างระหว่างเพศ เด็กหญิงสนใจการแต่งกาย การเขียนภาพของเด็กจะมีข้อสังเกตได้ ดังนี้

1) ภาพคน การเขียนภาพคนเด็กพยายามใช้เส้นที่ใกล้ความจริงมากขึ้น แต่เด็กยังไม่มีความคิดรวบยอด (Concept) อย่างถูกต้องในสิ่งที่เห็น ภาพคนที่เขียนจึงแข็งทื่อเสียด้านไม่มีรอยพับหรือย่น

2) สี ใช้ตรงกับความจริงตามธรรมชาติ แต่บางครั้งใช้อารมณ์และความรู้สึกนึกคิดที่ตนเองมีประสบการณ์เพิ่มเข้าไปด้วย เช่น ใช้สีไม่สดในการเขียนภาพบ้านคนจน เป็นต้น

3) ช่องไฟ มีการเปลี่ยนแปลงการใช้เส้นฐาน

4) การออกแบบ มีการประดิษฐ์เสียด้านให้ลวดลาย ภาพบ้านอาคาร มีการตกแต่งภายในสถานที่

ชั้นที่ 5 ชั้นเขียนภาพเหมือนของจริง (Pseudo Realistic) เด็กอายุ

ประมาณ 11 - 12 ปี เด็กมีความคิดจินตนาการ โดยสมมุติสิ่งที่เล่นไว้เป็นไปตามความคิดคำนึง เด็กวัยนี้มีความรู้สึกต่อการประสบการณ์ทางการสร้างสรรค์ทางกัน แบ่งออกเป็น 2 พวก

1) พวกที่มีความรู้สึกตามสิ่งที่เราจักสัมผัส (Visually Minded) เด็กพวกนี้ช่างสังเกต เอาใจใส่ความแตกต่างของสีและเงา สำหรับช่องไฟ เด็กเริ่มรู้จักเส้นระกำระยะใกล้ไกล

2) พวกที่ทำความเข้าใจของสิ่งของต่าง ๆ ด้วยประสบการณ์ของตนเอง (Non-Visually Minded) พวกนี้ใช้อารมณ์เขาช่วยในการเขียนภาพต่าง ๆ เน้นส่วนต่างๆ เกินความจริง (Lowenfeld. 1970 : 89 - 221)

กรณี กุรวีฑะ (2524 : 115) กล่าวถึง พัฒนาการทางศิลปะของเด็กปฐมวัย ในการเขียนภาพด้วยสีเทียน ควยวิธแบ่งออกเป็น 4 ระดับอายุ คือ

อายุ 1 - 2 ปี เด็กจะลากเส้นยุ่ง ๆ ใดโดยไม่มีจุดหมาย เพียงแต่ทำให้ตนเองเกิดความพอใจเท่านั้น

อายุ 3- 4 ปี เด็กเริ่มบอกชื่อภาพที่ตนเองวาดได้ (ซึ่งผู้ใหญ่อาจไม่เห็นเหมือนภาพที่เด็กวาด)

อายุ 4 - 5 ปี เด็กสามารถเขียนภาพจริงได้ โดยสิ่งที่ปรากฏในภาพนั้นจะเป็นสิ่งที่คุ้นเคย

อายุ 5 - 6 ปี เด็กจะเขียนภาพตามความเป็นจริงขึ้น โดยเริ่มปรับตัวด้วยการสังเกต แต่ยังไม่ถูกต้องในเรื่อง สี ขนาด และความเป็นจริง ทั้งนี้เนื่องจากวุฒิภาวะของเด็กยังไม่สูงพอ

2.3 การวัดพัฒนาการด้านต่าง ๆ จากพัฒนาการทางศิลปะ

เราสามารถวัดพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กได้จากผลงานที่ปรากฏตามอายุพัฒนาการทางศิลปะของเด็ก โดยวัดพัฒนาการของเด็กในด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

1) พัฒนาการทางการสร้างสรรค์ เด็กสามารถคิดแปลง แก้ปัญหา ทำสิ่งต่าง ๆ ให้ดีและมีคุณค่ากว่าเดิมได้ นอกจากนี้เด็กยังสามารถแสดงออกด้วยการวางแผนงาน ออกแบบ วัตถุประสงค์โดยการสังเกตและทดสอบ

2) พัฒนาการทางด้านสติปัญญา เด็กมีความสามารถในการจดจำได้ มีความสังเกตละเอียดถูกต้องยิ่งขึ้น ฉลาด มีไหวพริบ แสดงออกโดยการแก้ปัญหาได้ดี มีการสร้างสรรค์ทางผลงาน วัตถุประสงค์โดยการสังเกต ทดสอบ และสัมภาษณ์

3) พัฒนาการทางด้านอารมณ์ เด็กมีความสามารถในการแสดงออกอย่างอิสระ ควบคุมอารมณ์ได้ และมีความมั่นใจในการทำงาน พัฒนาการทางด้านอารมณ์ร่วมไปถึงสุขภาพจิต ความมั่นคงทางอารมณ์ และพัฒนาการทางบุคลิกภาพ ควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างสุจริต เป็นระเบียบ มีความสบายและมีความสุขในการทำงาน วัตถุประสงค์โดยการสังเกตและการสัมภาษณ์

4) พัฒนาการทางด้านร่างกาย เด็กมีความสามารถในการปฏิบัติทางศิลปะ ใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ได้คล่องแคล่ว มั่นคง ไม่เป็นอันตราย มีความแน่นอน และแม่นยำในการทำงาน การแสดงออกโดยการปฏิบัติ และการเคลื่อนไหว มีทักษะในการเขียนภาพและปั้น และการใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้อย่างคล่องแคล่ว การวัดผลทำได้ด้วยการสังเกต สัมภาษณ์และทดสอบ

5) พัฒนาการทางค่านิยม เกิดมีความสามารถในการเข้าใจในสิ่งแวดล้อม เข้าใจความต้องการของผู้อื่นและสามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การแสดงออก โดยการทำงาน การประสานงาน การคิดและการเข้าใจในผู้อื่น การวัดผลวัดผลการทำงาน การสัมภาษณ์และการทบทวน

6) พัฒนาการทางสุนทรียภาพ เกิดความนิยม เข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้นจากความ รู้สึกภายใน โดยอาศัยประสบการณ์และการปฏิบัติงานทางศิลปะ เห็นคุณค่าและรักในศิลปะ วัดผลได้ โดยการสังเกต สัมภาษณ์ แบบสำรวจ และทบทวน

7) พัฒนาการทางการเรียนรู้ เกิดสามารถเรียนรู้จากความรู้สึกในการ เคลื่อนไหวของร่างกายและสิ่งของ วัดผลได้โดยการสังเกต สัมภาษณ์และทบทวน (ประภัศร์ นิยมธรรม. 2522 : 50 - 52)

2.4 กิจกรรมศิลปะกระตุ้นพัฒนาการทางศิลปะ

สำหรับศิลปะศึกษาแล้ว การสร้างสรรค์ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางศิลปะ นับเป็นสิ่งสำคัญสุดของการเรียนรู้ เพราะการปฏิบัติกิจกรรมทางศิลปะของเด็ก จะทำให้เด็ก ได้ทดลองใช้วัสดุอุปกรณ์ วัสดุทำงาน กระบวนการทำงานศิลปะและได้ทำงานร่วมกัน นอกจากนั้น กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ยังเสริมคุณค่าด้านต่าง ๆ แก่เด็ก เช่น คุณค่าศิลปะสร้างสรรค์ จินตนาการ การแสดงออก การสร้างสรรค์ รับผิดชอบ ฯลฯ คุณค่าที่เกิดขึ้นจะมีจุดเริ่มต้นมาจากการทำกิจกรรม ศิลปะสร้างสรรค์เกือบทั้งสิ้น ดังนั้น นอกจากกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์จะสะท้อนอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ควบคู่ความสามารถในการแสดงออกแล้ว ผลงานศิลปะที่เกิดจากการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ยังสร้าง ความภาคภูมิใจในการแสดงออกให้เด็กอีกด้วย นั่นก็หมายถึงกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์จะช่วย กระตุ้นพัฒนาการทางศิลปะ นั่นเอง (วิบูลย์ ทังเจริญ. 2525 : 292)

2.5 ลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับพัฒนาการทางศิลปะของเด็ก

1) คุณลักษณะที่พบในศิลปะของเด็ก มีการเปลี่ยนแปลงสัมพันธ์กันกับระดับ อายุของเด็ก

2) ระดับความซับซ้อนในศิลปะของเด็กจะเพิ่มขึ้นตามวุฒิภาวะ

3) ความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Cohesive) ในการเขียนภาพ จะเพิ่มมากขึ้นเมื่อเด็กมีวุฒิภาวะเพิ่มขึ้น

- 4) เด็กมีแนวโน้มที่จะทำลักษณะต่าง ๆ เกินความเป็นจริงในการเขียนภาพระบายสี บั้น หรือแกะสลัก สำหรับสิ่งที่มีความหมายที่สุดสำหรับตน
- 5) เด็กสร้างสรรคงานที่เน้นจุดมุ่งหมายของรูปภาพ ในช่วงท้ายของปฐมวัย จนถึงตอนต้นของวัยเรียน และต่อมาจะขยายจุดมุ่งหมายเป็นตัวแทนของปัญหาที่ของการแสดงออกมา
- 6) การขีดเขียนของเด็กปฐมวัย มีแนวโน้มที่จะถูกกระตุ้นโดยการเคลื่อนไหว (Kinethotics) และความพอใจจากการมองเห็นการกระทำของตน
- 7) ชนิดของรูปร่าง (Shape) ต่าง ๆ ที่เด็กสร้างขึ้นมาสัมพันธ์กับอายุของเด็ก
- 8) ความเข้ม (Degree) ของความแตกต่างในการสร้างสรรค์ การเขียนภาพของเด็กสัมพันธ์กับวุฒิภาวะทางสติปัญญาของเด็ก
- 9) การเขียนภาพและการระบายสีของเด็ก มีแนวโน้มที่จะแสดงจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกัน ในตอนแรกเป็นการแสดงออกของแนวคิด ต่อมาเป็นการแสดงออกของความรู้สึก
- 10) การใช้รูปแบบ สี และองค์ประกอบต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันกับบุคลิกภาพของเด็กและทัศนคติทางศาสนาสังคม
- 11) เด็กที่อยู่ในวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน จะสร้างสรรค์รูปแบบของการมองเห็นในระบับที่คล้ายคลึงกันมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปฐมวัย
- 12) รูปคน เป็นรูปที่เด็กเขียนเป็นภาพมากที่สุดของเด็กปฐมวัย
- 13) เมื่อมีการเขียนภาพ เด็กปฐมวัยมีแนวโน้มที่จะละเอียดในแบบจำลอง (Model) หรือหุ่นจริง (Still Life) แม้จะแสดงไว้ให้เห็นท่อน้ำเด็ก
- 14) ทักษะการเขียนภาพ จะถึงขีดสูงสุดประมาณช่วงวัยรุ่น
- 15) เด็กในช่วงปฐมวัย จนถึงตอนต้นของวัยเรียน มีแนวโน้มที่จะเน้นเกี่ยวกับรูปแบบที่จะเขียนภาพเป็นพิเศษ โดยไม่คำนึงถึงส่วนประกอบรวมทั้งจะทอดวางลงไป
- 16) ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศอย่างมีนัยสำคัญ ในทักษะการสร้างผลงานทางศิลปะ
- 17) เด็กมีแนวโน้มที่จะชอบศิลปะ เมื่อมองแล้วมีลักษณะไม่สับสน ซึ่งมีความสัมพันธ์กันกับระดับความสามารถในการเขียนภาพและอายุของเด็ก (กรมการฝึกหัดครู. 2528 : 60)

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางศิลปะของเด็ก

ภัทธา สุคนธรักษ์ (2505 : 3 - 70) ได้ศึกษาขั้นพัฒนาการทางศิลปะของเด็กไทย โดยทำการวิจัย เรื่อง พัฒนาการทางศิลปะของเด็กไทยในชั้นประถมศึกษาตอนต้น เพื่อศึกษาการเขียนภาพและการปั้นของเด็ก การเขียนภาพทัศนศึกษาการไร้ของไฟและการไร้สีจากภาพที่เด็กวาด โดยใช้หลักเกณฑ์ของ โอลเวน เฟลด์ ผลการวิจัยสรุปได้ คือ

- 1) เด็กมีพัฒนาการทางศิลปะอยู่ในชั้นต่าง ๆ ตามระดับอายุ ดังนี้
 - อายุ 5 - 6 ปี เริ่ม อยู่ในชั้นพัฒนาการขั้นที่ 2 หรือขั้นต้นของการเขียนภาพใหม่มีความหมาย
 - อายุ 7 - 8 ปี จนถึง 10 ปี อยู่ในชั้นที่ 3 หรือขั้นการเขียนภาพได้คล้ายของจริง
 - อายุ 9 - 11 ปี อยู่ในชั้นที่ 4 หรือขั้นเริ่มต้นของการเขียนภาพ
 - อายุ 11 ปี เป็นวัยที่มีแนวโน้มอยู่ในระยะต้นของขั้นพัฒนาการขั้นที่ 5 หรือขั้นไร้เหตุผล

สำหรับชั้นที่ 1 เด็กทุกคนในกลุ่มตัวอย่างมีขั้นพัฒนาการขั้นนี้หมดทุกคน

- 2) เด็กที่อยู่ในชั้นพัฒนาการทางศิลปะชั้นเดียวกัน เขียนภาพแสดงลักษณะของรูปคน การไร้ของไฟ การไร้สี และการออกแบบแตกต่างกันไปตามลำดับวัย เด็กอายุมากจะเขียนภาพมีลักษณะใกล้เคียงลักษณะของภาพในชั้นพัฒนาการขั้นต่อไปได้มากขึ้น
- 3) เด็กส่วนมากมีพัฒนาการทางการเขียนภาพอยู่ในชั้นเกี่ยวกับการปั้น
- 4) เด็กหญิงทุกวัย ชอบเขียนภาพคนและคน แทวัย 9 - 10 ปี เขียนภาพหัวหัดขึ้นเพิ่มขึ้น วัย 10 - 11 ปี เขียนภาพนวนิยาย หรือเรื่องราวและภาพสัตว์เพิ่มขึ้น ส่วนเด็กชายทุกวัยชอบเขียนภาพฉากรบ แต่บางวัยมีการเขียนภาพสิ่งอื่น ๆ รองลงไปจากฉากรบ คือ วัย 5 ปี เขียนภาพจากนิยายหรือเรื่องราว วัย 9 ปี เขียนภาพฉากการต่อสู้ วัย 10 ปี เขียนภาพหัวหัดขึ้นและภาพยาน วัย 11 ปี เขียนภาพฉากท้องทะเล

5) เด็กหญิงส่วนมากของกลุ่มตัวอย่างเขียนภาพบ้านและภาพคนมากที่สุด และบ้านภรรยาที่ใช้โน้มน้ามากที่สุด แต่เด็กชายส่วนมากเขียนภาพดาวมากที่สุดและเป็นเครื่องบิน เรือรบ ปืนคนต่อสู้กัน ปืนอาวุธ

อชชา แสงอสนีย์ (2515 : 61 - 62) ได้ศึกษาขั้นพัฒนาการทางศิลปะของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาตอนต้นที่ได้รับการสอนศิลปะตามแนวเก่าและแนวใหม่ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน ชั้น ป.1 - 4 ที่เป็นตัวแทนศิลปะทั้งแนวเก่าและใหม่ แบบทดสอบการเขียนภาพใช้หลักเกณฑ์ วิคเตอร์ โลเวนเฟลด์ (Viktor Lowenfeld) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนศิลปะแนวใหม่มีขั้นพัฒนาการทางศิลปะตามหลักเกณฑ์ของ วิคเตอร์ โลเวนเฟลด์ (Viktor Lowenfeld) มากกว่านักเรียนที่เรียนศิลปะแนวเก่า นักเรียนที่อยู่ในขั้นพัฒนาการ ชั้นที่ 2 ที่เรียนศิลปะแนวใหม่ เขียนภาพคน ไข ของไฟและไข่มากลักษณะกว่านักเรียนศิลปะแนวเก่า 1 ลักษณะ นักเรียนที่อยู่ในขั้นพัฒนาการชั้นที่ 3 ที่เรียนศิลปะทั้ง 2 แนว เขียนภาพคน 3 ลักษณะ และไขสี่ 4 ลักษณะ เท่ากัน แต่พวกแนวใหม่ใช้ของไฟมากลักษณะกว่าพวกแนวเก่าอยู่ 2 ลักษณะ เด็กเรียนศิลปะแนวเก่าเขียนภาพคนหน้าตรงมากที่สุดทุกขั้นพัฒนาการ แต่เด็กที่เรียนศิลปะแนวใหม่ มีขั้นพัฒนาการทางศิลปะชั้นที่ 2 และ 3 เขียนภาพคนหน้าตรงมากที่สุด ส่วนชั้นที่ 4 เขียนภาพคนหน้าตรงและหน้าคานข้างบนกันมากที่สุด และไม่มีเด็กกลุ่มอายุใดที่อยู่ในขั้นพัฒนาการชั้นที่ 5

เกตส์เคิล (Gaitskell. 1975 : 75 - 77) ได้ทดลองผลกระทบบนการจักกิจกรรมแบบเบ็ดเตล็ดการที่พัฒนาการทางศิลปะของเด็กและความจำเป็นที่ของมีผู้ดูแลเด็กสอนกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กนักเรียนที่พัฒนาการทางศิลปะอยู่ในขั้นการเขียนภาพไข ความหมาย (Symbolic Stage) จำนวน 200 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่ม ก. และกลุ่ม ข. ก่อนจะทดลองให้เด็กทุกคนทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ โดยแสดงออกตามความต้องการของแต่ละคน การทดลองเริ่มด้วยครูให้เด็กกลุ่ม ก. ทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ 10 กิจกรรม ด้วยการลอกเขียนแบบ และเบ็ดเตล็ดเป็นเวลา 10 วัน ส่วนกลุ่ม ข. ให้ทำกิจกรรมอย่างอิสระเช่นก่อนทดลองเป็นเวลา 10 วันเท่ากัน ในวันที่ 11 ให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มไปดูการปฏิบัติการของพนักงานคัมเพลิงที่สถานี คัมเพลิง และดูเครื่องมือต่าง ๆ รวมทั้งสถานที่ วันที่ 12 ครูให้เด็กทั้ง 2 กลุ่ม เขียนภาพจากประสบการณ์ที่เด็กพบมา เด็กกลุ่ม ข. ประสบความสำเร็จในงานแตกต่างกันหลายประการ ภาพเขียนของกลุ่ม ข. สะท้อนให้เห็นการใช้ความสังเกต การใช้เครื่องมือและเทคนิคงานศิลปะการ ส่วนกลุ่ม ก.

ไม่แสดงออกทางประสบการณ์ที่ไต่ขึ้นมา กลับไปเขียนภาทมนาน นก ฯลฯ ตามที่ได้รับการสอนมา ครั้งแรกจากการศึกษาค้นคว้าใน 2 ปี ต่อมาพบว่าเด็กกลุ่ม ก. จำนวนหนึ่งยังทำกิจกรรมที่ลอกเลียนแบบอยู่ ส่วนการทดลองเกี่ยวกับความจำเป็นที่คอกมีผู้ดูแลเด็กเป็นผู้สอนกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ โดยทดลอง กับเด็ก 200 คน เด็กอายุ 5 ปี ถึง 6 ปี 3 เดือน แบ่งเด็กเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเด็กโต มีทัศนคติทางศิลปะขั้นการใช้อยู่ลักษณะ และกลุ่มเด็กเล็กมีทัศนคติทางศิลปะอยู่ในขั้นหยาบจับและทำความเข้าใจ กับวัสดุ ใช้เวลา 5 วัน ควบคุมการที่ครูจัดวัสดุที่เด็กคุ้นเคย เช่น สีน้ำ ดิน พลาสติก กระดาษที่ตัด เป็นรูปต่าง ๆ และกาบ โดยไม่กระตุ้นหรือสอนเลย ผลปรากฏว่า ในวันที่ 1 เด็กทำกิจกรรมไปควยที่ วันที่ 2 และวันที่ 3 เด็กเริ่มขาดความสนใจจำนวนมากขึ้นตามลำดับ วันที่ 4 และวันที่ 5 เด็กเกือบ ทั้งหมดขาดความสนใจในกิจกรรมที่ทำและงานที่ทำก็ขาดชีวิตจิตใจ แสดงว่าควรมีครูหรือผู้ดูแลเด็ก อยู่ในขณะที่เด็กทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ข้อที่น่าสังเกตคือ เด็กที่มีอายุมากต้องการความเอาใจใส่ จากครูมากกว่าเด็กเล็ก ซึ่งแสดงว่าเด็กที่มีอายุมากต้องการได้รับการกระตุ้นและแนะนำทางมากกว่า เด็กที่มีอายุน้อย

จากผลการศึกษางานวิจัยหรือจากเอกสารทางวิชาการดังกล่าว จะเห็นได้ว่าถ้าผู้ดูแลเด็ก เอาใจใส่ลักษณะของขั้นทัศนคติทางศิลปะ จะทำให้ผู้ดูแลเด็กอ่านหรือแปลความหมายของภาพเขียน ที่เด็กวาดได้ ผู้ดูแลเด็กอาจหาหรือประมาณอายุของเด็กที่ภาพเขียนหรืองานปั้นนั้นได้ โดยการตัดสิน จากขั้นทัศนคติทางศิลปะตามเกณฑ์นักการศึกษาที่กล่าวแล้วนั้น

3. ความคิดสร้างสรรค์

กล่าวกันว่า วัยเด็กเป็นวัยทองแห่งความคิดสร้างสรรค์ เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ ที่กว้างไกล เพราะเด็กไม่ได้ถูกจำกัดด้วยกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เช่นผู้ใหญ่ โลกของเด็กก็จะกว้างใหญ่ ไพศาลและหาขอบเขตไม่ได้ตามจินตนาการของเด็ก ซึ่งไม่สามารถจะเกิดขึ้นในผู้ใหญ่ได้ เพราะ ผู้ใหญ่ได้ผูกชีวิตของตนอยู่กับกฎเกณฑ์และกติกาต่าง ๆ อย่างเหนียวแน่น วัยเด็กจึงเป็นวัยที่เปี่ยมล้น ไปด้วยความคิดสร้างสรรค์ และ มอร์ (Wynn. 1977 : 12 ; citing Moor. n.d.) กล่าวไว้ว่า เด็กอายุระหว่าง 2 - 5 ปี จะมีความคิดสร้างสรรค์และความกระตือรือร้นที่จะพัฒนา ทางสติปัญญามากที่สุด

3.1 ความหมาย

กิลฟอร์ด (อาร์. รังสินธ์. 2527 : 2 - 3 ; อ้างอิงมาจาก Guilford. 1950) ให้ความหมายว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นลักษณะความคิดที่แตกแขนง (Divergent Thinking) คือ ความคิดหลายทิศทาง หลายแง่มุม คิดไกลกว้างไกล ลักษณะความคิดเช่นนี้นำไปสู่การคิดประดิษฐ์สิ่งแปลกใหม่ รวมถึงการคิดค้นพบวิธีการแก้ปัญหาที่สร้างสรรค์ และความคิดที่แตกแขนงยังประกอบไปด้วยลักษณะของความคิดริเริ่ม (Originality) ความคล่องในการคิด (Fluency) ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility) และความคิดละเอียดลออ (Elaboration)

เกรททาล (อาร์. รังสินธ์. 2527 : 3 - 4 ; อ้างอิงมาจาก Drevdahl. 1960) ให้ความหมายว่า เป็นความสามารถของบุคคลในการคิด สร้างผลผลิต หรือ สิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ ไม่เป็นที่รู้จักมาก่อน ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้อาจเกิดจากการรวบรวมเอาความรู้ต่าง ๆ ที่ได้จากประสบการณ์แล้วเชื่อมโยงเข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ และสิ่งที่เกิดขึ้นนี้ ไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งสมบูรณ์อย่างแท้จริง อาจออกมาในรูปของนิคมยทางศิลปะ วรรณคดี วิทยาศาสตร์ หรือเป็นเพียงกระบวนการหรือวิธีการเท่านั้นก็ได้

3.2 ทัศนคติทางความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

ความสามารถทางสร้างสรรค์จะมีอยู่ในทุกตัวบุคคล ทุกคนจึงควรมีส่วนที่จะนำความสามารถอันนี้มาใช้เพื่อปลี่ยนคุณค่าของตนเอง การแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์ มีโอกาสจะปรากฏอย่างฉับพลันในความคิดของวัยเด็ก หรือวัยหนุ่มสาวมากกว่าคนสูงอายุที่ทองอาศัยเวลาในการใช้ความคิดที่รัดกุมมากกว่า (วิรุฬ กิ่งเจริญ. 2527 : 205 - 206)

ในกระบวนการเรียนรู้ทั้งหมด กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สามารถสนับสนุนการแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็ก ๆ ได้มากที่สุด เพราะกิจกรรมศิลปะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เด็กเกิดการคิดได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด อาจกล่าวได้ว่า กิจกรรมศิลปะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้เด็กได้แสดงความเป็นมนุษย์อันแท้จริงออกมามากที่สุด ปัจจุบันเด็กมีโอกาสดำเนินความคิดสร้างสรรค์โดยใช้กิจกรรมศิลปะเป็นสื่อ ในเวลาที่อยู่สถานศึกษาหรืออยู่ที่บ้านกับครอบครัว กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์หรือวิชาศิลปะศึกษา จะเป็นวิชาที่เพิ่มพูนความคิดสร้างสรรค์ เปลี่ยนแปลง ปรับปรุง

ทัศนคติในทางที่ดีขึ้น ขอสำคัญผู้ดูแลเด็กที่จัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็ก เข้าใจเป้าหมาย และจุดประสงค์ของศิลปะเพื่อที่จะส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์แก่เด็กปฐมวัยเพียงใด (มานพ วัฒนศิริ. 2528 : 171 - 172)

3.3 ปัจจัยช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการของเด็กจะพัฒนาไปในทิศทางที่พึงประสงค์ บ่มชื้ออยู่กับปัจจัย ดังต่อไปนี้

- 1) ความรู้พื้นฐานของแต่ละคน
- 2) การฝึกจินตนาการ
- 3) การให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
- 4) ผู้สอนมีความคิดสร้างสรรค์และสามารถปรับประยุกต์วัสดุต่าง ๆ เพื่อนำมา

สร้างสรรค์ศิลปะได้มากเพียงใด

- 5) การใช้วัสดุความคิดสร้างสรรค์
- 6) การจัดห้องปฏิบัติการกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ซึ่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

เพียงใด (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2529 : 113 - 114)

3.4 การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ควรคำนึงถึงองค์ประกอบต่อไปนี้

- 1) มีทัศนคติที่ดีต่อการส่งเสริมและใช้วัสดุ
- 2) ใช้วัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสม
- 3) จัดวางวัสดุไว้บนชั้นที่เด็กหยิบได้
- 4) คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(เขาวภา เกษะกุล. 2523 : 93) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

(2523 : 86 - 87) ได้แบ่งการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยออกเป็น 3 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 เด็กอายุแรกเกิด - 2 ปี มีลักษณะเด่น คือ มีจินตนาการ ความอยากรู้อยากเห็น

แสดงออกโดยการสัมผัส จับต้อง ชิมรส มองดู การส่งเสริมควรส่งเสริมโดย

- 1) โยบการกระตุ้นเด็กให้รู้จักเล่นเองง่าย ๆ ฯลฯ
- 2) พยายามให้เด็กเกิดความเข้าใจ
- 3) จัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยให้เด็กได้ทำการสำรวจ หัดลอง

ขั้นที่ 2 เด็กอายุ 2 - 4 ปี มีลักษณะเด่น คือ มีจินตนาการ พัฒนาลักษณะ
ความเป็นตัวของตัวเอง ควรส่งเสริมโดย

- 1) ให้อิสระในการสำรวจ ทดลอง ตามความต้องการ และให้อยู่
ในสายตาของผู้ดูแลเด็ก
- 2) การเล่นดินเหนียว หรือดินน้ำมัน บล็อก ช่วยส่งเสริมจินตนาการ
มากกว่าเครื่องเล่นสำเร็จรูป
- 3) ช่วยเหลือให้เด็กประสบความสำเร็จและชื่นชมกับสิ่งที่เด็กทำขึ้น
หรือค้นพบ
- 4) การจัดมุมของเล่น

ขั้นที่ 3 เด็กอายุ 4 - 6 ปี มีลักษณะเด่น คือ มีจินตนาการ ชอบเล่น
เลียนแบบบทบาทของผู้ใหญ่ ชอบซักถาม ตั้งคำถาม ควรส่งเสริมโดย

- 1) ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง โดยจัดกิจกรรม
ศิลปะสร้างสรรค์ให้เด็กมีประสบการณ์ใหม่
- 2) จัดและอำนวยความสะดวกในเรื่องเครื่องมือ เครื่องเล่น
- 3) ยอมหรือปล่อยให้เด็กวางแผนในการเล่นของเขาเอง
- 4) ควรให้รางวัล ชมเชย ถ้าเด็กมีความมานะพยายาม
- 5) ทอบคำถามเด็กอย่างง่าย ๆ ด้วยความกระตือรือร้น และมี

ชีวิตว่า

3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์

เชาวนา บุทธสุริยพันธุ์ (2514 : 12 - 15) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิด
สร้างสรรค์ของนักเรียนในระดับชั้นประถมและมัธยมระหว่างโรงเรียนสาธิตและโรงเรียนที่ใช้
หลักสูตรปกติ พบว่านักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่มีบรรยากาศแบบเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิด
คิดเห็น ไม่เคร่งครัดในระยะเบี่ยงมากนักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่า นักเรียนในโรงเรียนที่มี
บรรยากาศเข้มงวดแบบแผนเคร่งครัด

แอนเดอร์สัน (Anderson. 1973 : 185-A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์
ระหว่างปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียนสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนและความสามารถทางสร้างสรรค์ของนักเรียน

ระดับชั้น 6 หมายความว่าความสามารถทางสร้างสรรค์ ซึ่งพิจารณาจากผลการศึกษาและกระบวนการการแก้ปัญหา โดยเน้นความคิดสร้างสรรค์ไม่ทำให้เกิดผลเสียต่อสัมพันธภาพทางวิชาการแต่อย่างใด สภาพห้องเรียน ยืดหยุ่นและเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระจะช่วยส่งเสริมทั้งความสามารถทาง วิชาการและความคิดสร้างสรรค์

จากเอกสารและงานวิจัยของนักการศึกษาทั้งหลายมาแล้ว จะเห็นว่าการศึกษาที่ก่อให้เกิด ความคิดสร้างสรรค์นั้น อาจจะใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ต่าง ๆ ซึ่งบุคคลเด็กหรือครูในฐานะที่ หน้าที่รับผิดชอบต่อการศึกษาค้นคว้าโดยตรง ควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ แก่เด็ก และควรประสานงานขอความร่วมมือกับทางผู้ปกครองของเด็ก ในขณะที่เด็กก็ต้องการหาทาง ขจัดอุปสรรคต่าง ๆ ที่จะมีบนหนทางเจริญก้าวหน้าทางความคิดสร้างสรรค์ของเด็กให้หมดไป

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

ในสังคมปัจจุบันมีการศึกษาเพื่อการสร้างสรรค์ ถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งเพราะสังคมเปลี่ยนแปลง มีปัญหาใหม่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา เด็กไทยจะต้องได้รับการฝึกให้รู้จักการคิดสิ่งใหม่ ๆ เพื่อแก้ปัญหา (อารี สันทรวี. 2511 : 424) แต่การที่เด็กจะรู้จักการคิดเพื่อแก้ปัญหาได้นั้น ก็จะต้องมีการ บูรณาการความรู้การฝึกปฏิบัติให้แก่เด็กตั้งแต่ระดับปฐมวัย ควบคู่กับการจัดประสบการณ์หรือจัดการเรียน การสอนให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กในรูปแบบของ การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์

1. ความหมาย

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 3) ถือว่ากิจกรรม ศิลปะสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมหลักที่จะต้องจัดให้แก่เด็กระดับปฐมวัยทุกระดับอายุ และได้ให้คำจำกัดความ ว่า กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้เด็กปฐมวัยได้ฝึกกล้ามเนื้อและ ประสาทสัมผัส ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ฝึกให้มีคุณธรรมต่าง ๆ เช่น ความอดทน ความ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความรับผิดชอบ ส่งเสริมให้มีความละเอียดและรักธรรมชาติ โดยจัดกิจกรรม ให้เด็กเล่นกับสี ปั้นดิน ปั้นแป้ง เล่นกับกระดาษ และเล่นประติมากรรมเศษวัสดุ เป็นต้น

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ อาจใช้คำว่า กิจกรรมศิลปะ แทนกันได้ ดังที่ เลิศ อานันท์นะ (2523 : 216) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า หมายถึงวิชาที่จัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียน

และสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมให้เด็กทุกเพศทุกวัยและทุกระดับความสามารถได้มีโอกาสแสดงออกอย่างเสรี (Free Expression) ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Creative Thinking) ความคิดจินตนาการ (Imagination) ตามความสนใจและความถนัดทางธรรมชาติของเด็กแต่ละคน ทั้งนี้อาจประกอบด้วย การเขียนภาพ ระบายสี การปั้น การแกะสลัก ทนตรีและพ่อนร่า ฯลฯ

2. ความสำคัญ

สถานการศึกษาที่สอนเด็กปฐมวัยที่มุ่งพัฒนาทั่วไป มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์แก่เด็ก ซึ่งมีความสำคัญไม่น้อยกว่าความรู้ทางการอ่านและการคิดเลข เพราะการพัฒนาเด็กด้านจินตนาการและการกระตุ้นให้เด็กกล้าแสดงออกในสิ่งที่สนใจ รวมทั้งความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ จึงมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์แก่เด็ก (Crow and Crow. 1953 : 101) และเฮอรัลล็อก (Hurlock. 1956 : 327 - 329) กล่าวว่า กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ อาจพบได้บ่อย ๆ และเป็นพื้นเดียวกัน คือ การเขียนภาพและการประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ

เขาวงกต เศษรูป (2528 : 97) กล่าวว่า กิจกรรมสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กมีอิสระในการทดลองค้นหาและสามารถสื่อสารสิ่งที่เขาได้ทดลองกับผู้อื่น นอกจากนี้ ยังได้มีโอกาสพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์ในการเตรียมความพร้อมด้านกาอ่านเขียน นอกจากนี้ยังมีโอกาสพัฒนาด้านสังคม เช่น การแลกเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ หมุนเวียนกันรับมีคชอบในการใช้และเก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ

เจ็ค อานันท์นะ (2523 : 88) กล่าวว่า ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับว่าทุกวิชามีความสำคัญเท่าเทียมกัน ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เป็นวิชาที่มีบทบาทในทางด้านพัฒนาบุคลิกภาพและสังคม

3. จุดมุ่งหมาย

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2529 : 40 - 41) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อเป็นการสร้างเสริมศรัทธาให้กับเด็กและเพื่อให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะของเด็ก โดยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาเด็กให้เป็นศิลปิน แต่เราจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และมีประสบการณ์ทางด้านศิลปะ มีความคิดที่ก่อศิลปะ ฉะนั้นการจัดกิจกรรมทางศิลปะจึงมุ่งผลกระทบท่อการพัฒนาเด็กให้เป็นบุคคลที่มีความก้าวหน้าแก่สังคมมากขึ้น

เลิศ อานันตะ (2529 : 47 - 48) กล่าวว่า ผลงานที่ได้จากการทำกิจกรรม ศิลปสร้างสรรค์ ซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็น "ศิลปะเด็ก" มีจุดมุ่งหมายให้เด็กแสดงออกอย่างอิสระเสรี เพื่อพัฒนาความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์และจินตนาการของเด็ก ไม่ควรส่งเสริมให้เด็กหวังรางวัล คะแนน หรือผลตอบแทนทางวัตถุใด ๆ ทั้งสิ้น ควรให้เด็กได้แสดงออกตามความรู้สึกรักนึกถึงของเขา อย่างตรงไปตรงมา และบริสุทธิ์ใจ โดยไม่มีลักษณะที่เรียบง่าย คือ รู้สึกอย่างไรก็แสดงออกมา อย่างนั้น ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่หาได้ยากในงานศิลปะทั่วไป

วรภรณ รักรวิชัย (ม.ป.ป. : 49) กล่าวว่า กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์มีจุดมุ่งหมาย ที่จะฝึกเด็กให้ได้แสดงออกอย่างมีลักษณะสร้างสรรค์ รู้จักการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าไว้วางใจ นอกจากนั้นกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ควร เป็นกิจกรรมเสรีที่เด็กทุกคนสามารถจะทำได้เมื่อตนเกิดความต้องการ พอใจและสนใจ

4. ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์

การจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย นอกจากจะต้องคำนึงถึงขั้นพัฒนาการตามวัย พัฒนาการทางศิลปะและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กแล้ว ยังจำเป็นจะต้องคำนึงถึงทฤษฎี การสอนศิลปศึกษาควบคู่กันไปด้วย ซึ่ง ชลธ พงษ์สามารถ (2526 : 64 - 65) ได้กล่าวไว้ว่า ทฤษฎีการสอนศิลปศึกษาที่นิยมใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีดังนี้

4.1 ทฤษฎีเหมือนจริง (Naive Realism Theory)

ทฤษฎีนี้เชื่อว่า เด็กสามารถเห็นได้เหมือนผู้ใหญ่ การสอนให้เด็กฝึกทักษะตาม วิทยุสอนทองการ ผู้สอนเป็นผู้กำหนดให้เด็กทำตาม ไม่เหมาะที่จะใช้กับเด็กปฐมวัย ประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา แต่เหมาะจะกับระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีแนวโน้มการเรียนเพื่อมุ่งรักษาถ่ายทอด วัฒนธรรมเดิม เช่น วิชาจิตรกรรมไทยหรือเขียนภาพเหมือน เป็นต้น เป็นทฤษฎีที่ทองการใหญ่เรียน ได้เรียนรู้ เข้าใจวิธีการและมีแบบแผน เป็นการเรียนเพื่อฝึกทักษะและความรู้โดยตรง เป็นการดำรงไว้เพื่อการอนุรักษ์โดยแท้จริง

4.2 ทฤษฎีแห่งปัญญา (Intellectual Theory)

ทฤษฎีนี้เชื่อว่า เด็กเขียนภาพตามที่ตนรู้ โดยเหมาะจะสมกับวัย เป็นทฤษฎีที่ ให้เด็กได้แสดงความรู้ ความสามารถตามที่ตนเข้าใจ ซึ่งสอดคล้องกับการเรียนรู้และความแตกต่าง

ระหว่างบุคคล การเขียนแบบนี้เป็นการส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการแสดงออกของเด็ก โดยตรง เด็กสามารถจะแสดงรายละเอียดที่ตนรู้แตกต่างกันตามความคิดรวบยอดของตนเอง

4.3 ทฤษฎีพัฒนาการรับรู้ (Perceptual Development Theory)

ทฤษฎีนี้เป็นของ เกสทอลท์ (Gestalt) ซึ่งมีความเชื่อว่าเด็กเขียนภาพตามที่ตนเห็นตามเป็นจริงเด็กจะเห็นแต่เค้าโครงใหญ่และเห็นส่วนรวมมากกว่าส่วนย่อย โดยไม่สนใจรายละเอียด ทฤษฎีนี้เหมาะกับการสอนเด็กปฐมวัยและประถมศึกษา เด็กจะถ่ายทอดความรู้สึกออกมาเป็นแบบง่าย ๆ และเพิ่มความละเอียดความซับซ้อนขึ้นตามวัยของเด็ก

4.4 ทฤษฎีความรู้สึกและการเห็น (The Haptic & Visual Child Theory)

ทฤษฎีนี้เป็นความเชื่อของ วิคเตอร์ โลเวนเฟลด์ (Viktor Lowenfeld) ซึ่งมีแนวความเชื่อว่า ความเข้าใจและการรับรู้จากสิ่งแวดล้อมของเด็กจะมีผลต่ออารมณ์ของเด็ก อันจะเป็นแรงผลักดันให้เด็กแสดงออกตามอารมณ์ของตน การวิจัยของ โลเวนเฟลด์ เชื่อว่าเด็กที่มีความเป็นอิสระเสรีจะแสดงออกทางร่างกายและอารมณ์อย่างเปิดเผย

4.5 ทฤษฎีขั้นพัฒนาการทางความคิดและอายุ (Age-Based Concepts)

ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่า เด็กจะพัฒนาไปตามลำดับชั้นอายุ ซึ่งหมายถึงความพร้อมด้านวุฒิภาวะ คือ ทั้งร่างกายและการกระทำเป็นไปตามลำดับชั้นของวัยอันควร เช่น การวิจัยการพัฒนากการทางศิลปะตามขั้นระดับอายุ ของ วิคเตอร์ โลเวนเฟลด์ (Viktor Lowenfeld)

ทฤษฎีดังกล่าวข้างต้น ผู้ดูแลเด็กสามารถนำแนวคิดของทฤษฎีบางทฤษฎีมาเป็นหลักในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้ โดยให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะและระดับความสามารถของเด็กแต่ละกลุ่มหรือแต่ละบุคคล

5. แนวการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

มีผู้กล่าวถึง แนวการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ไว้หลายท่าน ดังนี้

5.1 วิรุณ ทั้งเจริญ (2515 : 88 - 89) ได้เสนอแนวทางการเลือกจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้กับเด็กปฐมวัย คือ

- 1) จัดให้เด็กแต่ละคนได้พัฒนาอยู่ตลอดเวลา
- 2) ส่งเสริมให้เกิดความมั่นใจและภาคภูมิใจในตนเอง

- 3) ส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนหาเทคนิคที่จะช่วยให้ตนเองแสดงออกได้โดยง่าย
- 4) ควรสามารถเราให้เด็กแต่ละคนแก้ปัญหาเกี่ยวกับทางคานสร้างสรรค

และสุนทรีย์ภาพ

5) ควรช่วยให้เด็กใช้ความสามารถของตนเอง รวมทั้งประสบการณ์ ตลอดจนช่วยขยายความสนใจของเด็กให้กว้างขวางยิ่งขึ้น และให้เด็กปรารถนาทำกิจกรรมที่อุปสรรคขยายเขตกว้างออกไปในแนวดำเนินชีวิตที่อื่น ๆ ของตนด้วย โดยให้เกี้ยวโยง และสอกลองเพื่อคุณค่าร่วมกัน

5.2 อีอเทอแมรนต์ (สาตีนิ บูโรคม. 2523 : 20 - 21 ; อ้างอิงมาจาก Hildebrand. 1975) ได้ให้แนวทางในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ว่ามีความสำคัญต่อการจัดโปรแกรมการเรียนรู้การสอนสำหรับเด็กปฐมวัยมากและเสนอแนะไว้ ดังนี้

- 1) ให้ความสำคัญต่อกระบวนการทำงานของเด็กมากกว่าจะคิดถึงผลงานของเด็ก
- 2) สนับสนุนการแสดงออกด้านการคิดสร้างสรรค์ด้วยการหลีกเลี่ยงการให้เด็กเขียนภาพลอกเลียนแบบ หรือเขียนภาพระบายสีจากสมุควาภาพ เพราะทำให้เด็กไม่ได้ใช้ความคิดอิสระ ซึ่งทั้งสองแบบมีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์
- 3) แสดงความชื่นชมทอผลงานความก้าวหน้าของเด็ก
- 4) วางแผนและเตรียมกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับเด็กให้พร้อม
- 5) ควรจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เด็กหยิบไ้ได้ง่ายและสะดวกในการใช้
- 6) หลีกเลี่ยงคำถามที่ถาม "กำลังทำอะไรอยู่" หรือ "เดาว่าสิ่งที่เด็กทำคืออะไร"

อะไร"

7) แนะนำและฝึกฝนให้เด็กทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง รู้จักแสดงออกและมีทัศนคติที่ดีต่องานศิลปะ โดยต้องคำนึงถึงความเหมาะสมตามวุฒิภาวะของเด็กด้วย

8) ให้คิดว่า กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ มีความสำคัญเหมือนกับการจัดประสบการณ์ในการเขียนและอ่าน

- 9) ให้ความรู้ในค่านศิลปะ เช่น เรื่องสี ขนาด และรูปร่างแก่เด็ก

10) อธิบายใหญ่ปกครองเข้าใจถึง จุดมุ่งหมายและแนวทางในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะให้แก่เด็กปฐมวัย

5.3 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 57) ได้กล่าวว่า ขอบข่ายของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่ควรจัดให้ในชั้นเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กได้พัฒนาไปอย่างกว้างขวาง ควรจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้เด็กได้มีโอกาสทำหลาย ๆ อย่างในแต่ละวัน กิจกรรมที่ควรจัดได้แก่

- 1) การเขียนภาพ ระบายสี เช่น การเขียนภาพทิวทัศน์ สัตว์ สัตว์เลี้ยง หรือสิ่งเห็น การป้ายสีนำควายทูน แล้วให้เล่าเรื่องจากภาพที่เขียน ฯลฯ
- 2) การทดลองเกี่ยวกับสี เช่น การละเลงสีด้วยส่วนต่าง ๆ ของวงแขน การหยดสีไปสเทอหรือสีบนกระดาษเปียก การเป่าสีบนกระดาษ การทาบสี ฯลฯ
- 3) การพิมพ์ เช่น การพิมพ์ภาพทิวทัศน์ต่าง ๆ ของวงแขน การพิมพ์ภาพทิวทัศน์ต่าง ๆ ฯลฯ
- 4) การปั้น เช่น การเล่นดินน้ำมัน ดินเหนียวหรือแป้ง การปั้นทามใจชอบ ฯลฯ
- 5) การพับ ฉีก ตัด ปะ เช่น การฉีกตัดหรือปะกระดาษโดยเสรี การพับใบทอง ใบมะพร้าวต่าง ๆ ทามใจชอบหรือตามแบบอย่าง ฯลฯ
- 6) การประดิษฐ์ เช่น การประดิษฐ์ของเล่น ของใช้ต่าง ๆ จากเศษวัสดุ การร้อยขดไม้ ลูกปัดหรือเศษวัสดุต่าง ๆ การสานด้วยกระดาษ ใบทอง ใบมะพร้าว หรือการประดิษฐ์ของเล่น ฯลฯ

ดังนั้น การส่งเสริมให้เด็กได้เป็นไปในแนวทางดังกล่าวข้างต้น และจัดให้เด็กได้มีโอกาสรับรู้ เรียนรู้ และสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ จึงเท่ากับเป็นการเกื้อหนุนให้เด็กแต่ละคนได้บรรลุจุดหมายในแต่ละวัยอย่างดีที่สุดนั่นเอง

6. ผลที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

ผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ทำให้ผู้ดูแลเด็กสามารถรู้จักเด็กจากการแสดงออกทางกายต่าง ๆ ทั้ง วิวัฒน์ พิษณุใหญ่ (2529 : 11)

ไถ่กล่าวว่า "งานที่เด็กสร้างสรรคขึ้นเป็นพฤติกรรมที่มีค่า" ซึ่งสอดคล้องกับ วิรุณ ทั้งเจริญ (2526 : 11 - 20) ไถ่สรุปถึงผลที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรคในคานทาง ๆ คือ ทางวิชาการ เอกภพาท การสื่อสาร อารมณ์ การรับรู้ การคิดและความรู้สึกของเด็ก

7. อุปสรรคในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค

นักการศึกษาไถ่กล่าวถึง อุปสรรคที่พบต่อการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรคว่าเกิดจากระบบการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรคทางการศึกษาของไทย ซึ่งติดอยู่กับค่านิยมที่สำคัญ 4 ประการ คือ

ประการที่ 1 ค่านิยมที่เน้นผู้สอนเป็นผู้ถ่ายทอดโดยตรง

ประการที่ 2 ค่านิยมที่เน้นการเขียนแบบให้ทำตามตัวอย่าง

ประการที่ 3 ค่านิยมที่เน้นการใช้ความจำ

ประการที่ 4 ค่านิยมที่เน้นการควบคุมและส่งเสริมลักษณะพิเศษของแต่ละบุคคล

(อวี สุทธิพันธุ์ และคณะ 2515 : 13) นอกจากนั้นอุปสรรคยังเกิดจากแนวคิดเก่าของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรคที่ผู้สอนมักยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ออกคำสั่งให้เด็กปฏิบัติตาม มุ่งฝึกทักษะด้านความประณีต ๆ เหมือนกันทุกคน เป็นผลทำให้สกัดกั้นความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก (ถวัลย์ มาศจรัส. 2527 : 51) ทลอสทั้งนี้นักวิชาการบางกลุ่มยังมองว่า กิจกรรมศิลปะสร้างสรรคเป็นวิชาส่วนเกินไร้ความหมาย (วิรุณ ทั้งเจริญ. 2527 : 217) และอุปสรรคที่สำคัญยิ่งอีกประการหนึ่ง คือ บิดามารดาหรือผู้ปกครองเด็ก ซึ่งเข้าใจผิดว่าการอ่านเขียนเป็นเรื่องของการพัฒนาสติปัญญาเพียงอย่างเดียวสำหรับเด็กปฐมวัย จึงเร่งเด็กให้อ่านเขียนได้เร็วเพื่อเด็กจะได้ฉลาด (ราตี ทองสวัสดิ์. 2527 : 101 - 102)

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค

การศึกษาค้นคว้างานวิจัยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรคในระคับปฐมวัยนั้น ปรากฏ่างงานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวโดยตรงนั้นไม่มี แต่มีวิจัยที่ก็พยายามค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็ก ดังนี้

พงษ์ชัย หัตถ์ใหญ่ชัย (2515 : 30) ไถ่ศึกษาความคิดสร้างสรรค์และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สรุปผลการวิจัยว่า ความคิดสร้างสรรค์สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ของวิชาศิลปศึกษา สังคมศึกษา คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ แต่ไม่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์

แนวทฤษฎีภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นวิชาที่เน้นเนื้อหาและความจำ ผลการวิจัยยืนยันให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างผลที่ได้จากการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนขึ้นอยู่กับเนื้อหาวิชา กล่าวคือ วิชาที่อยู่ในขอบเขตของการใช้ความสามารถด้านการศึกษาสร้างสรรค์โดยตรง จะมีความสัมพันธ์กับความศึกษาศาสตร์ที่เกิดจากการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ดังนั้น ผลการวิจัยจึงปรากฏว่า วิชาศิลปะศึกษา (กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์) เป็นตัวทำนาย (Predictor) ความศึกษาศาสตร์ได้ดีกว่าวิชาภาษาไทยและวิชาภาษาอังกฤษ

อัจฉรา แยมสรวล (2518 : 51) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์วิชาเขียนภาพกับความศึกษาศาสตร์ของนักเรียน และเปรียบเทียบความศึกษาศาสตร์ของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงระดับประถมศึกษา สรุปผลการวิจัยว่า ผลสัมฤทธิ์วิชาเขียนภาพมีความสัมพันธ์กับความศึกษาศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ความสัมพันธ์ค่อนข้างน้อย คือ มีประสิทธิภาพในการทำนายเพียง 2 - 6% นอกจากนี้ความศึกษาศาสตร์ของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงไม่แตกต่างกัน คือ จะคิดได้สองแฉ่ว มีขอบเขตในการคิดกว้างขวางและมีความคิดใหม่ๆ ที่เป็นอิสระของตนเองใกล้เคียงกัน

สาทิณี บุโรคม (2523 : 85) ได้วิจัยถึงการสร้างแบบฝึกเขียนภาพเพื่อส่งเสริมความศึกษาศาสตร์ของนักเรียนระดับก่อนวัยเรียน โดยศึกษาความศึกษาศาสตร์ด้านความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องตัวและความคิดละเอียดลออ แบบฝึกประกอบด้วย กิจกรรม 9 ชุด ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามแนวความคิดของ กิลฟอร์ด (Guilford) แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 2 ของโรงเรียนวัดปริณายก จำนวน 50 คน ปรากฏว่าแบบฝึกเขียนภาพที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพต่อการส่งเสริมความศึกษาศาสตร์ ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องตัวและความคิดละเอียดลออ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

แสตปป์ (Stapp. 1964 : 5258) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความศึกษาศาสตร์และสติปัญญาของนักศึกษาที่เรียนศิลปะและไม่เรียนศิลปะ พบว่า ความศึกษาศาสตร์และสติปัญญาไม่มีความสัมพันธ์กัน แต่เด็กเรียนที่เรียนศิลปะได้คะแนนความศึกษาศาสตร์สูงกว่าพวกที่ไม่เรียนศิลปะ

วิลเลียม (William. 1971 : 352 - 358) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความศึกษาศาสตร์ด้านความคิดริเริ่มกับคะแนนของวิชาการแนวทฤษฎีจิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์

สังคมศึกษา ศิลปศึกษา ศิลปภาษา คณิตและศิลปะ ผลปรากฏว่า ความสัมพันธ์ระหว่าง
 ความคิดริเริ่มกับคะแนนรวมของศิลปภาษา วิชาคณิตและวิชาศิลปะ มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
 จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวทั้งหมดข้างต้น โดยเฉพาะผลงานวิจัยต่าง ๆ
 ที่รวบรวมไว้ช่วยให้เห็นว่า กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์นั้นมีความสำคัญและจำเป็นต่อการศึกษาระดับ
 ประถมวิทย์เป็นอย่างยิ่ง เพราะนอกจากจะเป็นพื้นฐานให้เกิดปฐมวัยมีความสามารถในด้านความคิด
 สร้างสรรค์ ซึ่งเป็นพัฒนาการที่สำคัญขั้นหนึ่งของสติปัญญาแล้ว ยังทำให้เด็กได้พัฒนาความรู้ทาง
 อารมณ์จิตใจ และสังคมอีกด้วย กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์จึงเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ผู้ดูแลเด็กหรือครูควรจัด
 ให้เด็กปฏิบัติเป็นประจำทุกวัน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดฝึกอบรม

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างรูปแบบของชุดฝึกอบรม โดยใช้แนวจากชุดการสอนจุดจบ
 (Minicourse) ของเมเยอร์ (Meyer) ซึ่งพัฒนามาจากบทเรียนโมดูลเป็นพื้นฐานในการสร้าง
 ชุดฝึกอบรมครั้งนี้

1. ความหมายชุดการสอนจุดจบ

บุญชม ศรีสะอาด (ม.ป.ป. : 170) ให้ความหมายของชุดการสอนจุดจบ
 (Minicourse) ว่าเป็นชุดการสอนที่พัฒนามาจากบทเรียนโมดูล มีลักษณะที่สำคัญ คือเป็นชุด
 การสอนที่เบ็ดเสร็จสมบูรณ์ในตัว ใช้สำหรับเรียนหรือสอนเนื้อหาหนึ่งในช่วงเวลาไม่กี่ชั่วโมง
 ประกอบด้วย ข้อเสนอแนะในการใช้ จุดประสงค์ของบทเรียน กิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับ
 ผู้เรียนและผู้สอน สื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ตลอดจนเอกสารสำหรับผู้สอนและผู้เรียน

ศูนย์พัฒนาการสอนแห่งมหาวิทยาลัยแมคโครวี (Center for Advancement
 of Teaching. 1981 : Introductory) อธิบายว่า ชุดการสอนจุดจบเป็นโครงการ เรียนที่
 มีเนื้อหาจบในตัวเอง ซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองภายในกลุ่ม โดยทั่วไปการเรียนรู้อันชุด
 การสอนจุดจบจะอาศัยสื่อและยุทธวิธีหลายแบบ มีจุดประสงค์การเรียนอย่างชัดเจนและจำกัด
 สามารถเกิดสัมฤทธิ์ผลในการเรียนได้ในระยะสั้น ปกติหน่วยหนึ่งใช้เวลาเพียง 1 วัน หรือน้อยกว่านี้

อาเพ็ด (Apeid. 1982 : 4) ให้ความหมายว่า คือ รายวิชาย่อยที่บุคคลหนึ่งได้ และเนื้อหาสมบูรณ์ในตัวเอง หรือเป็นการฝึกงานเป็นกลุ่ม วัสดุและบุทวิธีหลายอย่าง โดย สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน วิชาใหญ่เรียนสามารถบรรลุสมรรถนะในการเรียน ได้ในระยะเวลาสั้น ภายใน 2 - 3 วัน หรือน้อยกว่านี้ จุดการสอนจุดจบเป็นเทคโนโลยีการศึกษา ซึ่งมีจุดการเรียนรู้อยู่ด้วยตนเองโดยอิสระและจุดการสอนจุดจบประกอบควมหน่วยที่มีความสมบูรณ์ และเสร็จในตัวเอง ไม่ใช่หน่วยย่อยประกอบวิชาหนึ่งวิชาใดโดยเฉพาะ

2. พัฒนาการของจุดการสอนจุดจบ

ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำเริ่มใช้เป็นที่แรกประมาณ 10 ปี ที่นำเอาซึ่งได้พัฒนา มาจากบทเรียนโมดูลเป็นลำดับ โดยสร้างเป็นโปรแกรมการเรียนการสอนต่าง ๆ เพื่อใช้บรรยาย หน้าชั้น ในการประชุมปฏิบัติการแบบเข้มและการสอนกวดวิชา โดยนำเอาเครื่องโสตทัศนอุปกรณ์ เช่น เทปประกอบการเรียนเป็นเครื่องช่วยการเรียนรู้อย่างบทเรียนโปรแกรมและเรียนโดยควม ตนเอง เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม และบทเรียนโมดูลนี้ได้รับการพัฒนาเรื่อย ๆ เพื่อให้สะดวกแก่ผู้เรียน จนกระทั่ง ค.ศ. 1970 บทเรียนโมดูลได้รับการพัฒนาจนเป็นอิสระแยก จากกัน บทเรียนจะเป็นแบบเบ็ดเสร็จที่มีความสมบูรณ์ในตัวเองและมีการใช้สื่อประกอบมากขึ้น ในทุกรูปแบบ ผู้เรียนสามารถเรียนเป็นกลุ่มใดทั้งกลุ่ม 2 คน จนถึงกลุ่มละ 40 คน กิจกรรม การเรียนรู้ที่จัดขึ้นนี้จะดำเนินการภายในระยะเวลาไม่กี่วันหรือไม่กี่ชั่วโมง ซึ่งเรียกว่า จุดการสอน แบบจุดจบ (บุททิ แก้วรักษา. 2527 : 8 - 9 ; อ้างอิงมาจาก Meyer. 1975)

ทอม่า เมเยอร์ (Meyer) และคณะแห่งศูนย์พัฒนาการสอน (The Center for Advancement of Teaching : C.A.T.) ของมหาวิทยาลัยแม็คโควรี ประเทศออสเตรเลีย ได้ให้ความสนใจและได้สร้างจุดการสอนจุดจบขึ้นและนำไปทดลองใช้รวมเวลาประมาณ 2 ปี จึงได้พัฒนาจุดการสอนจุดจบขึ้นมาค่อนข้างสมบูรณ์ และได้นำไปใช้ในการพัฒนาและสร้างเสริมทักษะ การสอนแก่ครูได้ จุดการสอนจุดจบของศูนย์พัฒนาการสอน ได้ได้รับความสนใจและนำมาใช้เพิ่มมากขึ้น ตามลำดับทั้งในเอเชียและแปซิฟิก (Meyer. 1975 : 5)

บุททิ แก้วรักษา (2527 : 31 - 33) ได้กล่าวว่า ทรพพิการ์ แฉมเกษ และคนอื่น ๆ ได้นำจุดการสอนจุดจบมาใช้ในประเทศไทยเมื่อ พ.ศ. 2522 โดยนำรูปแบบจุดการสอน

จุดมุ่งหมายของศูนย์พัฒนาการสอนของมหาวิทยาลัยแม็คเลอรี่ มาพัฒนาโดยสร้างและทดลองใช้ฝึกอบรมครู
 ผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร์ ระดับที่ 3-4 สังกัดกรมการศึกษาออกโรงเรียน กระทรวง
 ศึกษาธิการ ซึ่งมีจำนวน 21 รายวิชา ใน 5 หมวดวิชา ได้แก่ หมวดวิชาสร้างเสริมประสบการณ์
 ชีวิต 21 รายวิชา ใน 5 หมวดวิชา ได้แก่ หมวดวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ภาษาไทย
 ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ชุดการสอนทั้งหมดนี้ใช้เวลาในการศึกษา 2 ปี 6 เดือน
 การจัดสร้างชุดการสอนทั้งหมดดังกล่าวได้รับการช่วยเหลือจากองค์การยูเนสโก

สมศักดิ์ คำศรี (2529 : 38) ได้กล่าวว่า ชุดฝึกอบรมชุดนั้น แม้ว่าจะพัฒนา
 มาจากแนวคิดของบทเรียนโมดูลก็ตาม แต่มีลักษณะสำคัญเฉพาะตัว คือ ใช้เวลาในการเรียน
 การสอนภายในระยะเวลาอันสั้น วัสดุและบุทขวิวิต่าง ๆ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตาม
 วัตถุประสงค์ทั้งไว้อย่างรอบคอบ และจุดประสงค์เหล่านี้เป็นแนวทางในการใช้บุทขวิวิและ
 สื่อการเรียน

3. คุณลักษณะของชุดการสอนจุดมุ่ง

- 3.1 สอดคล้องตามความต้องการ (Meeting A Need) ชุดการสอนจุดมุ่ง
 แต่ละชุดออกแบบเพื่อใหญ่เรียนได้เรียนตามความต้องการเฉพาะท่าน
- 3.2 มีวัตถุประสงค์ที่แจ่มแจ้ง (Precisely Defined Objectives) เพื่อจะให้
 การเรียนการสอนสัมฤทธิ์ผลภายในเวลาอันสั้นตามที่กำหนดไว้
- 3.3 จบสมบูรณ์ในตนเอง (Self-Contained) ชุดการสอนจุดมุ่งแต่ละชุด
 จะจบในตัวเองทั้งหมด ไม่ขึ้นอยู่กับชุดการสอนจุดมุ่งชุดอื่นใด จึงทำให้ไม่เหมาะที่จะนำไปสร้าง
 บทเรียนใหม่ เนื้อหาต่อเนื่อง
- 3.4 มีหัวข้อเรื่องมาก (Wide Range of Titles) ชุดการสอนจุดมุ่งสามารถ
 นำไปสร้างบทเรียนตามความต้องการใหม่ ๆ ได้ตลอดเวลา
- 3.5 ใช้เวลาสั้น (Short Duration) ชุดการสอนจุดมุ่งแต่ละชุดควรให้เกิด
 การเรียนรู้อยู่ภายใน 8 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงละ 4 ชั่วโมง ลักษณะที่กล่าวกันไป
 เพราะกิจกรรมชุดการสอนจุดมุ่งแต่ละชุดจะพัฒนาจากกิจกรรมหนึ่งสู่กิจกรรมหนึ่งอย่างต่อเนื่อง

3.6 มุ่งการฝึกทักษะ (Skills Orientation) ชุดการสอนจุดสนใจใช้สำหรับ
ฝึกทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็น

3.7 ใช้วิธีระบบ (A System Approach) ชุดการสอนจุดสนใจและชุดออกแบบ
ตามรูปแบบเชิงระบบและใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดพฤติกรรมผลการเรียนรู้

ขั้นที่ 2 กำหนดจุดมุ่งหมายเฉพาะอย่าง

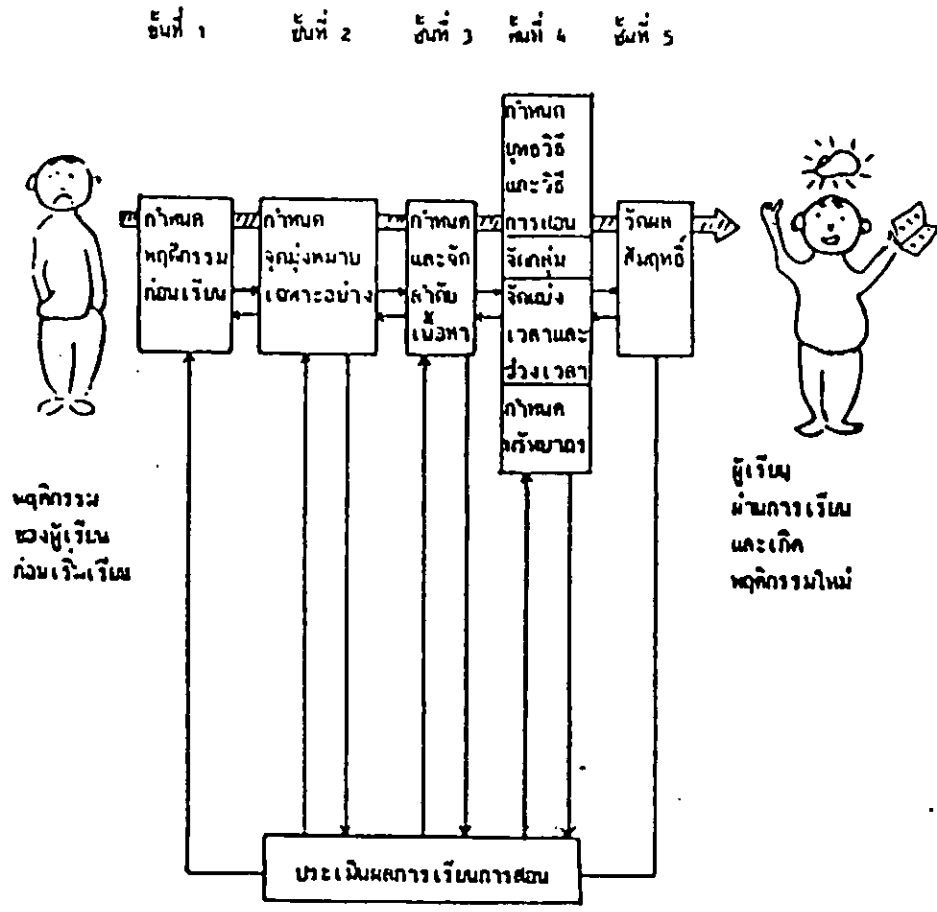
ขั้นที่ 3 กำหนดและจัดลำดับเนื้อหา

ขั้นที่ 4 กำหนดกลยุทธ์และวิธีการสอน จัดกลุ่มจัดแบ่งเวลาและช่วงเวลา

กำหนดทรัพยากร

ขั้นที่ 5 วัตถุประสงค์

แต่ละขั้นมีการประเมินผลการเรียนการสอน ดังภาพ

ชั้นที่ 6

ภาพประกอบ 1 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามวัชระแบบ

3.8 แบบรูปแบบเชิงพฤติกรรม (Behavioral Model) ชุดการสอนจุดบท แต่ละชุดออกแบบบนพื้นฐานของความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ซึ่งแยกรายละเอียดได้เป็น 3 ส่วน คือ ท้าป้อน - ขบวนการ - ผลผลิต โดยมีการเสริมแรงเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระดับของการตอบสนอง

3.9 มีการรวมกิจกรรมอย่างกว้างขวาง (Wide Participation) ลักษณะสำคัญประการหนึ่งของชุดการสอนจุดบท คือ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เข้าร่วมกิจกรรมบนพื้นฐานแตกต่างกัน ชุดการสอนจุดบทแต่ละชุดใช้กับนักเรียนไม่เกิน 40 คน แต่จะมีความเหมาะสมที่สุด คือ 20 - 30 คน

3.10 ใ้ปัจจุบันหลายแบบ (Input Phases Highly Varied) ชุกการสอน
 จุ่บทแต่ละชุก มุ่งที่จะใหญ่เขารวมกิจกรรมใ้รับความรจากการวางแผนอย่างมีแบบแผน จึงเนน
 วิชาการต่าง ๆ เพื่อใ้สัมพันธ์ผลตามจุดมุ่งหมาย โดยใ้ใช้สื่อชนิดต่าง ๆ อย่างมากมาย เช่น สิ่งพิมพ์
 สไลด์ ภาพทิวทัศน์

3.11 มีพื้นฐานของการทำงานเป็นกลุ่ม (Emphasis on Group Work)
 กระบวนการที่จะนำไปสู่ผลผลิตในชุกการสอนจุ่บทแต่ละชุก จะเนนกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม เช่น
 การระดมสมอง การอภิปราย การแก้ปัญหาและการประชุมปฏิบัติการ ฯลฯ

3.12 ใ้หลากหลายวิธีการหลายแบบ (Varied Strategies and Methods)
 ภายในเวลาประมาณ 8 ชั่วโมง จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมและสมาชิกของกลุ่มตาม
 จุดมุ่งหมายที่เปลี่ยนแปลงไป โดยใ้ใช้กลยุทธ์และวิธีการหลายรูปแบบในแต่ละวงจร ซึ่งประกอบด้วย
 ใ้ปัจจุบัน ฆวนการและผลผลิต

3.13 เนนใ้เกิดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ (Emphasis on Creative Activity)
 ชุกการสอนจุ่บทแต่ละชุกจะออกแบบใ้ใหญ่เรียนใ้คิดและเสนอกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ โดยจักกิจกรรม
 ในลักษณะปลายเปิด (Open-Ended)

3.14 มีคู่มือการฝึก (Training Manual) บู้รวมกิจกรรมทุกคนจะมีหนังสือคู่มือ
 สรุ่กิจกรรมทุกอบางของใ้ปัจจุบัน ฆวนการและผลผลิต

3.15 มีการประเมินผลทันที (Immediate Evaluation) ชุกการสอนจุ่บท
 แต่ละชุกจะมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับความต้องการของใ้เขารวมกิจกรรม จะต้องมีการศึกษา
 ซอมู่ก่อนกลับ โดยใ้ใช้เวลาประมาณ 5 - 10 นาที เพื่อใ้ใหญ่เขารวมกิจกรรมใ้ตอบแบบสอบถามสั้น ๆ

3.16 มีการติดตามผล (Follow-Up) การติดตามผลสำหรับใ้เขารวมกิจกรรมที่
 ต้องการความช่วยเหลือ เพื่อพัฒนาความเข้าใจ ทักษะและค่านิยมในสถานการณการเรียนการสอนจริง
 (สมศักดิ์ คำศรี. 2529 : 38 - 41 ; อ้างอิงมาจาก (Meyer. 1979)

4. ขั้นตอนการสร้างชุกการสอนจุ่บท

ชุกการเรียนการสอนจุ่บทนี้ เป็นหลั้สุ่ทราบขนาดขอบที่้มีความสมบูรณ์ใ้เกิดเสรีใจในตัวเอง
 กังนั้นขั้นตอนในการสร้างจึงเหมือนกับขั้นตอนการพัฒนากลั้สุ่ทราบอย่างขอ แต่ละขั้นตอนจะมีลักษณะพิเศษ
 ที่กำหนดตามข้อจำกัดของรูปแบบชุกการเรียนการสอนจุ่บท กังการวางทอใ้

ตาราง 1 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาชุดการเรียนรู้การสอนจุดมท

ขั้นตอนแบบแผนในการพัฒนาหลักสูตร	ลักษณะพิเศษในการพัฒนาชุดการเรียนรู้การสอนจุดมท
1. กำหนดความต้องการ	1. การกำหนดความต้องการควรมีความหลากหลาย เพื่อให้ผู้สอนมีโอกาสเลือกและการกำหนดความต้องการดังกล่าวควรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพของทั้งการสอนและการเรียน
2. กำหนดจุดมุ่งหมาย	2. จุดมุ่งหมายจะต้องชัดเจน แบนอนและสอดคล้องกับความต้องการอย่างเห็นได้ชัด
3. กำหนดวัตถุประสงค์	3. วัตถุประสงค์จะต้องบ่งบอกทั้งวัตถุประสงค์รวมและวัตถุประสงค์เฉพาะ ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมและต้องสามารถบรรลุได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดจะใช้เวลาเรียนไม่เกิน 8 ชั่วโมง
4. สืบหาทรัพยากร (รวมสื่อการสอนด้วย) และบุทวิธีที่พอจะใช้ได้	4. เนื่องจากชุดการเรียนรู้การสอนนี้ใช้เวลาสั้น จึงต้องใช้สื่อและบุทวิธีในการสอนหลายรูปแบบเท่าที่จะเป็นไปได้ เพื่อให้บรรลุประโยชน์มากที่สุดและเพื่อให้บทเรียนพัฒนาไปให้ทันเวลาที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด
5. คัดเลือกและจัดลำดับบุทวิธีและทรัพยากร (รวมสื่อการสอนด้วย)	5. ในการคัดเลือกบุทวิธีและสื่อการสอน ควรจะพิถีพิถันให้มากที่สุดเพื่อให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์มากที่สุดและไม่ให้เกิดความฉีกขาด เนื่องจากทุกนาทีมีความสำคัญต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ จึงไม่ควรเสียเวลาในการเลือกใช้สื่อที่ไม่เหมาะสม

ตาราง 1 (ต่อ)

ขั้นตอนแบบแผนในการพัฒนาหลักสูตร	ลักษณะพิเศษในการพัฒนาชุดการเรียนรู้การสอนจุดจบ
6. คู่มือการดำเนินงานกิจกรรม	6. จะต้องทำความเข้าใจว่า คำสั่ง คำแนะนำ ในการใช้อุปกรณ์การเรียนนี้ชัดเจนและกิจกรรมสามารถดำเนินไปได้ในเวลาที่กำหนดอย่างสมเหตุสมผล
7. ทดลองใช้ครั้งแรก	7. การทดลองใช้แต่ละครั้งจะใช้กับกลุ่มแตกต่างกันไปทุกครั้ง
8. ประเมินความก้าวหน้า	8. ควรมีการประเมินผลสะท้อนกลับ (Reflective Evaluation) การพัฒนาทุกขั้นตอนและมีการใช้ชุดการเรียนรู้การสอนชุดเดิมซ้ำอีกครั้ง เพื่อหาข้อมูลย้อนกลับที่ได้จากผู้เรียนโดยตรง
9. แก้ไขปรับวัตถุประสงค์และยุทธวิธี	9. การที่จำเป็นต้องใช้ชุดการเรียนรู้การสอนจุดจบซ้ำ เพื่อหาจุดอ่อนและแก้ไขปรับปรุงวัตถุประสงค์และยุทธวิธีที่มีลักษณะบกพร่องต่างๆ ก่อนที่จะสร้างชุดที่สมบูรณ์
10. พัฒนาหลักสูตรซึ่งรวมทั้งวัสดุการเรียนรู้ชุด "สมบูรณ์" ท่อไป	10. ซอนทำไต่ยากมาก ควรใช้ชุดการเรียนรู้การสอนซ้ำหลาย ๆ ครั้ง ในลักษณะการทดลองอย่างน้อย 2 ปี เพื่อไต่ข้อมูลย้อนกลับที่แน่ชัด
11. ประเมินผลรวม	11. ซอนทำไต่ยาก เพราะการเปลี่ยนแปลงที่ควรประเมินที่สุด อยู่ที่คุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน การประเมินผลรวมควรเป็นการวิเคราะห์หาค่าแปรปรวน (Multi-Variant Analysis) 2 ระดับ

5. ส่วนประกอบของชุดการสอนจุลบท

ชุดการสอนจุลบท มีส่วนประกอบที่สำคัญ 6 ส่วน คือ

5.1 หลักการและเหตุผล คำแนะนำ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างแผนการสอน

5.2 กิจกรรมผู้เรียน

5.3 กิจกรรมผู้สอน

5.4 การประเมินผล

5.5 เนื้อหาเสริม

5.6 สื่อต่าง ๆ ประกอบการสอน

ส่วนประกอบทั้ง 6 ส่วนนี้ ควรจัดเข้าไว้ในแฟ้มอย่างมีระบบ เพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้ (กรรณิการ์ แฉมเกษร. 2525 : 5)

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดฝึกอบรมและชุดการสอน

อุทัย หนูแดง (2526 : 106 - 108) ศึกษาวิจัยการสร้างชุดการสอนจุลบทเพื่อชุดการเรียนการสอนจุลบทใน วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 4 เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และเปรียบเทียบผลการสอน โดยใช้ชุดการสอนจุลบทกับการสอนปกติในค่านิยมสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2526 โรงเรียนผู้ใหญ่สุโขทัย แขวงสวนจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำนวน 70 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้บทเรียนจุลบท 35 คน และกลุ่มควบคุมที่สอนตามปกติ 35 คน ผลวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนจุลบท มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บุชาติ แก้วรักษา (2527 : 68 - 73) ศึกษาวิจัยด้วยการสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 7 เรื่อง แผลงอารยธรรมยุคก่อนประวัติศาสตร์และเปรียบเทียบการสอนโดยใช้ชุดการสอนจุลบทกับการสอนตามปกติในค่านิยมสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสอนตามความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการสอนจุลบท กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 4 ปีการศึกษา 2526 โรงเรียนผู้ใหญ่วัดหัวลำโพง แขวงสี่พระยา เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร กลุ่มทดลองมี 35 คน สอนโดยใช้บทเรียนจุลบทและกลุ่มควบคุม 35 คน

สอนโดยวิธีสอนตามปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ได้รับการสอนโดยวิธีแบบเรียนจุดพบ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่ได้รับการสอนปกติและนักศึกษากลุ่มทดลองเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการสอนโดยวิธีจุดการสอนจุดพบและเห็นด้วยกับกิจกรรมและสื่อการสอนที่นำมาใช้ในจุดการสอนจุดพบ ซึ่งได้แก่ การอภิปรายกลุ่ม การบรรยาย การแสดงบทบาทสมมุติ การใช้เพลง รูปภาพ แผนภูมิ แผนที่ เอกสารประกอบการเรียนการสอนและการให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ กิจกรรมและสื่อการสอนดังกล่าว ทำให้นักศึกษาเกิดความตั้งใจสนใจใฝ่เรียน สนุกสนานและตั้งใจเรียนมากกว่าวิธีการสอนตามปกติ รวมทั้งต้องการให้นำจุดการสอนจุดพบไปใช้จัดการเรียนการสอนในวิชาอื่น ๆ

สุวิทย์ พุทเธรี (2527 : 51 - 55) ได้วิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยจุดการสอนจุดพบกับการสอนตามคู่มือการสอนภาษาอังกฤษแบบ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนครนายกวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก จำนวน 120 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง 1 เรียน 10 คาบ กลุ่มทดลอง 2 เรียน 14 คาบ ทั้ง 2 กลุ่มเรียนโดยจุดการสอนจุดพบและอีกกลุ่มเป็นกลุ่มควบคุมเรียนโดยการสอนตามคู่มือการสอนภาษาอังกฤษใช้เวลา 14 คาบ กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 เรียนเนื้อหาเดียวกันและใช้เครื่องมือคือแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษชุดเดียวกัน พบว่านักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษโดยจุดการสอนจุดพบมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการสอนตามคู่มือภาษาอังกฤษ

สมศักดิ์ คำศรี (2529 : 66 - 71) ได้วิจัยเกี่ยวกับการสร้างชุดฝึกอบรมจุดพบ เพื่อสร้างเสริมสมรรถภาพด้านการสอนของครูสอนพระปริยัติธรรม กลุ่มตัวอย่างคือ ครูสอนพระปริยัติธรรมและสามเณร วัดพระธาตุพนมมหาวิหาร จังหวัดนครพนม จำนวน 21 รูป เข้ารับการฝึกอบรม เครื่องมือคือ ชุดฝึกอบรม 4 ชุด ได้แก่ ชุดฝึกอบรมด้านการวางแผนการเรียนการสอน ชุดฝึกอบรมด้านความรู้ความเข้าใจธรรมชาติของผู้เรียน ชุดฝึกอบรมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และชุดฝึกอบรมด้านความรู้และประเมินผลการศึกษา ผลการวิจัยภายหลังการฝึกอบรมมีค่าสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจเห็นชอบชุดฝึกอบรมในทางบวกระดับสูง

แอนเดอร์สัน (Anderson, 1973 : 4021-A) ได้ศึกษาการพัฒนาและ
ประเมินผลโครงสร้างชุดการสอนจุดมัลติไมเดียสำหรับการศึกษาวិทยาศาสตร์ทั่วโลก จากการวิจัย
พบว่า

1. เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติของนักเรียนในทางบวกต่อวิทยาศาสตร์ทั่วโลก
หลังจากเสร็จสิ้นการเรียนจากชุดการสอนจุดมัลติ

2. นักเรียนยอมรับความคิดเกี่ยวกับการใช้ชุดการสอนในสาขาการศึกษาทั่วไป

(General Education)

3. นักเรียนพอใจชุดการสอนจุดมัลติไมเดียเวลา 3 สัปดาห์ มากกว่า 10 สัปดาห์

4. นักเรียนโดยทั่วไปชอบหลักการทดสอบจากคำบรรยายและแบบเรียนแบบเดิม

5. นักเรียนชอบการประเมินผลที่มีโอกาสปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน

6. มีความสัมพันธ์กันระหว่างเจตคติของผู้เรียนกับการเรียนรู

7. มีนักเรียนจำนวนน้อยที่เรียนด้วยชุด มากกว่า 1 ชุด ภายในเวลา 3 สัปดาห์
และนักเรียนให้ความเห็นว่าชอบชุดการสอนจุดมัลติไมเดียมากกว่า 1 คน

8. ชุดการสอนจุดมัลติไมเดียควรกำหนดเวลาของผู้สอนเพิ่มขึ้น เพื่อสามารถจัด
รูปแบบของการทัศนศึกษาและประเมินผล

9. นักเรียนตั้งใจในการเรียนชุดการสอนจุดมัลติไมเดียเมื่อเวลาเรียนของรายวิชาอื่น
ตรงกัน

สรุปได้ว่า ชุดฝึกอบรมจุดมัลติไมเดียเป็นเทคโนโลยีทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพอย่างหนึ่งและมีความ
เหมาะสมที่จะนำมาเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาในการขาดแคลนผู้ฝึกอบรมที่เชี่ยวชาญ
เฉพาะด้าน พร้อมทั้งก็จะช่วยแก้ปัญหาในการขาดแคลนงบประมาณที่จะนำมาใช้จ่ายในการจัด
ฝึกอบรมได้อีกทางหนึ่งด้วย ฉะนั้นชุดฝึกอบรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการใช้รูปแบบและขั้นตอนของ
การสอนจุดมัลติไมเดีย จึงเป็นเครื่องมือที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพในการจัดกิจกรรม
ศิลปสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัยสำหรับผู้ดูแลเด็กหรือครูอนุบาล ซึ่งเป็นบุคลากรทางการศึกษา
เด็กปฐมวัย ที่ในปัจจุบันมีอยู่จำนวนมากที่เพิ่มประสิทธิภาพในการสอนเด็กปฐมวัยมากยิ่งขึ้น

สมมุติฐานในการวิจัย

1. จุดปีกอบรมในการจัดกิจกรรมคือปสร้างสรรคิให้แก่เด็กปฐมวัยสำหรับผู้ดูแลเด็ก
ในสถานรับเลี้ยงเด็ก ที่สร้างขึ้นจะมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ของการปีกอบรม ภายหลังการปีกอบรมสูงกว่าก่อนการปีกอบรม
3. ความคิดเห็นของผู้เข้ารับการปีกอบรมที่มีต่อจุดปีกอบรม เป็นไปในทางบวก

ระดับสูง

~

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อการพัฒนาหลักสูตรทางการศึกษา คือ พัฒนาชุดฝึกอบรมและมีจุดมุ่งหมายที่จะสร้างชุดฝึกอบรม ผู้ดูแลเด็กหรือครูในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัย โดยชุดฝึกอบรมนี้จะสร้างเป็น แบบชุดการสอนจุลบท (Minicourse) ตามแนวคิดของ เมเยอร์ (Meyer, 1978 : 1 - 2) แห่งศูนย์พัฒนาการสอแมหาวิทยาลัยแมกเคอวรี ประเทศออสเตรเลีย ซึ่งผู้วิจัยดำเนินงานวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

วิธีสร้างชุดฝึกอบรม

1. กำหนดความต้องการและความจำเป็นในการฝึกอบรม (Training Needs)

การวิจัยครั้งนี้จะให้ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ ความเข้าใจและมีความสามารถในการจัด กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1.1 การสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการและความจำเป็น ในการฝึกอบรมการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัย

แบบสอบถามความคิดเห็นความต้องการและความจำเป็นในการฝึกอบรม เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ตามแบบของ ลิกเคอร์ท (Likert Scale) โดยกำหนดหัวข้อคำถามเอาไว้แล้วให้ผู้ออกตอบตามความต้องการ ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม ความต้องการและความจำเป็น มีดังนี้

1.1.1 วิเคราะห์เอกสาร รายงานวิจัยและปรัชญาผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา และการสอนเด็กปฐมวัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

1.1.2 ศึกษาระเบียบวิธีการเขียนแบบสอบถามที่ดี

1.1.3 รวบรวมข้อมูลจาก ข้อ 1.1 มากำหนดขอบเขตและสร้างแบบ สอบถาม ความต้องการและความจำเป็นในการสร้างชุดฝึกอบรมมา ใ้จำนวน 15 ข้อ

1.2 นำแบบสอบถามความต้องการและความจำเป็นในการฝึกอบรมใหญ่ให้ชาวชาติ
 บ้านการศึกษาปฐมวัย จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและตรวจสอบความ
 ถูกต้องและความเหมาะสมของข้อความ ผลจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญใหญ่ไว้จับแก้ไขในเรื่อง

1.2.1 ปรับการใช้ภาษาให้เหมาะสม

1.2.2 ปรับปรุงรูปแบบของแบบสอบถาม

1.3 นำแบบสอบถามในชุดดูแลเด็กในเขตชุมชนบ้านรักและยานนาวา จำนวน
 334 คน ทอบแบบสอบถามโดยทางไปรษณีย์ ส่งกลับมา 257 คน ผลจากการสำรวจความต้องการ
 และความจำเป็นในการฝึกอบรม

สรุปได้ว่า ผู้ดูแลเด็กเห็นความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และ
 บุคคลที่ควรจะได้รับการพัฒนาในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัยมากที่สุด คือ
 ผู้ดูแลเด็ก ซึ่งเป็นความคิดเห็นที่อยู่ในเกณฑ์ระดับสูง ทั้งตาราง 7 (ในภาคผนวก)

2. การกำหนดจุดประสงค์ของการจัดทำชุดฝึกอบรม

2.1 การกำหนดจุดประสงค์ทั่วไป

จุดประสงค์ทั่วไปของการจัดทำชุดฝึกอบรม กำหนดจากการวิเคราะห์
 ความต้องการและความจำเป็น และสัมพันธ์กับทฤษฎี แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญบ้านการศึกษาปฐมวัย
 และบ้านการสอนศิลปะศึกษา จำนวน 3 ท่าน ใ้ตรวจสอบความสอดคล้องและความเหมาะสม
 และกำหนดจุดประสงค์ทั่วไปของการฝึกอบรม ดังนี้

2.1.1 เพื่อให้ผู้รับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ มีความคิดรวบยอด
 และรู้ความหมายของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประเภทต่าง ๆ และวัสดุ 3 มิติ

2.1.2 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กเข้าใจวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
 ประเภทต่าง ๆ

2.1.3 เพื่อให้ผู้รับการอบรมเข้าใจถึงคุณค่าของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
 ประเภทต่าง ๆ

2.1.4 เพื่อให้ผู้รับการอบรมรู้ถึงประโยชน์ของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
 ประเภทต่าง ๆ

- 2.1.5 เพื่อให้ผู้รับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการทางศิลปะของเด็ก
- 2.1.6 เพื่อให้ผู้รับการอบรมเข้าใจและอธิบายเกี่ยวกับกิจกรรมการปั้นได้
- 2.1.7 เพื่อให้ผู้รับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจวิธีการจัดกิจกรรมขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับกิจกรรมการปั้น การเขียนภาพ การเล่นกับสีและการสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ
- 2.1.8 เพื่อให้ผู้รับการอบรมรู้เทคนิคการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่เหมาะสมกับวัยเด็ก
- 2.1.9 เพื่อให้ผู้รับการอบรมรู้จักวิธีการผลิตอุปกรณ์ง่าย ๆ ในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
- 2.1.10 เพื่อให้ผู้รับการอบรมรู้จักจักหาวัสดุทุกแทน
- 2.1.11 เพื่อให้ผู้รับการอบรมรู้จักและมีทักษะในการทำกิจกรรมการปั้น การเขียนภาพ การเล่นกับสีและการสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ

2.2 การกำหนดจุดประสงค์เฉพาะ

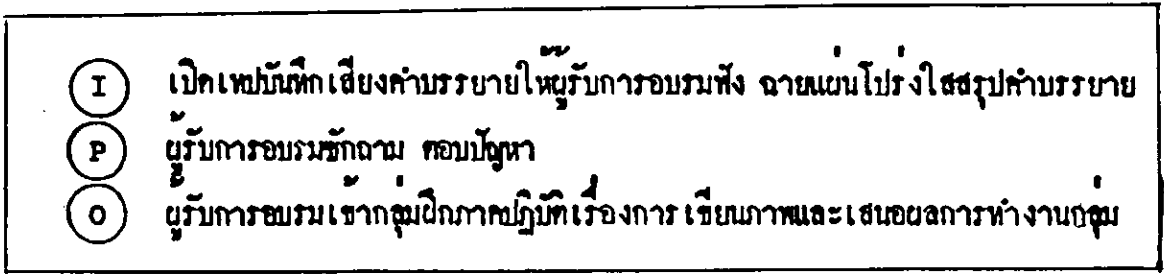
จุดประสงค์เฉพาะที่กำหนดไว้ในจุดฝึกอบรม เป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ผู้รับการอบรมสามารถบรรลุได้ภายในเวลาอันสั้น จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแต่ละจุดฝึกอบรม วิเคราะห์จากจุดประสงค์ทั่วไปของการฝึกอบรมแต่ละกิจกรรม ความสัมพันธ์ระหว่างจุดประสงค์ทั่วไปและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมได้ตรวจสอบโดยอาจารย์ประจำภาควิชา หลักสูตรและการสอน อาจารย์ประจำวิชาเอกการศึกษาปฐมวัย อาจารย์สอนศิลปศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเด็กปฐมวัย จำนวน 5 ท่าน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก)

2.3 การกำหนดกิจกรรมและสื่อ

จากการวิเคราะห์จุดประสงค์ของจุดฝึกอบรม ได้ทำการกำหนดกิจกรรม การฝึกอบรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่จะเป็นพื้นฐานในการบรรลุจุดประสงค์ทั่วไป เริ่มจากการวางพื้นฐานความรู้ แล้วนำไปสู่การวิเคราะห์ วิจัยและปฏิบัติ เพื่อให้ผู้รับการอบรมได้เกิดการเรียนรู้ตามขั้นตอนที่เหมาะสม สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม ได้แก่ เอกสาร เพลง บัตรภาพเขียนคำบรรยาย ภาพบันทึกภาพ สไลด์ แผ่นโปสเตอร์และวัสดุต่าง ๆ ที่ใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติ

2.4 **คู่มือการทำเนิภารกิจกรม**

การพัฒนาชุดฝึกอบรมแต่ละชุด บักรูปแบบของชุดการสอนจุดบท (Minicourse) ซึ่งศูนย์พัฒนาการสอนมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ประเทศออสเตรเลีย พัฒนาขึ้นมาช่วย การวิเคราะห์ระบบ ประกอบด้วย ปัจจัยป้อน (Input/I) กระบวนการ (Process/P) และผลที่ได้รับ (Output/O) เช่น การทำกิจกรรมคือปสร้างสรรค์ เรื่อง การเขียนภาพ มีวงจร กระบวนการสอน ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 วงจรกระบวนการสอนของกิจกรรมชุดฝึกอบรม

ชุดฝึกอบรมที่กล่าวไว้แต่ละกิจกรรมจะประกอบไปด้วย หลักการและเหตุผล เป้าหมาย จุดประสงค์ทั่วไป จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม คู่มือผู้ฝึกอบรม คู่มือผู้รับการอบรม แบบประเมินผลตนเอง รายละเอียดของเนื้อหาสาระและอุปกรณ์การฝึกอบรม ชุดฝึกอบรมมีจำนวน 2 ชุด รวม 6 กิจกรรม ดังนี้

ชุดฝึกอบรมที่ 1 กิจกรรมคือปสร้างสรรค์ (ภาคทฤษฎี) มี 2 กิจกรรม คือ

กิจกรรมที่ 1 เรื่อง ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมคือปสร้างสรรค์ ใ้เวลา

3 ชั่วโมง กิจกรรมฝึกอบรมใ้แก่ การฟังหนังสือที่กเสียงคำบรรยายประกอบการอ่านเอกสาร

การดูหนังสือที่กภาพ การดูแผ่นโปร่งใส การซักถามและทอปัญหา การทำงานกลุ่มย่อย

การทำแบบประเมินผลตนเองและการทำแบบสอบถามความคิดเห็นในการฝึกอบรมกิจกรรมที่ 1

กิจกรรมที่ 2 เรื่องพัฒนาการทางคือปะของเด็ก ใ้เวลา 3 ชั่วโมง 30 นาที

กิจกรรมฝึกอบรมใ้แก่ การฟังหนังสือที่กเสียงคำบรรยายประกอบการอ่านเอกสาร การดูสื่อ

ประกอบคำบรรยาย การดูแผนโปร่งใส การซักถามและทอปัญหา การทำงานกลุ่มย่อย
การทำแบบประเมินผลตนเองและการทำแบบสอบถามความคิดเห็นในการฝึกอบรมกิจกรรมที่ 2

ทุกฝึกอบรมที่ 2 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (ภาคปฏิบัติ) มี 4 กิจกรรม คือ
กิจกรรมที่ 3 เรื่อง การจัดกิจกรรมการปั้น ระยะเวลา 3 ชั่วโมง 30 นาที

กิจกรรมฝึกอบรมได้แก่ การฟังเทปบันทึกเสียงคำบรรยายประกอบการอ่านเอกสาร การดู
แผนโปร่งใส การซักถามและทอปัญหา การแบ่งกลุ่มฝึกภาคปฏิบัติ การเสนอและสรุปผลงาน
การทำแบบประเมินผลตนเองและการทำแบบสอบถามความคิดเห็นในการฝึกอบรมกิจกรรมที่ 3

กิจกรรมที่ 4 เรื่อง การจัดกิจกรรมการเขียนภาพ ระยะเวลา 3 ชั่วโมง
30 นาที กิจกรรมฝึกอบรมได้แก่ การฟังเทปบันทึกเสียงคำบรรยายประกอบการอ่านเอกสาร
การดูสื่อประกอบคำบรรยาย การดูแผนโปร่งใส การซักถามและทอปัญหา การแบ่งกลุ่ม
ฝึกภาคปฏิบัติ การเสนอและสรุปผลงาน การทำแบบประเมินผลตนเองและการทำแบบสอบถาม
ความคิดเห็นในการฝึกอบรมกิจกรรมที่ 4

กิจกรรมที่ 5 เรื่อง การจัดกิจกรรมการเล่นกับสี ระยะเวลา 3 ชั่วโมง
30 นาที กิจกรรมฝึกอบรมได้แก่ การฟังเทปบันทึกเสียงคำบรรยายประกอบการอ่านเอกสาร
การดูแผนโปร่งใส การซักถามและทอปัญหา การแบ่งกลุ่มฝึกภาคปฏิบัติ การเสนอและ
สรุปผลงาน การทำแบบประเมินผลตนเองและการทำแบบสอบถามความคิดเห็นในการฝึกอบรม
กิจกรรมที่ 5

กิจกรรมที่ 6 เรื่อง การจัดกิจกรรมการสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ ระยะเวลา
3 ชั่วโมง กิจกรรมฝึกอบรมได้แก่ การฟังเทปบันทึกเสียงคำบรรยายประกอบการอ่านเอกสาร
การดูแผนโปร่งใส การซักถามและทอปัญหา การแบ่งกลุ่มฝึกภาคปฏิบัติ การเสนอและ
สรุปผลงาน การทำแบบประเมินผลตนเองและการทำแบบสอบถามความคิดเห็นในการฝึกอบรม
กิจกรรมที่ 6

รวมเวลาอบรม 6 กิจกรรม เป็นเวลา 20 ชั่วโมง (3 วันอบรม)

วิธีสร้างแบบทดสอบ

1. แบบประเมินผลตนเอง

การสร้างแบบประเมินผลตนเองของแต่ละกิจกรรมเป็นข้อสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1.1 วิเคราะห์จุดประสงค์ทั่วไป จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และเนื้อหาของแต่ละกิจกรรม เพื่อเขียนคำถามและตัวเลือกแต่ละข้อ

1.2 สร้างแบบทดสอบประเมินผลตนเองให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการฝึกอบรมและเนื้อหาของแต่ละกิจกรรม จำนวนกิจกรรมละ 10 ข้อ รวม 60 ข้อ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข)

1.3 นำแบบประเมินผลตนเองที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ศึกษาให้คำแนะนำปรับปรุงแก้ไข ทั้งลักษณะของแบบทดสอบรายข้อ และคำสั่งที่ใช้ในแบบประเมินผลตนเอง

1.4 นำแบบประเมินผลตนเองที่สร้างขึ้นไปทดลองกับผู้ดูแลเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กเขตปทุมวัน บางรักและยานนาวา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรม

ในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรม ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มแบบประเมินผลตนเองที่ผ่านการวิเคราะห์และปรับปรุงมาแล้วทั้ง 6 กิจกรรม กิจกรรมละ ประมาณ 7 ข้อ เพื่อนำมาใช้เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรม ซึ่งมีจำนวน 42 ข้อ

หลังจากนั้นได้ทำการตรวจสอบคุณภาพแบบวัดผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรม ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผลจำนวน 5 คน ตรวจสอบสอดคล้องของข้อคำถามในแบบทดสอบเป็น

รายชื่อ ระหว่างคำถามกับจุดประสงค์ทั่วไป จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและ
เนื้อหา ได้แบบทดสอบจำนวน 30 ข้อ

2.2 หากความเที่ยงตรงของข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ โคนำไปให้
ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนและด้านการศึกษาคึกปรุมวัย คำนสิลปะจำนวน 7 คน
วิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อสอบเป็นรายข้อกับจุดประสงค์ทั่วไปของการฝึกอบรม
กึ่งตาราง 7 (ในภาคผนวก)

2.3 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมไปทดลองกับผู้ดูแลเด็ก
ในเขตปทุมวัน บางรักและเขตกานนาวาที่มีใ้กลุ่มตัวอย่าง

2.4 หากความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมแบบ
หาความเชื่อมั่นแบบอิงเกณฑ์ ปรากฏว่ามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.60

การวิเคราะห์ค่าสถิติต่าง ๆ ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
เป็นรายข้อ ทั้งหมด 30 ข้อ

2.5 วิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบเป็นรายข้อ โดยการคำนวณค่า α
ปรากฏว่าแบบทดสอบทั้ง 30 ข้อ มีเพียง 4 ข้อ ที่ยังมีคุณภาพต่ำและต้องปรับปรุง
แก้ไข

3. แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการฝึกอบรม

3.1 การสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการฝึกอบรม แบบ
สอบถามที่ใช้เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ตามแบบของ
ลิเคอร์ท (Likert scale) ขั้นตอนในการสร้าง มีดังนี้

3.1.1 ศึกษาคู่มือฝึกอบรมทั้ง 6 ฝึกกรรม

3.1.2 ศึกษาระเบียบวิธีการเขียนแบบสอบถามที่ดี

3.1.3 สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อชุดฝึกอบรม

แต่ละกิจกรรม

3.1.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปปรึกษาอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับการวิจัย
จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของข้อความ โดยแบบสอบถามความคิดเห็น
เห็นต่อชุดฝึกอบรมจำนวน 6 ชุด ดังนี้

3.1.4.1 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อชุดฝึกอบรมกิจกรรมที่ 1
มีจำนวน 10 ข้อ

3.1.4.2 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อชุดฝึกอบรมกิจกรรมที่ 2
มีจำนวน 10 ข้อ

3.1.4.3 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อชุดฝึกอบรมกิจกรรมที่ 3
มีจำนวน 12 ข้อ

3.1.4.4 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อชุดฝึกอบรมกิจกรรมที่ 4
มีจำนวน 12 ข้อ

3.1.4.5 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อชุดฝึกอบรมกิจกรรมที่ 5
มีจำนวน 12 ข้อ

3.1.4.6 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อชุดฝึกอบรมกิจกรรมที่ 6
มีจำนวน 12 ข้อ

3.2 ตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามความคิดเห็น โดยการนำแบบสอบถามไปทดลอง
กับกลุ่มย่อย (Mini Try Out) ซึ่งเป็นผู้ดูแลเด็ก จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความชัดเจน
และความเหมาะสมทำการปรับปรุง

3.3 นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่ปรับปรุงแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยค่าความ
เชื่อมั่น ดังนี้

3.3.1 แบบสอบถามความคิดเห็นกิจกรรมที่ 1 มีค่าความเชื่อมั่น 0.779

3.3.2 แบบสอบถามความคิดเห็นกิจกรรมที่ 2 มีค่าความเชื่อมั่น 0.694

3.3.3 แบบสอบถามความคิดเห็นกิจกรรมที่ 3 มีค่าความเชื่อมั่น 0.671

3.3.4 แบบสอบถามความคิดเห็นกิจกรรมที่ 4 มีค่าความเชื่อมั่น 0.859

3.3.5 แบบสอบถามความคิดเห็นกิจกรรมที่ 5 มีค่าความเชื่อมั่น 0.757

3.3.6 แบบสอบถามความคิดเห็นกิจกรรมที่ 6 มีค่าความเชื่อมั่น 0.804

วิธีตรวจสอบคุณภาพของชุดฝึกอบรม

1. การดำเนินการทดสอบใช้ชุดฝึกอบรม

ผู้วิจัยนำชุดฝึกอบรมที่สร้างขึ้นไปทดลอง 3 ครั้ง ๆที่ 1 ทดลองแบบเดียวกับผู้ดูแลเด็กที่มีไคเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อปรับปรุงข้อความ คำถาม เวลา ให้ความเหมาะสม แลวนำไปทดลอง ครั้งที่ 2 แบบกลุ่มย่อยกับผู้ดูแลเด็กที่มีไคเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ดูแลเด็กที่จัดเตรียมความพร้อมหรืออบรมเลี้ยงดูเด็กอายุ 2 - 6 ปี และมีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ ม.ศ.3 หรือ ม.3 ขึ้นไป ปฏิบัติงานอยู่ในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนใน 3 เขต ตั้งกล่าว 'ช่วงเวลาการฝึกอบรม 3 วัน ตั้งแต่วันที่ 31 มีนาคม - 2 เมษายน 2532 ตั้งแต่เวลา 8.30 - 16.30 น. โดยใช้ชุดฝึกอบรม 2 ชุด รวม 6 กิจกรรม ดังนี้

ชุดฝึกอบรมที่ 1 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (ภาคทฤษฎี) มี 2 กิจกรรม คือ

กิจกรรมที่ 1 เรื่อง ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

กิจกรรมที่ 2 เรื่อง พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก

ชุดฝึกอบรมที่ 2 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (ภาคปฏิบัติ) มี 4 กิจกรรม คือ

กิจกรรมที่ 3 เรื่อง การจัดกิจกรรมการปั้น

กิจกรรมที่ 4 เรื่อง การจัดกิจกรรมการเขียนภาพ

กิจกรรมที่ 5 เรื่อง การจัดกิจกรรมการเล่นกับสี

กิจกรรมที่ 6 เรื่อง การจัดกิจกรรมการสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ

กิจกรรมที่ 1 และกิจกรรมที่ 6 ใช้เวลากิจกรรมละ 3 ชั่วโมง กิจกรรมที่ 2 ที่ 3 ที่ 4 และที่ 5 ใช้เวลากิจกรรมละ 3 ชั่วโมง 30 นาที รวมเวลา 20 ชั่วโมง

2. การหาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม

การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม โดยเทียบเกณฑ์ 80/80 ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนของผู้เรียนทั้งหมด ซึ่งทำแบบทดสอบถูกโดยคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ค่าไม่ต่ำกว่า 80 เปอร์เซ็นต์ ของคะแนนทั้งหมดทุกกิจกรรม

80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนของแบบทดสอบเป็นรายกิจกรรม ซึ่งหมายถึงว่าผู้เรียน จำนวน 80 เปอร์เซ็นต์ ขึ้นไป ทำข้อสอบรายกิจกรรมนั้นได้ถูกต้อง

หลังจากได้ปรับปรุงกิจกรรมและเวลาใหม่ที่เหมาะสม ผู้วิจัยก็นำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงชุดฝึกอบรมให้เหมาะสมต่อไป การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมโดยเทียมนิยาม์ ปรากฏผลดังนี้

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพชุดฝึกอบรม ครั้งที่ 2

กิจกรรม	ร้อยละ
ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์	90.00
พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก	80.00
การจัดกิจกรรมการปั้น	88.00
การจัดกิจกรรมการเขียนภาพ	90.00
การจัดกิจกรรมการเล่นกับสี	84.00
การจัดกิจกรรมการสร้างสรรคจากเศษวัสดุ	82.00
รวมทุกกิจกรรม	85.67

จากตาราง 2 แสดงถึงผลของการหาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมครั้งที่ 2 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ทุกประการ หลังจากปรับปรุงกิจกรรมและกำหนดเวลาใหม่ที่เหมาะสมแล้วจึงได้ทำการหาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมครั้งที่ 3 โดยการจัดฝึกอบรมผู้ดูแลเด็กซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ในวันที่ 7 - 9 เมษายน 2532 เวลา 8.30 - 16.30 น. ที่โรงเรียนอนุบาลสามเสน ซึ่งปรากฏผลการสุ่มตัวอย่างดังตาราง 3

การทดลอง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมายสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ดูแลเด็กที่มัธยมศึกษาตั้งแต่ ม.ศ.3 หรือ ม.3 ขึ้นไป ปฏิบัติงานอยู่ในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน สังกัดกรมประชาสงเคราะห์ ที่จัดเสริมความพร้อมและอบรมเลี้ยงดูเด็กอายุ 2 - 6 ปี เขตพหลวัน เขตบางรักและเขตยานนาวา จำนวน 354 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ สุ่มจากประชากรด้วยวิธีสุ่มแบบแบ่งตามระดับชั้น (Stratified Random Sampling) โดยสุ่มผู้ดูแลเด็กมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง เขตละ 8 เปอร์เซ็นต์ ของจำนวนผู้ดูแลเด็กแต่ละเขต ด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างดังกล่าว โดยผู้ดูแลเด็กเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ดังตาราง 3 (รายละเอียดกลุ่มตัวอย่างในภาคผนวก ก)

ตาราง 3 การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

เขต	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เขตพหลวัน	70	6
เขตบางรัก	47	4
เขตยานนาวา	237	20
รวม 3 เขต	354	30

2. การดำเนินการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการโดยเชิญวิทยากร จำนวน 2 คน เป็นผู้ให้การฝึกอบรม แบบแผนการทดลองใช้ แบบ One-Group Pretest-Posttest Design (ชูศรี วงศ์วิริยะ. 2528 : 74) มีลักษณะ ดังนี้

สอบก่อน	ตัวแปรอิสระ	สอบหลัง
T_1	X	T_2

ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพของชุดฝึกอบรมโดยใช้เครื่องมือ 2 ฉบับ คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรมและแบบสอบถามความคิดเห็นต่อชุดฝึกอบรม.

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. การตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เป็นรายข้อ (เช่นนก ภัทธิษณี. 2526 : 208 - 209) โดยใช้สูตร

$$\text{สูตร } S = \frac{\text{จำนวนคนตอบถูกในข้อใด ๆ หลังสอน} - \text{จำนวนคนตอบถูกในข้อนั้น ๆ ก่อนสอน}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$$

เมื่อ $S =$	แทน	คุณภาพของข้อสอบแต่ละข้อ	ซึ่งมีเกณฑ์ ดังนี้
$.80 \leq S \leq 1.00$	แสดงว่า	ข้อสอบมีคุณภาพ	ดีมาก
$.60 \leq S \leq .79$	แสดงว่า	ข้อสอบมีคุณภาพ	ดี
$.40 \leq S \leq .59$	แสดงว่า	ข้อสอบมีคุณภาพ	ปานกลาง
$.20 \leq S \leq .39$	แสดงว่า	ข้อสอบมีคุณภาพ	ค่อนข้างต่ำ
$.00 \leq S \leq .19$	แสดงว่า	ข้อสอบมีคุณภาพ	ไม่ดี
S มีค่าเป็นลบ	แสดงว่า	ข้อสอบมีคุณภาพ	ใช้ไม่ได้

2. เปรียบเทียบผลการทดสอบก่อนและสอบหลังการทดสอบโดยใช้ t-test
(ชูศรี วงศ์ทัศนะ. 2530 : 201)

$$\text{สูตร } t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{n \Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{n - 1}}}$$

เมื่อ D แทน ความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่
n แทน จำนวนคู่

3. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม โดยใช้เกณฑ์ 80/80
4. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการฝึกอบรมแบบอิงเกณฑ์
(สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. 2525 : 4) โดยใช้สูตร

$$\text{สูตร } r_{cc} = \frac{r_{tt} s^2 + (\bar{X} - c)^2}{s^2 + (\bar{X} - c)^2}$$

เมื่อ r_{cc} แทน ความเชื่อมั่นของข้อสอบแบบอิงเกณฑ์
 r_{tt} แทน ความเชื่อมั่นของข้อสอบแบบอิงกลุ่ม
 s^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนการทดสอบ
 \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน
c แทน คะแนนเกณฑ์ของแบบทดสอบ

- ค่า r_{tt} คำนวณโดยใช้สูตร Kuder-Richardson ($K-R_{20}$) (ฉาน สายยศ
และอังคณา สายยศ. 2528 : 62)

$$r_{tt} = \frac{n}{n - 1} \left[1 - \frac{\Sigma pq}{s_t^2} \right]$$

- เมื่อ r_{tt} แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
- n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
- p แทน สัดส่วนของผู้ทำได้ในข้อหนึ่ง ๆ

$$= \frac{\text{จำนวนคนที่ทำได้}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$$
- q แทน สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่ง ๆ $= 1 - p$
- s_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือวัด

5. หากค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความนึกเห็นของผู้ตอบรวมภายหลังจากทดลองเสร็จสิ้นไปแล้ว โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient Alpha) ของ ครอนบาค (Cronbach. 1979 : 161)

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

- เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
- n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
- s_i^2 แทน ผลรวมของความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ
- s_t^2 แทน ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งหมด

6. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแบบสอบถามความนึกเห็นของผู้ตอบรวม โดยใช้เกณฑ์ของ สมศักดิ์ คำศรี (2529 : 118)

ค่าเฉลี่ย	เกณฑ์	การแปลผล
3.68 - 5.00	มาก	มีความนึกเห็นอยู่ในระดับสูง
2.34 - 3.67	ปานกลาง	มีความนึกเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
1.00 - 2.33	ต่ำ	มีความนึกเห็นอยู่ในระดับต่ำ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ผลการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ไ้จากการทดลองนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม

จากการทดลองใช้ชุดฝึกอบรมกับผู้ดูแลเด็ก จำนวน 30 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างครบทุกชุดแล้ว ให้ทำการทดสอบผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรม แล้วคำนวณร้อยละของคะแนนที่กลุ่มตัวอย่างทำได้ ดังผลในตาราง 4

ตาราง 4 ร้อยละของคะแนนผลสัมฤทธิ์ที่ไ้จากการใช้ชุดฝึกอบรม ผลการวิจัยหาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม

ชุดฝึกอบรม	ร้อยละ
ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์	87.33
พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก	75.00
การจัดกิจกรรมการปั้น	82.67
การจัดกิจกรรมการเขียนภาพ	80.67
การจัดกิจกรรมการเล่นกับสี	83.67
การจัดกิจกรรมการสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ	87.00
รวมทุกชุด	82.72

จากตาราง 4 พบว่า ชุดฝึกอบรมการจัดกิจกรรมคือปสร้างสรรค์ให้แก่
 เด็กปฐมวัย มีค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 82.72 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ และเป็นไป
 ตามสมมติฐาน ส่วนประสิทธิภาพของแต่ละกิจกรรม มีกิจกรรมที่ 2 เรื่อง พจนานุกรมทาง
 ศิลปะของเด็กเพียงกิจกรรมเดียวที่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการฝึกอบรม

ในการตรวจสอบคุณภาพของชุดฝึกอบรม นอกจากจะพิจารณาจากร้อยละ
 ของคะแนนผลสัมฤทธิ์แล้ว ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนและ
 หลังการฝึกอบรม ดังปรากฏอยู่ในตาราง 5

ตาราง 5 ผลการเปรียบเทียบคะแนนการสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม

ทดสอบก่อนทดลอง		ทดสอบหลังทดลอง		\bar{D}	t
\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
15.167	3.238	24.90	1.447	9.773	16.309*

$$t (.01, 29) = 2.462$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้รับการอบรมแตกต่างกัน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้รับการอบรมที่มีต่อชุดฝึกอบรม
จากการฝึกอบรมผู้ดูแลเด็กโดยใช้ชุดการฝึกอบรม เมื่อเสร็จสิ้นแต่ละกิจกรรม
ได้ให้ผู้ดูแลเด็กตอบแบบสอบถาม แสดงความคิดเห็น และความพึงพอใจที่มีต่อทเรียนและ
กิจกรรมต่าง ๆ แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย ดังปรากฏอยู่ในตาราง 6

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นที่มีต่อชุดฝึกอบรม

กิจกรรม	ค่าเฉลี่ย	เกณฑ์	ระดับความคิดเห็น
กิจกรรมที่ 1	4.00	มาก	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง
กิจกรรมที่ 2	4.12	มาก	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง
กิจกรรมที่ 3	4.13	มาก	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง
กิจกรรมที่ 4	4.07	มาก	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง
กิจกรรมที่ 5	4.09	มาก	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง
กิจกรรมที่ 6	4.18	มาก	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง

จากตาราง 6. พบว่า ผู้รับการอบรมมีความคิดเห็นต่อชุดฝึกอบรมอยู่ในระดับสูง
ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมการจักกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัยสำหรับศูนย์ดูแลเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก สรุปสาระสำคัญและผลการศึกษาได้ดังนี้

สมมติฐานในการวิจัย

1. ชุดฝึกอบรมการจักกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัย สำหรับศูนย์ดูแลเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรม ภายหลังจากฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม
3. ความพึงพอใจของผู้รับการอบรมที่มีต่อชุดฝึกอบรม เป็นไปในทางบวกระดับสูง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา ที่ได้มีการศึกษาความต้องการและความจำเป็นของการฝึกอบรมจากศูนย์ดูแลเด็กในเขตปทุมวัน บางรักและยานนาวา จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 257 คน แล้ววิเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นจุดมุ่งหมายทั่วไป จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม กำหนดรายละเอียดของเนื้อหาสาระ โสภทัศน์วัสดุอุปกรณ์ กิจกรรมการฝึกอบรม คู่มือการฝึกอบรมและแบบประเมินผลการฝึกอบรม หลังจากนั้นได้จัดทำชุดฝึกอบรม นำชุดฝึกอบรมไปทดลองและปรับปรุงแก้ไขชุดฝึกอบรมให้มีความถูกต้องและเหมาะสม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. ชุดฝึกอบรม
2. แบบทดสอบ

2.1 แบบประเมินผลตนเอง

2.2 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการปีกอบรม

2.3 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อชุดปีกอบรม

1. ชุดปีกอบรม ชุดปีกอบรมมี 2 ชุด รวม 6 กิจกรรม ใ้แก่

ชุดปีกอบรมที่ 1 กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ (ภาคหญิง) มี 2 กิจกรรม ใ้แก่

กิจกรรมที่ 1 เรื่อง ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์

กิจกรรมที่ 2 เรื่อง พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก

ชุดปีกอบรมที่ 2 กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ (ภาคปฏิบัติ) มี 4 กิจกรรม ใ้แก่

กิจกรรมที่ 3 เรื่อง การจัดกิจกรรมการปั้น

กิจกรรมที่ 4 เรื่อง การจัดกิจกรรมการเขียนภาพ

กิจกรรมที่ 5 เรื่อง การจัดกิจกรรมการเล่นกับสี

กิจกรรมที่ 6 เรื่อง การจัดกิจกรรมการสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ

2. แบบทดสอบ แบบทดสอบมี 3 ชุด ใ้แก่

2.1 แบบประเมินผลตนเอง มี 6 ฉบับ ใ้แก่

2.1.1 แบบประเมินผลตนเองกิจกรรมที่ 1

2.1.2 แบบประเมินผลตนเองกิจกรรมที่ 2

2.1.3 แบบประเมินผลตนเองกิจกรรมที่ 3

2.1.4 แบบประเมินผลตนเองกิจกรรมที่ 4

2.1.5 แบบประเมินผลตนเองกิจกรรมที่ 5

2.1.6 แบบประเมินผลตนเองกิจกรรมที่ 6

2.2 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ในการปีกอบรม

แบบวัดผลสัมฤทธิ์ในการปีกอบรมการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ใ้แก่เด็กปฐมวัย

เป็นข้อทดสอบแบบ 4 ทัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เพื่อเปรียบเทียบคะแนนแบบทดสอบก่อนและหลังการปีกอบรมว่ามีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญหรือไม่

2.3 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อชุดฝึกอบรม

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ดูแลเด็กต่อชุดฝึกอบรมการจักกิจกรรม ศิลปสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัย เป็นแบบสอบถามชนิด 5 ระดับ ของ ลิกเคิร์ต (Likert Scale) มี 6 ชุด

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ใช้เวลาทดลองตามตารางฝึกอบรม 3 วัน มีผู้เข้ารับการอบรมจำนวนครบทุกวัน
2. การฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรม 2 ชุด รวม 6 กิจกรรม เริ่มจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนการฝึกอบรม แล้วดำเนินการตามคู่มือฝึกอบรมทั้ง 6 กิจกรรม และทำการประเมินผลตนเองท้ายกิจกรรม
3. เมื่อสิ้นสุดการทดลองทั้ง 6 กิจกรรมแล้ว ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังการฝึกอบรม
4. นำผลการทดลองมาทราวจำแนบ เพื่อวิเคราะห์หาวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทำได้ดำเนินการดังนี้

1. หากค่าสถิติไคแอก ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความเชื่อมั่นของข้อมูล
2. ทดสอบสมมติฐาน
 - 2.1 เปรียบเทียบผลการทดสอบก่อนและสอบหลังโดยใช้ t-test
 - 2.2 หาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมในร้อยละ
 - 2.3 หากค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความคิดเห็นต่อชุดฝึกอบรมภายหลังการทดลองเสร็จ โดยใช้ร้อยละ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อนและสอบหลังการฝึกอบรม ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 80/80
3. ผู้รับการอบรมมีความคิดเห็นต่อชุดฝึกอบรมว่ามีคุณค่าและมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับสูง

อภิปรายผล

ในการพัฒนาชุดฝึกอบรมการจักกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัยสำหรับนุญดูแลเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลอภิปรายต่อไปนี้

ชุดฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 เมื่อพิจารณาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมที่ 2 เรื่องพัฒนาการทางศิลปะของเด็กเพียงกิจกรรมเดียวที่ทำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เป็นที่น่าสนใจกว่าวัสดุที่ใดครั้งนี้ทำกว่าการหาประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมในการทดลองกลุ่มย่อย 5 คน ทั้งนี้เนื่องจากความซัดซอของของสภาพแวดล้อมในขณะทำการฝึกอบรม

การทดลองครั้งนี้ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้รับการอบรมหลังการฝึกอบรมสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการฝึกอบรมอย่างเด่นชัด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ นับว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยของ แอนเดอร์สัน (Anderson, 1973 : 4021-A) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาและประเมินผลการสร้างชุดการสอนจุดบอดที่ใช้สำหรับการศึกษาวិชาสาศรทพน โลกที่พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติของนักเรียนในทางบวกทอวิชาศรทพน โลกทวชุดการสอนจุดบอดและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมศักดิ์ คำศรี (2529 : 66 - 71) ที่ได้ทำการทดลองฝึกอบรมเพื่อสร้างเสริมสมรรถภาพด้านการสอนของครูสอนพระปริยัติธรรม โดยใช้ชุดฝึกอบรมจุดบอด ซึ่งพบว่าผลสัมฤทธิ์หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้รับการอบรมมีความคิดเห็นต่อชุดฝึกอบรมในทางบวกระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาติชัย วิโรจนะ (2531 : 74) ซึ่งได้ทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์จากการสอนทวชุดการสอนจุดบอดกับการสอนทวคู่มือครู ผลปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ด้วยชุดการสอนจุดมุ่งสูงกว่าการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียนโดยใช้ชุดฝึกอบรมหรือชุดการสอนจุดมุ่งสามารถช่วยเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระแก่ผู้รับการอบรมหรือผู้เรียนได้ที่ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผลที่ปรากฏอาจเนื่องมาจากชุดฝึกอบรมมีคุณลักษณะของการวิเคราะห์เชิงระบบ (System Approach) กิจกรรมทุกกิจกรรมได้ผ่านการทดสอบ วิเคราะห์และปรับปรุงให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง และใช้พื้นฐานของทฤษฎีกลุ่มพฤติกรรมนิยม การใช้สิ่งเร้าและการตอบสนอง (S-R Theory) ผู้รับการอบรมมีโอกาสตอบสนองสิ่งเร้าและได้ผลย้อนกลับทันที (สมศักดิ์ คำศรี. 2529 : 74) นอกจากนี้การจัดกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมภาคปฏิบัติ ผู้รับการอบรมได้ค้นคว้าทดลอง ค้นหา ความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้สื่อต่าง ๆ ประกอบกิจกรรม การฝึกอบรม ทำให้ผู้รับการอบรมเกิดการ เรียนรู้ได้ครบตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

การวิจัยพบว่า ผู้รับการอบรมมีความคิดเห็นต่อชุดฝึกอบรมเป็นไปในทางบวก ระดับสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคปฏิบัติมีการประเมินตนเอง อยู่ในระดับสูง ซึ่งนับว่ามีความสัมพันธ์กับการประเมินโดยการสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมของผู้สังเกต 7 คน

ผลจากการทดลองครั้งนี้ปรากฏว่าเป็นไปตามสมมติฐานทุกประการ แสดงว่าการฝึกอบรม โดยใช้ชุดฝึกอบรมการจัดกิจกรรมคือปสร้างสรรคให้แกเด็กปฐมวัยสำหรับผู้ดูแลเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก ซึ่งมีลักษณะเป็นชุดฝึกอบรมจุดมุ่งช่วยให้ผู้รับการอบรมเรียนรู้แต่ละกิจกรรม ภายในช่วงเวลาสั้น ๆ และการใช้กิจกรรมการฝึกอบรมที่หลากหลาย ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ ตื่นเต้น สนุกสนาน และมีความสนใจในการเรียนมากกว่าวิธีการสอนตามปกติ (ยูวดี แก้ววิภา. 2527 :

61 - 73)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ควรสอคแทรกกิจกรรมนันทนาการในการแบ่งกลุ่มย่อย เพื่อให้เกิดความสนใจและช่วยผ่อนคลายความเครียดผู้รับการอบรมภายในเวลาที่กำหนด

- 1.2 กิจกรรมการปั้นกระดาษควรีใช้ที่สกีใสจะมีสตอกการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้รับการอบรม
- 1.3 ควรศึกษารายละเอียดให้ดีให้เข้าใจขั้นตอนอย่างแจ่มชัดก่อนนำชุดฝึกอบรมไปปรับใช้
- 1.4 ควรจัดทำเครื่องมือและวัสดุของแต่ละกิจกรรมให้พร้อม และควรเป็นสื่อที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นที่จะใช้ชุดฝึกอบรม
- 1.5 ควรประเมินความคิดเห็นในการฝึกอบรมในช่วงท้ายของแต่ละวันเพียงครั้งเดียว
- 1.6 ถ้าจะมีการนำชุดฝึกอบรมการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัย สำหรับ ผู้ดูแลเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กไปใช้อาจเลือกเฉพาะบางกิจกรรมตามความเหมาะสม หรือนำไปแทรกในชุดฝึกอบรมอื่น หรือนำการอบรมรูปแบบอื่นมาประกอบ เพราะชุดฝึกอบรมแบบบูรณาการมีลักษณะเบ็ดเสร็จในตัวเอง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

- 2.1 ควรมีการนำชุดฝึกอบรมการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัย สำหรับผู้ดูแลเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กที่ผู้วิจัยทำมาขึ้น มีจุดมุ่งหมายให้สามารถนำไปใช้ทั้งในเมืองและชนบท เพื่อให้โคขมูลย้อนกลับที่แน่ชัดก่อนจะสร้างชุดที่สมบูรณ์ เพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมให้มีความยืดหยุ่นและเบ็ดเสร็จในตัวเองมากยิ่งขึ้น สมควรนำไปทดลองใช้กับผู้รับการอบรมในชนบท
- 2.2 ควรมีการศึกษาระยะยาว เพื่อติดตามผลการนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในการส่งเสริมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย เช่น พฤติกรรมการสอนของผู้ดูแลเด็ก การปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก
- 2.3 ควรมีการพัฒนาชุดฝึกอบรมแบบบูรณาการให้แก่ผู้ดูแลเด็ก เพื่อเพิ่มพูนความสามารถด้านอื่น ๆ เช่น การจัดกิจกรรมวงกลม กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ หรือเกมการศึกษา เป็นต้น

ဘဝဗာဏုကဝ

บรรณานุกรม

กรรณิการ์ แฉมเพชร. "นิพนธ์สาร," ใน รายงานสัมมนาเตรียมการโครงการสร้างเพื่อ
การสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 3 - 4 ราชวิทยาลัย. หน้า 3 - 12.

กรุงเทพฯ : กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2525.

การปัทมศึกษา, กรม. เอกสารแนวทางการเรียนการสอน การสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2528.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กและ

การศึกษากุฎาญ. กรุงเทพฯ : กุฎสภา, 2529. (เอกสารชุดอบรมบุคลากรทาง
การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา อันที่ 40 หน่วยที่ 6)

_____ . พัฒนาการของเด็กระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โครงการวิจัยและพัฒนา
คุณภาพการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ,
2531. (ชุดอบรมบุคลากรระดับก่อนประถมศึกษา หน่วยที่ 1)

_____ . "พัฒนาการของเด็กระดับก่อนประถมศึกษา," ใน เอกสารชุดฝึกอบรมบุคลากรระดับ
ก่อนประถมศึกษา หน่วยที่ 1. หน้า 3. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ, 2528.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การจัดบริหารศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์เอราวัณการพิมพ์, 2523.

คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม, สำนักเลขาธิการ. 6 ปีแรกของชีวิต.
กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2529.

จันทร์พรหม เทวรักษ์. อิทธิพลของการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์และแนวทางการศึกษาในวัย
4 - 6 ขวบ ที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาไทยและคณิตศาสตร์ในระดับประถมศึกษา.

วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2526. อักษรย่อ.

ชอ พงษ์สามารถ. ศิลปะสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์, 2526.

- ชาติชัย วิโรจนะ. การศึกษาผลการใช้ชุดการสอนอิเล็กทรอนิกส์ในการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ที่มีต่อ
ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนและความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 2. ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2531. อีศำเนา.
- ชุติมา ลวสุตานันท์. การศึกษาสมรรถภาพของครูอนุบาล. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อีศำเนา.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. แบบแผนการทดสอบและสถิติ. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- _____. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.
- เชาวนา บุทธสุวิทย์พันธ์. การศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนใน
ระดับชั้นประถมและมัธยมระหว่างโรงเรียนสาธิตและโรงเรียนที่โรงเรียนประถมศึกษาปกติ.
ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2514.
อีศำเนา.
- ถวัลย์ มาศจรัส. "คือปะกับชีวิตเด็ก," นิตยสาร. 26(3) : 51 ; 15 กุมภาพันธ์ 2527.
- บุญชม ศรีสะอาด. พัฒนาหลักสูตรและการสอน, มหาสารคาม : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, น.ป.ป.
- ประชาสงเคราะห์, กรม. โครงการปีคอมรมชี่เลี้ยงเด็กสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน.
กรุงเทพฯ : กรมประชาสงเคราะห์, 2525.
- ประภัสสร นิยมธรรม. คือปะของเด็กเชิงจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : น.ป.พ., 2522.
- หงษ์ชัย พัฒนผลไพฑูย์. การคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515. อีศำเนา.
- พรวิณี ช. เจนจิต. จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์
การพิมพ์, 2528.
- พิชัย สันถิภรณ์. การใช้อุปกรณ์การสอนของครูอนุบาลโรงเรียนราษฎร์ในกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517. อีศำเนา.

- ภรณ์ คุรุรัตน์. เด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : กรมประชาสงเคราะห์, 2524.
- ภัทรา สุคนธ์ทรัพย์. พัฒนาการทางศิลปะของเด็กไทยในชั้นประถมศึกษาตอนต้นของโรงเรียน
ประถมสาธิตแห่งหนึ่งในจังหวัดพระนคร. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสาธมิตร, 2505. อักษรานา.
- ภัทรา พาทริก. การศึกษากาไรแผนการจัประสมการพ้นเด็กเล็กในก้านการส่งเสริม
พัฒนาการทางร่างกายในเขตการศึกษา 11. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาธมิตร, 2531. อักษรานา.
- มานพ ถนอมศรี. "ข้อสังเกตบางประการที่เกี่ยวกับการแสดงศิลปกรรมเด็กในประเทศไทย,"
ใน เด็กและเยาวชนไทย ; ภาพฉายสู่อากาศ. หน้า 171 - 172. กรุงเทพฯ :
โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2528. (เอกสารวิชาการ ฉบับที่ 2)
- บุกกี แก้วรักษา. การทดลองใช้ชุดการสอนจุลบท (Minicourse) วิชาสร้างเสริมประสบการณ์
ชีวิต 7 ในชั้นเรียนการศึกษายุ่งใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 4. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาธมิตร, 2527. อักษรานา.
- เยาวพา เศษะคุปต์. "การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์," ใน เข้าใจเด็กก่อนวัยเรียน.
หน้า 90 - 92. กรุงเทพฯ : ชมรมไทย - อิสราเอล, 2523.
- _____ . กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาธมิตร, 2528.
- ราศี ทองสวัสดิ์. "เมื่อลูกจะเข้าโรงเรียนอนุบาล (2)," รักลูก, 4(39) :
101 - 102 ; เมษายน 2527.
- เริงลักษณ์ โรจนทัต. เทคนิคการฝึกอบรม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาธมิตร, 2529.
- ฉวน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัท
ศึกษาศร จำกัด, 2528.
- เอศ อานันท์นะ. ศิลปะในโรงเรียน, กรุงเทพฯ : กราฟิเคอาร์ท, 2523.

- เจศ อานันท์นะ. "ศิลปะในโลกของเด็ก : เพื่อการแสดงออกหรือเพื่อรางวัล," ใน ศิลปะเด็ก : สภาปฏิทัศน์และอนาคต. หน้า 47 - 48. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ, 2529.
- วราภรณ์ รักวิชัย. เอกสารประกอบการสอน กร. 531 กิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็กก่อนวัยเรียน, กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ม.ป.ป.
- วิจัย พฤติกรรมศาสตร์, สถาบัน. ประมวลบทความทางวิชาการที่บรรยายในโอกาสต่าง ๆ ภายใต้อาณัติ พ.ศ. 2511 - 2526. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. "ศิลปะเด็ก : ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ," ใน สรุปการจัดชุมนุมเชิงปฏิบัติการศิลปะเด็ก (Art Camp), หน้า 113 - 114. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ, 2529.
- _____ . "ศิลปะเด็ก : สภาปฏิทัศน์และอนาคต," ใน ศิลปะเด็ก : สภาปฏิทัศน์และอนาคต. หน้า 40 - 41, กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ, 2529.
- วิรัตน์ พิชญ์ใหญ่. ศิลปะในโรงเรียนประถม. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2529.
- วิบูลย์ ทั้งเจริญ. "กิจกรรมศิลปะกระตุ้นพัฒนาการทางศิลปะ," ใน เอกสารประกอบชุดวิชา 21201 พฤติกรรมวัยเด็ก เล่มที่ 2 หน่วยที่ 8 - 15. หน้า 292. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2525.
- _____ . รายงานการวิจัยเรื่องวิวัฒนาการศิลปศึกษาและสุนทรีย์ภาพของเด็กไทยในปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.
- _____ . ศิลปะศึกษา. กรุงเทพฯ : วิชาลสารท, 2526.
- _____ . ศิลปะในโรงเรียนประถม, กรุงเทพฯ : สารศึกษากาวิเทศ, 2515.
- สงเคราะห์ เด็กและบุคคลวัยรุ่น, กอง. สรุปผลการดำเนินงานของงานส่งเสริมและควบคุมสถานสงเคราะห์เด็กและสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนปี 2527, กรุงเทพฯ : กรมประชาสงเคราะห์, 2527.

- สมนึก ภัททิยชนี. การประเมินผลและการสร้างแบบทดสอบ. กาศิรินทร์ : ประสานการพิมพ์, 2526.
- สมศักดิ์ คำศรี. การสร้างชุดฝึกอบรมมินิคอร์ส (Minicourse) เพื่อสร้างเสริมสมรรถภาพ
 ด้านการสอนของครูสอนพระปริยัติธรรม. ปรินิพนิตพิมพ์ กศ.ค. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อักษรานา.
- สาทิณี บุโรคม. การสร้างแบบฝึกวาทภาพเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย.
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อักษรานา.
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. "แบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์ : ความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรง,"
วิจัยการศึกษา. 3(3) : 1 - 5 ; ม.ป.ป.
- สุนทรวัฒน์ พันธุ์ศาสตร์ และชัยวัฒน์ บัญจพงษ์. ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติ, กรุงเทพฯ :
 โอเคเอนส์ไทร์, 2522.
- สุรัตน์ บุทธเสรี. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 ที่เรียนโดยชุดการเรียนการสอนมินิคอร์ส (Minicourse) กับการสอนตามคู่มือครู
การสอนภาษาอังกฤษเขส. ปรินิพนิตพิมพ์ กศ.ค. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อักษรานา.
- อัจฉรา แยมสรวล. ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์วิชาวาทภาพกับความคิดสร้างสรรค์ของ
นักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518. อักษรานา.
- อัชชา แสงอัสสินี. การศึกษาพัฒนาการทางศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นที่ได้รับ
การสอนศิลปะตามแนวเก่าและแนวใหม่. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย, 2515. อักษรานา.
- อารี รังสินีภัท. ความคิดสร้างสรรค์, กรุงเทพฯ : ชนะการพิมพ์, 2527.
- อารี สัจจทนต์. "วิธีสอนแบบสร้างสรรค," ประชาศึกษา. 8(4) : 24 ; มีนาคม 2511.
- อุทัย หนูแดง. การทดลองชุดการเรียนการสอนมินิคอร์สกับนักศึกษายุ่งใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3
วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 4, ปรินิพนิตพิมพ์ กศ.ค. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อักษรานา.

- Anderson, Jack Ronald. "The Development and Affective Evaluation of Minicourse Structure for General Education Earth Science," Dissertation International Abstracts. 35(11) : 4021-A ; December, 1973 .
- Anderson, John Robert. "Classroom Interaction," Dissertation Abstracts. 185-A ; July, 1973.
- APEID. The Minicourse Approach : What it is and How it Works. Thailand : UNESCO Regional Office Bangkok, 1982.
- C.A.T. The Minicourse as a Model for the Continuing Education of Teachers. Australia : Macquarie University Australia, 1981.
- Gronbach, Lee Joseph. Essentials of Psychological Testing. 3rd ed. New York : Harper, 1979.
- Crow, Lester D. and Alice Crow. Child Psychology. New York : Barnes & Noble, 1953.
- Gaitskell, Charles D. and Al Hurwitz. Children and Their Art. 3rd ed. New York : Harcourt Brace Jovanovich, 1975.
- Hurlock, Elizabeth B. Child Development. 5th ed. New York : McGraw-Hill, 1956.
- Lowenfeld, Viktor. and W. Lambert Brittain. Creative and mental Growth. 5th ed. New York : Macmillan, 1970.
- Meyer, Rex G. The Minicourse as a Model for the Continuing Education of Teachers. Sydney : Center for Advancement of Teaching Macquarie University, 1975.
- _____. The Principles of teaching Applied in C.A.T. Minicourse and Their Basis Theories of Learning. Sydney : Center for Advancement of Teaching, Macquarie University, 1978.
- Stapp, Ray V. "Relationship of Measures of Creativity General Intelligence and Memory," Dissertation Abstract International. 5258-A ; June, 1964.
- William, Frank E. "Training Children to be Creative may have Little Effect on Original Classroom Performances," in Current Readings in Psychology. New York : John Wiley and sons, 1971.
- Wynn, Richard, Chvis A. De Yong and Joanne Lindsay Wynn. American Education. New York : McGraw-Hill, 1977.

ពាក្យសុំ

ח חרנשחרת

คำนำ

ข้าพเจ้าทำวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง "การพัฒนาชุดฝึกอบรมการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (ศิลปะศึกษา) ให้แก่เด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูในสถานรับเลี้ยงเด็ก" โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้ชุดการฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น เป็นเครื่องมือสำหรับผู้หน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 2 - 6 ปี นำไปใช้ฝึกอบรมคุณครูในสถานรับเลี้ยงเด็ก

แบบสอบถามความคิดเห็นของคุณ เป็นเครื่องมืออันหนึ่งในการวิจัยดังกล่าว มีวัตถุประสงค์ที่จะรวบรวมความต้องการและความจำเป็นของผู้ประกอบการและคุณครูในสถานรับเลี้ยงเด็กเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการในการฝึกอบรม ผู้วิจัยจะนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาชุดการฝึกอบรมดังกล่าวขึ้น ความคิดเห็นของท่านจะมีคุณค่าและเป็นเครื่องช่วยในการวิจัยครั้งนี้ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ข้าพเจ้าจึงขอความร่วมมือให้ท่านได้โปรดทำแบบสอบถามทุกข้อและแสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริงมากที่สุดโดยที่ไม่ต้องลงชื่อ ข้อมูลที่ได้จะไม่ถูกนำไปเปิดเผยแก่อย่างใด ซึ่งขอให้ท่านได้แสดงความคิดเห็นและเสนอความเป็นจริงได้อย่างอิสระ

ข้าพเจ้าหวังว่า คงจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบคุณมา ณ

นี้
แทน

(นางสาวสมหมาย เชื้อศักดิ์)

นิสิตปริญญาโท การศึกษานปฐมวัย

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ (ศิลปะศึกษา) สำหรับเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ (ศิลปะศึกษา)

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง และเติมข้อความในช่องว่างให้สมบูรณ์

1. เพศ หญิง ชาย

2. อายุ.....ปี

3. ตำแหน่งหน้าที่ ผู้ประกอบการ ที่เลี้ยงเด็ก
 เป็นทั้งผู้ประกอบการและที่เลี้ยงเด็ก

4. วุฒิที่เคยได้รับ

4.1 วุฒิสานัก.....

4.2 วุฒิทางการศึกษาปฐมวัย.....

4.3 วุฒิขั้นสูงทางการศึกษาปฐมวัย.....

5. ประสบการณ์ในการเลี้ยงเด็กเป็นเวลา.....ปี

6. ท่านเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ (ศิลปะศึกษา)

สำหรับเด็กปฐมวัย หรือไม่

เคย ไม่เคย

ถ้าเคยจำนวน.....ครั้ง โปรดระบุหัวข้อเรื่องในการอบรมด้วย (เท่าที่จำได้)

ครั้งที่ 1 เรื่อง.....ระยะเวลา.....วัน

จัดโดย.....ประมาณปี พ.ศ.....

ครั้งที่ 2 เรื่อง.....ระยะเวลา.....วัน

จัดโดย.....ประมาณปี พ.ศ.....

ครั้งที่ 3 เรื่อง.....ระยะเวลา.....วัน
 จักโดย.....ประมาณปี พ.ศ.....

ครั้งที่ 4 เรื่อง.....ระยะเวลา.....วัน
 จักโดย.....ประมาณปี พ.ศ.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม

ศิลปสร้างสรรค์ (ศิลปะศึกษา) ให้แก่เด็กปฐมวัย ระบุความคิดเห็นและความต้องการคือ
 มากที่สุด หมายถึง ความคิดเห็นหรือความต้องการในการฝึกอบรมมากที่สุด

มาก หมายถึง ความคิดเห็นหรือความต้องการในการฝึกอบรมมาก

ปานกลาง หมายถึง ความคิดเห็นหรือความต้องการในการฝึกอบรมปานกลาง

น้อย หมายถึง ความคิดเห็นหรือความต้องการในการฝึกอบรมน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง ความคิดเห็นหรือความต้องการในการฝึกอบรมน้อยที่สุด หรือ

ไม่ต้องการเลย

กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ หมายถึง กิจกรรมทางศิลปะศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ผู้ดูแลเด็กจัดให้เด็ก
 ปฐมวัยอายุ 2 - 6 ปี ได้ฝึกกล้ามเนื้อและประสาทสัมผัส ซึ่งได้แก่ การเขียนภาพทัวยสีเทียน
 การเขียนภาพทัวยสีน้ำ การปั้นดิน ปั้นแป้ง การพับตัดปะ ฉีกปะกระดาษ การเขียนภาพทัวยนิ้วมือ
 การพิมพ์ภาพทัวยเศษวัสดุต่าง ๆ และการประดิษฐ์เศษวัสดุ

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นหรือความต้องการตามที่ท่าน
เห็นว่าเหมาะสมกับข้อความทางคานชาาเมื่อ

เลขที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็นหรือความต้องการ					หมายเหตุ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด ไม่ต้องการ	
1.	การจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ (ศิลปะศึกษา) มีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็ก.....						
2.	การจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ ให้เด็กปฐมวัย มีประโยชน์ต่อเด็กปฐมวัย.....						
3.	กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ จะช่วยให้เด็กปฐมวัยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์.....						
4.	ผู้ดูแลเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กของท่าแม่ควมรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ สำหรับเด็กปฐมวัย.....						
5.	ผู้ดูแลเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กควรจะได้รับคำสั่งเสริมให้เข้ารับการประชุมเกี่ยวกับกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์.....						

เจริที่	ข้อความ	ระดับความคึกเห็นหรือความทองการ					หมายเหตุ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด ไมทองการ	
6.	ผู้ดูแลเด็กควรมีเทคนิคและวิธีการ ในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้งสรรค์ ให้เหมาะสมกับขั้นพัฒนาการ ของเด็กและสภาพท้องถิ่น.....						
7.	ปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการจัด กิจกรรมศิลปะสร้งสรรค์ของท่าน เกิดจากการไม่เข้าใจ ในวัตถุประสงค์ในการจัด.....						
8.	สาเหตุหนึ่งที่ไม่สามารถจัด กิจกรรมศิลปะสร้งสรรค์ให้แก่ เด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กของ ท่านเกิดจากการขาดความรู้ ในขั้นตอนการปฏิบัติของ การจัด กิจกรรม.....						
9.	ปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการจัด กิจกรรมศิลปะสร้งสรรค์ของท่าน เกิดจากการไม่วิธีการจัด เตรียมสื่อวัสดุให้แก่เด็กจัดทำ กิจกรรม.....						

เลขที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็นหรือความต้องการ					หมายเหตุ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด ไม่ต้องการ	
10.	ท่านต้องรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ทดแทนราคาถูก ในการจัดกิจกรรม ศิลปสร้างสรรค์ให้แก่ เด็กปฐมวัย.....						
11.	ปัจจุบันท่านคิดว่าผู้ดูแลเด็กมี ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก มากน้อยเพียงใด.....						
12.	ถ้าผู้ดูแลเด็กได้เข้ารับการป้ก อบรมเกี่ยวกับการจัด กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ แล้วจะช่วยให้สามารถ จัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ สำหรับเด็กปฐมวัยได้ เพียงใด.....						

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
เพียงข้อละ 1 เครื่องหมาย

13. ท่านคิดว่าบุคคลกลุ่มใดควรจะได้รับการพัฒนามากที่สุดในการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ (ศิลปศึกษา) ในเด็กปฐมวัย
- ผู้ดูแลเด็ก
 - ผู้ประกอบการสถานรับเลี้ยงเด็ก
 - ผู้ตรวจเยี่ยมสถานรับเลี้ยงเด็ก
 - นักการศึกษาเด็กปฐมวัย
 - ผู้บริหารการศึกษาเด็กปฐมวัย
14. วิธีการฝึกอบรมการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ (ศิลปศึกษา) ควรจะเป็นวิธีการข้อใด (เรียงตามขั้นตอน)
- บรรยาย ศึกษาขั้นตอนการปฏิบัติจากภาพ ปฏิบัติ
 - บรรยาย สาธิต ปฏิบัติจริง
 - ดูจากสื่อใด บรรยาย ใ้ปฏิบัติตาม
 - บรรยาย สาธิต ดูสื่อใด
 - ปฏิบัติจริง สาธิต ดูสื่อใด
15. ท่านคิดว่ากิจกรรมข้อใดจะเป็นพื้นฐานสำคัญมากที่สุด ให้เด็กอายุ 2 - 6 ปี ได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และควรนำมาจัดไว้ในชุดฝึกอบรมเป็นกลุ่มแรก
- เขียนภาพทิวทัศน์เทียนและสีน้ำ ปั้น
 - เขียนภาพทิวทัศน์น้ำ พิมพ์ภาพ ฉักปะกระดาษ
 - เขียนภาพทิวทัศน์มือ ตักปะกระดาษ ฉักปะกระดาษ
 - ตักปะกระดาษ หยตสี พิมพ์ภาพ
 - เขียนภาพทิวทัศน์น้ำ ทัยสี เป่าสี

ตาราง 7 ผลการสำรวจความต้องการและความจำเป็นในการฝึกอบรม

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็นหรือความต้องการ (%)					หมายเหตุ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด ไม่ต้องการ	
1.	การจัดกิจกรรมคือปสร่างสรรค มีความสำคัญต่อพัฒนาการ ของเด็ก	124 48.25	109 42.41	22 8.56	2 0.78	-	ส่งไป 80 แห่ง
2.	การจัดกิจกรรมคือปสร่างสรรค ให้เด็กปฐมวัยมีประโยชน์ ต่อเด็กปฐมวัย	89 34.63	147 57.20	19 7.39	2 .78	-	354 ฉบับ ส่งกลับมา 59 แห่ง
3.	กิจกรรมคือปสร่างสรรค ช่วยให้เด็กปฐมวัยพัฒนา ความคิดสร้างสรรค์	93 36.19	135 52.53	28 10.89	1 .39	-	257 ฉบับ ไม่ส่งคืน 21 แห่ง
4.	ผู้ดูแลเด็กมีความรู้เกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมคือปสร่างสรรค สำหรับเด็กปฐมวัย	32 12.45	78 30.35	111 43.19	28 10.89	8 3.11	97 ฉบับ
5.	ผู้ดูแลเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก ควรจะได้รับ การส่งเสริมให้ เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมคือปสร่างสรรค	120 46.69	105 40.86	30 11.67	2 .78	-	
6.	ผู้ดูแลเด็กควรมีเทคนิคและวิธี การในการจัดกิจกรรมคือป สร่างสรรค ให้เหมาะสมกับ ขั้นพัฒนาการของ เด็กและสภาพ ท้องถิ่น	114 44.36	106 41.25	29 11.28	8 3.11	-	

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็นหรือความต้องการ (%)					หมายเหตุ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด ไม่ต้องการ	
7.	ปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ เกิดจากการไม่เข้าใจในวัตถุประสงค์ในการจัด	32 12.45	103 40.08	80 31.13	31 12.06	11 4.28	
8.	สาเหตุหนึ่งที่ไม่สามารถจัดกิจกรรมคือปสร้างสรรค์ให้แก่เด็กเกิดจากการขาดความรู้ในขั้นตอนการปฏิบัติของการจัดกิจกรรม	37 14.40	56 21.79	93 36.19	50 19.46	21 8.17	
9.	ปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการจัดกิจกรรมคือปสร้างสรรค์เกิดจากการไม่รู้วิธีการจัดเตรียมสื่อวัสดุให้แก่เด็กได้ทำกิจกรรม	34 13.23	65 25.29	76 29.57	59 22.96	23 8.95	
10.	ท่านต้องการรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ทัศนพาราคาถุณในการจัดกิจกรรมคือปสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัย	104 40.47	105 40.86	34 13.23	11 4.28	3 1.17	
11.	ปัจจุบันท่านคิดว่าผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการทางศิลปะของเด็กเพียงใด	33 12.84	73 28.40	92 35.80	38 14.79	21 8.17	

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็นหรือความต้องการ (%)					หมายเหตุ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด ไม่ต้องการ	
12.	ถ้าผู้ดูแลเด็กได้เข้ารับการฝึก อบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม คือปสร้างสรรค์ แล้วจะช่วยให้ สามารถจัดกิจกรรมคือปสร้าง สรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยได้ เพียงพอ	105 40.86	123 47.86	21 8.17	7 2.72	1 0.39	

กรุณาทำเครื่องหมาย ในช่อง หน้าข้อความที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมที่สุด
เพียงข้อละ 1 เครื่องหมาย

13. ท่านคิดว่าบุคคลกลุ่มใดควรจะได้รับการพัฒนามากที่สุดในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
ให้แก่เด็กปฐมวัย

☐ ผู้ดูแลเด็ก	190 = 73.93 %
☐ ผู้ประกอบการสถานรับเลี้ยงเด็ก	34 = 13.23 %
☐ ผู้ตรวจเยี่ยมสถานรับเลี้ยงเด็ก	3 = 1.17 %
☐ นักการศึกษาเด็กปฐมวัย	5 = 1.95 %
☐ ผู้บริหารการศึกษาเด็กปฐมวัย	25 = 9.73 %

14. วิธีการฝึกอบรมการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ควรจะเป็นวิธีการข้อใด
(เรียงตามขั้นตอน)

☐ บรรยาย ศึกษาขั้นตอนการปฏิบัติจากภาพ ปฏิบัติจริง	54 = 21.01 %
☐ บรรยาย สาธิต ปฏิบัติจริง	152 = 59.14 %
☐ ดูจากสื่อสิ่งพิมพ์ บรรยาย ให้ปฏิบัติตาม	13 = 5.06 %
☐ บรรยาย สาธิต ดูสื่อสิ่งพิมพ์	14 = 5.45 %
☐ ปฏิบัติจริง สาธิต ดูสื่อสิ่งพิมพ์	24 = 9.34 %

15. ท่านคิดว่ากิจกรรมข้อใดจะเป็นพื้นฐานสำคัญมากที่สุด ให้เด็กอายุ 2 - 6 ปี ได้พัฒนา
ความคิดสร้างสรรค์ และควรนำมาจัดไว้ในชุดฝึกอบรมเป็นกลุ่มแรก

☐ เขียนภาพด้วยสีเขียนและสีน้ำ ปั้น	131 = 50.97 %
☐ เขียนภาพด้วยสีน้ำ พิมพ์ภาพ ฉีกปะกระดาษ	14 = 5.45 %
☐ เขียนภาพด้วยนิ้วมือ ตัดปะกระดาษ ฉีกปะกระดาษ	95 = 36.96 %
☐ ตัดปะกระดาษ หยทสี พิมพ์ภาพ	9 = 3.50 %
☐ เขียนภาพด้วยสีน้ำ หยทสี เป่าสี	8 = 3.11 %

รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้จากผู้ดูแลเด็กที่สมัครเข้ารับการอบรมทั้งผู้ตั้งแต่ ม.3 หรือ ม.ศ.3 ขึ้นไป
รวมจำนวน 30 คน ทั้งรายละเอียดดังนี้

วิถีทางการศึกษา

ระดับปริญญาโท (ธุรกิจ)	จำนวน 1 คน
ระดับปริญญาตรี	จำนวน 4 คน
ระดับมัธยมศึกษา ม.6	
ปวช. ปวส. พกศ.	จำนวน 11 คน
ระดับมัธยมศึกษา ม.3 ม.ศ.3	จำนวน 14 คน

อายุของผู้รับการอบรม

อายุ 18 ปี	จำนวน 1 คน
อายุ 21 - 29 ปี	จำนวน 19 คน
อายุ 32 - 38 ปี	จำนวน 3 คน
อายุ 40 - 43 ปี	จำนวน 4 คน
อายุ 50 - 56 ปี	จำนวน 3 คน

สถานภาพของผู้รับการอบรม

เป็นทั้งเจ้าของสถานรับเลี้ยงเด็ก และผู้ดูแลเด็ก	จำนวน 10 คน
เป็นผู้ดูแลเด็ก	จำนวน 20 คน

แบบสำรวจการวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เป็นรายข้อกับจุดประสงค์
ทั่วไปของชุดฝึกอบรม

วันที่ เดือน พ.ศ.

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

เรียน ท่านผู้เชี่ยวชาญที่เคารพ

ด้วยดิฉัน นางสาวสมหมาย เชื้อดี กำลังทำวิทยานิพนธ์ เพื่อประกอบการศึกษาระดับ
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เรื่อง "การพัฒนารูปแบบการจั
กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัยสำหรับมูลนิธิในสถานรับเลี้ยงเด็ก" ใ
ขอความกรุณา
จากท่านในการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ จำนวน 30 ข้อ
ของชุดฝึกอบรมดังกล่าวกับจุดประสงค์ทั่วไปของการฝึกอบรมการจักกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ให้แก่
เด็กปฐมวัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์และขอขอบพระคุณอย่างสูง มา ณ ที่นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวสมหมาย เชื้อดี)

จุดประสงค์ของการฝึกอบรม มีดังนี้

1. เพื่อให้ผู้รับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ มีความคิดรวบยอดและรู้ความหมายของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประเภทต่าง ๆ และวัสดุ 3 มิติ
2. เพื่อให้ผู้ดูแล เด็กเข้าใจวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประเภทต่าง ๆ
3. เพื่อให้ผู้รับการอบรมเข้าใจถึงคุณค่าของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประเภทต่าง ๆ
4. เพื่อให้ผู้รับการอบรมรู้ถึงประโยชน์ของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประเภทต่าง ๆ
5. เพื่อให้ผู้รับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการทางศิลปะของเด็ก
6. เพื่อให้ผู้รับการอบรมเข้าใจและอธิบาย เกี่ยวกับกิจกรรมการปั้นได้
7. เพื่อให้ผู้รับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจวิธีการจัดกิจกรรมชั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับกิจกรรมการปั้น การเขียนภาพ การเล่นกับสีและการสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ
8. เพื่อให้ผู้รับการอบรมรู้เทคนิคการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่เหมาะสมกับวัยเด็ก
9. เพื่อให้ผู้รับการอบรมรู้จักวิธีการผลิตอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
10. เพื่อให้ผู้รับการอบรมรู้จักจัดหาวัสดุทดแทน
11. เพื่อให้ผู้รับการอบรมรู้จักและมีทักษะในการทำกิจกรรมการปั้น การเขียนภาพ การเล่นกับสีและการสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ

ข้อสอบ	จุดประสงค์											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
19												
20												
21												
22												
23												
24												
25												
26												
27												
28												
29												
30												

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

ตาราง 8 การวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์เป็นรายข้อกับจุดประสงค์ทั่วไป
ของชุดฝึกอบรม

จุดประสงค์ทั่วไป	ข้อข้อที่ใช้วัด
1	✓ ข้อ 1, 2, 28
2	✓ ข้อ 3, 5, 22
3	✓ ข้อ 21, 29:
4	✓ ข้อ 10, 14, 27
5	✓ ข้อ 6, 7, 11, 12
6	✓ ข้อ 16
7	✓ ข้อ 4, 8, 9, 13, 19
8	✓ ข้อ 17, 18, 23, 24, 30
9	✓ ข้อ 15
10	✓ ข้อ 20, 25, 26
11	✓ ข้อ -

จากตาราง 8 จุดประสงค์ทั่วไป ข้อ 1, 2, 3 และ 4 วัดความเข้าใจในการ
จัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ มีข้อสอบวัด 11 ข้อ จุดประสงค์ทั่วไป ข้อ 5 วัดความรู้อย่างเข้าใจ
พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก มีข้อสอบวัด 4 ข้อ จุดประสงค์ทั่วไป ข้อ 6, 7, 8, 9, และ
10 วัดความรู้อย่างเข้าใจการก่อกิจกรรมการปั้น การเขียนภาพ การเล่นทมิฬและการสร้างสรรค์
จากเศษวัสดุ มีข้อสอบวัด 15 ข้อ จุดประสงค์ทั่วไป ข้อ 11 ไม่มีข้อสอบวัด เพราะเป็นจุดประสงค์
ที่เป็นค่านักหัดหรือการปฏิบัติงานด้านร่างกาย ซึ่งต้องอาศัยเวลาและเครื่องมืออย่างอื่นวัด
การวิจัยครั้งนี้มุ่งตรวจสอบเฉพาะพฤติกรรมด้านความรู้อย่างเข้าใจ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
การฝึกอบรบการจักกักร รมศิลปสร้าง สรรคให้แก่เด็กปฐมวัย
สำหรับผู้ดูแล เด็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบชุดนี้เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
2. ให้ผู้ตอบ กว เครื่องหมาย ✓ ลงในกระดาษคำตอบ สำหรับข้อที่เลือก
ที่เห็นว่าถูกต้องที่สุด ข้อละคำตอบเดียว เช่น

แม่สีของช่างเขียน มี 3 สี ได้แก่ สี

- ก. แดง เขียว เหลือง
- ข. เขียว น้ำเงิน ม่วง
- ค. เหลือง แดง น้ำเงิน
- ง. ม่วง แดง เหลือง

คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ค ก็กา ✓ หับข้อ ก ทั้งตัวอย่าง

ก ข ~~ค~~ ง

ในกรณีที่เกิดข้อข้องการเปลี่ยนแปลง ให้ระบายหับหับข้อเดิมและกา ✓ หับข้อใหม่

ทั้งตัวอย่าง

ก ~~ข~~ ~~ค~~ ง

3. คะแนนตอบถูก ข้อละ 1 คะแนน
4. กรุณาอย่าทำให้ข้อสอบสกปรก ฉีกขาด
5. ให้ส่งกระดาษคำตอบและคำตอบพร้อมกัน
6. ใช้เวลาในการสอบ 30 นาที

1. ข้อใดจัดเป็นกลุ่มกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
 - ก. เล่นกับสี งานกระดาษ ปั้น
 - ข. ปั้น สิมพ์ภาพ เล่นบล็อกไม้
 - ค. เขียนภาพ ร้อยลูกมด ทักปะกระดาษ
 - ง. เขียนภาพระบายสี เล่นกับทราย การสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ
2. การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยควรเน้นในเรื่องใด
 - ก. กระบวนการทำกิจกรรม
 - ข. ความสวยงามของผลงาน
 - ค. ความเรียบร้อยของผลงาน
 - ง. ความมีอิสระในการแสดงออก
3. การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัยมีวัตถุประสงค์ประสงค์อย่างไร
 - ก. เพื่อให้เด็กผ่อนคลายอารมณ์
 - ข. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก
 - ค. เพื่อปลูกฝังความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นแก่เด็ก
 - ง. เพื่อแบ่งเบาภาระการจัดกิจกรรมของผู้ดูแลเด็ก
4. ผู้ดูแลเด็กจะปฏิบัติอย่างไรจึงจะทำให้เด็กสนใจทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
 - ก. ให้ทำกิจกรรมง่าย ๆ
 - ข. สร้างบรรยากาศที่ดีให้แก่เด็ก
 - ค. กล่าวคำชมเชยเมื่อทำกิจกรรม
 - ง. ยกตัวอย่างผลงานที่ดีของเพื่อนให้เด็กดู
5. ผู้ดูแลเด็กควรจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ให้แก่เด็กกลุ่มใดมากที่สุด
 - ก. เด็กคนใดก็ได้
 - ข. เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม
 - ค. เด็กที่มีความสนใจด้านศิลปะ
 - ง. เด็กที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

6. จุดมุ่งหมายสำคัญที่สุดที่บุคคล เด็กศึกษาพัฒนาการทางศิลปะของเด็ก
- เพื่อวิจารณ์ผลงานทางศิลปะของเด็กให้ถูกต้อง
 - เพื่อเพิ่มความรู้อย่างเข้าใจพัฒนาการทางศิลปะ
 - เพื่อนำไปประกอบการศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก
 - เพื่อจัดกิจกรรมและประเมินพัฒนาการของเด็กให้ถูกต้อง
7. สิ่งใดที่ควรคำนึงมากที่สุดในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
- อายุของเด็ก
 - อารมณ์ของเด็ก
 - ความสนใจของเด็ก
 - บรรยากาศขณะทำกิจกรรม
8. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่จัดให้เด็กทำ จะเพิ่มพูนความสามารถให้เด็กได้ โภควิถีใด
- ให้หมั่นฝึกฝนบ่อย ๆ
 - รู้จักใช้สีธรรมชาติแทนสีวิทยาศาสตร์
 - ให้เด็กทำกิจกรรมศิลปะหลาย ๆ กิจกรรม
 - ให้อิสระเลือกทำกิจกรรมที่เด็กสนใจและถนัด
9. ถ้าเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กของท่าน มีปัญหาในเวลาปฏิบัติกิจกรรมศิลปะเสมอ เช่น ไม่อยากทำ กิจกรรมท่านจะแก้ไขให้เด็กสนใจได้ควยวิถีใด
- ให้เด็กดูตัวอย่างงานศิลปะของเพื่อน
 - ให้เด็กทำกิจกรรมอื่นก่อน เช่น เล่นเกม ฟังนิทาน
 - ให้กำลังใจและเลือกจัดกิจกรรมศิลปะง่าย ๆ ให้เด็กทำ
 - ช่วยเด็กทำกิจกรรมเพื่อเป็นการกระตุ้นเด็กให้เกิดความสนใจ
10. บุคคลเด็กไม่จำเป็นต้องให้ความสนใจสิ่งใดในการสังเกตผลงานทางศิลปะของเด็กปฐมวัย
- ประสบการณ์เดิม
 - การใช้สีระบายภาพ
 - ความคิดและจินตนาการ
 - ความซัดเจนสวยงามของภาพ

11. วิธีประเมินพัฒนาการทางศิลปะของเด็กว่าเป็นไปตามวัยและที่อื่นกว่าเดิมหรือไม่ ควรใช้วิธีใด

- ก. ดูความก้าวหน้า โยง เทียบกับงานเดิม
- ข. สังเกตการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ
- ค. ให้ทำกิจกรรมศิลปะตามที่คุณสอนกำหนด
- ง. ใช้แบบทดสอบความพร้อมทางศิลปะวัด

12. ภาพร่างนี้แสดงว่าเด็กมีพัฒนาการทางศิลปะอยู่ในชั้นใด

- ก. ชั้นขีดเขียน
- ข. ชั้นเขียนภาพคล้ายของจริง
- ค. ชั้นเขียนภาพอย่างของจริง
- ง. ชั้นเขียนภาพอย่างมีความหมาย

13. วัสดุชนิดใดเหมาะสมในการจัดกิจกรรมการปั้นให้แก่เด็กมากที่สุด

- ก. แป้งมัน ดินน้ำมัน ดินขาว
- ข. แป้งมัน แป้งขนมปัง ดินน้ำมัน
- ค. กระดาษมัน ดินขาว แป้งกวน
- ง. กระดาษปั้น ดินเหนียว ดินน้ำมัน

14. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ใดที่ฝึกมือให้แข็งแรงได้ดีที่สุด

- ก. ปั้นแป้งทำขนม
- ข. ฉีกกระดาษด้วยไม้
- ค. เขียนภาพทอยสีเขียน
- ง. ตัดกระดาษเป็นภาพตามจินตนาการ

15. วิธีการแก้ไขแป้งปั้นที่เหลวเกินไป

- ก. เติมแป้ง
- ข. เติมเกลือและสี
- ค. เติมแป้งและเกลือ
- ง. เติมสวมนยสมทุกส่วน

16. วิธีใดที่เหมาะสมสำหรับการ เก็บดินเหนียวไม่ให้แข็ง
- เก็บไว้ในที่มีอากาศชื้น
 - โรยยาชูนํ้าคลุมและเก็บไว้ในห้องมืด
 - โรยกระดาษห่อให้มิดชิดและเก็บไว้ในตู้เย็น
 - เอายาชูนํ้าคลุมและเก็บไว้ในถังพลาสติกมีฝาปิด
17. ก่อนให้เด็กทำกิจกรรมการปั้น ผู้ดูแลเด็กควรปฏิบัติอย่างไร
- ซักมือให้ขึ้น
 - ล้างมือให้สะอาด
 - ศึกษารับก่อนการปั้นเพื่อแนะนำเด็ก
 - จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อมและเพียงพอ
18. สีที่เหมาะสมและสะดวกสำหรับ เขียนภาพของเด็กปฐมวัย คือ
- สีฝุ่น
 - สีน้ำ
 - สีเทียน
 - สีโปสเตอร์
19. การให้เด็ก เขียนภาพความหมายที่จัดเตรียมให้จะเป็นผลเสียมากที่สุดก้านใด
- ก้านสังคม
 - ก้านอารมณ์จิตใจ
 - ก้านความคิดสร้างสรรค์
 - ก้านกล้ามเนื้อและประสาทตา
20. ถ้าท่านต้องการให้เด็กเขียนภาพแต่ไม่มีวัสดุอุปกรณ์ เช่น ภูตกัน ให้เด็กใช้จะแก้ไขอย่างไรจึงจะเหมาะสมที่สุด
- ของบประมาณจำกัดคือวัสดุอุปกรณ์
 - นำวัสดุอุปกรณ์ในห้องดินมาทดแทน
 - เรียกเงินจากผู้มีจิตศรัทธา มาซื้อวัสดุอุปกรณ์
 - ให้ผู้ปกครอง เด็กจัดหาวัสดุอุปกรณ์มาจากตนเอง

21. การจัดกิจกรรมให้เด็กเขียนภาพจากธรรมชาติที่เขพบเห็นเป็นการฝึกให้เด็กมีลักษณะนิสัยอย่างไร
- รู้จักสังเกต
 - รักธรรมชาติ
 - มีจิตใจร่าเริง
 - รู้จักเขียนแบบ
22. การให้เด็กเล่นกับสีมีจุดประสงค์อย่างขกเว้นข้อใด
- เพื่อให้เรียนรู้เรื่องแม่สีและคุณสมบัติของสี
 - เพื่อส่งเสริมการระบายสีให้คล้ายคลึงของจริง
 - เพื่อส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
 - เพื่อทดลองวิธีการต่าง ๆ ในการใช้สีด้วยตนเอง
23. การเล่นกับสีด้วยการใช้ส่วนต่าง ๆ ของมือและท่อนแขนละเองสีหลาย ๆ สีหรือสีเดียว ควรใช้สีชนิดใดจึงจะเหมาะสมที่สุด
- สีน้ำ
 - สีน้ำมัน
 - สีฝุ่นผสมกาว
 - สีโปสเตอร์ผสมน้ำ
24. ในการจัดกิจกรรมการพิมพ์ภาพควรคำนึงถึงสิ่งใคมากที่สุด
- การใช้สี
 - การจัดภาพ
 - การออกแบบ
 - การใช้วัสดุพิมพ์
25. สีชนิดใคราคาถูกและเหมาะสมที่จะให้เด็กปฐมวัยใช้เล่นกับสี
- สีน้ำ
 - สีฝุ่น
 - สีน้ำมัน
 - สีโปสเตอร์

26. เพลย์สคูนิคไคท์ที่ไม่สมควรนำมาให้เด็กประคิมรุ
- ถ่านไฟฉาย
 - แกนฟิล์มถ่ายภาพ
 - ขวานผ่าซากระดม
 - กระดาษหนังสือพิมพ์
27. อะไรเป็นประ โยชน์ที่เด่นชัดจากการทำกิจกรรมการสร้างสรรคจากเพลย์สคู
- ฝึกให้รู้จักทำงานร่วมกัน
 - ฝึกให้มีสมาธิในการทำงาน
 - ฝึกให้มีความคิดริเริ่มอย่างเสรี
 - ฝึกให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
28. วัสดุ 3 มิติ โค้ดแกชอโค
- ใบปลิว
 - ตุ๊กตาทินอ้อน
 - ฉีกปะกระดาษ
 - แผ่นป้ายโฆษณา
29. การจัดทำกิจกรรมการสร้าง สรรคจากเพลย์สคูปลูกฝังให้เด็กมีลักษณะนิสัยอย่างไรที่เห็นเด่นชัด
- ความประหยัด
 - ความสนุกสนาน
 - ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
 - ความมีระเบียบในการทำงาน
30. ข้อใดไม่ใช่จุดมุ่งหมายในการจัดเตรียมสื่อให้เด็กทำกิจกรรมการสร้าง สรรคจาก เพลย์สคู
- จัดหาวัสดุที่ติดกาวไค้ให้
 - จัดซื้อวัสดุเสริมขวัญไว้ให้พร้อม
 - เลือกวัสดุที่ไม่เป็นอันตรายต่อเด็ก
 - เตรียมวัสดุให้เพียงพอก่อนให้เด็กทำกิจกรรม

ชื่อ.....นามสกุล.....
 วิชา.....
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

1.	ก	ข	ค	ง	16.	ก	ข	ค	ง
2.	ก	ข	ค	ง	17.	ก	ข	ค	ง
3.	ก	ข	ค	ง	18.	ก	ข	ค	ง
4.	ก	ข	ค	ง	19.	ก	ข	ค	ง
5.	ก	ข	ค	ง	20.	ก	ข	ค	ง
6.	ก	ข	ค	ง	21.	ก	ข	ค	ง
7.	ก	ข	ค	ง	22.	ก	ข	ค	ง
8.	ก	ข	ค	ง	23.	ก	ข	ค	ง
9.	ก	ข	ค	ง	24.	ก	ข	ค	ง
10.	ก	ข	ค	ง	25.	ก	ข	ค	ง
11.	ก	ข	ค	ง	26.	ก	ข	ค	ง
12.	ก	ข	ค	ง	27.	ก	ข	ค	ง
13.	ก	ข	ค	ง	28.	ก	ข	ค	ง
14.	ก	ข	ค	ง	29.	ก	ข	ค	ง
15.	ก	ข	ค	ง	30.	ก	ข	ค	ง

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

คู่มือประเมินผล

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษารวม

เฉลยแบบทดสอบ

1. ก	16. ง
2. ก	17. ง
3. ข	18. ก
4. ค	19. ก
5. ก	20. ข
6. ง	21. ก
7. ก	22. ข
8. ง	23. ก
9. ค	24. ง
10. ง	25. ข
11. ก	26. ก
12. ง	27. ค
13. ง	28. ข
14. ก	29. ก
15. ค	30. ข

แบบสังเกตพฤติกรรมในการฝึกอบรม

กิจกรรมที่.....เรื่อง.....
 ชื่อผู้สังเกตการณ์.....วัน.....เดือน.....พ.ศ.....
คำสั่ง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องแบบประเมินความคิดเห็นของท่าน

ข้อที่	ข้อความ	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย
		ที่สุด		กลาง		ที่สุด
1	ความสนใจของผู้รับการอบรม (ขณะฟังเพื่าคำบรรยาย เพ้นท์ทึทภาพ สไลด์ และอ่านเอกสารประกอบ แต่ละกิจกรรม)					
	- มีการซักถามปัญหา.....					
	- มีความตั้งใจในการรับฟังคำบรรยาย.....					
2	พฤติกรรมระหว่างทำงานกลุ่ม					
	- มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น.....					
	- มีความร่วมมือในการทำงาน.....					
	- มีการ เสนอผลงานที่ปฏิบัติ.....					
	- ความเป็นกันเอง ชี้แนะแนะใจ.....					

ข้อที่	ข้อความ	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
3	พฤติกรรมท่าแบบประเมินตนเอง - มีการถาม/ดู คำตอบของผู้อื่น - มีการแสดงความเบื่อหน่าย - มีการ เปิดเอกสาร เพื่อการค้นหาคำตอบ					
4	พฤติกรรมการฝึกภาคปฏิบัติ - มีความสามารถในการทำกิจกรรมภาคปฏิบัติ - มีสัมพันธ์ภาพระหว่าง ท่วมกัน - มีความสามารถด้านความคิดริเริ่ม - มีความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม เช่น แบ่งปันสิ่งของ เครื่องใช้ การทำความสะอาด และเก็บสิ่งของ เครื่องใช้ - มีความรับผิดชอบในการ ปฏิบัติงาน					
5	ข้อคิดเห็นอื่น ๆ					

ตารางปีกอบรม

เรื่อง การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัยสำหรับผู้ดูแลเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก
ระหว่างวันที่ 7 - 9 เมษายน 2532 เวลา 08.30 - 16.30 น.

วัน/เวลา	วิชา
<u>วันศุกร์ที่ 7 เมษายน 2532</u>	
8.30 - 9.00 น.	ทดสอบก่อนปีกอบรม
9.30 - 12.00 น.	กิจกรรมที่ 1 เรื่อง "ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์"
13.00 - 16.30 น.	กิจกรรมที่ 2 เรื่อง "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก"
<u>วันเสาร์ที่ 8 เมษายน 2532</u>	
8.30 - 12.00 น.	การจัดกิจกรรมการปั้น
13.00 - 16.30 น.	การจัดกิจกรรมการเขียนภาพ
<u>วันอาทิตย์ที่ 9 เมษายน 2532</u>	
8.30 - 12.00 น.	การจัดกิจกรรมการเล่นกับสี
13.00 - 16.00 น.	การจัดกิจกรรมการสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ
16.00 - 16.30 น.	ทดสอบหลังการปีกอบรม

- หมายเหตุ
1. พักรับประทานอาหารว่างช่วงเช้า เวลาช่วงบ่าย ช่วงละ 15 นาที
 2. พักรับประทานอาหารกลางวัน เวลา 12.00 - 15.00 น.

ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพชุดฝึกอบรม

ลำดับที่	ชื่อ ชื่อสกุล	สถานที่ทำงาน
1	รศ. ดร. ไทศาล หวังพานิช	สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มศว ประสานมิตร
2	ยศ. ดร. พีทร ทองชั้น	สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มศว ประสานมิตร
3	รศ. สมสร วังอยู่น้อย	สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มศว ประสานมิตร
4	รศ. สักดาวัลย์ หวังพานิช	สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มศว ประสานมิตร
5	รศ. พวงรัตน์ ทวีรัตน์	สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มศว ประสานมิตร
6	อ. คิลก คิงกานนท์	สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มศว ประสานมิตร
7	รศ. ดร. วิชัย วงษ์ใหญ่	ภาคหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มศว ประสานมิตร
8	รศ. ถ้วน รายน	ภาคหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มศว ประสานมิตร
9	ยศ. ดร. เขาวงกต เศรษฐ์	ภาคหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มศว ประสานมิตร
10	อ. สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์	โรงเรียนมัธยมสาธิต มศว. ประสานมิตร

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย

ลำดับที่	ชื่อ ชื่อสกุล	สถานที่ทำงาน
1	อ. ราชี ทองสวัสดิ์	โรงเรียนอนุบาลสามเสน
2	ผศ. เลิศ อานันทนะ	โรงเรียนประถมสาธิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3	ผศ. ละออ ชุกติกร	สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ
4	อ. พัชรี ผลโยธิน	สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
5	ผศ. ดร. ฉันทนา ภาคฆงกช	ภาคหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ᄒᄒᄒᄒᄒᄒ

คู่มือการปีกอบรม ชุดที่ 1
กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (ภาคทฤษฎี)
กิจกรรมที่ 1
เรื่อง "ความเข้าใจในการจักกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์"

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ชุดฝึกอบรม

กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ (ภาคทฤษฎี)

เรื่อง "ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ เวลา 3 ชั่วโมง"

1. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันการจัดประสบการณ์และกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย กำลังถึงการพัฒนาการเด็กทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา ตลอดจนคุณธรรม จริยธรรม อย่างเหมาะสมกลมกลืน ดังนั้นการพัฒนาเด็กจึงไม่ควรส่งเสริมเฉพาะพัฒนาการด้านใดด้านหนึ่ง ควรพัฒนาทุกด้านพร้อมกัน กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์สามารถช่วยให้เด็กพัฒนาได้ทุก ๆ ด้านไปพร้อม ๆ กัน เด็กมีความสนใจในกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์มาก เพราะเป็นกิจกรรมที่เพลิดเพลินและผ่อนคลายแก่ผู้ดูแล เด็กหรือครูจำนวนมากมีความเชื่อว่า ตนไม่สามารถจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัยได้ เพราะเชื่อว่าทารกที่เด็กจะเรียนศิลปะได้นั้นจะต้องมีความสามารถพิเศษหรือที่เรียกว่ามี "พรสวรรค์" เท่านั้น บ้างก็คิดว่าเด็กปฐมวัยยังเล็กเกินไป นอกจากนี้ยังคิดว่าตนไม่มีความสามารถพิเศษด้านศิลปะจึงไม่สามารถช่วยส่งเสริมให้แก่เด็กได้ จึงเน้นการอ่านเขียนเพราะคิดว่าสำคัญกว่า

หากผู้ดูแลเด็กหรือครู เข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยอย่างถูกต้องแล้ว จะสามารถจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ให้เด็กได้อย่างง่ายคายนถูกต้องและสอดคล้องกับพัฒนาการทุก ๆ ด้านของเด็กแต่ละวัยได้เป็นอย่างดี

2. เป้าหมาย

การจัดทำชุดฝึกอบรมกิจกรรมที่ 1 มุ่งที่จะฝึกอบรมผู้ดูแลเด็กให้เข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัยในสถานรับเลี้ยงเด็ก

3. จุดประสงค์ทั่วไป

- 3.1 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ ความเข้าใจและมีความศรัทธาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย
- 3.2 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กรู้ความหมายของ คำว่า "กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์"
- 3.3 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กรู้วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย
- 3.4 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กเข้าใจจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
- 3.5 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กรู้ถึงความสำคัญของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
- 3.6 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กเข้าใจหลักการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัย
- 3.7 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กสามารถหาวิธีส่งเสริมให้เกิดเกิดความคิดสร้างสรรค์
- 3.8 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กสามารถแก้ปัญหาในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ได้
- 3.9 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กรู้ถึงประโยชน์ของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- หลังจากผ่านจุดฝึกอบรมนี้แล้ว ผู้เข้ารับการอบรมจะมีความสามารถดังนี้
- 4.1 บอกความหมายของ คำว่า "กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์" ได้
 - 4.2 บอกวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ได้
 - 4.3 บอกจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ได้
 - 4.4 บอกความสำคัญของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ได้
 - 4.5 บอกหลักสำคัญของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ได้
 - 4.6 บอกวิธีส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ได้
 - 4.7 บอกวิธีการแก้ปัญหาในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็กได้
 - 4.8 บอกประโยชน์ของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัยได้

คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ชุดฝึกอบรมสำหรับผู้ฝึกอบรม

ชุดฝึกอบรมชุดนี้พัฒนาขึ้นสำหรับผู้ดำเนินการฝึกอบรม ในการอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัยสำหรับผู้รับการอบรม ชุดฝึกอบรมนี้ประกอบด้วยคำแนะนำ จุดประสงค์ในการฝึกอบรม กิจกรรม เอกสาร สื่อและวัสดุอุปกรณ์ แบบประเมินตนเองและคู่มือประเมินผลผู้รับการอบรม ชุดฝึกอบรมชุดนี้มีความสมบูรณ์ในตนเอง ทั้งนี้ถ้าหากผู้ฝึกอบรมได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ผู้รับการอบรมจะสามารถบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะในการใช้ชุดฝึกอบรม มีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาคู่มือการฝึกอบรมชุดที่ 1 กิจกรรมที่ 1 เรื่อง "ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์" ให้ละเอียดถี่ถ้วน
2. เตรียมสื่อและวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อม
3. สร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้รับการอบรม โดยพิจารณาจากทัศนคติของตนเองในการฝึกอบรม
4. นำเข้าสู่บทเรียน
5. ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือผู้ฝึกอบรม

บัณฑิตวิทยาลัย

คู่มือคู่มือกิจกรรม

มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

เวลา/นาที	กิจกรรมคู่มือกิจกรรม	กิจกรรมผู้รับการอบรม
20	1. สร้างความคุ้นเคยกับผู้รับการอบรม โดยจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ตามตารางแนบที่ 1	1. เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์
10	2. - กล่าวท้อนรับผู้เข้ารับการอบรม - ฉายแผ่นโปสเตอร์แผ่นที่ 1 - 6 พร้อมทั้งบรรยายให้ผู้รับการอบรมฟังตามข้อความบนแผ่นโปสเตอร์	2. ดูแผ่นโปสเตอร์พร้อมฟังคำบรรยาย
10	3. แจกคู่มือการฝึกกิจกรรมสำหรับผู้รับการอบรมชุดฝึกกิจกรรมที่ 1 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (ภาคทฤษฎี) กิจกรรมที่ 1 เรื่อง "ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์" - อ่านคำแนะนำของชุดฝึกกิจกรรมที่ 1 ให้ผู้รับการอบรมฟัง - ให้ผู้รับการอบรมอ่านคำแนะนำของชุดฝึกกิจกรรมให้เข้าใจ	3. - รับคู่มือการฝึกกิจกรรม ชุดฝึกกิจกรรมที่ 1 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (ภาคทฤษฎี) กิจกรรมที่ 1 เรื่อง "ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์" - ฟังและอ่านคำแนะนำของชุดฝึกกิจกรรมที่ 1 ให้เข้าใจ

เวลา/นาที	กิจกรรมผู้ปกครอง	กิจกรรมผู้รับการอบรม
15	4. เปิดเทปบันทึกเสียงคำบรรยาย เรื่อง "มาเข้าใจกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์กันเถอะ" และให้ผู้รับการอบรมอ่านเนื้อเรื่อง ในคู่มือผู้ปกครองประกอบไปด้วย	4. ฟังเทปบันทึกเสียงคำบรรยาย เรื่อง "มาเข้าใจกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์กันเถอะ" โดยอ่านเนื้อเรื่องในคู่มือผู้ปกครองประกอบไปด้วย
20	5. ฉายเทปบันทึกภาพประกอบคำบรรยาย เรื่อง "การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ (ศิลปะ) สำหรับเด็กก่อนประถมศึกษา" - ให้ผู้รับการอบรมสรุปสาระสำคัญ	5. ดูเทปบันทึกภาพประกอบคำบรรยาย เรื่อง "การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ (ศิลปะ) สำหรับเด็กก่อนประถมศึกษา" - สรุปสาระสำคัญ
10	6. ฉายแผ่นโปสเตอร์ชิ้นที่ 7 - 21 ประกอบการสรุปความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ - เปิดโอกาสให้อภิปราย ชักถามปัญหา	6. ดูแผ่นโปสเตอร์พร้อมทั้งฟังการสรุปความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ - อภิปราย ชักถามปัญหา
15	7. พัก	7. พัก
15	8. แบ่งกลุ่มผู้รับการอบรมออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 6 - 8 คน ให้อภิปรายเกี่ยวกับเรื่อง "ศิลปะสร้างสรรค์ในอดีตต่างจากปัจจุบันอย่างไร" โดยทำเนิงานตามบัตรงานแผ่นที่ 2 ของผู้ปกครอง	8. เข้าร่วมกลุ่มอภิปราย เรื่อง "ศิลปะสร้างสรรค์ในอดีตต่างจากปัจจุบันอย่างไร" โดยทำเนิงานตามบัตรงานแผ่นที่ 1 ของผู้รับการอบรม

เวลา/นาที	กิจกรรมผู้ฝึกอบรม	กิจกรรมผู้รับการอบรม
35	9. เลือกตัวแทนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งให้ เสนอผลการอภิปราย ภายในเวลา 7 นาที - ให้กลุ่มอื่น ๆ กล่าวสนับสนุน และกล่าวเสริมผลการอภิปราย ที่ไม่เหมือนกลุ่มที่รายงาน กลุ่มละ 7 นาที - เปิดโอกาสให้ซักถามปัญหา	9. - ตัวแทนกลุ่มเสนอผลการอภิปราย ภายในเวลากลุ่มละ 7 นาที - รับฟังการเสนอผลอภิปราย พร้อมกล่าวสนับสนุนและ กล่าวเสริม ผลการอภิปราย ที่ไม่เหมือนกลุ่มรายงาน - อภิปราย ซักถามปัญหา
15	10. ให้ผู้รับการอบรมทำแบบประเมิน ของตนเองกิจกรรมที่ 1 เรื่อง "ความเข้าใจในการจัดกิจกรรม โอบรับสร้างสรรค์"	10. ทำแบบประเมินตนเอง กิจกรรมที่ 1 เรื่อง "ความเข้าใจ ในการจัดกิจกรรมโอบรับสร้างสรรค์"
15	11. ให้ผู้รับการอบรมทำแบบสอบถาม ความพึงพอใจในการฝึกอบรม กิจกรรมที่ 1 เรื่อง "ความเข้าใจ ในการจัดกิจกรรมโอบรับสร้างสรรค์" 12. ตรวจสอบแบบประเมินของผู้ เข้ารับการอบรม	11. ทำแบบสอบถามความพึงพอใจใน การฝึกอบรม กิจกรรมที่ 1 เรื่อง "ความเข้าใจในการจัดกิจกรรม โอบรับสร้างสรรค์"

“แผ่น โปร่งใส แผ่นที่ 1 - 6 จะขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ผู้ฝึกอบรมจะเลือกใช้กิจกรรมใด

บทรวางนผู้ปกครอง
กิจกรรมที่ 1 ข้อ 1
เวลา 20 นาที

1. สร้างความคุ้นเคยกับผู้รับการอบรม โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์
2. ชี้แจงวิธีการทำกิจกรรม
 - ให้ทำกิจกรรมจับคู่ โดยแจกบัตรชื่อพระเอกและนางเอก ในวรรณคดีและ
3. เมื่อแนะนำตัวเรียบร้อยแล้ว
 - เมื่อพบกันให้ทำความรู้จักกัน แล้วแนะนำตัวให้ทุกคนรู้จักชื่อของตน

วงการศึกษา

บทเรียนผู้ฝึกอบรม
กิจกรรมที่ 1 ข้อ 8
เวลา 15 นาที

1. แบ่งกลุ่มผู้รับการอบรมเป็นกลุ่ม ๆ ละ 6 - 8 คน
2. ให้อภิปราย เรื่อง "ศิลปสร้างสรรค์ในอดีตต่างจากปัจจุบันอย่างไร"
3. ให้ประธานกลุ่มแต่ละกลุ่ม ดำเนินการ โดยอภิปรายตามหัวข้อ ต่อไปนี้
 - จุดมุ่งหมายของการทำงานศิลปะ
 - วิธีสอนของครู
 - ผู้เรียนรู้สึกอย่างไร
4. ประธานงานแต่ละกลุ่มช่วยการช่วยกระตุ้น และให้คำแนะนำเมื่อมีปัญหา
5. เคียงเรื่องเวลาให้อภิปรายเสร็จสิ้นภายในเวลา 15 นาที

เรื่อง "มาเข้าใจกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์กันเถอะ"

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ หมายถึง กิจกรรมศิลปะศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ผู้ดูแลเด็กจัดให้เด็กอายุ 2 - 6 ปี ได้ฝึกปฏิบัติเพื่อพัฒนาในด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา ซึ่งได้แก่ กิจกรรมการปั้น การเขียนภาพ ระบายสี การพับ ตัด ฉีก ประกอบภาพ พิมพ์ภาพ และการสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ

ในอดีตคนส่วนมากเชื่อว่าเด็กที่เรียนศิลปะจะได้จะต้องมีความสามารถหรือพรสวรรค์เท่านั้น และคิดว่าไม่สามารถจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็กทุกคนได้ บ้างก็คิดว่ากิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ไม่จำเป็นสำหรับเด็กปฐมวัย ครูส่วนมากสอนกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยเขียนแบบอย่างที่ตนเองได้พบประสบการณ์จากครูของตนครั้งที่เรียนมาในระดับประถมและมัธยมศึกษา

แท้จริงแล้วกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์หรือวิชาศิลปะศึกษาเป็นกิจกรรม ซึ่งควรจัดให้แก่เด็ก เพราะศิลปะสร้างสรรค์ช่วยให้เด็กได้พัฒนาทุกด้าน ในขณะที่เด็กทำกิจกรรมเด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายทั้งมือและสายตา ร่างกายของเด็กได้รับการพัฒนา ได้รับความสนุกสนานและความเพลิดเพลินในการทำกิจกรรมช่วยส่งเสริมอารมณ์และจิตใจของเด็ก งานศิลปะของเด็กต้องอาศัยการคิดในขณะที่ทำกิจกรรม ดังนั้นเด็กได้พัฒนาสติปัญญาจากกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ นอกจากนี้การฝึกให้เด็กรับผิดชอบทำงานให้เสร็จและเก็บสิ่งของเครื่องใช้เข้าที่ทุกครั้ง เหล่านี้ถือว่าเป็นการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมสำหรับเด็กอีกด้วย จะเห็นได้ว่ากิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ช่วยให้เด็กได้พัฒนาทุกด้านและเป็นพื้นฐานสำคัญที่ทำให้เด็กเกิดความพร้อมในการเรียน กล่าวคือสามารถจับดินสอได้มั่นคง ประสาทตาและมือสัมพันธ์กันดี รู้จักสังเกต เปรียบเทียบ มองเห็นความแตกต่างของสิ่งต่าง ๆ มีความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งฝึกการตัดสินใจ จะเห็นได้ว่าศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย จึงมิได้มุ่งหมายเตรียมเด็กให้เป็นศิลปินในอนาคต แต่ช่วยเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ทุกด้าน

การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็ก ต้องคำนึงถึงตัวเด็ก กำหนดกิจกรรมโดยคำนึงถึงความต้องการของเด็ก กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่จัดให้เด็กปฐมวัยได้แก่ ปั้น เขียนภาพ ระบายสี พิมพ์ภาพ ตัด ฉีก ประกอบภาพและประดิษฐ์เศษวัสดุ เพื่อให้เด็กเกิดความเพลิดเพลิน

สนุกสนาน ใค้ฝึกฝนการใช้กล้ามเนื้อและประสาทสัมผัสต่าง ๆ และใค้ฝึกใค้มีความคิด
สร้างสรรค์

หลักการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสใค้เด็กใค้เป็นตัวของตัวเอง มี
อิสระในการเลือกทำสิ่งที่ตนพอใจ ผู้ดูแลเด็กหรือครูควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ไว้เป็นกลุ่ม ๆ
เพื่อใค้เด็กเลือกทำได้ตามความสนใจ ประโยชน์ที่เด็กจะใค้จากศิลปะแต่ละอย่างย่อมจะ
แตกต่างกัน จึงควรอนุญาติใค้เด็กมีโอกาสมำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ทุกอย่าง โดยห้ถึง
ไร้หลัก ดังนี้

1. แต่ละวันควรจัดกิจกรรมใค้เด็กประมาณ 4 - 5 กิจกรรม และใค้ห้ทำไม้ต่ำกว่า
2 กิจกรรม ภายในเวลา ประมาณ 30 นาที เพื่อใค้เด็กใค้รับประโยชน์จากกิจกรรมอย่างเต็มที่
2. ผู้ดูแลเด็กควรศึกษาและเข้าใจธรรมชาติและสถานการณ์ของเด็ก เพื่อใค้ผู้ดูแลเด็ก
สามารถส่งเสริมใค้เด็กศึกษาค้นคว้าศิลปะสร้างสรรค์อย่างเต็มที่ บทบาทสำคัญที่ผู้ดูแลเด็กควรปฏิบัติ
มีดังนี้
 - 2.1 ศึกษาความรู้เกี่ยวกับหลักหรือวิธีการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับ
เด็กปฐมวัย
 - 2.2 ศึกษาแผนการจัดประสบการณ์ในส่วนที่เกี่ยวกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
ของเด็ก เพื่อสามารถจัดกิจกรรมใค้สอดคล้องกับแผนดังกล่าว
 - 2.3 ศึกษากิจกรรมศิลปะต่าง ๆ และทดลองปฏิบัติตามขั้นตอนของกิจกรรม
พร้อมทั้ง ศึกษารอบกทรงและหาทางแก้ไข
 - 2.4 จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์สำหรับทำกิจกรรม โดยพยายามนำวัสดุเหลือใช้
หรือวัสดุท้องถิ่นมาใช้
 - 2.5 ควรสร้างบรรยากาศในการทำกิจกรรมใค้เบิกบานแจ่มใส มีความเป็น
กันเองกับ เด็กทั้ง คำพูดและท่าทาง และพร้อมที่จะช่วยเด็กแก้ปัญหาต่าง ๆ

2.6 กิจกรรมที่เด็กทำสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตาม โอกาส เช่น กิจกรรม
เกี่ยวกับ กลุ่มบาง

2.7 เอาใจใส่เด็กทุกคนอย่าง เสมอหน้า ดูแลเด็กในขณะที่ทำงานให้ทั่วถึง
แต่ต้อง ไม่ขัดจังหวะหรือทำอันตรายของเด็กในขณะที่ทำงาน

2.8 ให้กำลังใจแก่เด็ก แสดงความชื่นชมในผลงาน ไม่วิจารณ์หรือตำหนิ
จนเด็กเสียกำลังใจ

2.9 ควรกระตุ้นให้เด็กรู้จักคิดเมื่อพบปัญหา

2.10 ถ้าพบสิ่งใดที่เด็กทำไม่ถูกต้อง เช่น นำสีมาเล่นป้ายกัน เคนกระดาษหล่น
บนพื้น ควรแนะนำก็เตือนเด็ก

2.11 เมื่อเด็กทำงานเสร็จ ควรให้เด็กเล่าเรื่อง เกี่ยวกับสิ่งที่ทำหรือบอกชื่อ
ภาพหรือสิ่งที่ประคิมรูนั้น ๆ ถ้าเป็นภาพเขียนผู้ดูแลเด็กควรเขียนชื่อภาพ ชื่อเด็กและวันที่
เพื่อศึกษาพัฒนาการทางภาษาและการคิดของเด็ก เด็กเล็ก ๆ อายุต่ำกว่า 3 ปีหากไม่สามารถ
บอกความหมายของภาพหรือไม่ต้องการเล่าเรื่อง ไม่ควรซักถามเพราะเด็กอาจเขียน ไทย
ไม่มีจุดมุ่งหมาย

2.12 ให้ความสนใจของ งานของ เด็กทุกคนและถือว่าผลงานนั้นมีคุณค่าเสมอ
ควรหนุน เวียนนำของ งานของ เด็กขึ้นแสดงบนบอร์ดหรือจัดวางในที่ที่เหมาะสม

2.13 ก่อนหมดเวลา ควรให้เด็กช่วยกันเก็บของทุกอย่าง เข้าที่ และช่วยกัน
ทำความสะอาดบริเวณที่ทำกิจกรรม

วิธีส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์

ผู้ดูแลเด็ก เป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์แก่เด็ก ช่วยให้
เด็กมีความรู้สึกชอบใจ ไม่กลัวว่าผลงานของคนอื่นหรือไม่สวย ผู้สอนควรมีที่ทำเป็นกันเอง
สนทนา กับเด็กด้วยความ เป็นมิตร เพื่อส่งเสริมให้เด็กรู้สึกเป็นอิสระในการแสดงออก หรือ
ปฏิบัติในการส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ในขณะที่ทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ มีดังนี้

1. ควรให้เด็กมีอิสระในการหางานมากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการหางานเดี่ยว หรือ หางานร่วมกับผู้อื่น
 2. พยายามชักสิ่งแวดลอมที่ดีให้แก่เด็ก เช่น การพาไปศึกษานอกห้องหรือไปทัศนศึกษา(ไปในสถานที่ที่ไม่เป็นอันตราย) เพื่อให้เด็กมีประสบการณ์ในเรื่องต่าง ๆ เพียงพอ
 3. ให้เด็กได้เลือกวัสดุในการหางานตัวเอง เพื่อเป็นการช่วยให้เด็กได้แสดงออกโดยเสรี
 4. ควรให้โอกาสเด็กซักถาม คิดแก้ปัญหาด้วยตนเองและยอมรับความคิดเห็นของเด็ก
 5. งานที่ให้เด็กทำควรเหมาะสมกับวัยของเด็กและไม่เร่งรัดเวลา
 6. ควรสร้างเสริมให้เด็กมีจินตนาการในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับธรรมชาติ เช่น หองฟ้า แม่น้ำ ต้นไม้ ฯลฯ และให้กำลังใจแก่เด็กที่คิดหรือทำสิ่งต่าง ๆ แปรกไปจากผู้อื่น
 7. ส่งเสริมให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง เช่น แสดงความชื่นชมหรือให้คำชมเชยในการหางานของเด็กเสมอ
 8. การประเมินผลงานของเด็ก เป็นการดูพัฒนาการด้านศิลปะของเด็กแต่ละคนว่าอยู่ในขั้นใด เพื่อสามารถส่งเสริมได้โดยเหมาะสมต่อไป
- อาจกล่าวได้ว่า กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่สามารถพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างดีเยี่ยม เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ตรงกับความสนใจและช่วยส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้ในทุก ๆ ด้าน ดังนี้ ด้านร่างกาย เด็กจะได้ฝึกกล้ามเนื้อมือและสายตาให้สัมพันธ์กัน เพื่อเป็นพื้นฐานการเตรียมความพร้อมด้านการศึกษา ด้านอารมณ์จิตใจ เด็กได้รับความสุขสนุกสนาน ด้านสังคม เด็กได้รู้จักการแบ่งปัน เอื้อเฟื้อ พுகุศลแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและส่งเสริมให้เด็กกล้าแสดงออก ด้านสติปัญญา เด็กได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ตามความรู้สึกลึกซึ้งอย่างอิสระ

แบบประเมินตนเอง
 ชุดฝึกอบรมที่ 1 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (ภาคทฤษฎี)
 กิจกรรมที่ 1
 เรื่อง "ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์"

คำชี้แจง

1. แบบประเมินตนเองชุดนี้เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ

2. ให้ผู้ตอบกาเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบสำหรับตัวเลือกที่เห็นว่า ถูกต้องที่สุดหรือระคำตอบเดียว เช่น

แม่สีของร่างเขียนมี 3 สี ได้แก่ สี

ก. แดง เขียว เหลือง

ข. เขียว น้ำเงิน ม่วง

ค. เหลือง แดง น้ำเงิน

ง. ม่วง แดง เหลือง

คำตอบที่ถูกต้องก็คือ ข้อ ค ให้กา X ทั้ข้อ ค ดังตัวอย่าง

ก ข X ง

ในกรณีที่เกิดข้อข้องการเปลี่ยนใหม่ ให้ระบายทั้ทั้ข้อเดิม และ กา X ทั้ข้อใหม่ ดังตัวอย่าง

ก ข X ง

3. คะแนนคำตอบถูกข้อละ 1 คะแนน

4. กรุณาอย่าทำให้ข้อสอบสกปรก ฉีกขาด

5. ให้ส่งกระดาษคำตอบและกระดาษคำตอบพร้อมกัน

6. ใช้เวลาในการสอบ 15 นาที

1. ข้อใดจัดเป็นกลุ่ม "กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์"
 - ก. เล่นกับสี งานกระดาษ ปั้น
 - ข. ปั้น พิมพ์ภาพ เล่นบล็อกไม้
 - ค. เขียนภาพ ร้อยลูกปัด ทำปะติมากรรมกระดาษ
 - ง. เขียนภาพระบายสี เล่นทราย การสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ
2. การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัยมีวัตถุประสงค์ประสงค์อย่างไร
 - ก. เพื่อผ่อนคลายอารมณ์
 - ข. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก
 - ค. เพื่อปลูกฝังความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นแก่เด็ก
 - ง. เพื่อแบ่งเบาภาระการปกครองของผู้ดูแลเด็ก
3. ข้อใดไม่ใช่จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัย
 - ก. มีทักษะทางภาษาดีขึ้น
 - ข. มีความสนุกสนานร่าเริง
 - ค. มีความชำนาญในงานศิลปะ
 - ง. เขียนภาพระบายสีได้อย่างอิสระ
4. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ช่วยพัฒนาเด็กในด้านใด
 - ก. ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ คุณธรรม
 - ข. ด้านสติปัญญา อารมณ์จิตใจ จริยธรรม
 - ค. ด้านสังคม สติปัญญา ร่างกาย ระเบียบวินัย
 - ง. ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา

5. การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับ เด็กปฐมวัยควร เน้นในเรื่องใด
- ผลงานที่สวยงาม
 - ผลงานที่เร็วเรียบร้อย
 - กระบวนการทำกิจกรรม
 - ความอิสระในการแสดงออก
6. สิ่งใดที่ควรคำนึง มากที่สุด ในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
- อารมณ์เด็ก
 - อายุของเด็ก
 - ความสนใจของเด็ก
 - บรรยากาศขณะทำกิจกรรม
7. ผู้ดูแลเด็กควรจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้เด็กกลุ่มใด มากที่สุด
- เด็กคนใดก็ได้
 - เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม
 - เด็กที่มีความสนใจในค่านศิลปะ
 - เด็กที่มีความริเริ่มสร้างสรรค์สูง
8. วิธีใดที่ ดีที่สุด ที่สามารถส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้เด็กได้
- ให้เด็กดูตัวอย่างผลงานมาก ๆ
 - ให้เด็กได้พูดคุยแลกเปลี่ยนกับเพื่อน
 - ผู้สอนคอยช่วยแนะนำและชื่นชมผลงาน
 - ให้โอกาสเด็กทำกิจกรรมอย่างอิสระ
9. ผู้ดูแลเด็กจะปฏิบัติอย่างไรจึงจะทำให้เด็ก รักการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
- กล่าวคำชมเชย
 - ให้อิสระในการทำกิจกรรม
 - สร้างบรรยากาศที่ดีให้แก่เด็ก
 - ยกตัวอย่างผลงานที่ดีของเพื่อนให้เด็กดู

10. การทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ช่วยให้เด็กพัฒนาในด้านต่าง ๆ ยกเว้น ข้อใด
- ก. จับดินสอได้มั่นคง
 - ข. เขียนภาพได้สีสันกว่าเดิม
 - ค. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
 - ง. ประสาทตาและมือสัมพันธ์กัน

ชื่อ.....นามสกุล.....

วิชา.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

1. ก. ข. ค. ง.
2. ก. ข. ค. ง.
3. ก. ข. ค. ง.
4. ก. ข. ค. ง.
5. ก. ข. ค. ง.
6. ก. ข. ค. ง.
7. ก. ข. ค. ง.
8. ก. ข. ค. ง.
9. ก. ข. ค. ง.
10. ก. ข. ค. ง.

แบบ สอบตามความคิดเห็นที่มีต่อชุดฝึกอบรม
ชุดฝึกอบรมที่ 1 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (ภาคทฤษฎี)
กิจกรรมที่ 1 เรื่อง "ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์"

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้รับการอบรมที่มีต่อการใช้ชุดฝึกอบรมที่ 1 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (ภาคทฤษฎี) กิจกรรมที่ 1 เรื่อง "ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์" จึงขอให้ท่านแสดงความคิดเห็น ความความรู้สึกที่แท้จริงด้วยการกา ✓ ลงในช่องแสดงความคิดเห็นและเขียนข้อความแสดงความคิดเห็นในข้อ เสนอแนะตามความคิดเห็นของท่าน

ลำดับที่	คำถาม/ความคิดเห็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	เสนอแนะ
1.	เอกสารประกอบการฝึกอบรม กิจกรรมที่ 1 เรื่อง "ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์" มีคุณค่าต่อการฝึกอบรมเพียงใด						
2	เอกสารประกอบการฝึกอบรมกิจกรรมที่ 1 เรื่อง "ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์" ช่วยให้เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพียงใด						
3	เทปบันทึกเสียงคำบรรยายเรื่อง"มาเข้าใจกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์กันเถอะ" มีเนื้อหาสอดคล้องกับเอกสารประกอบการฝึกอบรมเพียงใด						

ลำดับที่	คำถาม/ความคิดเห็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	เสนอแนะ
4	พบในทิศทาง เรื่อง "การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ (ศิลปะศึกษา) ของเด็กก่อนประถมศึกษา" ช่วยเสริมสร้างความรู้ในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพียงใด						
5-	บทความประกอบการปีนทอมรม กิจกรรมที่ 1 ๖ ช่วยเสริมสร้างความรู้ในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพียงใด						
6	แผน โปร่งใสสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์น่าสนใจเพียงใด						
7	กิจกรรมในการแบ่งกลุ่มอภิปราย มีประโยชน์เพียงใด						
8	กิจกรรมประเมินตนเอง กิจกรรมที่ 1 เรื่อง "ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์" มีคุณค่าเพียงใด						
9	สมาชิกของกลุ่มให้ความร่วมมือแสดงความคิดเห็นในการอภิปราย เพียงใด						
10	บรรยากาศในการปีนทอมรมมีลักษณะกระตุ้นให้เกิดความสนใจในการเรียนรู้เพียงใด						

หนังสืออ่านเพิ่มเติม

การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ (ศิลปะศึกษา) สำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา. (เพ็ญไพโรจน์).

กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2531.

เกศินี นิสสัยเจริญ. "การสอนศิลปะสำหรับเด็ก," ใน เอกสารการฝึกอบรม. มคอ. รุ่นที่ 2.

หน้า 4 - 25. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2527.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. ความคิดสร้างสรรค์กับงานศิลปะของ

เด็กระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2531. (หน่วยศึกษานิเทศก์ สปช. เอกสารคน. ที่ 18/2531)

. คู่มือการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ (ศิลปะศึกษา) สำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา.

กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2531.

ชัยณรงค์ เจริญพานิชยกุล. "แนวทางพัฒนาการเรียนการสอนศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย,"

ใน เอกสารสัมมนาหลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัย ณ วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ 16 - 27

พฤษภาคม 2531. กรุงเทพฯ : สาขาอนุบาลและอนุบาลศึกษ วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ 2531.

เขาวทาศ เกษะคุปต์. กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตร

และการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.

เจีศ อานันท์นะ. "ศิลปะในใจของเด็ก : เพื่อการแสดงออก หรือเพื่อรางวัล," ใน

ศิลปะเด็ก : สภาพปัจจุบันและอนาคต, หน้า 47 - 48. กรุงเทพฯ :

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ, 2529.

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประถมมิตร

คู่มือประเมินผล

ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมคือประสบการณ์ชีวิต

เฉลยแบบทดสอบ

- ✓
ข้อ 1. ก.
- ✓
ข้อ 2. ข.
- ✓
ข้อ 3. ก.
- ✓
ข้อ 4. ง.
- ✓
ข้อ 5. ก.
- ✓
ข้อ 6. ข.
- ✓
ข้อ 7. ก.
- ✓
ข้อ 8. ง.
- ✓
ข้อ 9. ก.
- ✓
ข้อ 10. ข.

ผู้รับทราบ 1

คู่มือการฝึกอบรม ชุดที่ 1
กิจกรรมคือปสร้างสรรค์ (ภาคทฤษฎี)
กิจกรรมที่ 1
เรื่อง "ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมคือปสร้างสรรค์"

มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ชุดฝึกอบรม

กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ (ภาคทฤษฎี)

เรื่อง "ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์" เวลา 3 ชั่วโมง

1. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันการจัดประสบการณ์และกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย คำนึงถึงการพัฒนาการเด็กทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา ตลอดจนคุณธรรม จริยธรรมอย่างเหมาะสม กว้างไกล ดังนั้นการพัฒนาเด็กจึงไม่ควรส่งเสริมเฉพาะพัฒนาการด้านใดด้านหนึ่ง ควรพัฒนาทุกด้านพร้อมกัน กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์สามารถช่วยให้เด็กพัฒนาได้ทุก ๆ ด้านไปพร้อม ๆ กัน เด็กมีความสนใจในกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์มาก เพราะเป็นกิจกรรมที่เพลิดเพลินและผ่อนคลาย แม้ผู้ดูแลเด็กหรือครูจำนวนมากมีความเชื่อว่า ตนไม่สามารถจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัยได้ เพราะเชื่อว่าเด็กจะเรียนศิลปะได้นั้นจะต้องมีความสามารถพิเศษหรือที่เรียกว่ามี "พรสวรรค์" เท่านั้น บางคนคิดว่าเด็กปฐมวัยยังเล็กเกินไป นอกจากนี้ยังคิดว่าตนไม่มีความสามารถพิเศษด้านศิลปะจึงไม่สามารถช่วยส่งเสริมให้แก่เด็กได้ จึงเน้นการอ่านเขียนเพราะคิดว่าสำคัญกว่า

หากผู้ดูแลเด็กหรือครูเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย อย่างถูกต้องแล้ว จะสามารถจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ให้แก่เด็กได้อย่างง่ายดายถูกต้องและสอดคล้องกับพัฒนาการทุก ๆ ด้านของเด็กแต่ละวัยได้เป็นอย่างดี

2. เป้าหมาย

การจัดทำชุดฝึกอบรม กิจกรรมที่ 1 มุ่งที่จะฝึกอบรมผู้ดูแลเด็กให้เข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัยในสถานรับเลี้ยงเด็ก

3. จุดประสงค์ทั่วไป

3.1 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ ความเข้าใจและมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย

- 3.2 เพื่อให้นักดูแลเด็กรู้ความหมายของ คำว่า "กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์"
- 3.3 เพื่อให้นักดูแลเด็กรู้วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย
- 3.4 เพื่อให้นักดูแลเด็กเข้าใจจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
- 3.5 เพื่อให้นักดูแลเด็กรู้ถึงความสำคัญของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
- 3.6 เพื่อให้นักดูแลเด็กเข้าใจหลักการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัย
- 3.7 เพื่อให้นักดูแลเด็กสามารถหาวิธีส่งเสริมให้เกิดเกิดความคิดสร้างสรรค์
- 3.8 เพื่อให้นักดูแลเด็กสามารถแก้ปัญหาในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ได้
- 3.9 เพื่อให้นักดูแลเด็กรู้ถึงประโยชน์ของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- หลังจากอ่านจุดนี้ก่อนรวมทั้งแล้ว ผู้เข้ารับการอบรมจะมีความสามารถ ดังนี้
- 4.1 บอกความหมายของ คำว่า "กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์" ได้
 - 4.2 บอกวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ได้
 - 4.3 บอกจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ได้
 - 4.4 บอกความสำคัญของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ได้
 - 4.5 บอกหลักสำคัญของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ได้
 - 4.6 บอกวิธีส่งเสริมให้เกิดเกิดความคิดสร้างสรรค์ได้
 - 4.7 บอกวิธีการแก้ปัญหาในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็กได้
 - 4.8 บอกประโยชน์ของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัยได้

คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ชุดฝึกอบรมสำหรับผู้รับการอบรม

ชุดฝึกอบรมชุดนี้พัฒนาขึ้นสำหรับผู้รับการอบรม เกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ใ้กับเด็กปฐมวัย ชุดฝึกอบรมนี้ประกอบด้วย คำแนะนำ จุดประสงค์ในการฝึกอบรม กิจกรรม เอกสารและแบบประเมินผลตนเองสำหรับผู้รับการอบรม ชุดฝึกอบรมชุดนี้มีความสมบูรณ์ในตนเอง ทั้งนี้ หากท่านปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ท่านก็จะสามารถบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะในการใช้ชุดฝึกอบรม มีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาคู่มือการฝึกอบรมชุดที่ 1 กิจกรรมที่ 1 เรื่อง "ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์" อย่างละเอียดถี่ถ้วน
2. ปฏิบัติตามคำแนะนำที่กำหนดไว้ในคู่มือของผู้เข้ารับการอบรม
3. อ่านเอกสาร ฟังเพลงบรรยาย ดูเทปบันทึกภาพ และฟังการสรุปเนื้อหาด้วยความตั้งใจ
4. ให้ความร่วมมือในการอภิปรายกลุ่ม

"โปรดให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ"

บัณฑิตวิทยาลัย

กิจกรรมสำหรับผู้รับการอบรม

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์

เวลา/นาที	กิจกรรมสำหรับผู้รับการอบรม
20	1. เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์
10	2. ดูแผ่นโปสเตอร์ พร้อมฟังคำบรรยาย
10	3. - รับคู่มือการฝึกอบรม ชุดฝึกอบรมที่ 1 กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย กิจกรรมที่ 1 เรื่อง "ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์" - ฟังและอ่านคำแนะนำของชุดฝึกอบรม กิจกรรมที่ 1 ให้เข้าใจ
15	4. ฟังเพลงที่ทักเสียดคำบรรยาย เรื่อง "มาเข้าใจกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์กันเถอะ" โดยอ่านเนื้อเรื่องในคู่มือฝึกอบรมประกอบไปด้วย
20	5. ดูเพลงที่ทักเสียดประกอบคำบรรยาย เรื่อง "การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ (ศิลปะศึกษา) สำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา" - สรุปสาระสำคัญ
10	6. ดูแผ่นโปสเตอร์พร้อมฟังฟังการสรุปความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ - อภิปราย ชักถามปัญหา
15	7. ทัก
15	8. เข้าร่วมกลุ่มอภิปราย เรื่อง "ศิลปสร้างสรรค์ในอดีตต่างจากปัจจุบันอย่างไร" โดยดำเนินการตามบัตรงานแผ่นที่ 1 ของผู้รับการอบรม
35	9. - ทักแทนกลุ่มเสนอผลการอภิปราย - รับฟังการเสนอผลการอภิปราย พร้อมกล่าวสนับสนุนและกล่าวเสริมผลการอภิปรายที่ไม่เหมือนกลุ่มรายงาน

เวลา/นาที	กิจกรรมผู้รับการอบรม
15	<p>- อภิปราย ชักถามปัญหา</p> <p>10. ทำแบบประเมินตนเอง กิจกรรมที่ 1 เรื่อง "ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์"</p>
15	<p>11. ทำแบบสอบถามความคิดเห็นในการฝึกอบรม กิจกรรมที่ 1 เรื่อง "ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์"</p>

บัตรงานผู้รับการอบรม
กิจกรรมที่ 1 ข้อ 8
เวลา 15 นาที

1. เลือกประธานและเลขาธิการ
2. ร่วมกันอภิปรายเรื่อง "ศิลปสร้างสรรค์ในอดีตต่างจากปัจจุบันอย่างไร"
3. ประธานดำเนินการอภิปรายตามหัวข้อต่อไปนี้
 - จุดมุ่งหมายของการสอนศิลปะ
 - วิธีสอนของครู
 - ผู้เรียนรู้สึกอย่างไร
4. เลขาธิการสรุปการอภิปรายให้สมาชิกในกลุ่มฟัง
5. ประธานหรือเลขาธิการเตรียมตัวรายงานกับสมาชิกกลุ่มใหญ่

เรื่อง "มาเข้าใจกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์กันเถอะ"

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ หมายถึง กิจกรรมศิลปะศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ผู้ดูแลเด็กจัดให้เด็กอายุ 2 - 6 ปี ได้ปฏิบัติเพื่อพัฒนาในด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา ซึ่งได้แก่ กิจกรรมการปั้น การเขียนภาพ ระบายสี การพับ ตัด ฉีก ประกอบภาพ พิมพ์ภาพ และการสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ

ในอีกคนส่วนมากเชื่อว่าเด็กที่เรียนศิลปะจะได้ท้อ มีความสามารถหรือพรสวรรค์เท่านั้น และคิดว่าไม่สามารถจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็กทุกคนได้ บางก็คิดว่า กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ไม่จำเป็นสำหรับเด็กปฐมวัย ครูส่วนมากสอนกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ โดยเลียนแบบอย่างที่คุณเองได้รับประสบการณ์จากครูของคนที่เรียนมาในระดับประถมและมัธยมศึกษา

แท้จริงแล้วกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์หรือวิชาศิลปะศึกษาเป็นกิจกรรม ซึ่งควรจัดให้แก่เด็ก เพราะศิลปะสร้างสรรค์ช่วยให้เด็กได้พัฒนาทุกด้าน ในขณะที่เด็กทำกิจกรรมเด็กได้เคลื่อนไหวร่างกาย หัดมือและสายตาร่างกายของเด็กได้รับการพัฒนา ได้รับความสนุกสนานและความเพลิดเพลินในการทำกิจกรรมช่วยส่งเสริมอารมณ์และจิตใจของเด็ก งานศิลปะของเด็กต้องอาศัยการคิดในขณะที่ทำกิจกรรม ดังนั้นเด็กได้พัฒนาสติปัญญาจากกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ นอกจากนี้การฝึกให้เด็กรับผิดชอบทำงานให้เสร็จและเก็บสิ่งของเครื่องใช้เข้าที่ทุกครั้งเหล่านี้ นับว่าเป็นการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมสำหรับเด็กอีกด้วย จะเห็นได้ว่ากิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ช่วยให้เด็กได้พัฒนาทุกด้านและเป็นพื้นฐานสำคัญที่ทำให้เด็กเกิดความรักในการเรียน กล่าวคือ สามารถจับดินสอได้มั่นคง ประสาทและมือสัมพันธ์กันดี รู้จักสังเกต เปรียบเทียบ มองเห็นความแตกต่างของสิ่งต่าง ๆ มีความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งฝึกการตัดสินใจ จะเห็นได้ว่า ศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย จึงมีไ้มุ่งหมายเตรียมเด็กให้เป็นศิลปินในอนาคต แต่ช่วยเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ทุกด้าน

การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็ก ต้องคำนึงถึงตัวเด็ก กำหนดกิจกรรมโดยคำนึงถึงความต้องการของเด็ก กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่จัดให้เด็กปฐมวัยได้แก่ ปั้น เขียนภาพ ระบายสี พิมพ์ภาพ ตัด ฉีก ประกอบภาพและประดิษฐ์เศษวัสดุ เพื่อให้เด็กเกิดความรักเพลิดเพลิน สนุกสนาน ได้ฝึกฝนการใช้กล้ามเนื้อและประสาทสัมพันธ์ต่าง ๆ และได้ฝึกให้มีความคิดสร้างสรรค์

หลักการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เป็นตัวของตัวเอง มีอิสระในการเลือกทำสิ่งที่ตนพอใจ ผู้ดูแลเด็กหรือครูควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ไว้เป็นกลุ่ม ๆ เพื่อให้เด็กเลือกทำได้ตามความพอใจ ประโยชน์ที่เด็กจะได้อาจแตกต่างกันอย่างขมจะแตกต่างกัน จึงควรอนุญาตให้เด็กมีโอกาสทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ทุกอย่างโดยทั่วถึง ใช้หลักดังนี้

1. แต่ละวันควรจัดกิจกรรมให้เด็กประมาณ 4 - 5 กิจกรรม และให้ทำไม่ต่ำกว่า 2 กิจกรรม ภายในเวลาประมาณ 30 นาที เพื่อให้เด็กได้รับประโยชน์จากกิจกรรมอย่างเต็มที่
2. ผู้ดูแลเด็กควรศึกษาและเข้าใจธรรมชาติและพัฒนาการของเด็ก เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กสามารถส่งเสริมให้เด็กศึกษาค้นคว้าศิลปะสร้างสรรค์อย่างเต็มที่ บทบาทสำคัญที่ผู้ดูแลเด็กควรปฏิบัติมีดังนี้
 - 2.1 ศึกษาความรู้เกี่ยวกับหลักหรือวิธีการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย
 - 2.2 ศึกษาแผนการจัดประสบการณ์ในส่วนที่เกี่ยวกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ของเด็ก เพื่อสามารถจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับแผนดังกล่าว
 - 2.3 ศึกษากิจกรรมศิลปะต่าง ๆ และทดลองปฏิบัติตามขั้นตอนของกิจกรรม พร้อมทั้งศึกษาขอบข่ายและหาทางแก้ไข
 - 2.4 จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์สำหรับทำกิจกรรมโดยพยายามนำวัสดุเหลือใช้หรือวัสดุท้องถิ่นมาใช้
 - 2.5 ควรสร้างบรรยากาศในการทำกิจกรรมให้เบิกบานแจ่มใส มีความเป็นกันเองกับเด็กทั้งคำพูดและท่าทางและพร้อมที่จะช่วยเด็กแก้ปัญหาต่าง ๆ
 - 2.6 กิจกรรมที่เด็กทำสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามโอกาส เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับกลุ่มบาง
 - 2.7 เอาใจใส่เด็กทุกคนอย่างเสมอหน้า ดูแลเด็กในขณะที่ทำงานให้ทั่วถึง แต่ต้องไม่ชักจูงหรือทำลายสมาธิของเด็กในขณะทำงาน
 - 2.8 ให้ความสำคัญแก่เด็ก แสดงความชื่นชมในผลงาน ไม่วิจารณ์หรือตำหนิเด็กเสียกำลังใจ

2.9 ควรกระตุ้นให้เด็กรู้จักคิดเมื่อพบปัญหา

2.10 ถ้าพบสิ่งใดที่เด็กทำไม่ถูกต้อง เช่น นำสีมาเล่นด้วยกัน เตะกระดาษหล่นบนพื้น ควรแนะนำตักเตือนเด็ก

2.11 เมื่อเด็กทำงานเสร็จ ควรให้เด็กเล่าเรื่องเกี่ยวกับสิ่งที่ทำหรือบอกชื่อภาพหรือสิ่งประติมากรรมนั้น ๆ ถ้าเป็นภาพเขียนบุคคลเด็กควรเขียนชื่อภาพ ชื่อเด็กและวันที่ เพื่อศึกษาพัฒนาการทางภาษาและการคิดของเด็ก เด็กเล็ก ๆ อายุต่ำกว่า 3 ปีหากไม่สามารถบอกความหมายของภาพ หรือไม่ต้องการเล่าเรื่อง ไม่ควรซักถามเพราะเด็กอาจเขียนโดยไม่มีจุดมุ่งหมาย

2.12 ให้ความสนใจของงานของเด็กทุกคนและถือว่าผลงานนั้นมีคุณค่าเสมอ ควรพินิจเว็บบนผลงานของเด็กชั้นแสดงบนบอร์ดหรือจัดวางในที่ที่เหมาะสม

2.13 ก่อนหมดเวลา ควรให้เด็กช่วยกันเก็บของทุกอย่างเข้าที่ และช่วยกันทำความสะอาดบริเวณที่ทำกิจกรรม

วิธีส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์

ผู้ดูแลเด็กเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์แก่เด็ก ช่วยให้เด็กมีความรู้สึกอบอุ่นใจ ไม่กลัวว่าผลงานของตนผิดหรือไม่สวย ผู้สอนควรมีที่ทำเป็นกันเอง สนทนาเด็กด้วยความเป็นมิตร เพื่อส่งเสริมให้เด็กรู้สึกเป็นอิสระในการแสดงออก ข้อควรปฏิบัติในการส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ในขณะทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ มีดังนี้

1. ควรให้เด็กอิสระในการทำงานมากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการทำงานเดี่ยวหรือทำงานร่วมกับผู้อื่น

2. พยายามจัดสิ่งแวดล้อมที่ดีให้แก่เด็ก เช่น การทำไปศึกษานอกห้องหรือไปทัศนศึกษา (ไปในสถานที่ที่ไม่เป็นอันตราย) เพื่อให้เด็กมีประสบการณ์ในเรื่องต่าง ๆ เพียงพอ

3. ให้เด็กได้เลือกวัสดุในการทำงานได้เอง เพื่อเป็นการช่วยให้เด็กได้แสดงออกโดยเสรี

4. ควรให้โอกาสเด็กซักถาม คิดแก้ปัญหาด้วยตนเองและยอมรับความคิดเห็นของเด็ก

5. งานที่ให้เด็กทำควรเหมาะกับวัยของเด็กและไม่เร่งรัดเวลา
6. ควรสร้างเสริมให้เด็กมีจินตนาการในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับธรรมชาติ เช่น หองทำ
แม่น้ำ ต้นไม้ ฯลฯ และให้กำลังใจแก่เด็กที่คิดหรือทำสิ่งต่าง ๆ แปรไปจากผู้อื่น
7. ส่งเสริมให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง เช่น แสดงความชื่นชมหรือให้คำชมเชย

ในการทำงานของเด็กเสมอ

8. การประเมินผลงานของเด็ก เป็นการศึกษาการค้นคว้าของเด็กแต่ละคนว่าอยู่ในขั้นใด เพื่อสามารถส่งเสริมได้โดยเหมาะสมต่อไป

อาจกล่าวได้ว่า กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่สามารถพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างดียิ่ง เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ตรงกับความสนใจและช่วยส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้ในทุกๆ ด้าน ทั้งนี้ ด้านร่างกาย เด็กจะได้ฝึกกล้ามเนื้อและสายตาให้สัมพันธ์กัน เพื่อเป็นพื้นฐานการเตรียมความพร้อมด้านการเขียน ด้านอารมณ์จิตใจ เด็กได้รับความสุขสนุกสนาน ด้านสังคม เด็กได้รู้จักการแบ่งปัน เอื้อเฟื้อ อดทน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและส่งเสริมให้เด็กกล้าแสดงออก ด้านสติปัญญา เด็กได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ตามความรู้สึกรักใคร่อย่างอิสระ

แบบประเมินตนเอง
ชุดฝึกอบรมที่ 1 กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ (ภาคทฤษฎี)
กิจกรรมที่ 1
เรื่อง "ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์"

คำสั่ง

1. แบบประเมินตนเองชุดนี้เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ทัวเลือก จำนวน 10 ข้อ
2. ใหญ่ขมก้าเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบสำหรับตัวเลือกที่เห็นว่าถูกต้องที่สุด

ขอระคำตอบเดี่ยว เช่น

แม่สีของขางเขียนมี 3 สี ได้แก่ สี

ก. แดง เขียว เหลือง

ข. เขียว นำเงิน ม่วง

ค. เหลือง แดง นำเงิน

ง. ม่วง แดง เหลือง

คำตอมที่ถูกต้อง คือ ข้อ ค. ให้กากำทิมข้อ X ทั้งตัวอย่าง

ก. ข. X ง.

ในกรณีกำหนดต้องการ เปลี่ยนใหม่ ในระบายนกับทิมข้อเดิมและกากำทิมข้อใหม่ ทั้งตัวอย่าง

ก. X X ง.

3. คะแนนคำตอบถูกขอละ 1 คะแนน
4. กรุณาอย่าทำให้ออสมสกปรก ฉีกขาด
5. ให้ส่งกระดาษคำตอบและกระดาษคำตอบพร้อมกัน
6. ใช้เวลาในการสอบ 15 นาที

1. ข้อใดจัดเป็นกลุ่ม "กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์"
 - ก. เล่นกับสี งานกระดาษ ปั้น
 - ข. ปั้น พิมพ์ภาพ เหน็บดอกไม้
 - ค. เขียนภาพ ร้อยลูกปัด ทักปะฉีกกระดาษ
 - ง. เขียนภาพระบายสี เหน็บทราย การสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ
2. การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัยมีวัตถุประสงค์อย่างไร
 - ก. เพื่อให้เด็กผ่อนคลายอารมณ์
 - ข. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก
 - ค. เพื่อปลูกฝังความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นกับเด็ก
 - ง. เพื่อแบ่งเบาภาระการ จัดกิจกรรมของผู้ดูแลเด็ก
3. ข้อใดไม่ใช่จุดมุ่งหมายของการ จัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ของเด็ก
 - ก. มีทักษะทางภาษาดีขึ้น
 - ข. มีความสนุกสนานรื่นเริง
 - ค. เขียนภาพระบายสีได้อย่างอิสระ
 - ง. มีความชำนาญในงานศิลปะสร้างสรรค์
4. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ช่วยพัฒนาเด็กในด้านใด
 - ก. ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ คุณธรรม
 - ข. ด้านสติปัญญา อารมณ์จิตใจ จริยธรรม
 - ค. ด้านสังคม สติปัญญา ร่างกาย ระเบียบวินัย
 - ง. ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา

5. การจัดทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยควรเน้นในเรื่องใด
- ผลงานที่สวยงาม
 - ผลงานที่เรียบร้อย
 - กระบวนการทำกิจกรรม
 - ความมีอิสระในการแสดงออก
6. สิ่งใดที่ควรคำนึงมากที่สุดในการจัดทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
- อารมณ์เด็ก
 - อายุของเด็ก
 - ความสนใจของเด็ก
 - บรรยากาศขณะทำกิจกรรม
7. ผู้ดูแลเด็กควรจัดทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้เด็กกลุ่มใดมากที่สุด
- เด็กคนใดก็ได้
 - เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม
 - เด็กที่มีความสนใจในทำศิลปะ
 - เด็กที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สูง
8. วิธีใดที่ดีที่สุดที่สามารถส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้เด็กได้
- ให้เด็กดูตัวอย่างผลงานมาก ๆ
 - ให้เด็กได้พูดคุยแลกเปลี่ยนกับเพื่อน
 - ผู้สอนคอยชวนแนะนำและชื่นชมผลงาน
 - ให้โอกาสเด็กทำกิจกรรมอย่างอิสระ

9. ผู้ดูแลเด็กจะปฏิบัติอย่างไรจึงจะทำให้เด็กรักการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
- ก. กล่าวคำชมเชย
 - ข. ให้อิสระในการทำกิจกรรม
 - ค. สร้างบรรยากาศที่สนุกสนานให้เด็ก
 - ง. ยกตัวอย่างผลงานที่ดีของเพื่อนให้เด็กดู
10. การทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ช่วยให้เด็กพัฒนาในด้านต่าง ๆ ยกเว้น ข้อใด
- ก. จินตนาการที่มั่นคง
 - ข. เขียนภาพได้ชัดเจนกว่าเดิม
 - ค. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
 - ง. ประสาทตาและมือสัมพันธ์กัน

ชื่อ.....นามสกุล.....

วิชา.....

วันที่.....เดือน.....ปี.....

1.	ก	ข	ค	ง
2.	ก	ข	ค	ง
3.	ก	ข	ค	ง
4.	ก	ข	ค	ง
5.	ก	ข	ค	ง
6.	ก	ข	ค	ง
7.	ก	ข	ค	ง
8.	ก	ข	ค	ง
9.	ก	ข	ค	ง
10.	ก	ข	ค	ง

แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อชุดปีกอบรม
ชุดปีกอบรมที่ 1 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (ภาคทฤษฎี)
กิจกรรมที่ 1 เรื่อง "ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์"

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้รับการอบรมที่มีต่อการใช้ชุดปีกอบรมที่ 1 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (ภาคทฤษฎี) กิจกรรมที่ 1 เรื่อง "ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์" จึงขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นตามความรู้สึกที่แท้จริงด้วยอาการกา ✓ ลงในช่องแสดงความคิดเห็นและเขียนข้อความแสดงความคิดเห็นในข้อเสนอแนะตามความคิดเห็นของท่าน

ลำดับ ที่	คำถาม/ความคิดเห็น	ระดับ					เสนอแนะ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1	เอกสารประกอบการปีกอบรม กิจกรรมที่ 1 เรื่อง "ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์" มีคุณค่าต่อการปีกอบรมเพียงใด.....						
2	เอกสารประกอบการปีกอบรม กิจกรรมที่ 1 เรื่อง "ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์" ช่วยให้เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพียงใด.....						
3	เทปบันทึกเสียงคำบรรยาย เรื่อง "มาเข้าใจกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์กันเถอะ" มีเนื้อหาสอดคล้องกับเอกสารประกอบการปีกอบรมเพียงใด.....						

ลำดับ ที่	คำถาม/ความคิดเห็น	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	เสนอแนะ
4	เพียบันทึกภาพ เรื่อง "การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ (ศิลปะศึกษา) ของเด็กก่อนประถมศึกษา" ช่วยเสริมสร้างความรู้ในการจัดกิจกรรม ศิลปสร้างสรรค์เพียงใด.....						
5	บัตรงานฯ ประกอบการฝึกอบรม กิจกรรมที่ 1 ฯ ช่วยเสริมสร้างความรู้ในการจัดกิจกรรม ศิลปสร้างสรรค์เพียงใด.....						
6	แผนโปร่งใสสรุปความคิดรวบยอดเกี่ยวกับ ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ น่าสนใจเพียงใด.....						
7	กิจกรรมในการแบ่งกลุ่มอภิปรายมีประโยชน์ เพียงใด.....						
8	กิจกรรมประเมินตนเอง กิจกรรมที่ 1 เรื่อง "ความเข้าใจการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์" มีคุณค่าเพียงใด.....						
9	สมาชิกของกลุ่มให้ความร่วมมือแสดงความคิดเห็น ในการอภิปรายเพียงใด.....						
10	บรรยากาศในการฝึกอบรมมีลักษณะกระตุ้นให้ เกิดความสนใจในการ เรียนรู้เพียงใด.....						

ขอเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี) โปรดเขียนเพิ่มเติมในที่ว่างที่อยู่

.....

.....

หนังสืออ่านเพิ่มเติม

การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ (ศิลปะศึกษา) สำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา. (เทพีโทรทัศน์).

กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2531

เกตุสิน นิสสัยเจริญ. "การสอนศิลปะสำหรับเด็ก," ใน เอกสารการฝึกอบรม นศค. รุ่นที่ 2.

หน้า 4 - 25. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2527.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. ความคิดสร้างสรรค์กับงานศิลปะของเด็ก

ระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ,

2531. (หน่วยศึกษานิเทศก์ สปช. เอกสาร ศน. ที่ 18/2531)

คู่มือการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ (ศิลปะศึกษา) สำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา.

กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2531.

ชัยมงคล เจริญศานิชกุล. "แนวทางพัฒนาการเรียนการสอนศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย," ใน

เอกสารสัมมนาหลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัย ณ วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ 16 - 27 พฤษภาคม

2531. กรุงเทพฯ : สำนักคณาจารย์และหลักสูตร วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ, 2531.

เขาวทาศ เกษะกุลย์. กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและ

การสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.

เลิศ อานันท์นะ. "ศิลปะในโลกของเด็ก : เพื่อการแสดงออก หรือ เพื่อรางวัล," ใน ศิลปะ

เด็ก : สภาปัจจุบันและอนาคต. หน้า 47 - 48. กรุงเทพฯ : สำนักงาน

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ, 2529.

คู่มือการปกครอง ชั้นที่ 1
กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (ภาคทฤษฎี)
กิจกรรมที่ 2
เรื่อง "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก"

บัณฑิตวิทยาลัย

ชุดฝึกอบรม

เรื่อง พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (ภาคทฤษฎี)

เวลา 3 ชั่วโมง 30 นาที

1. หลักการและเหตุผล

การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัย เป็นกิจกรรมที่สำคัญกิจกรรมหนึ่งและจำเป็นต้องจัดให้แก่เด็ก เพราะช่วยสร้างเสริมให้เกิดคุณลักษณะทาง ๆ แก่เด็ก เช่น คุณลักษณะด้านสติปัญญา ช่วยให้เด็กฝึกฝนด้านประสาทสัมผัส จินตนาการ ใคแสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังส่งเสริมด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม ผู้ดูแลเด็กจึงควรจัดให้เด็กได้ทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ทุกวัน กอเมื่อจะจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้เด็กนั้น ผู้ดูแลเด็กควรมุ่งหาความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการทางศิลปะของเด็กแต่ละวัยและแต่ละคนก่อน เพราะการเข้าใจถึงสภาวะอันเป็นธรรมชาติของเด็ก จะช่วยทำให้ผู้ดูแลเด็กสามารถจัดกิจกรรม เสนอแนะ และประเมินผลงานของเด็กได้อย่างมีเหตุผล นักการศึกษาเชื่อกันว่า ศิลปะ คือธรรมชาติอย่างหนึ่งของเด็ก และการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ จึงจำเป็นต้องเริ่มจากธรรมชาติของเด็กด้วย ฉะนั้น ความเข้าใจในพัฒนาการทางศิลปะตามสภาวะของเด็กแต่ละวัย จะช่วยทำให้ผู้ดูแลเด็กสามารถจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็กได้อย่างถูกต้องและสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กแต่ละวัยได้เป็นอย่างดี

2. เป้าหมาย

การจัดทำชุดฝึกอบรมชุดนี้ มุ่งที่จะนำไปฝึกอบรมผู้ดูแลเด็ก เพื่อให้เข้าใจถึงพัฒนาการทางศิลปะของเด็กแต่ละวัย และสามารถนำความรู้ไปประกอบการ จัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัยในสถานรับเลี้ยงเด็กได้

3. จุดประสงค์ทั่วไป

3.1 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ ความเข้าใจ และมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับพัฒนาการทางศิลปะของเด็ก

- 3.2 เพื่อให้ผู้ดูแล เด็ก รู้ความหมายของคำว่า "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก"
- 3.3 เพื่อให้ผู้ดูแล เด็ก รู้จุดมุ่งหมายของการศึกษาพัฒนาการทางศิลปะของเด็ก
- 3.4 เพื่อให้ผู้ดูแล เด็ก รู้จักพัฒนาการทางศิลปะทั้ง 5 ชั้น ของ โอลเวิน เฟลด์
- 3.5 เพื่อให้ผู้ดูแล เด็ก บอกชั้นพัฒนาการทางศิลปะของเด็กแต่ละช่วงอายุได้
- 3.6 เพื่อให้ผู้ดูแล เด็ก บอกวิธีการส่งเสริมพัฒนาการทางศิลปะของเด็กได้
- 3.7 เพื่อให้ผู้ดูแล เด็ก บอกวิธีการประเมินพัฒนาการทางศิลปะของเด็กได้
- 3.8 เพื่อให้ผู้ดูแล เด็ก รู้ประโยชน์ของการศึกษาพัฒนาการทางศิลปะของเด็ก

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

หลังจากอ่านชุดฝึกอบรมนี้แล้ว ผู้รับการอบรมจะมีความสามารถ ดังนี้

- 4.1 บอกความหมายของคำว่า "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก" ได้
- 4.2 บอกความสำคัญที่ต้อง ศึกษาพัฒนาการทางศิลปะของเด็กได้
- 4.3 บอกจุดมุ่งหมายของการศึกษาพัฒนาการทางศิลปะของเด็กได้
- 4.4 บอกชื่อ พัฒนาการทางศิลปะทั้ง 5 ชั้น ของ โอลเวิน เฟลด์ได้
- 4.5 บอกได้ว่าเด็กวัยใดอยู่ในชั้นพัฒนาการทางศิลปะชั้นใด
- 4.6 บอกได้ว่าผลงานของเด็กแต่ละคนมีพัฒนาการทางศิลปะอยู่ในชั้นใด
- 4.7 นำพัฒนาการทางศิลปะ มาปรับใช้ในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ได้
- 4.8 บอกวิธีส่งเสริมพัฒนาการทางศิลปะของเด็กปฐมวัยได้
- 4.9 บอกวิธีประเมินพัฒนาการทางศิลปะของเด็กได้
- 4.10 บอกประโยชน์ของการศึกษาพัฒนาการทางศิลปะของเด็กได้

คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ชุดปีกอบรมสำหรับผู้ปีกอบรม

ชุดปีกอบรมชุดนี้ที่แนะนำขึ้นมาสำหรับผู้ดำเนินการปีกอบรม ในการอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม ศิลปสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัยสำหรับผู้รับการอบรม ชุดปีกอบรมนี้ประกอบด้วย คำแนะนำ จุดประสงค์ ในการปีกอบรม กิจกรรม เอกสาร สื่อและสื่อวัสดุอุปกรณ์ แบบประเมินผลตนเองและคู่มือประเมินผล ผู้รับการอบรม ชุดปีกอบรมชุดนี้เพิ่มความสมบูรณ์ในตนเอง ทั้งนี้ถ้าหากผู้ปีกอบรมได้ดำเนินการตาม ขั้นตอนที่กำหนดไว้ ผู้รับการอบรมจะสามารถบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

ข้อแนะนำในการใช้ชุดปีกอบรม มีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาคู่มือการปีกอบรมชุดที่ 1 กิจกรรมที่ 2 เรื่อง "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก" ให้ละเอียดถี่ถ้วน
2. เตรียมสื่อและสื่อวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อม
3. สร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้รับการอบรม โดยจับบรรยากาศที่ผ่อนคลายในการปีกอบรม
4. นำเข้าสู่บทเรียน
5. ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือผู้ปีกอบรม

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

คู่มือผู้ปกครอง

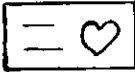
พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก

เวลา/นาที	กิจกรรมผู้ปกครอง	กิจกรรมผู้รับการอบรม
10	1. สดทนาเกี่ยวกับแบบประเมินตนเอง กิจกรรมที่ 1 เรื่อง "ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์" ที่ผู้รับการอบรมขอขมขอยืมดู	1. ทขอคำถาม ชักถามปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมที่ 1 เรื่อง "ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์" ในเอกสารการฝึกอบรมที่เข้าใจไม่ถูกต้อง
25	2. ทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ตามบัตรงาน แผ่นที่ 3 ของผู้ปกครอง เพื่อนำเข้าสู่การฝึกอบรม ชุดฝึกอบรมที่ 1 กิจกรรมที่ 2 เรื่อง "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก"	2. ร่วมทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ตามบัตรงาน แผ่นที่ 2 ของผู้รับการอบรม
10	3. แจกคู่มือการฝึกอบรมสำหรับผู้รับการอบรม ชุดฝึกอบรมที่ 1 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กิจกรรมที่ 2 เรื่อง "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก" พร้อมอ่านคำแนะนำของชุดฝึกอบรมใหญ่ผู้รับการอบรม ทั้ง และใหญ่ผู้รับการอบรมอ่านคำแนะนำของชุดฝึกอบรมให้เข้าใจ	3. รับคู่มือการฝึกอบรม ชุดฝึกอบรมที่ 1 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กิจกรรมที่ 2 เรื่อง "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก" และอ่านคำแนะนำของชุดฝึกอบรมให้เข้าใจ

เวลา/นาที	กิจกรรมผู้ปกครอง	กิจกรรมผู้รับการพัฒนา
20	4. เปิดเทปบันทึกเสียงคำบรรยาย เรื่อง "ความสามารถของพวกหนู หนู" และให้ผู้รับการอบรม อ่านเนื้อเรื่องในคู่มือผู้ปกครอง ประกอบไปด้วย	4. ฟังเทปบันทึกเสียงคำบรรยาย เรื่อง "ความสามารถของพวกหนู หนู" โดยอ่านเนื้อเรื่องในคู่มือผู้ปกครอง ประกอบไปด้วย
20	5. ฉายสไลด์ประกอบคำบรรยาย เรื่อง 'เข้าใจจิตศึกษา ของ เด็กปฐมวัย' - ให้ผู้รับการอบรมสรุปสาระสำคัญของ เด็กปฐมวัย"	5. ดูสไลด์ประกอบคำบรรยาย เรื่อง "เข้าใจจิตศึกษาของ เด็กปฐมวัย" - สรุปสาระสำคัญของ
20	6. แบ่งกลุ่มผู้รับการอบรมออกเป็น กลุ่ม ๆ ละ 6 - 8 คน และให้ ทำกิจกรรมกลุ่มฝึกปฏิบัติด้านภาพ รุก "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก" ตามบัตรงานแผ่นที่ 4 ของผู้ปกครอง	6. เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มฝึกปฏิบัติด้านภาพ รุก "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก" ตามบัตรงานแผ่นที่ 3 ของผู้รับการพัฒนา
15	7. ฉายแผ่นโปร่งใสแผ่นที่ 22 - 41 ประกอบการสรุปความคิดรวบยอด เกี่ยวกับพัฒนาการทางศิลปะ ของเด็ก - เปิดโอกาสให้อภิปราย ชักถามปัญหา	7. ดูแผ่นโปร่งใสพร้อมฟังการสรุปความคิด รวบยอดเกี่ยวกับพัฒนาการทางศิลปะ ของเด็ก - อภิปราย ชักถามปัญหา
15	8. พัก	8. พัก

เวลา/นาที	กิจกรรมผู้ปกครอง	กิจกรรมผู้รับการอบรม
15	9. ให้แต่ละกลุ่มอภิปรายเกี่ยวกับเรื่อง "ทำไมคุณดูแลเด็กจึงควรรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางศิลปะของเด็ก" โดยทำเนิงงานตามบัตรงานแผ่นที่ 5 ของผู้ปกครอง	9. เข้าร่วมกลุ่มอภิปราย เรื่อง "ทำไมคุณดูแลเด็กจึงควรรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางศิลปะของเด็ก" ตามบัตรงานแผ่นที่ 4 ของผู้รับการอบรม
30	10. - เลือกตัวแทนกลุ่มเสนอผลการอภิปราย ภายในเวลา 6 นาที - ให้กลุ่มอื่น ๆ กล่าวสนับสนุนและกล่าวเสริมผลการอภิปรายที่ไม่เหมือนกลุ่มที่รายงานกลุ่มละ 6 นาที - เปิดโอกาสให้อภิปราย ชักถามปัญหา	10. ตัวแทนกลุ่มเสนอผลการอภิปรายภายในเวลา 6 นาที - รับฟังการเสนอผลการอภิปราย พร้อมกล่าวสนับสนุนและกล่าวเสริมผลการอภิปรายที่ไม่เหมือนกลุ่มรายงานกลุ่มละ 6 นาที - อภิปราย ชักถามปัญหา
15	11. ให้ผู้รับการอบรมทำแบบประเมินผลตนเองกิจกรรมที่ 2 เรื่อง "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก"	11. ทำแบบประเมินผลตนเองกิจกรรมที่ 2 เรื่อง "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก"
15	12. ให้ผู้รับการอบรมทำแบบสอบถามความคิดเห็นในการฝึกอบรม กิจกรรมที่ 2 เรื่อง "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก" 13. ตรวจสอบแบบประเมินผลตนเองของผู้รับการอบรม	12. ทำแบบสอบถามความคิดเห็นในการฝึกอบรม กิจกรรมที่ 2 เรื่อง "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก"

บัตรงานตู้ปีกอบรม
กิจกรรมที่ 2 รอ 2
เวลา 25 นาที

1. ให้ทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อนำเข้าสู่การปีกอบรม กิจกรรมที่ 2 เรื่อง "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก"
2. แจกแผนกระดาษขนาด 3" x 5" รูป
3. ให้เขียนชื่อตนเองด้วยตัวบรรจง โดยใจมือข้างซ้ายที่ไม่ถนัดและให้ระบายรูปหัวใจให้อยู่ในกรอบด้วยปากกาหรือดินสอ
4. - สนทนาเกี่ยวกับความรู้สึกที่เกิดขึ้นในขณะที่ใจมือ ซึ่งไม่ถนัดเขียนหนังสือและระบายภาพหัวใจ
 - ถ้ามองผลที่ได้รับและให้เปรียบเทียบเกี่ยวกับการให้เด็ก ซึ่งยังมีความไม่พร้อมทางด้านสายตาและมือ ให้พิจารณาจากผู้ใหญ่ของงาน จะบังเกิดผลอย่างไรกับเด็กบ้าง ดังนั้นกิจกรรมต่อไป จะช่วยให้ผู้รับการอบรมมีความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ยิ่งขึ้น

บัตรงานปฏิบัติการ
กิจกรรมที่ 2 ข้อ 6
เวลา 20 นาที

1. แบ่งกลุ่มผู้รับการอบรมเป็นกลุ่ม ๆ ละ 6 - 8 คน
2. แจกภาพ ชุด "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก" กลุ่มละ 1 ชุด
3. ให้ทำกิจกรรมกลุ่มทว่ยการฝึกปฏิบัติด้านภาพ ชุด "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก"
ตามที่ได้อธิบายมาแล้ว ภายในเวลา 10 นาที
4. ตรวจสอบว่าด้านภาพใดถูกต้องหรือไม่ ถ้ายังไม่ถูกต้องให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันแก้ไข

บัตรงานผู้ฝึกอบรม
กิจกรรมที่ 2 ข้อ 9
เวลา 15 นาที

1. ให้เลือกประธานและเลขากลุ่มที่แบ่งกลุ่มตามข้อ 6 แล้ว
2. ให้อภิปราย เรื่อง "ทำไมคุณแต่เด็กจึงควรรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางศิลปะของเด็ก"
3. ให้ประธานดำเนินการอภิปรายตามหัวข้อต่อไปนี้
 - ความสำคัญของพัฒนาการทางศิลปะของเด็ก
 - ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าใจเรื่อง "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก"
4. ประสานงานแต่ละกลุ่ม ควบคุมการกระตุ้นและให้คำแนะนำเมื่อมีปัญหา
5. เทียบเรื่องเวลาให้เสร็จสิ้นภายในเวลา 15 นาที

เรื่อง "ความสามารถของพวกหนู หนู"

พัฒนาการทางศิลปะ หมายถึง ความสามารถของบุคคลแต่ละวัยในการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้มากขึ้น และมีความหมายที่เหมือนของจริงมากขึ้นตามลำดับชั้น เช่น การใช้เส้น สี ของไฟ (พื้นที่ว่าง) พื้นผิว และการจัดวางภาพ

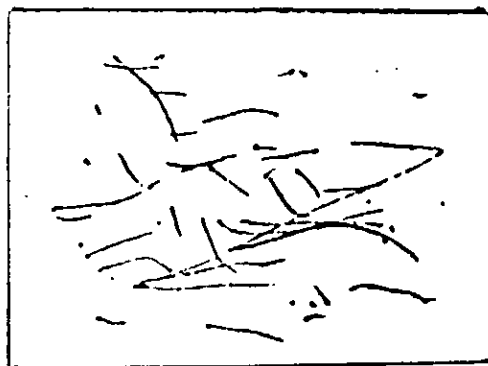
พัฒนาการทางศิลปะของเด็กทุกชาติ ไม่ว่าในต่างประเทศหรือในประเทศไทย พบว่าเด็กมีลำดับขั้นพัฒนาการทางศิลปะไม่แตกต่างกัน คือเป็นไปตามลำดับขั้น นักการศึกษาส่วนใหญ่มักจะใ้การเขียนภาพ ระบายสี ในการศึกษาขั้นพัฒนาการของเด็ก เนื่องจากการเขียนภาพสามารถสะท้อนให้เห็นขั้นพัฒนาการทางศิลปะและความสามารถทางการสร้างสรรค์ของเด็กที่แสดงออกให้ชัดเจนกว่า การแสดงออกในรูปแบบอื่น ๆ ขั้นพัฒนาการของการเขียนภาพของเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่แบ่งออกเป็น 5 ชั้น ตามแนวของ วิคเตอร์ โอลเวนเฟลด์ ซึ่งจะกล่าวอย่างละเอียดเพียงชั้นที่ 1 ชั้นที่ 2 และชั้นที่ 3 เท่านั้น คือ

ชั้นที่ 1 ชั้นซิกเซี่ย

ชั้นที่ 1 อาจเรียกว่า เป็นขั้นก่อนสัญลักษณ์ เด็กอายุระหว่าง 2 - 4 ปี สามารถเขียนภาพแบบซิกเซี่ย โดยเริ่มต้นจากแบบที่ไม่เป็นระเบียบ ควบคุมไม่ได้ แต่ถือว่าเป็นขั้นแรกที่สำคัญมากสำหรับพัฒนาการของเด็กและในขั้นซิกเซี่ยนี้ยังสามารถแบ่งออกเป็น 4 ชั้นย่อย ๆ ดังนี้

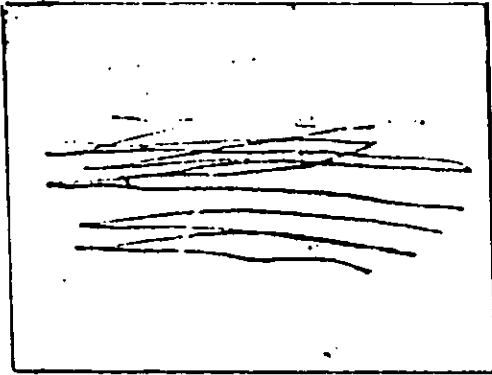
1. ซิกเซี่ยอย่างไม่เป็นระเบียบ เด็กอายุประมาณ 2 ปี กล้ามเนื้อมือยังไม่แข็งแรง เมื่อจับดินสอเขียนลงบนกระดาษ เด็กจะกำดินสอซิกเซี่ยจนตัวคึกเปะปะไปตามยถากรรม เส้นยุ่งเหยิงบนกระดาษนั้นปราศจากความหมาย เด็กจะสนใจแต่การเคลื่อนไหวของมือเท่านั้น

ดังภาพที่ 1

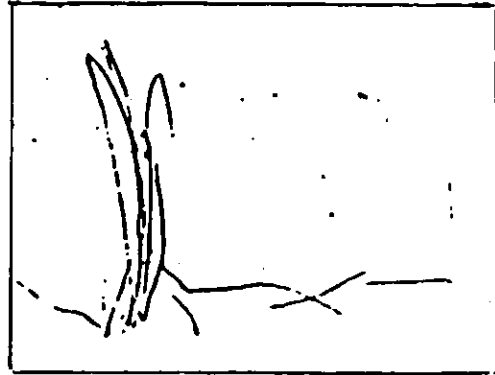

ภาพที่ 1

2. ขีดเป็นเส้นยาว เมื่อเด็กมีอายุเพิ่มขึ้นประมาณ 2 - 3 ปี กล้ามเนื้อมือและแขนแข็งแรงขึ้น การควบคุมการเคลื่อนไหวร่างกายดีขึ้น เด็กสามารถขีดลากไปมาเป็นเส้นยาว ๆ ขอนก้นหลาย ๆ เส้น จะเป็นทางแนวนอนหรือแนวตั้งก็ได้ เด็กเริ่มมีความเชื่อมั่นในการลากเส้น สบุดและสนใจเส้นที่ตนลากเป็นครั้งแรก ดังภาพที่ 2 และภาพที่ 3

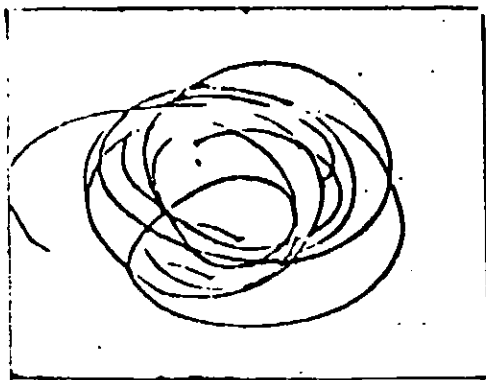

ภาพที่ 2

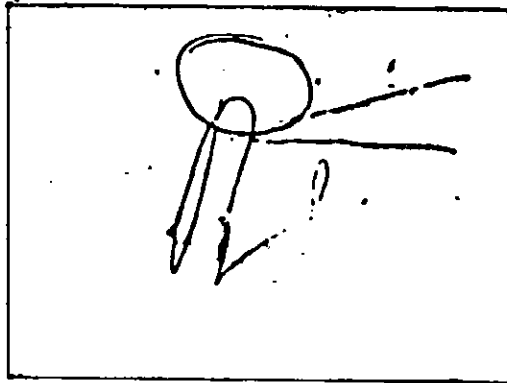
ภาพที่ 3

3. ขีดลากเป็นวงหรือวงกลม เด็กอายุเพิ่มขึ้นอีกและสามารถควบคุมการเคลื่อนไหวของมือได้ดียิ่งขึ้น เด็กจะขีดลากเส้นพรวนกันเป็นวงกลมได้ โดยการเคลื่อนไหวแขนทั้งแขน ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4

4. ซึคเขียนระยะปลาย เด็กอายุใกล้ 4 ปี เด็กซึคลากเส้นต่าง ๆ และประกอบด้วยคิคไปค้วย ในขณะที่เคลื่อนไหวมือเด็กเริ่มใช้จินตนาการในการเขียนภาพมากขึ้น ถ้าเด็กมีจินตนาการเกี่ยวกับภาพ โดยสมบูรณ์เมื่อใด เด็กจะสามารถตั้งซึคเขียนและอธิบายภาพหรือเล่าเป็นเรื่องราวประกอบไปค้วย ซึ่งถือว่าระยะที่ 4 นี้เป็นระยะที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาขั้นต่อ ๆ ไปเป็นอย่างมาก ดังภาพที่ 5

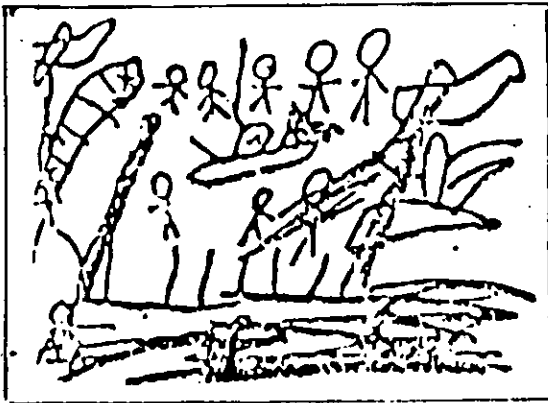
ภาพที่ 5 "เมื่อไปจ่ายตลาด" (ภาพวาดของเด็กอายุ 4 ปี)

ขั้นที่ 2 ขั้นเขียนภาพอย่างมีความหมาย (ขั้นเริ่มเป็นสัญลักษณ์)

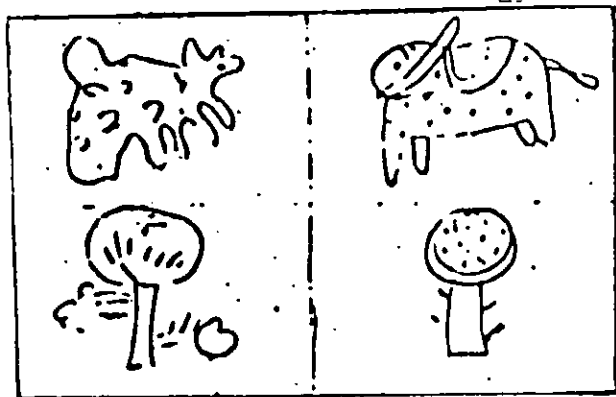
เด็กอายุระหว่าง 4 - 7 ปี มีลักษณะยังยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง มีความจำกัดในการรับรู้ การเขียนภาพมีลักษณะไม่สัมพันธ์กับความเป็นจริง เส้นต่าง ๆ เป็นสัญลักษณ์ของส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น วงกลมเป็นศีรษะ เส้นยาว ๆ แทนลำตัว แขนและขา เส้นเหล่านี้ถ้าแยกออกจากกัน จะดูไม่ออกกว่า เป็นส่วนไหนของคน เด็กมักจะตั้งชื่อภาพใกล้เคียงกับตน เช่น "ฉัน" "เพื่อนของฉัน" ถ้าดูของไฟหรือส่วนที่ว่างในภาพ จะพบว่ายังไม่มึระเบียบ สิ่งต่าง ๆ ไม่สัมพันธ์กัน สีใช้ตามใจชอบ มักไม่ตรงกับความเป็นจริง

ผู้ดูแลเด็กควรทำความเข้าใจในพัฒนาการทางศิลปะของเด็กวัย 4 - 7 ปี ให้ละเอียด คำนึงขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

ช่วงอายุ 4 - 5 ปี เด็กสามารถเขียนภาพสิ่งที่เด็กคุ้นเคย เมื่อเขียนภาพแล้วสามารถมอง ออกกว่าเป็นเค้าของภาพที่เด็กมีความคิดคำนึง ภาพที่เด็กเขียนมีรายละเอียดคลุม้าง และเด็กสามารถ บอกชื่อของภาพได้ค้วย ดังภาพที่ 6 และ 7

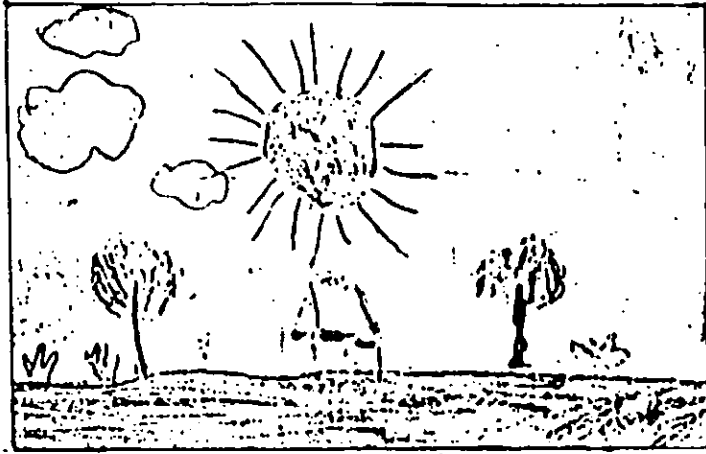
ภาพที่ 6 "สงคราม"

ภาพที่ 7 ภาพระยะแรกและระยะหลัง

ช่วงอายุ 5 - 7 ปี เด็กเริ่มปรับตัวได้โดยการสังเกตและพยายามเขียนภาพตามความเป็นจริง แต่ยังไม่ถูกทอดทิ้งในเรื่องของสี ขนาด และความเป็นจริง ภาพเขียนมักจะมีลักษณะดังนี้

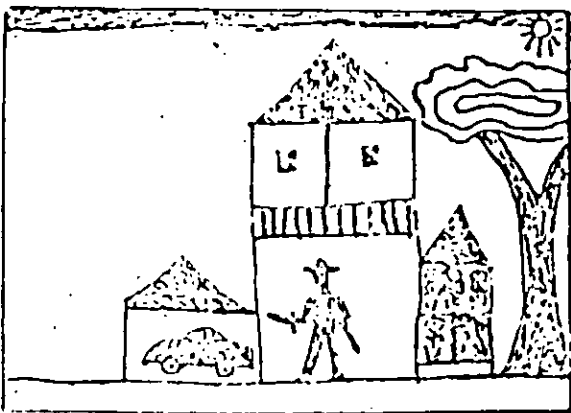
1. มีลักษณะโปร่งตา (อาจมองเห็นสิ่งที่อยู่หลังกำแพงหรือป่าไม้)
2. ไม่เป็นไปตามธรรมชาติและไม่ค่อยสัดสวน เช่น คนสูงเท่ากับตึกสูง ๆ กระจายสูงกว่าบ้าน
3. ภาพจะเป็นไปตามความต้องการของตนเอง เช่น หากมีคนยืนสองคนห่างกัน ถ้าประสงค์จะให้คนทั้งสองจับมือกันก็จะลากมือให้ยาวตามือชนกัน
4. ชี้นำสนในเรื่องฤดูกาล สถานที่และเวลา เช่น เขียนภาพให้พระอาทิตย์ พระจันทร์ และดาวขึ้นพร้อมกัน
5. สีไม่เป็นไปตามความเป็นจริง เช่น ระบายภาพร่างเป็นสีชมพู ตามจินตนาการและความต้องการของตน แต่เด็กส่วนใหญ่จะพยายามใช้สีให้เหมือนของจริงมากขึ้น ดังภาพที่ 8

ภาพที่ 8

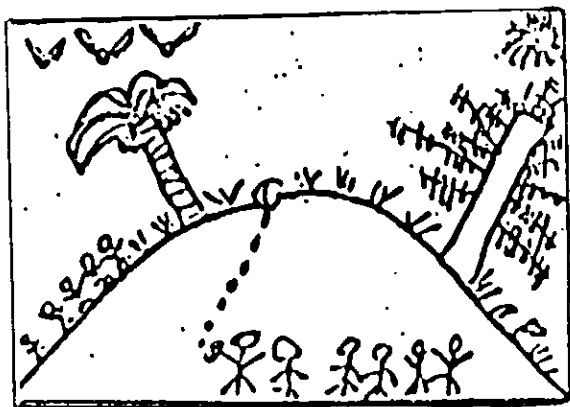
ชั้นที่ 3. ชั้นเขียนภาพโลกอายุของจริง

เด็กอายุระหว่าง 7 - 9 ปี ชั้นนี้เด็กยังมีตนเองเป็นศูนย์กลางอยู่ มักเขียนภาพทิว
 การไร เช่น เรขาคณิตมาประกอบกัน เช่น เขียนภาพคน ไร่รวงกลม สามเหลี่ยม เป็นต้น การไร
 เส้นฐาน (เส้นระดับตา) คือลากเส้นตรงเส้นหนึ่งตามแนวนอนเหนือขอบล่างของกระดาษและเขียน
 ทุกสิ่งทุกอย่าง เช่น คน บ้าน ต้นไม้และอื่น ๆ จะเรียงกันอยู่บนเส้นฐานนี้ บางทีไม่ขีดเส้นแต่เอา
 ขยมกระดาษวางแทนเส้นฐาน บางครั้งใช้เส้นฐานเป็นเส้นโค้ง เด็กจะเขียนภาพสิ่งต่าง ๆ ให้ง
 ไกลากอยู่บนเส้นฐาน ภาพที่เด็กในวันนี้เขียนจะมีเหตุผลมากขึ้น ดังภาพที่ 9 - 10

ภาพที่ 9

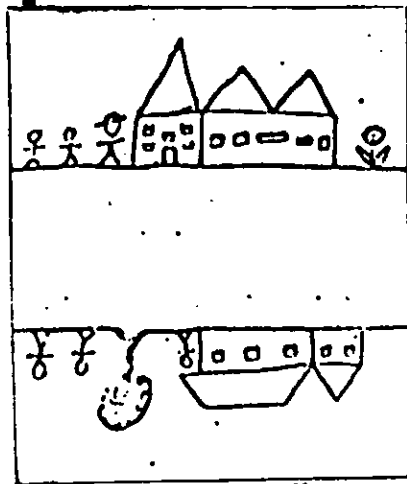
"ฉันและบ้านของฉัน" (เส้นฐาน เป็นเส้นตรง)

ภาพที่ 10

"คนป่าเขา" (เส้นฐาน เป็นเส้นโค้ง)

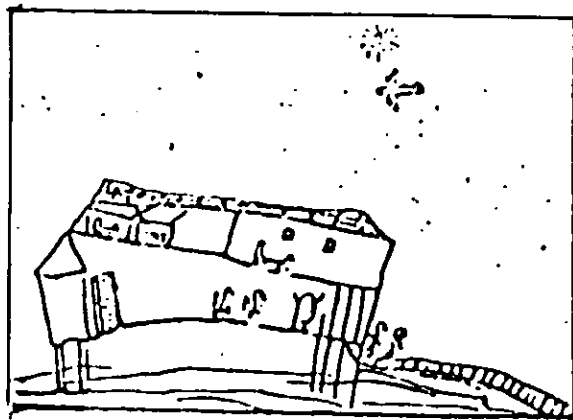
นอกจากเด็กจะไร้เส้นฐานแล้ว เด็กยังเขียนภาพที่มีลักษณะ "ห้อยกลาง" ดังภาพที่ 11

ภาพที่ 11

"สองท่ากถนน" (ภาพแบบ "ห้อยกลาง")

นอกจากนี้ภาพที่เขียนอาจมีลักษณะเป็น ภาพ "เอียงเรียว" คือสามารถเห็นสิ่งที่อยู่ภายในบ้านควย เช่น เมื่อขึ้นถึงเครื่องใช้ไฟฟ้า ก็จะเขียนภาพขยาดมี โต๊ะ เกียงนอน เป็นต้น ดังภาพที่ 12

ภาพที่ 12 "ฉันและบ้านของฉัน" (ภาพแบบ "เอียงเรียว")

เด็กอายุ 7 - 9 ปี ยังไร้เส้นเรขาคณิตในการเขียนภาพคนอยู่ เช่น ไร้สามเหลี่ยมเด่นสำคัญ วงกลมเด่นศีรษะ เป็นต้น ถ้าเด็กคิดว่าส่วนไหนสำคัญก็จะเขียนส่วนนั้นให้ใหญ่หรือเด่นชัดกว่าสัดส่วนปกติ ส่วนไหนเห็นว่าไม่สำคัญจะทิ้งหรือไม่เขียนส่วนนั้น เช่น การเขียนภาพคน ไม่เขียนส่วนประกอบของใบหน้า หูหรือแขน บางทีก็เปลี่ยนรูปลักษณะของส่วนสำคัญให้ผิดไปจากเดิม เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของตน เช่น เขียนภาพคนให้ยาวกว่าเดิมและโค้งไปหาสิ่งที่เด็กต้องการในหีบถึง

ชั้นที่ 4 ชั้นเริ่มต้นเขียนภาพอย่างจริงจัง เด็กอายุประมาณ 9 - 11 ปี

ชั้นที่ 5 ชั้นเขียนภาพเหมือนของจริง เด็กอายุประมาณ 11 - 12 ปี

เด็กบางคนอาจมีพัฒนาการทางการเขียนภาพเร็วหรือช้ากว่าชั้นพัฒนาการทางศิลปะที่กำหนดไว้ ผู้ดูแลเด็กควรสังเกตเด็ก เมื่อรู้ว่าเด็กมีพัฒนาการทางศิลปะหรือเร็วกว่าปกติ ถ้าพบว่าเด็กควรให้เด็กมีโอกาสทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์มากขึ้นเป็นพิเศษ สำหรับเด็กที่มีพัฒนาการทางศิลปะเร็วกว่าเด็กทั่วไป ก็อาจส่งเสริมโดยการให้ดูภาพศิลปะหรือศึกษานอกสถานที่ เพื่อเพิ่มพูนแนวคิดในการเขียนภาพได้ยิ่งขึ้น แต่ทั้งนี้ต้องให้เด็กได้ทำกิจกรรมอย่างผ่อนคลายและเพลิดเพลินสม่ำเสมอ

แบบประเมินผลตนเอง
 ชุดฝึกอบรมที่ 1 กิจกรรมคือปสร้างสรรค์ (ภาคทฤษฎี)
 กิจกรรมที่ 2
 เรื่อง "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก"

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบชุดนี้เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ
2. ใหญ่ตอบกา เครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ สำหรับข้อที่เลือกที่เห็นว่าถูกต้องที่สุด ขอละคำทขยเที่ยวเรน

แม่สีของร่างเขียน มี 3 สี ไคแก่ สี

ก. แดง เขียว เหลือง

ข. เขียว นำเงิน ม่วง

ค. เหลือง แดง นำเงิน

ง. ม่วง แดง เหลือง

คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ค. กาก X ทับข้อ ค. คังทัวอย่าง

ก. ข. ก. ง.

ในกรณีที่กำนคต้องการเปลี่ยนใหม่ ให้ระบายทับทับข้อเดิมและกาก X ทับข้อใหม่ คังทัวอย่าง

ก. ข. ก. ง.

3. คะแนนตอบถูก ข้อละ 1 คะแนน

4. กรุณาอย่าทำในข้อสอบสกปรก ฉีกขาด

5. ให้ส่งกระดาษคำตอบและกระดาษคำตอบพร้อมกัน

6. ระยะเวลาในการสอบ 15 นาที

1. พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก หมายถึง ความสามารถเช่นไร
 - ก. กิจกรรมด้านศิลปะของเด็กแต่ละวัย
 - ข. การทำงานทางด้านศิลปะอย่างทอเนื่อง
 - ค. การทำกิจกรรมด้านศิลปะให้สนุกสนาน เรื่อย ๆ
 - ง. การทำกิจกรรมด้านศิลปะให้สัมพันธ์กับช่วงวัยของชีวิต
2. เหตุใดคุณดูแลเด็กจึงต้องศึกษาพัฒนาการทางศิลปะของเด็ก
 - ก. เพื่อเลือกวัสดุอุปกรณ์ให้ถูกต้อง
 - ข. เพื่อให้วิจารณ์ผลงานของเด็กให้ถูกต้อง
 - ค. เพื่อให้จัดกิจกรรมสำหรับเด็กให้ถูกต้องและเหมาะสม
 - ง. เพื่อให้คุณดูแลเด็กเข้าใจถึงประโยชน์ทางศิลปะสร้างสรรค์
3. จุดมุ่งหมายสำคัญที่สุดของการศึกษาพัฒนาการทางศิลปะของเด็ก
 - ก. เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจพัฒนาการทางศิลปะ
 - ข. เพื่อให้คุณดูแลเด็กจัดกิจกรรมและประเมินพัฒนาการเด็กให้ถูกต้อง
 - ค. เพื่อให้คุณดูแลเด็กวิจารณ์ผลงานทางศิลปะของเด็กปฐมวัยให้ถูกต้อง
 - ง. เพื่อให้คุณดูแลเด็กนำไปประกอบการศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก
4. ถ้าภาพเขียนของเด็กเป็นเรื่องเกี่ยวกับตนเองหรือสิ่งแวดลอมที่ใกล้ตัวเด็กเอง แสดงว่าเด็กมีพัฒนาการทางศิลปะอยู่ในขั้นใด
 - ก. ขั้นซิกเซ็ป
 - ข. ขั้นซิกลากเป็นวงกลม
 - ค. ขั้นซิกเซ็ประยะปลาย
 - ง. ขั้นเขียนภาพอย่างมีความหมาย

5. ภาพเขียนของเด็กที่แสดงออกถึงจินตนาการและความต้องการของตัวมากที่สุด พัฒนาการทางศิลปะจะอยู่ในช่วงอายุประมาณ
- อายุ 2 - 4 ปี
 - อายุ 4 - 7 ปี
 - อายุ 7 - 9 ปี
 - อายุ 9 - 12 ปี
6. ภาพข้างล่างนี้แสดงว่าเด็กมีพัฒนาการทางศิลปะอยู่ในขั้นใด

- ขั้นชดเชย
 - ขั้นเขียนภาพอย่างจริง
 - ขั้นเขียนภาพได้คล้ายของจริง
 - ขั้นเขียนภาพอย่างมีความหมาย
7. ถ้าเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กของท่าน มีปัญหาในการทำกิจกรรมศิลปะอยู่เสมอ เช่น ไม่อยากทำกิจกรรม ท่านจะให้เด็กสนใจศิลปะได้อย่างไร
- ให้เด็กดูตัวอย่างผลงานของเพื่อน
 - ให้กำลังใจและเลือกกิจกรรมศิลปะง่ายๆ ให้เด็กทำ
 - ให้เด็กทำกิจกรรมอื่น ๆ ก่อน เช่น ฟังนิทาน เล่นเกม
 - ช่วยทำกิจกรรมเพื่อเป็นการกระตุ้นเด็กให้เกิดความสนใจ

8. การช่วยส่งเสริมประสบการณ์ทางศิลปะให้เด็กปฐมวัยที่ได้ผลที่สุดควรใช้วิธีการใด
- ให้เด็กดูภาพต่าง ๆ
 - เล่าเรื่องต่าง ๆ ให้ฟัง
 - พาไปทัศนศึกษานอกห้อง
 - นำตัวอย่างต่าง ๆ ให้เด็กดู
9. วิธีประเมินพัฒนาการทางศิลปะของเด็กว่าเป็นไปตามวัยและดีเกินกว่าวัย คือ
- ดูความก้าวหน้าโดยเทียบกับงานเดิม
 - สังเกตการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ
 - ให้ทำกิจกรรมศิลปะตามที่ผู้สอนกำหนด
 - ใช้แบบทดสอบความพร้อมทางศิลปะวัด
10. ผู้ดูแลเด็กไม่จำเป็นต้องให้ความสนใจสิ่งใดในการสังเกตผลงานทางศิลปะของเด็ก
- ประสบการณ์เดิม
 - การใช้สีระบายภาพ
 - ความคิดและจินตนาการ
 - ความซัด เจนสวยงามของภาพ

ชื่อ.....นามสกุล.....

วิชา.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

1.	ก	ข	ค	ง
2.	ก	ข	ค	ง
3.	ก	ข	ค	ง
4.	ก	ข	ค	ง
5.	ก	ข	ค	ง
6.	ก	ข	ค	ง
7.	ก	ข	ค	ง
8.	ก	ข	ค	ง
9.	ก	ข	ค	ง
10.	ก	ข	ค	ง

แบบสอบถามความคิดเห็นต่อชุดฝึกอบรม
 ชุดฝึกอบรมที่ 1 กิจกรรมคือปสร้างสรรค์ (ภาคทฤษฎี)
 กิจกรรมที่ 2 เรื่อง "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก"

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้รับการอบรมที่มีต่อการใช้ชุดฝึกอบรมที่ 1 กิจกรรมคือปสร้างสรรค์ (ภาคทฤษฎี) กิจกรรมที่ 2 เรื่อง "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก" จึงขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นตามความรู้สึกที่แท้จริง ควบการท ก ✓ ลงในช่องแสดงความคิดเห็นและเขียนข้อความแสดงความคิดเห็นในข้อเสนอแนะตามความคิดเห็นของท่าน

ลำดับที่	คำถาม/ความคิดเห็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	เสนอแนะ
1	เอกสารประกอบการฝึกอบรม กิจกรรมที่ 2 เรื่อง "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก" มีคุณค่าต่อการฝึกอบรมเพียงใด						
2	เอกสารประกอบการฝึกอบรม กิจกรรมที่ 2 เรื่อง "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก" ช่วยให้เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมคือปสร้างสรรค์เพียงใด						
3	เทปบันทึกเสียงคำบรรยาย เรื่อง "ความสามารถของพวกหนู หนู" มีเนื้อหาสอดคล้องกับเอกสารประกอบการฝึกอบรมเพียงใด						

ลำดับที่	คำถวญ/ความคิดเห็น	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	เสนอแนะ
4	สื่อประกอบคำบรรยาย เรื่อง "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก" ช่วยเสริมสร้างความรู้ในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพียงใด						
5	บัตรงานฯ ประกอบการปีกอบรวม กิจกรรมที่ 2 ฯ ช่วยเสริมสร้างความรู้ในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพียงใด						
6	แผนโปร่งใสสรุปความคิดรวบยอดเกี่ยวกับพัฒนาการทางศิลปะของเด็กน่าสนใจเพียงใด						
7	กิจกรรมการแบ่งกลุ่มอภิปรายช่วยสนับสนุนต่อการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพียงใด						
8	กิจกรรมประเมินผลตนเอง กิจกรรมที่ 2 เรื่อง "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก" มีคุณค่าเพียงใด						
9	สมาชิกของกลุ่มในความร่วมมือแสดงความคิดเห็นในการอภิปรายเพียงใด						
10	บรรยายกาศในการปีกอบรวมมีลักษณะกระตุ้นให้เกิดความสนใจในการเรียนรู้เพียงใด						

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี) โปรดเขียนเก็บลงในที่ว่างที่มอยุ่

.....

.....

.....

หนังสืออ่านเพิ่มเติม

- ภัทรา สุขชนทรัพย์. "พัฒนาการทางศิลปะกับเด็กของท่าน," ใน ช่วยกันมองเด็ก.
หน้า 89 - 99. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2522.
- ราตี ทองสวัสดิ์. "กิจกรรมสร้างสรรค์," ใน แนวทางในการเตรียมเด็กก่อนเข้าโรงเรียน.
37 - 41. กรุงเทพฯ : สหประชาทานิชย์, 2522.
- _____ . เข้าใจคือปศึกษาของเด็กปฐมวัย (ภาพเขียน). ม.ป.ท., 2532.
- วิรุส ทั้งเจริญ. "กิจกรรมศิลปะกระตุ้นพัฒนาการทางศิลปะ," ใน เอกสารประชุมวิชาการ
21201 พฤติกรรมวัยเด็ก เล่มที่ 2 หน่วย 8 - 15. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช, 2525.
- _____ . คือปศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิวัฒนาการ, 2526.

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

คู่มือประเมินผล

พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก

เฉลยแบบทดสอบ

- ✓
ข้อ 1 ก
- ✓
ข้อ 2 ค
- ✓
ข้อ 3 ข
- ✓
ข้อ 4 ง
- ✓
ข้อ 5 ข
- ✓
ข้อ 6 ค
- ✓
ข้อ 7 ข
- ✓
ข้อ 8 ค
- ✓
ข้อ 9 ก
- ✓
ข้อ 10 ง

ผู้รับการอบรม 2

คู่มือการฝึกอบรม ชุดที่ 1
กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (ภาคทฤษฎี)
กิจกรรมที่ 2
เรื่อง "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก"

มัธยมศึกษาลัย

ชุกปีกอบรม

เรื่อง พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (ภาคฤดูร้อน)

เวลา 3 ชั่วโมง 30 นาที

1. หลักการและเหตุผล

การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัย เป็นกิจกรรมที่สำคัญกิจกรรมหนึ่งและจำเป็นของจิตใจแก่เด็ก เพราะช่วยสร้างเสริมให้เกิดคุณค่าทางต่าง ๆ แก่เด็ก เช่น คุณค่าทางด้านสติปัญญา ช่วยให้เด็กฝึกฝนด้านประสาทสัมผัส จินตนาการ ใคแสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังส่งเสริมด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม ผู้ดูแลเด็กจึงควรจะจัดให้เด็กได้ทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ทุกวันก่อนที่จะจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้เด็กนั้น ผู้ดูแลเด็กควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการทางศิลปะของเด็กแต่ละวัยและแต่ละคนก่อน เพราะถ้าเข้าใจถึงสภาวะอันเป็นธรรมชาติของเด็ก จะช่วยทำให้ผู้ดูแลเด็กสามารถจัดกิจกรรม เสนอแนะ และประเมินผลงานของเด็กได้อย่างมีเหตุผล นักการศึกษาเชื่อกันว่า ศิลปะ คือ ธรรมชาติอย่างหนึ่งของเด็ก และการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์จึงจำเป็นต้องเริ่มจากธรรมชาติของเด็กด้วย ฉะนั้น ความเข้าใจในพัฒนาการทางศิลปะตามวัยภาวะของเด็กแต่ละวัย จะช่วยทำให้ผู้ดูแลเด็กสามารถจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็กได้อย่างถูกต้องและสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กแต่ละวัยได้เป็นอย่างดี

2. เป้าหมาย

การจัดทำชุกปีกอบรมชุกนี้ มุ่งที่จะนำไปฝึกอบรมผู้ดูแลเด็ก เพื่อให้เข้าใจถึงพัฒนาการทางศิลปะของเด็กแต่ละวัย และสามารถนำความรู้ไปประกอบการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัยในสถานรับเลี้ยงเด็กได้

3. จุดประสงค์ทั่วไป

3.1 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ ความเข้าใจ และมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับพัฒนาการทางศิลปะของเด็ก

- 3.2 เพื่อให้นักแฉะเด็ก ได้รับความหมายของ คำว่า "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก"
- 3.3 เพื่อให้นักแฉะเด็ก ระบุความหมายของพัฒนาการทางศิลปะของเด็ก
- 3.4 เพื่อให้นักแฉะเด็ก ระบุพัฒนาการทางศิลปะทั้ง 5 ชั้น ของโลเวนเฟลด์
- 3.5 เพื่อให้นักแฉะเด็ก บอกชั้นพัฒนาการทางศิลปะของเด็กแต่ละช่วงอายุได้
- 3.6 เพื่อให้นักแฉะเด็ก บอกวิธีการส่งเสริมพัฒนาการทางศิลปะของเด็กได้
- 3.7 เพื่อให้นักแฉะเด็ก บอกวิธีการประเมินพัฒนาการทางศิลปะของเด็กได้
- 3.8 เพื่อให้นักแฉะเด็ก ระบุประโยชน์ของการศึกษาพัฒนาการทางศิลปะของเด็ก

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- หลังจากผ่านชุดฝึกอบรมนี้แล้ว ผู้รับการอบรมจะมีความสามารถ ดังนี้
- 4.1 บอกความหมายของคำว่า "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก" ได้
 - 4.2 บอกความสำคัญของการศึกษาพัฒนาการทางศิลปะของเด็กได้
 - 4.3 บอกความหมายของการศึกษาพัฒนาการทางศิลปะของเด็กได้
 - 4.4 บอกชื่อพัฒนาการทางศิลปะทั้ง 5 ชั้น ของ โลเวนเฟลด์ได้
 - 4.5 บอกได้ว่าเด็กวัยใดอยู่ในชั้นพัฒนาการทางศิลปะชั้นใด
 - 4.6 บอกได้ว่าผลงานของเด็กแต่ละคนมีพัฒนาการทางศิลปะอยู่ในชั้นใด
 - 4.7 นำพัฒนาการทางศิลปะมาปรับใช้ในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ได้
 - 4.8 บอกวิธีส่งเสริมพัฒนาการทางศิลปะของเด็กปฐมวัยได้
 - 4.9 บอกวิธีประเมินพัฒนาการทางศิลปะของเด็กได้
 - 4.10 บอกประโยชน์ของการศึกษาพัฒนาการทางศิลปะของเด็กได้

คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ชุดฝึกอบรมสำหรับผู้รับการอบรม

ชุดฝึกอบรมชุดนี้พัฒนาขึ้นมาสำหรับผู้รับการอบรม เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมคือปฐมนิเทศ
ให้กับเด็กปฐมวัย ชุดฝึกอบรมนี้ประกอบด้วย คำแนะนำ จุดประสงค์ในการฝึกอบรม กิจกรรม
เอกสารและแบบประเมินผลตนเองสำหรับผู้รับการอบรม ชุดฝึกอบรมชุดนี้มีความสมบูรณ์ในตนเอง
ดังนั้น หากท่านปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ท่านก็จะสามารถบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

ข้อแนะนำในการใช้ชุดฝึกอบรม มีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาคู่มือการฝึกอบรมชุดที่ 1 กิจกรรมที่ 2 เรื่อง "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก"
อย่างละเอียดถี่ถ้วน
2. ปฏิบัติตามคำแนะนำที่กำหนดไว้ในคู่มือของผู้รับการอบรม
3. อ่านเอกสาร หิ้งเทพนิทัศน์เสียงคำบรรยาย คู่มือ และฟังการสรุปเนื้อหาด้วยความตั้งใจ
4. ให้ความร่วมมือในการอภิปรายกลุ่ม

"โปรดให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ"

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

กิจกรรมสำหรับผู้รับการอบรม

พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก

เวลา/นาที	กิจกรรมผู้รับการอบรม
10	1. ทบทวนคำถาม ชักถามปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมที่ 1 เรื่อง "ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์" ในเอกสารการฝึกอบรมที่เข้าใจไม่ถูกต้อง
25	2. ร่วมทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ตามขั้นตอนที่ 2 ของผู้รับการอบรม
10	3. รับชมวีดิทัศน์กิจกรรม จุดฝึกอบรมที่ 1 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กิจกรรมที่ 2 เรื่อง "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก" และอ่านคำแนะนำของครูฝึกอบรมให้เข้าใจ
20	4. ฟังเพลงที่เด็กเขียนคำบรรยาย เรื่อง "ความสามารถของพวกหนู หนู" โดยอ่านเนื้อเรื่องในคู่มือฝึกอบรมประกอบไปด้วย
20	5. ครูใจดีประกอบคำบรรยาย เรื่อง "ความเข้าใจศิลปะศึกษาของเด็กปฐมวัย" - สรุปสาระสำคัญ
20	6. เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มฝึกปฏิบัติคำศัพท์ จุด "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก" ตามขั้นตอนที่ 3 ของผู้รับการอบรม
15	7. ครูแนะนำโป่งใส พร้อมฟังการสรุปความคิดรวบยอดเกี่ยวกับพัฒนาการทางศิลปะของเด็ก
15	8. ทัก
15	9. เข้าร่วมกลุ่มอภิปราย เรื่อง "ทำไมคุณดูแลเด็กจึงควรรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางศิลปะของเด็ก" ตามขั้นตอนที่ 4 ของผู้รับการอบรม

เวลา/นาที	กิจกรรมผู้รับการอบรม
30	10. ทักทายกลุ่มเสนอผลการอภิปราย ภายในเวลา 6 นาที - รับฟังการเสนอผลการอภิปราย พร้อมกล่าวสนับสนุนและกล่าวเสริม ผลการอภิปรายที่ไม่เหมือนกลุ่มรายงานกลุ่มละ 6 นาที - อภิปราย ชักถามปัญหา
15	11. ทำแบบประเมินตนเองกิจกรรมที่ 2 เรื่อง "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก"
15	12. ทำแบบสอบถามความคิดเห็นในการนิยมนิเทศกิจกรรมที่ 2 เรื่อง "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก"

บัตรงานผู้รับการอบรม
กิจกรรมที่ 2 ข้อ 2
เวลา 25 นาที

1. ร่วมทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์
2. รับกระดานที่มีรูปภาพหัวใจ
3. เขียนชื่อตนเองด้วยตัวบรรจง โดยใช้ไม้จิ้มฟันและระบายรูปหัวใจให้อยู่ในกรอบ
ด้วยปากกาน้ำเงิน
4. - ฟังคำบรรยาย
- บอกถึงสิ่งที่ได้รับและเปรียบเทียบกับการ์ตูนเด็ก ซึ่งยังมีความไม่พร้อมทางด้าน
สุขภาพและมีโอกาสที่ผู้ใหญ่ต้องการ จะบังเกิดขึ้นอย่างไรต่อเด็ก

บัตรงานผู้รับการอบรม
กิจกรรมที่ 2 ข้อ 6
เวลา 20 นาที

1. เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. รับแจกภาพชุด "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก" กลุ่มละ 1 ชุด
3. ปฎิบัติทำกิจกรรมกลุ่ม โดยช่วยกันลำดับภาพชุด "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก" ตามที่ได้ศึกษามาแล้ว
4. ถ้าลำดับภาพไม่ถูกต้อง ก็ช่วยกันแก้ไขภายในกลุ่ม

บัตรงานผู้รับการอบรม
กิจกรรมที่ 2 ข้อ 9
เวลา 15 นาที

1. เลือกประธานและเลขาคณะ
 2. ร่วมกันอภิปรายเรื่อง "ทำไมผู้ดูแลเด็กจึงควรรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางศิลปะของเด็ก"
- ภายในเวลา 15 นาที โดย
3. ประธานดำเนินการอภิปรายตามหัวข้อ ต่อไปนี้
 - ความสำคัญของพัฒนาการทางศิลปะของเด็ก
 - ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าใจพัฒนาการทางศิลปะของเด็ก
 4. เลขาคณะสรุปการอภิปรายให้สมาชิกในกลุ่มฟัง
 5. ประธานหรืออาสาเตรียมตัวรายงานสมาชิกกลุ่มใหญ่

ผู้ปกครอง 3

คู่มือการปกครอง ชุดที่ 2
กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (ภาคปฏิบัติ)
กิจกรรมที่ 3
เรื่อง "การจัดกิจกรรมการนับ"

มหาวิทยาลัย

ชุดฝึกอบรม

เรื่อง การจัดกิจกรรมการปั้น

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ (ภาคปฏิบัติ)

เวลา 3 ชั่วโมง 30 นาที

1. หลักการและเหตุผล

การให้เด็กทำกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ต่าง ๆ นับว่าเป็นการสนองต่อวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาปฐมวัย กล่าวคือ สามารถพัฒนาร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา ทั้งนี้ ผู้ดูแลเด็กควรจะต้องให้ความสนใจกับการจัดกิจกรรมการปั้น ซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งของกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ ทั้งนี้เพื่อเป็นการช่วยเพิ่มความรู้อย่างเข้าใจและความมั่นใจในการที่จะจัดกิจกรรมการปั้นให้เด็กปฐมวัยได้ถูกต้อง โดยสอดคล้องกับธรรมชาติและพัฒนาการของเด็ก อันจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของเด็กได้ดียิ่งขึ้น

2. เป้าหมาย

การจัดทำชุดฝึกอบรมชุดนี้ มุ่งที่จะนำไปฝึกอบรมผู้ดูแลเด็กเพื่อให้เข้าใจถึงวิธีการจัดกิจกรรมการปั้น และอาจสามารถนำไปใช้สำหรับฝึกอบรมบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัยกลุ่มอื่น ๆ ได้อีกด้วย

3. จุดประสงค์ทั่วไป

- 3.1 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ ความเข้าใจและมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการปั้นให้แก่เด็กปฐมวัย
- 3.2 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กเลือกวัสดุอุปกรณ์ในการปั้นให้เด็กแต่ละวัยได้
- 3.3 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กได้แนวทางจัดกิจกรรมการปั้นและนำไปใช้กับเด็กได้
- 3.4 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กสามารถทำแม่แบบ (แม่พิมพ์) และกระดาษปั้นได้

- 3.5 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กได้มีประสบการณ์ในการทำกิจกรรมการปั้นชนิดต่าง ๆ ได้
- 3.6 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กรู้ถึงประโยชน์ที่ได้จากการทำกิจกรรมการปั้น

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

หลังจากผ่านชุดฝึกอบรมนี้แล้ว ผู้รับการอบรมจะมีความสามารถ ดังนี้

- 4.1 บอกความสำคัญของกิจกรรมการปั้นได้
- 4.2 เลือกวัสดุอุปกรณ์ในการปั้นให้เด็กแต่ละวัยได้
- 4.3 บอกวิธีจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์การทำกิจกรรมการปั้นชนิดต่าง ๆ ได้
- 4.4 บอกเทคนิคการทำแป้งปั้น (แป้งโด) และกระดาษปั้นได้
- 4.5 เลือกกิจกรรมการปั้นให้เด็กทำได้เหมาะสมกับจุดประสงค์
- 4.6 บอกวิธีการจัดเก็บวัสดุการปั้นชนิดต่าง ๆ ได้
- 4.7 บอกประโยชน์ของกิจกรรมการปั้นที่เด็กจะได้รับได้
- 4.8 ทำแป้งปั้น (แป้งโด) และกระดาษปั้นได้
- 4.9 ทำกิจกรรมการปั้นชนิดต่าง ๆ ที่จัดไว้ให้ได้

คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ชุดฝึกอบรมสำหรับผู้ฝึกอบรม

ชุดฝึกอบรมชุดนี้พัฒนาขึ้นมาสำหรับผู้ดำเนินการฝึกอบรม ในการอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัยสำหรับผู้รับการอบรม ชุดฝึกอบรมนี้ประกอบด้วย คำแนะนำ จุดประสงค์ในการฝึกอบรม กิจกรรม เอกสาร สื่อและวัสดุอุปกรณ์ แบบประเมินผลตนเองและคู่มือประเมินผลผู้รับการอบรม ชุดฝึกอบรมชุดนี้มีความสมบูรณ์ในตนเอง ดังนั้นถ้าหากผู้ฝึกอบรมได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ผู้รับการอบรมจะสามารถบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

ข้อแนะนำในการใช้ชุดฝึกอบรม มีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาคู่มือการฝึกอบรมชุดที่ 2 กิจกรรมที่ 3 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการปั้น" ให้ละเอียดถี่ถ้วน
2. เตรียมสื่อและวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อม
3. สร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้รับการอบรม โดยจับบรรยากาศที่ผ่อนคลายในการฝึกอบรม
4. นำเข้าสู่บทเรียน
5. ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือผู้ฝึกอบรม

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ศูนย์ผู้ปกครองกรม

การจัดกิจกรรมการป็น

เวลา/นาที	กิจกรรมผู้ปกครองกรม	กิจกรรมผู้รับการอบรม
10	1. สนทนาเกี่ยวกับแบบประเมินผลตนเอง กิจกรรมที่ 2 เรื่อง "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก" ที่ผู้รับการอบรมตอบไม่ถูกต้อง มาอภิปรายหรือให้ช่วยกันตอบให้ถูกต้อง	1. ตอบคำถามและซักถามปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมที่ 2 เรื่อง "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก" ในเอกสารการฝึกอบรมที่เราใจไม่ถูกต้อง
10	2. แจกคู่มือการฝึกอบรมสำหรับผู้รับการอบรม ชุดกิจกรรมที่ 2 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กิจกรรมที่ 3 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการป็น" และให้ผู้รับการอบรมอ่านคำแนะนำของชุดกิจกรรม	2. รับคู่มือการฝึกอบรม ชุดกิจกรรมที่ 2 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กิจกรรมที่ 3 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการป็น" และอ่านคำแนะนำของชุดกิจกรรมให้เข้าใจ
15	3. เปิดเทปบันทึกเสียงคำบรรยายเรื่อง "ปั้น ปั้น ปั้น" และให้ผู้รับการอบรมอ่านเนื้อเรื่องในคู่มือฝึกอบรมประกอบไปด้วย	3. ฟังเทปบันทึกเสียงคำบรรยาย เรื่อง "ปั้น ปั้น ปั้น" โดยอ่านเนื้อเรื่องในคู่มือฝึกอบรมประกอบไปด้วย
10	4. ฉายแผ่นโปร่งใสแผ่นที่ 42 - 50 ประกอบการสรุปความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการป็น - เปิดโอกาสให้อภิปราย ซักถามปัญหา	4. ดูแผ่นโปร่งใสพร้อมฟังการสรุปความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการป็น - อภิปราย ซักถามปัญหา

เวลา/นาที	กิจกรรมผู้ฝึกอบรม	กิจกรรมผู้รับการอบรม
35	5. ให้อบรมผู้รับการอบรมฝึกปฏิบัติทำแป้งปั้น (แป้งโด) และกระดาษปั้น โดย ดำเนินการตามบัตรงานของผู้ฝึก อบรมแผ่นที่ 6	5. ฝึกปฏิบัติทำแป้งปั้น (แป้งโด) และ กระดาษปั้น ตามบัตรงานของผู้รับ การฝึกอบรมแผ่นที่ 5 - 6
15	6. พัก	6. พัก
50	7. ให้อบรมผู้รับการอบรมทำกิจกรรมการปั้น ด้วยวัสดุต่าง ๆ ที่จัดไว้ 4 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการปั้นแป้ง ปั้น กระดาษ ปั้นดินน้ำมันและปั้น ดินเหนียว ในครบทั้ง 4 กิจกรรม ภายในเวลา 40 นาที โดย ดำเนินการตามบัตรงานแผ่นที่ 7 ของผู้ฝึกอบรม - ให้อบรมผู้รับการอบรมช่วยกันทำ ความสะอาดเครื่องมือและ สถานที่ภายในเวลา 10 นาที	7. ร่วมฝึกปฏิบัติกิจกรรมการปั้นได้แก่ กิจกรรมปั้นแป้ง ปั้นกระดาษ ปั้นดินน้ำมันและปั้นดินเหนียว จนครบ ทั้ง 4 กิจกรรม ภายในเวลา 40 นาที โดยดำเนินการตาม บัตรงานแผ่นที่ 7 ของผู้รับการ อบรม - ร่วมกันทำความสะอาดเครื่องมือ และสถานที่ภายในเวลา 10 นาที
15	8. แบ่งกลุ่มผู้รับการอบรมออกเป็น กลุ่ม ๆ ละ 6 - 8 คน ให้ อภิปราย เรื่อง "เด็กโตอะไร จากการเล่นปั้น" โดยดำเนินการ ตามบัตรงานแผ่นที่ 8 ของผู้ฝึก อบรม	8. เข้าร่วมกลุ่มอภิปราย เรื่อง "เด็ก โตอะไรจากการเล่นปั้น" โดย ดำเนินการตามบัตรงานแผ่นที่ 8 ของผู้รับการอบรม

เวลา/นาที	กิจกรรมผู้ปกครอง	กิจกรรมผู้รับการอบรม
20	9. เลือกตัวแทนกลุ่มเสนอผลการอภิปรายภายในเวลา 4 นาที - ใ้กลุ่มอื่น ๆ ถอดข้อดีข้อเสียและกล่าวเสริมผลการอภิปรายที่ไม่เหมือนกลุ่มที่รายงานกลุ่มละ 4 นาที - เปิดโอกาสให้อภิปราย ชักถามปัญหา	9. ตัวแทนกลุ่มเสนอผลการอภิปรายภายในเวลา 4 นาที - รับฟังการเสนอผลการอภิปรายพร้อมกล่าวข้อดีข้อเสียและกล่าวเสริมผลการอภิปรายที่ไม่เหมือนกลุ่มอื่นกลุ่มละ 4 นาที - อภิปราย ชักถามปัญหา
15	10. ให้ผู้รับการอบรมทำแบบประเมินตนเอง กิจกรรมที่ 3 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการป็น"	10. ทำแบบประเมินของตนเองกิจกรรมที่ 3 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการป็น"
15	11. ให้ผู้รับการอบรมทำแบบสอบถามความคิดเห็นในการปีกอบรม กิจกรรมที่ 3 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการป็น" 12. ทววจแบบประเมินตนเองของผู้รับการอบรม	11. ทำแบบสอบถามความคิดเห็นในการปีกอบรม กิจกรรมที่ 3 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการป็น"

บัตรงานผู้ฝึกอบรม
กิจกรรมที่ 3 ข้อ 5
เวลา 35 นาที

1. ให้ผู้รับการอบรมสวมเสื้อกันเบื่อนทุกคน
2. แบ่งผู้รับการอบรมออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 15 คน เลือกสมาชิกแต่ละกลุ่ม กลุ่มละ 1 คน ให้เป็นผู้อ่านวิธีการทำแป้งปั้นและกระดาษปั้น สมาชิก 3 คน เป็นผู้ปฏิบัติตามคำแนะนำถึงวิธีการทำ (สมาชิกกลุ่มกระดาษปั้นให้ปฏิบัติได้หลายคนในชั้นฝึกกระดาษและชงำกระดาษ) สมาชิกที่เหลือให้เป็นผู้ดูและสังเกตวิธีการทำแป้งปั้นและกระดาษปั้น
3. นำแผ่นกระดาษที่อธิบายวิธีการทำแป้งปั้น (แป้งโต) และวิธีการทำกระดาษปั้น ติดไว้ที่โต๊ะฝึกปฏิบัติ และให้ปฏิบัติทีละกลุ่ม เพื่อให้ทุกคนจะได้ศึกษาหัวถึง ใช้เวลาปฏิบัติกลุ่มละ 15 นาที
4. คอยสังเกตการฝึกปฏิบัติของผู้รับการฝึกอบรมให้เป็นไปตามขั้นตอน และตามเวลาที่กำหนด

มัธยมศึกษาผู้ปกครอง
กิจกรรมที่ 3 ข้อ 7
เวลา 50 นาที

1. เตรียมสื่อให้พร้อมทุกโต๊ะ ใ้คนัก
 - ผู้โต๊ะทำกิจกรรมด้วยผ้าทาสติก หรือกระดาษหนังสือพิมพ์
 - วัสดุกระดาษ รองบัน เหน้กัยจำนวนที่เคื่กมาตั้งทำกิจกรรม
 - ฉ้าซุบน้ำพอมมาก ๆ ส้สำหรับให้เชื่กมือ
 2. เตรียมวัสดุ และเครื่องมือในการบัน ใ้โต๊ะโต๊ะ ใ้คนัก

โต๊ะที่ 1 บันแม่ วางแม่หึ่งชนิดเคื่กเล็กเล็กและเคื่กโตทำพร้อมวาง เคื่กใ้
ในการเล่นแม่ ใ้คนัก หิมทซนม วัสดุต่าง ๆ ที่จะนำมาก
เล่นบนแม่ เช่น ซอน ซอญ ฝ้าน้ำอื่คตมหรือวัสดุต่าง ๆ
เป็นคัน ไม่นวคแม่ นิคทาสติก ไม้อีสกริมหรือไม้อื่เตลาแพน ๆ
ส้สำหรับค้คแม่ เอน

โต๊ะที่ 2 บันกระดาษ วางกระดาษบันที่ดสมเสร็จแล้วแม่เป็นกอน ขนาดเห้ายอมงคูก
ขนาดคองง ๆ วางใ้ในภาชนะตรงกลาง ใ้โต๊ะพร้อมเครื่องมือ
ในการบัน เหน้ที่จะหาใ้ในทองถึ

โต๊ะที่ 3 บันคินน้ำม้น ง มคินน้ำม้นพร้อมเครื่องมือไว้บน ใ้โต๊ะเช่น เคื่ยวถึ ใ้โต๊ะอื่น ๆ

โต๊ะที่ 4 บันคินเหนียว วางคินเหนียวที่แม่เป็นกอนๆ ใ้กลางใ้โต๊ะห้ขมมีฝ้าซุบน้ำคุมไว้
หรืออ้างใ้สูงพลาสติคใ้คิเคื่กไม้อื่อากาศเขาไปและเครื่องม้อัน
 3. - แม่กคุ่มผู้รับการอบรมเป็นกคุ่ม ๆ ละ 7 - 8 คน ใ้แ่ละกคุ่มฝ้กปฏิบัติกิจกรรม
การบันอ่ยงเสร็จหึ่ง 4 ใ้โต๊ะ และใ้ห้มนเวื่ยนใ้ครบทุกกิจกรรมภายในเวลา
40 นาที
 - ใ้ผู้รับการอบรมช่วยกันห้ความสะอาดเครื่องมือและสถานที่ภายในเวลา 10 นาที
- ข้อ 1 และ ข้อ 2 คารเตรียมไว้อ่วงหน้ากอนใ้ทำกิจกรรม

นักรงานผู้ฝึกอบรม
กิจกรรมที่ 3 ข้อ 8
เวลา 15 นาที

1. แบ่งกลุ่มผู้รับการอบรมเป็นกลุ่ม ๆ ละ 6 - 8 คน
2. ให้อภิปรายเรื่อง "เด็กโศกอะไรจากการเข่นป็น
3. ให้ประธานกลุ่มแต่ละกลุ่มคำเป็นการ โดยอภิปรายตามหัวข้อต่อไปนี้
 - คำนร่างกาย
 - คำนอารมณ์จิตใจ
 - คำนสังคม
 - คำนสติปัญญา
4. ประธานงานแต่ละกลุ่มช่วยการช่วยกระตุ้นและให้คำแนะนำเมื่อมีปัญหา
5. เสร็จเรื่องเวลาให้เสร็จสิ้นภายในเวลา 15 นาที

กลุ่มที่ 1
แป้งมัน (แป้ง โท)

ส่วนผสม

1. แป้งสาลี 3 ถ้วย
2. เกลือ 1 ถ้วย
3. น้ำ 1 ถ้วย
4. น้ำมันพืช $\frac{1}{2}$ ถ้วย
5. สีผสมอาหารพอประมาณ

วิธีทำ

1. ผสมแป้งกับเกลือเข้าด้วยกัน เติมน้ำผสมอาหาร น้ำและน้ำมันพืช
2. ขยำทุกอย่างให้เข้ากัน ถ้าแป้งติดมือก็เติมน้ำและเกลือลงไปขยำจนเข้ากันก็
ถ้าใช้กับเด็กอายุ 2 ปี ควรผสมให้แป้งน้อยกว่าใช้กับเด็กอายุ 3 - 6 ปี
3. นำแป้งปั้นที่ทำเสร็จแล้วไปไว้ที่โต๊ะแป้งมัน

หมายเหตุ

1. ถ้าต้องการแป้งมันจำนวนมาก ก็เพิ่มส่วนผสมตามส่วน
2. ถ้าไม่ใช้น้ำใส่ถุงพลาสติกเก็บไว้ในตู้เย็นหรือสถานที่ที่เก็บความเย็น จะใช้ได้
ประมาณ 2 สัปดาห์
3. อาจนำไปอบในอุณหภูมิตั้งกลางประมาณ 2 ชั่วโมง แล้วนำมาลงสีทำ
จวคฉายให้สวยงาม แต่นำมาจับประหลาดไม่ได้
4. ในขณะทอดอาจใช้แป้งข้าวเจ้าผสมกับแป้งข้าวเหนียวแทนแป้งสาลีได้

กลุ่มที่ 2 กระดาษปั้น

ส่วนผสม

1. กระดาษ (ชนิดเบื่อง่าย เช่น กระดาษหิซุ กระดาษฟาง กระดาษกล่องใส่ของ สีน้ำตาล กระดาษหนังสือพิมพ์ที่มีหมึกพิมพ์น้อย กระดาษปรู๊ตที่ใช้แล้ว)
2. แป้งเปียก (คือแป้งที่กวนสุกแล้วโดยมีส่วนผสมแป้ง $\frac{1}{2}$ ถ้วย น้ำ 1 ถ้วย) หรือใช้แป้งมันสำปะหลัง 1 ถ้วย

วิธีทำ

1. ช่วยกันฉีกกระดาษให้เป็นชิ้นเล็ก ๆ ที่สุด นำแช่น้ำจนนวดให้เข้ากัน บีบน้ำออก
2. นำกระดาษจากข้อ 1 มาใส่ในภาชนะผสมด้วยแป้งเปียกหรือแป้งงา ช่วยกันขยำแล้วนวดจนเป็นเนื้อเดียวกัน ถ้าเหลวเติมกระดาษหรือแป้งงาลงไปจนกระทั่งใช้ได้
3. นำกระดาษปั้นที่ทำเสร็จแล้วไปไว้ที่โต๊ะกระดาษปั้น
4. ทุกคนช่วยกันเก็บสิ่งของเครื่องใช้

หมายเหตุ

1. กระดาษถ้านำไปต้มจะเปื่อยเร็วขึ้น ถ้าใช้กระดาษหนังสือพิมพ์จะมีหมึกลอยขึ้นมาเป็นฝ้าขุ่นๆ ก็ช้อนทิ้งก่อนนำมาผสมกับแป้ง เพื่อนวดให้เป็นก้อนเดียวกัน
2. ถ้าจะให้ใช้ได้นาน ๆ ควรนำกระดาษ แป้งและน้ำ กวนรวมกันโดยใช้ไฟขนาดกลาง
3. วิธีการเก็บเช่นเดียวกับแป้งปั้น
4. ถ้าต้องการกระดาษปั้นจำนวนมาก ก็เพิ่มตามส่วน

เรื่อง "ปั้น ปั้น ปั้น"

การปั้น เป็นกิจกรรมที่ใช้ฝึกกล้ามเนื้อมือได้ดี ช่วยส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ได้มากกว่าเครื่องเล่นสำเร็จรูป การปั้นจึงไม่ใช่เรื่องไร้สาระหรือเล่นเอะอะ การปั้นเป็นสื่อให้เด็กได้สัมผัสมิติของวัตถุและรูปทรงได้ทั้งกว้าง ยาว และหนาหรือลึก เด็กสามารถเข้าใจมิติจริง ๆ เข้าใจความเหมาะสม การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับความเหมือนของสิ่งเดียวกันแต่ต่างสภาวะกันและมวลของรูปทรงต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน การปั้นเป็นกิจกรรมที่เด็กสามารถทำได้นาน ๆ ตัวอย่าง เช่น สามารถปั้นเปลี่ยนแปลงก้อนกลมเป็นแหงยาว ๆ หรือทำให้เป็นแบนแบน ๆ ได้ การปั้นจึงเป็นกิจกรรมที่ให้โอกาสเด็กจับต้องสัมผัสและเข้าใจเกี่ยวกับวัสดุ 3 มิติ

ขอควรคำนึงในการจัดกิจกรรมการปั้น

1. แยกวัสดุในการปั้นให้เด็กในปริมาณมากพอสมควร อย่างน้อยขนาดเท่ามวงมึงลูก
2. เตรียมเครื่องมือในการปั้นชนิดต่าง ๆ เช่น หิมัทชนม ฝาน้ำอัดลม มีคพลาสติก ไม่คสังฆัง วัสดุที่มีรูปทรงต่าง ๆ และเครื่องมือในการปั้นดินเหนียวที่จัดหาได้
3. ควรใช้วัสดุรองพื้น เช่น พลาสติก โฉนดโฟมไม้ก่า กระดาษหนังสือพิมพ์ ในขณะอาจใช้ใบทองหรือใบไม้ขนาดใหญ่ เช่น ใบของต้นกระชาย รองพื้นเพื่อไม่ให้พื้นเปื้อนแทนได้
4. ควรจัดกิจกรรมและเตรียมสื่อและวัสดุในการปั้นให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละช่วงอายุ เช่น เด็กอายุ 2 - 3 ปี จัดหาหิมัทชนมหรือไม้เหลาแบนมาให้กดหรือตักแบ่งหรือตักดินอ่อน เด็กอายุ 4 - 6 ปี จัดกิจกรรมมากขึ้นและมีกติกาใหม่ปฏิบัติ เช่น หาหิมัทหรือวัสดุต่าง ๆ มากมาย แบ่งแ้วให้เด็กหาข เป็นต้น
5. เมื่อแจกวัสดุที่ใช้ปั้นแล้ว ควรแนะนำให้เกิดทดลองด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ให้ขยำ ขย กบ มีบ มี คิง กลึง กลิ้ง ฯลฯ ก่อนที่เด็กจะปั้นรูปอื่น ๆ
6. ควรมีการแนะนำให้เด็กขำง โดยเฉพาะเด็กวัย 2 - 3 ปี เช่น อาจอธิบายการกระทำของเด็ก เพื่อช่วยสร้างความคิดรวบยอดและการเรียนรู้ภาษาและควรใช้คำที่เฉพาะเจาะจงเพื่ออธิบายการกระทำหรือสิ่งที่เกิดขึ้น เช่น อาจพูดว่า "คุณกำลังกดแบ่งก้อนกลม ๆ ให้แบน" เพื่อให้เด็กเห็นขั้นตอนของการเปลี่ยนแปลงและเรียนรู้ว่าเรียกว่า อะโร

7. การทำกิจกรรมของเด็กแต่ละวัย และแต่ละคนแม้ในวัยเดียวกัน ก็อาจจะแตกต่างกันไป เช่น การที่แอมป์หรือแมงป่องเป็นแอนดรูว์แมน ๆ ซึ่งเป็นกระบวนการง่าย ๆ ไม่มีอะไรซับซ้อน แต่เด็กก็มีวิธีการทำงานไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และการสำรวจทดลองของเด็กแต่ละคน

8. เด็กอาจปั้นเป็นรูปกลม ๆ หรือรูปแท่งกลมยาว ๆ ขี้ ๆ กันเป็นจำนวนมากก็เพื่อสร้างความมั่นใจในความสำเร็จของตน เมื่อเวลาผ่านไปก็ยินดีและเด็กก็ได้รับความมั่นใจในการทำของตนแล้ว เด็กก็จะเลิกทำขี้ ๆ เอง หลังจากนั้นเด็กจะผลิตผลงานศิลปะโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ทางศิลปะต่าง ๆ เป็นสื่อ

9. เมื่อเลิกจากการปั้น ผู้ดูแลเด็กควรหาวิธีขึ้นรูปแมงหรือดินให้เป็นรูปกลม ให้เด็กดู เพื่อสะดวกในการเก็บและบอกวิธีการเก็บวัสดุแต่ละอย่างให้เด็กรู้ วัสดุในการปั้นแต่ละอย่างจะมีประโยชน์ในตัวของมัน ในที่นี้จะกล่าวเฉพาะวัสดุที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยเท่านั้น ซึ่งได้แก่

แมงป่อง (แมง โค) เป็นวัสดุที่ใช้แทนดินเหนียวหรือดินน้ำมัน ใช้ได้กับเด็กทุกระดับอายุ โดยเฉพาะเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับเด็กเล็ก อายุ 2 - 3 ปี แมงสำหรับเด็กเล็กควรนิ่มกว่าของเด็กโต เด็กเล็กยังคงคลึงแมงบนพื้นไม้แผ่นจึงจะทำแมงแบนติดพื้นเพราะไม่มีรูจัก ยังมีอีกข้อบกพร่องแมงเป็นแอนดรูว์แมนจึงควรนำสีผสมและวัสดุต่าง ๆ มาให้เด็กกดเล่น ก็เช่นหรือสีกเป็นชั้นเล็ก แมงป่องเป็นวัสดุที่เหมาะสมสำหรับฝึกให้สังเกตฝึกคิดและให้เด็กสำรวจและค้นพบวิธีเล่นแมงให้แตกต่างกันไป

ดินเหนียว เป็นอุปกรณ์ที่เล่นได้ทั้งในที่ร่มและกลางแจ้ง ดินเหนียวเป็นที่นิยมมากที่สุด เพราะเป็นวัสดุที่หาได้จากธรรมชาติ ในชนบทเด็กอาจจะขุดดินเหนียวขึ้นมาเอง เด็กส่วนใหญ่ที่ชอบปั้นดินเหนียวมักสนใจในวิธีการปั้นหลายอย่าง ดินเหนียวยังเป็นอุปกรณ์ที่ประหยัดเพราะสามารถขึ้นรูปใหม่และเก็บไว้เป็นรูปอื่น ๆ ได้อีกหลายครั้ง เด็กส่วนมากเมื่อปั้นรูปแล้วก็ขยำทิ้งให้กลับเป็นก้อนดินอย่าง เติมอาจเป็นรูปกลมหรือแบน แต่ถ้าเด็กมีประสบการณ์ก็จะบีบดินให้อยู่ในรูปแบบที่เขาต้องการนั้น ควรเก็บดินเหนียว โดยใช้ข้าวสุกน้ำคั้นและเก็บไว้ในภาชนะที่ปิดมิดชิด เช่น ในตุ่มดิน หรือเก็บไว้ในถุงพลาสติก ปิดให้มิดชิด

กินน้ำมัน เป็นวิธีที่นำมาใช้ได้เหมือนกินเหี่ยวหรือแป้งขึ้นสามารถซื้อหาได้ง่ายเก็บไว้ได้นานถึงแม้ว่าไม่ได้อาศัยงาน บางทีอาจจะแฉ่งทำให้อ่อนได้โดยนำมาผสมกับวาสลีนหรือขี้ผึ้งแคบ ควรเลือกกินน้ำมันที่ไม่มีสารปรอทเจือปน เพื่อไม่ให้เป็นอันตรายต่อเด็ก กินน้ำมันเหมาะกับเด็กอายุตั้งแต่ 3 ปี ขึ้นไปเพราะเด็กวัยนี้เริ่มมีกล้ามเนื้อแข็งแรงขึ้น และกินน้ำมันแข็งกว่าแป้งขึ้นท้องไรแรงในการบด กด กลิ้ง ไข้รูปต่าง ๆ

กระดาษมัน ในท้องถิ่นที่หาหินเหี่ยวได้ยากหรือไม่มีงบประมาณซื้อแป้งหรือกินน้ำมันได้ เราสามารถนำกระดาษมาใช้แทนได้ ด้วยวิธีการนำกระดาษหิซซหรือกระดาษที่ไม่ใช่แล้ว เช่น กล่องกระดาษบรรจุสินค้า กระดาษโรเปียที่ใช้แล้วหรือกระดาษหนังสือพิมพ์ที่มีภาพหรือสีหมึกพิมพ์น้อย เป็นต้น นำมาทำความสะอาดต่าง ๆ จนกระทั่งสามารถนำไป ให้เด็กบดได้ เมื่อนั้นเสร็จแล้วนำปิ้งจนแห้งจึงนำมาหาคือหรือแอลกอฮอล์ที่ ควรให้เด็กร่วมกิจกรรมทั้งแก่กันด้วยการช่วยกันฉีกและขยำกระดาษ จะได้ประโยชน์สูงสุดสำหรับพัฒนาการทุกด้าน

ซีซีเอช ท้องถิ่นบางแห่งอาจมีซีซีเอชอยู่มาก ผู้ดูแลเด็กสามารถนำมาให้เด็กบดได้เช่นกัน โดยผ่านขั้นตอนการผสมให้รวมตัวกันเป็นก้อน วิธีการบดก็ให้เด็กปฏิบัติเช่นเดียวกับการบดด้วยวัสดุต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ขั้นตอนสุดท้ายของการบด เมื่อทำเสร็จแล้วจะต้องนำไปปิ้งให้แห้งและอาจหาแอลกอฮอล์หรือสีทาพื้น เช่นเดียวกับกระดาษมัน

จากกิจกรรมการบดดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่ามีการบดมีประโยชน์ต่อเด็กในทุก ๆ ด้าน ทำให้เด็กได้พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กและความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา สร้างประสบการณ์ทางประสาทสัมผัส เสริมสร้างสมาธิ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสุขสนุกสนาน ได้ระบายอารมณ์ที่เครียด ได้ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น นับว่าเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่เด็กด้วย

แบบประเมินตนเอง
ชุดปีกิจกรรมที่ 2 กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ (ภาคปฏิบัติ)
กิจกรรมที่ 3
เรื่อง "การจัดกิจกรรมการปั้น"

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบชุดนี้เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ
2. ให้ผู้ตอบกาเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ สำหรับข้อที่เห็นว่าถูกต้องที่สุด ข้อละคำตอบเดียว เช่น
 แม่สีของช่างเขียน มี 3 สี ได้แก่ สี
 ก. แดง เขียว เหลือง
 ข. เขียว น้ำเงิน ม่วง
 ค. เหลือง แดง น้ำเงิน
 ง. ม่วง แดง เหลือง
 คำตอบที่ถูกต้องก็คือ ข้อ ค ก็กา X ใต้ ข้อ ค ดังตัวอย่าง
 ก ข ~~X~~ ง
 ในกรณีที่ทำผิด ต้องการเปลี่ยนใหม่ให้ระบายทับข้อเดิมและกา X ใต้ข้อใหม่
 ดังตัวอย่าง ก ~~X~~ ~~X~~ ง
3. คะแนนตอบถูก ข้อละ 1 คะแนน
4. กรุณาอย่าทำให้ข้อสอบสกปรก ฉีกขาด
5. ให้ส่งกระดาษคำตอบและกระดาษคำตอบพร้อมกัน
6. ใช้เวลาในการสอบ 15 นาที

1. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่ฝึกกล้ามเนื้อให้แข็งแรง ได้ดีที่สุด
 - ก. มั่นยืน เป็นรูปงู
 - ข. พิมพ์ภาพควายใบไม้
 - ค. ชูคธึเขียนเป็นภาพ
 - ง. พับกระดาษเป็นภาพบ้าน
2. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ชนิดใดที่ช่วยให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับวัสดุ 3 มิติ
 - ก. เขียนภาพควายสีเขียน
 - ข. พิมพ์ภาพควายแม่พิมพ์ขาว
 - ค. ละเลงสีควายส่วนต่าง ๆ ของมือ
 - ง. นำพิมพ์ชนมมากดแป้งเป็นรูปต่าง ๆ
3. วัสดุที่ใช้ในการปั้นชนิดใดหาได้ง่ายที่สุดและไม่สิ้นเปลือง
 - ก. กระดาษ
 - ข. ดินน้ำมัน
 - ค. ดินเหนียว
 - ง. ปูนปลาสเตอร์
4. วัสดุชนิดใดเหมาะในการจัดกิจกรรมการปั้นให้แก่เด็กปฐมวัยมากที่สุด
 - ก. ดิน โคนน แป้งปั้น ดินขาว
 - ข. แป้งปั้น ดินเหนียว ดินน้ำมัน
 - ค. แป้งปั้น ดินเหนียว แป้งเปียก
 - ง. แป้งปั้น ดินเหนียว แป้งเปียก
5. กระดาษชนิดใดที่หาได้ง่ายและปลอดภัยสำหรับงานปั้นของเด็ก
 - ก. กระดาษเช็ดมือ
 - ข. กระดาษหนังสือพิมพ์เก่า
 - ค. กระดาษโรเปียวที่ใช้แล้ว
 - ง. กล่องกระดาษใส่ของสีน้ำตาลที่ใช้แล้ว

6. ก่อนให้เด็กทำกิจกรรมการปั้นผู้ดูแลเด็กควรปฏิบัติอย่างไร
- ก. ตักเซียมเด็กให้สั้น
 - ข. ฉางมือให้สะอาด
 - ค. ศึกษาขั้นตอนการปั้นเพื่อนำเด็ก
 - ง. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อมและเพียงพอ
7. วิธีการแก้ไขแป้งที่เหลวเกินไป โดย
- ก. เพิ่มแป้ง
 - ข. เพิ่มแป้งและสี
 - ค. เพิ่มแป้งและเกลือ
 - ง. เพิ่มส่วนผสมทุกส่วน
8. กิจกรรมชนิดใดที่เด็กทุกคนสามารถมีส่วนร่วมทำกิจกรรมตั้งแต่ชั้นเตรียมวัสดุในการปั้น
- ก. การปั้นสีเสียด
 - ข. การปั้นกระดาษ
 - ค. การปั้นดินน้ำมัน
 - ง. การปั้นดินเหนียว
9. วิธีใดที่เหมาะสมสำหรับการเก็บรักษาดินเหนียวไม่ให้แข็ง
- ก. เก็บไว้ในที่อากาศชื้น
 - ข. ใช้ผ้าชุบน้ำคลุมและเก็บไว้ในห้องฉีก
 - ค. เอาผ้าชุบน้ำคลุมและเก็บในถังพลาสติกมีฝาปิด
 - ง. ใช้กระดาษห่อในมิดชิดและเก็บไว้ในตู้เย็น
10. การปั้นเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กฝึกอวัยวะส่วนใดมากที่สุด
- ก. มือ
 - ข. แขน
 - ค. สายตา
 - ง. ประสาทสัมผัส

ชื่อ.....นามสกุล.....

วิชา.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

1.	ก	ข	ค	ง
2.	ก	ข	ค	ง
3.	ก	ข	ค	ง
4.	ก	ข	ค	ง
5.	ก	ข	ค	ง
6.	ก	ข	ค	ง
7.	ก	ข	ค	ง
8.	ก	ข	ค	ง
9.	ก	ข	ค	ง
10.	ก	ข	ค	ง

แบบสอบถามความคิดเห็นต่อชุดฝึกอบรม
 ชุดฝึกอบรมที่ 2 กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ (ภาคปฏิบัติ)
 กิจกรรมที่ 3 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการปั้น"

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้รับการอบรมที่มีต่อการใช้ชุดฝึกอบรมที่ 2 กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ กิจกรรมที่ 3 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการปั้น" จึงขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นตามความรู้สึกที่แท้จริง ด้วยการกา ✓ ลงในช่องแสดงความคิดเห็นและเขียนขอความแสดงความคิดเห็นในข้อเสนอแนะตามความคิดเห็นของท่าน

ลำดับ ที่	คำถาม/ความคิดเห็น	มาก		ปาน	น้อย	น้อย	เสนอแนะ
		ที่สุด	มาก	กลาง	น้อย	ที่สุด	
1	เอกสารประกอบการฝึกอบรม กิจกรรมที่ 3 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการปั้น" มีคุณค่าต่อการฝึกอบรมเพียงใด.....						
2	เอกสารประกอบการฝึกอบรม กิจกรรมที่ 3 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการปั้น" ช่วยให้เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์เพียงใด.....						
3	เพ็ชร์ทิพย์เสียงคำบรรยาย เรื่อง "ปั้น ปั้น ปั้น" มีเนื้อหาสอดคล้องกับเอกสารประกอบการฝึกอบรมเพียงใด.....						
4	บัตรงานฯ ประกอบการฝึกอบรม กิจกรรมที่ 3 ฯ ช่วยเสริมสร้างความรู้ในการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์เพียงใด.....						

ลำดับ ที่	คำถาม/ความคิดเห็น	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	เสนอแนะ
5	สื่อและวัสดุอุปกรณ์ชนิดต่าง ๆ สำหรับการฝึก ปฏิบัติกิจกรรมการบ้าน มีความเหมาะสมเพียงใด.....						
6	กิจกรรมการบ้านประเภทต่าง ๆ ที่ได้ฝึกปฏิบัติ มีความเหมาะสมเพียงใด.....						
7	แผนโปร่งใสสรุปความคิดรวบยอดเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมการบ้านน่าสนใจเพียงใด.....						
8	การฝึกปฏิบัติกิจกรรมการบ้านที่ประโยชน์ต่อ การนำไปจัดกิจกรรมการบ้านให้แก่เด็กปฐมวัย เพียงใด.....						
9	กิจกรรมการแบ่งกลุ่มอภิปรายช่วยสนับสนุน การจัดกิจกรรมการบ้านเพียงใด.....						
10	กิจกรรมประเมินตนเอง กิจกรรมที่ 3 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการบ้าน" มีคุณค่าเพียงใด.....						
11	สมาชิกของกลุ่มให้ความร่วมมือแสดง ความคิดเห็นในการอภิปรายเพียงใด.....						
12	บรรยากาศในการฝึกอบรมมีลักษณะกระตุ้นให้ เกิดความสนใจในการเรียนรู้เพียงใด.....						

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี) โปรดเขียนเติมลงในที่ว่างที่อยู่

.....

.....

หนังสืออ่านเพิ่มเติม

- เกตุสิน นิสสัยเจริญ. "การสอนศิลปะสำหรับเด็ก," ใน เอกสารการนิเทศกรรม มคอ. รุ่นที่ 2. หน้า 4 - 25. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2527.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. คู่มือการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ (ศิลปะศึกษา) สำหรับเด็กก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2531.
- เจียม นาคีรักษ์ และคณะ. หนังสือเรียนศิลปะศึกษา ศ101 - ศ102 ชั้นประถมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ม.1). กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2529.
- ชัยมงคล เจริญทานิชกุล. "เปะปะ คมทบ คบคุมไค้," รักลูก. 5(55) : 118 - 120 ; สิงหาคม, 2530.
- เขาวทก เศษะกุลต์. กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- วิรัตน์ พิชญ์ไพฑูริย์. ศิลปะในโรงเรียนประถม. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2529.
- อารี สุทธิพันธุ์ และวิบูลย์ ทั้งเจริญ. กิจกรรมสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิภา, ม.ป.ป.

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

คู่มือประเมินผล

การจัดกิจกรรมการเรียน

เฉลยแบบทดสอบ

- ✓
ข้อ 1. ก
✓
ข้อ 2. ง
✓
ข้อ 3. ค
✓
ข้อ 4. ข
✓
ข้อ 5. ง
✓
ข้อ 6. ง
✓
ข้อ 7. ค
✓
ข้อ 8. ข
✓
ข้อ 9. ค
✓
ข้อ 10. ก

ผู้รับการอบรม 3

คู่มือการฝึกอบรม ชุดที่ 2
กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (ภาคปฏิบัติ)
กิจกรรมที่ 3
เรื่อง "การจัดกิจกรรมการปั้น"

มัธยมศึกษาลัย

ชุกปีกอบรม

เรื่อง การจักกิจกรรมการป็น

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาสมัคร

กิจกรรมคือปสร้างสรรค (ภาคปฏิบัติ)

เวลา 3 ชั่วโมง 30 นาที

1. หลักการและเหตุผล

การให้เด็กทำกิจกรรมคือปสร้างสรรคต่าง ๆ นับว่าเป็นการสนองต่อวัตถุประสงค์ของ การจักการศึกษาปฐมวัย กล่าวคือ สามารถพัฒนาร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา ทั้งนี้ บุคคลเด็กควรจะได้รู้ เกี่ยวกับการจักกิจกรรมการป็น ซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งของกิจกรรมคือปสร้างสรรค ทั้งนี้เพื่อเป็นการช่วยเพิ่มความรู ความเข้าใจและมีความมั่นใจในการที่จะจักกิจกรรมการป็นให้ เด็กปฐมวัยได้ถูกต้อง โดยสอดคล้องกับธรรมชาติและพัฒนาการของเด็ก อันจะทำให้เกิดประโยชน์ ทอการ เรียนรู้ของเด็กได้ดียิ่งขึ้น

2. เป้าหมาย

การจักทำชุกปีกอบรมชุกนี้ มุ่งที่จะนำไปป็นกอบรมบุคคลเด็กเพื่อให้เข้าใจถึงวิธีการจัก กิจกรรมการป็น และอาจสามารถนำไปใช้สำหรับป็นกอบรมบุคคลากรทางการศึกษาปฐมวัยกลุ่มอื่น ๆ ได้อีกด้วย

3. จุดประสงค์ทั่วไป

- 3.1 เพื่อใ้บุคคลเด็กมีความรู้ ความเข้าใจและมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการจัก กิจกรรมการป็นในแก่เด็กปฐมวัย
- 3.2 เพื่อใ้บุคคลเด็กเลือกวัสดุอุปกรณ์ในการป็นให้เด็กแต่ละวัยได้
- 3.3 เพื่อใ้บุคคลเด็กได้แนวทางจักกิจกรรมการป็นและนำไปใช้กับเด็กได้
- 3.4 เพื่อใ้บุคคลเด็กสามารถทำเป้งป็น (เป้งโต) และกระดาษป็นได้
- 3.5 เพื่อใ้บุคคลเด็กได้มีประสบการณ์ในการทำกิจกรรมการป็นชนิดต่าง ๆ ได้
- 3.6 เพื่อใ้บุคคลเด็กรู้ถึงประโยชน์ที่ได้จากการทำกิจกรรมการป็น

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

หลังจากผ่านชุดฝึกอบรมนี้แล้ว ผู้รับการอบรมจะมีความสามารถ ดังนี้

- 4.1 บอกความสำคัญของกิจกรรมการปั้นโต
- 4.2 เลือกวัสดุอุปกรณ์ในการปั้นให้เด็กแต่ละวัยได้
- 4.3 บอกวิธีจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์การทำกิจกรรมการปั้นชนิดต่าง ๆ ได้
- 4.4 บอกเทคนิคการทำแป้งปั้น (แป้งโต) และกระดาษปั้นโต
- 4.5 เลือกกิจกรรมการปั้นให้เด็กทำได้เหมาะสมกับจุดประสงค์
- 4.6 บอกวิธีการจัดเก็บวัสดุการปั้นชนิดต่าง ๆ ได้
- 4.7 บอกประโยชน์ของกิจกรรมการปั้นที่เด็กจะได้รับได้
- 4.8 ทำแป้งปั้น (แป้งโต) และกระดาษปั้นโต
- 4.9 ทำกิจกรรมการปั้นชนิดต่าง ๆ ที่จัดไว้ในได้

คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ชุดฝึกอบรมสำหรับผู้รับการอบรม

ชุดฝึกอบรมชุดนี้พัฒนาขึ้นมาสำหรับผู้รับการอบรมเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ให้อำเภอปทุมวัน ชุดฝึกอบรมนี้ประกอบด้วย คำแนะนำ ชุดประสงค์ในการฝึกอบรม กิจกรรม เอกสาร และแบบประเมินตนเองสำหรับผู้รับการอบรม ชุดฝึกอบรมชุดนี้มีความสมบูรณ์ในตนเอง ทั้งนี้ หากท่านปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ท่านก็จะสามารถบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

ข้อแนะนำในการใช้ชุดฝึกอบรม มีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาคู่มือการฝึกอบรมชุดที่ 2 กิจกรรมที่ 3 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการปั้น" อย่างละเอียดถี่ถ้วน
2. ปฏิบัติตามคำแนะนำที่กำหนดไว้ในคู่มือของผู้รับการอบรม
3. อ่านเอกสาร ฟังเพลงบรรยาย ปกิภาคนิพนธ์ และฟังการสรุปเนื้อหาด้วยความตั้งใจ
4. ให้ความร่วมมือในการอภิปรายกลุ่ม

"โปรดให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ"

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

กิจกรรมสำหรับผู้รับการอบรม

การจัดกิจกรรมการบ้าน

เวลา/นาที	กิจกรรมผู้รับการอบรม
10	1. ทอบคำถามและซักถามปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมที่ 2 เรื่อง "พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก" ในเอกสารการฝึกอบรมที่เข้าใจไม่ถูกต้อง
10	2. รับคู่มือการฝึกอบรม ชุดฝึกอบรมที่ 2 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กิจกรรมที่ 3 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการบ้าน" และอ่านคำแนะนำของชุดฝึกอบรมให้เข้าใจ
15	3. ฟังเพลงบันทึกเสียงคำบรรยาย เรื่อง "บัน บัน บัน" โดยอ่านเนื้อเรื่องในคู่มือการฝึกอบรมประกอบไปด้วย
10	4. คุยแบบไปรุ่งใส พร้อมฟังการสรุปความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการบ้าน - อภิปราย ซักถามปัญหา
35	5. ฝึกปฏิบัติทำแป้งปั้น (แป้งโด) และกระดาษปั้น ตามบัตรงานแผ่นที่ 5 - 6 ของผู้รับการอบรม
15	6. ทัก
50	7. ร่วมฝึกปฏิบัติกิจกรรมการบ้าน ได้แก่ กิจกรรมปั้นแป้ง ปั้นกระดาษ ปั้นดินน้ำมัน และปั้นดินเหนียว จนครบทั้ง 4 กิจกรรม ภายในเวลา 40 นาที โดยดำเนินงานตามบัตรงานแผ่นที่ 7 ของผู้รับการอบรม - ร่วมกันทำความสะอาดเครื่องมือและสถานที่ภายในเวลา 10 นาที
15	8. เข้าร่วมกลุ่มอภิปราย เรื่อง "เด็กโตอะไรจากการเล่นปั้น" โดยดำเนินงานตามบัตรงานแผ่นที่ 8 ของผู้รับการอบรม

เวลา/นาที	กิจกรรมผู้รับการอบรม
20	9. ทักทายกลุ่มเสนอขงการอภิปรายภายในเวลา 4 นาที - รับฟังการเสนอขงการอภิปราย พร้อมกล่าวสนับสนุนและกล่าวเสริม ขงการอภิปรายที่ไม่เหมือนกลุ่มอื่นกลุ่มละ 4 นาที - อภิปราย ชักถามปัญหา
15	10. ทำแบบประเมินตนเองกิจกรรมที่ 3 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการป็น"
15	11. ทำแบบสอบถามความคึกเห็นในการป็นกิจกรรม กิจกรรมที่ 3 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการป็น"

กิจกรรมผู้รับการอบรม
กิจกรรมที่ 3 ข้อ 5
เวลา 15 นาที

กลุ่มที่ 1 ทำแปรงฟัน ปฏิบัติดังนี้

1. ชามเดียวกันเบือนทุกคนเพื่อกันเปราะอะเบือน
2. อ่านส่วนผสม ซึ่งวางเตรียมไวบนโต๊ะเมื่อก่อน

ส่วนผสม

แป้งสาลี	3 ถ้วย
เกลือ	1 ถ้วย
น้ำ	1 ถ้วย
น้ำย้อมสี	1/2 ถ้วย

ส่วนผสมอาหารพอประมาณ

3. อ่านวิธีทำแต่ละขั้นให้เข้าใจและปฏิบัติให้เสร็จภายในเวลา 15 นาที

วิธีทำ

- 3.1 ผสมแป้งกับเกลือเข้าด้วยกัน เติมส่วนผสมอาหาร น้ำ และน้ำย้อมสี
- 3.2 ขยำทุกอย่างให้เข้ากัน ถ้าแป้งติดมือ เติมแป้งและเกลือขยำจนเข้ากันดี
(แป้งสำหรับเด็กอายุ 2 ปี ควรผสมให้แป้งนุ่มกว่าแป้งที่ใช้กับเด็กอายุ 3 - 6 ปี)
- 3.3 นำแป้งปั้นที่ทำเสร็จแล้วไปไว้ที่โต๊ะทำกิจกรรมแปรง
- 3.4 ทุกคนช่วยกันเก็บสิ่งของเครื่องใช้

หมายเหตุ

1. เก็บไว้ใช้ไต้ทาน โดยใส่ถุงหรือกล่องพลาสติกไว้ในตู้เย็น จะใช้ได้ประมาณ 2 สัปดาห์
2. อาจนำแป้งปั้นแล้วไปอบในอุณหภูมิปานกลางประมาณ 2 ชั่วโมง แล้วนำมาละลายกับน้ำรับประทานไม่ได้
3. ถ้าต้องการแปรงฟันจำนวนมาก ก็เพิ่มส่วนผสม และการที่ใส่เกลือเพื่อกันไม่ให้เด็กรับประทาน

บัตรงานผู้รับการชมรม
กิจกรรมที่ 3 ข้อ 5
เวลา 15 นาที

กลุ่มที่ 2 ทำกระดาษปั้น ปฏิบัติดังนี้

1. สวมเสื้อกันเปื้อนทุกคนกันเปื้อน
2. อ่านส่วนผสม ซึ่งวางเตรียมไว้บนโต๊ะ มีดังนี้
ส่วนผสม

- กระดาษ (ชนิดเปื้อนง่าย เช่น กระดาษหิซซู กระดาษฟาง กระดาษกล่อง
บรรจุสินค้าสีน้ำตาล กระดาษหนังสือพิมพ์ที่มีหมึกพิมพ์น้อย กระดาษ ปรู๊ฟหรือกระดาษโรเปีย
ที่ใช้แล้ว) $\frac{1}{2}$ ถ้วย

- แป้งเปียก (แป้งที่กวนสุกแล้วโดยมีส่วนผสมแป้ง $\frac{1}{2}$ ถ้วย น้ำ 1 ถ้วย) หรือ
ใช้แป้งมันสำปะหลัง 1 ถ้วย

3. อ่านวิธีทำแต่ละขั้นให้เข้าใจ แล้วปฏิบัติให้เสร็จภายใน 15 นาที
วิธีทำ

- 3.1 ช่วยกันฉีกกระดาษให้เป็นชิ้นเล็ก ๆ ที่สุก นำเข้มน้ำอุ่นจนเปียกชุ่ม
บีบน้ำออก
- 3.2 นำกระดาษจากข้อ 3.1 มาผสมกับแป้งเปียกหรือแป้งผงช่วยกันขย่ำแล้วนวด
จนรวมเป็นก้อนเดียวกัน ถ้าเหลวเติมกระดาษหรือแป้งผง
- 3.3 นำกระดาษปั้นที่ทำเสร็จแล้ว ไปไว้ที่โต๊ะกิจกรรมปั้นกระดาษ
- 3.4 ทุกคนช่วยกันเก็บสิ่งของเครื่องใช้

หมายเหตุ

1. กระจกด้านนำไปต้มจะเบียดเร็วขึ้น ถ้าใช้กระจกหนังสือพิมพ์จะมีหมอกลอยขึ้นมาเป็นฝ้าขณะต้ม ก็ขึงกึ่งก่อนนำมาผสมกับแป้ง เพื่อไม่ให้เบียดเร็วเกินไป
2. ถ้าจะให้ใช้ได้นาน ๆ ควรนำกระจก แป้ง และน้ำ กวนรวมกันโดยใช้ไฟขนาด

กลาง

3. วิธีการเก็บเช่นเดียวกับแป้งปั้น
4. ถ้าต้องการกระจกปั้นจำนวนมาก ก็เพิ่มความชื้น

บัตรงานผู้รับการอบรม
กิจกรรมที่ 3 ข้อ 7
เวลา 50 นาที

1. แบ่งกลุ่ม ๆ ละ 7 - 8 คน
2. ร่วมกิจกรรมกลุ่ม โดยกระจายไปกลุ่มละโต๊ะ ฝึกปฏิบัติกิจกรรมการปั่นตามจินตนาการอย่างอิสระเสรี โดยใช้วัสดุต่าง ๆ ที่จักไว้บนโต๊ะและหมุนเวียนปฏิบัติให้ครบทุกโต๊ะ ภายในเวลา 40 นาที คือ

โต๊ะที่ 1 ปั่นแป้ง

โต๊ะที่ 2 ปั่นกระดาษ

โต๊ะที่ 3 ปั่นกินน้ำมัน

โต๊ะที่ 4 ปั่นกินเหนียว

3. เมื่อหมดเวลาทำกิจกรรมการปั่น ทุกคนช่วยกันเก็บสิ่งของเครื่องใช้และทำความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติงานให้เสร็จเรียบร้อย

- ล้างมือ

- ถอดเสื้อกันเปื้อน

- ปฏิบัติให้เสร็จภายในเวลา 10 นาที

บัตรงานผู้รับการอบรม
กิจกรรมที่ 3 ข้อ 8
เวลา 15 นาที

1. เลือกประธานและเลขากลุ่ม
2. ร่วมกันอภิปรายเรื่อง "เด็กทำอะไรจากการเล่นปืน" ภายในเวลา 15 นาที โดย
3. ประธานดำเนินการอภิปรายตามหัวข้อ ต่อไปนี้
 - กำนาร่างกาย
 - กำนอารมณ์จิตใจ
 - กำนสังคม
 - กำนสติปัญญา
4. เลขากลุ่มสรุปผลการอภิปรายให้สมาชิกในกลุ่มฟัง
5. ประธานหรือเลขาคณะเพิ่มตัวรายงานสมาชิกกลุ่มใหญ่

คู่มือกิจกรรม 4

คู่มือการฝึกอบรม ชุดที่ 2
กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ (ภาคปฏิบัติ)
กิจกรรมที่ 4
เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเขียนภาพ"

มหาวิทยาลัย

ชุดฝึกอบรม

เรื่อง การจัดกิจกรรมการเขียนภาพ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ (ภาคปฏิบัติ)

เวลา 3 ชั่วโมง 30 นาที

1. หลักการและเหตุผล

การให้เด็กทำกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ต่าง ๆ นับว่าเป็นการสนองต่อวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาปฐมวัย กล่าวคือ สามารถพัฒนาร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา ดังนั้น ผู้ดูแลเด็กควรจะต้องรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเขียนภาพและรู้วิธีการจัดหาสื่อและวัสดุทดแทนราคาถูกลง ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ ทั้งนี้เพื่อเป็นการช่วยเพิ่มความรู้อย่างมีความเข้าใจและมีความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเขียนภาพให้เด็กปฐมวัยได้ถูกต้อง โดยสอดคล้องกับธรรมชาติและพัฒนาการของเด็ก อันจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของเด็กได้ดียิ่งขึ้น

2. เป้าหมาย

การจัดทำชุดฝึกอบรมชุดนี้ มุ่งที่จะนำไปฝึกอบรมผู้ดูแลเด็กเพื่อให้เข้าใจถึงวิธีการจัดกิจกรรมการเขียนภาพและการจัดหาสื่อและวัสดุทดแทนราคาถูกลง อันอาจสามารถนำไปใช้สำหรับฝึกอบรมบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัยกลุ่มอื่น ๆ ได้อีกด้วย

3. จุดประสงค์ทั่วไป

3.1 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจและมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเขียนภาพให้แก่เด็กปฐมวัย

3.2 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กเข้าใจความหมายของคำว่า "การเขียนภาพ"

3.3 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กเข้าใจความสำคัญของการเขียนภาพ

3.4 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กได้แนวทางในการจัดกิจกรรมการเขียนภาพด้วยวัสดุต่าง ๆ

3.5 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กเข้าใจวิธีการต่าง ๆ ในการทำกิจกรรมการเขียนภาพ

- 3.6 เพื่อให้ผู้ดูแลเครื่องจักรหาสื่อและวัสดุทดแทนเพื่อใช้ในการเขียนภาพ
- 3.7 เพื่อให้ผู้ดูแลเครื่องจักรถึงประโยชน์ที่ได้จากการเขียนภาพ
- 3.8 เพื่อให้ผู้ดูแลเครื่องจักรได้ฝึกปฏิบัติเขียนภาพด้วยวิธีต่าง ๆ ได้

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

หลังจากผ่านชุดฝึกอบรมนี้แล้ว ผู้รับการอบรมจะมีความสามารถ ดังนี้

- 4.1 บอกความหมายของการเขียนภาพได้
- 4.2 บอกความสำคัญของวัสดุที่ใช้เขียนภาพแต่ละชนิดได้
- 4.3 บอกวิธีการจัดหาสื่อและวัสดุทดแทนได้
- 4.4 เลือกวัสดุที่ใช้ในการเขียนภาพได้เหมาะสมกับวัยเด็ก
- 4.5 บอกวิธีการจัดกิจกรรมการเขียนภาพได้
- 4.6 บอกวิธีการเขียนภาพด้วยวิธีต่าง ๆ ตามที่จัดให้ไว้ได้
- 4.7 บอกถึงประโยชน์ของกิจกรรมการเขียนภาพได้
- 4.8 เขียนภาพด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้

คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ชุดฝึกอบรมสำหรับผู้ฝึกอบรม

ชุดฝึกอบรมชุดนี้จัดทำขึ้นสำหรับผู้ดำเนินการฝึกอบรม ในการอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม คือการสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัยสำหรับผู้รับการอบรม ชุดฝึกอบรมนี้ประกอบด้วย คำแนะนำ จุดประสงค์ ในการฝึกอบรม กิจกรรม เอกสาร สื่อและวัสดุอุปกรณ์ แบบประเมินผลตนเองและคู่มือประเมินผล ผู้รับการอบรม ชุดฝึกอบรมชุดนี้มีความสมบูรณ์ในตนเอง ดังนั้นถ้าหากผู้ฝึกอบรมได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ผู้รับการอบรมจะสามารถบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

ข้อแนะนำในการใช้ชุดฝึกอบรม มีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาคู่มือการฝึกอบรมชุดที่ 2 กิจกรรมที่ 4 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเขียนภาพ" ให้ละเอียดถี่ถ้วน
2. เตรียมสื่อและวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อม
3. สร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้รับการอบรม โดยจัดบรรยากาศที่ผ่อนคลายในการฝึกอบรม
4. นำเขาสูบทเรียน
5. ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือผู้ฝึกอบรม

มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

คู่มือผู้ปกครอง

การจัดกิจกรรมการเขียนภาพ

เวลา/นาที	กิจกรรมผู้ปกครอง	กิจกรรมผู้รับการอบรม
10	1. สนทนาเกี่ยวกับแบบประเมินผลตนเอง กิจกรรมที่ 3 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการบ้าน" ที่ผู้รับการอบรมตอบไม่ถูกต้องมาอภิปรายหรือให้ช่วยกันตอบให้ถูกต้อง	1. ทอมคำถามและซักถามปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมที่ 3 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการบ้าน" ในเอกสารผู้ปกครองที่เข้าใจไม่ถูกต้อง
10	2. แจกคู่มือการฝึกอบรมสำหรับการฝึกอบรม ชุดฝึกอบรมที่ 2 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กิจกรรมที่ 4 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเขียนภาพ" และให้ผู้รับการอบรมอ่านคำแนะนำของชุดฝึกอบรม	2. รับคู่มือการฝึกอบรม ชุดฝึกอบรมที่ 2 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กิจกรรมที่ 4 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเขียนภาพ" และอ่านคำแนะนำของชุดฝึกอบรมให้เข้าใจ
15	3. เปิดเทปบันทึกเสียงคำบรรยาย เรื่อง "สนุกกับการเขียนภาพ" และให้ผู้รับการอบรมอ่านเนื้อเรื่องในคู่มือฝึกอบรมประกอบไปด้วย	3. ฟังเทปบันทึกเสียงคำบรรยาย เรื่อง "สนุกกับการเขียนภาพ" โดยอ่านเนื้อเรื่องในคู่มือฝึกอบรมประกอบไปด้วย
15	4. ฉายสไลด์ประกอบคำบรรยาย เรื่อง "กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาทักษะเนื้อเล็ก"	4. ดูสไลด์ประกอบคำบรรยาย เรื่อง "กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาทักษะเนื้อเล็ก"

เวลา/นาที	กิจกรรมผู้ฝึกอบรม	กิจกรรมผู้รับการอบรม
10	5. ฉายแผ่นโปรงใส แผ่นที่ 51 - 56 พร้อมทั้งสรุปความคิดรวบยอด เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม การเขียนภาพ	5. ดูแผ่นโปรงใส พร้อมทั้งฟังการสรุป ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการจัด กิจกรรมการ เขียนภาพ
70	6. ใหญ่รับการอบรมทำกิจกรรม การเขียนภาพ ทวษวศกุตาง ๆ ที่จัดไว้ตามโต๊ะทำกิจกรรมในแตรบ ทั้ง 5 โต๊ะ ภายในเวลา 60 นาที โดยดำเนินการตามบัตรงาน แผ่นที่ 9 ของผู้ฝึกอบรม - ใหญ่รับการอบรมช่วยกันทำ ความสะอาดเครื่องมือและ สถานที่ภายในเวลา 10 นาที	6. ปักปฏิบัตกิจกรรมการเขียนภาพ ทวษวศกุตาง ๆ ที่จัดไว้ทั้ง 5 โต๊ะ กิจกรรมภายในเวลา 60 นาที ตามบัตรงานแผ่นที่ 9 ของผู้รับ การอบรม - ร่วมกันทำความสะอาดเครื่องมือ และสถานที่ภายในเวลา 10 นาที
15	7. พัก	7. พัก
15	8. แบ่งกลุ่มผู้รับการอบรมออกเป็น 6 - 8 คน แล้วให้อภิปราย เรื่อง "สนุกกับการเขียนภาพ" โดย ดำเนินงานตามบัตรงานแผ่นที่ 10 ของผู้ฝึกอบรม	8. เข้าร่วมกลุ่มอภิปราย เรื่อง "สนุกกับการเขียนภาพ" โดย ดำเนินงานตามบัตรงานแผ่นที่ 10 ของผู้รับการอบรม
20	9. เลือกตัวแทนกลุ่มเสนอผลการ อภิปรายภายในเวลา 4 นาที	9. ตัวแทนกลุ่มเสนอผลการอภิปราย ภายในเวลา 4 นาที

เวลา/นาที	กิจกรรมผู้ปกครอง	กิจกรรมผู้รับการอบรม
	<ul style="list-style-type: none"> - ให้อ่าน ๑ คำว่าสนับสนุนและกล่าวเสริมการอภิปรายที่ไม่เหมือนกลุ่มที่รายงาน กลุ่มละ 4 นาที - เปิดโอกาสให้อภิปราย ชักถาม ปัญหา 	<ul style="list-style-type: none"> - รับฟังการเสนอผลการอภิปราย พร้อมกล่าวสนับสนุนและกล่าวเสริมผลการอภิปรายที่ไม่เหมือนกลุ่มอื่น กลุ่มละ 4 นาที - อภิปราย ชักถามปัญหา
15	10. ใ้ผู้รับการอบรมทำแบบประเมินผลตนเอง กิจกรรมที่ 4 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเขียนภาพ"	10. ทำแบบประเมินผลตนเอง กิจกรรมที่ 4 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเขียนภาพ"
15	11. ใ้ผู้รับการอบรมทำแบบสอบถามความคิดเห็นในการฝึกอบรม กิจกรรมที่ 4 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเขียนภาพ"	11. ทำแบบสอบถามความคิดเห็นในการฝึกอบรมกิจกรรมที่ 4 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเขียนภาพ"
	12. ตรวจสอบประเมินผลตนเองและแบบสอบถามความคิดเห็นในการฝึกอบรม กิจกรรมที่ 4 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเขียนภาพ" ของผู้รับการอบรม	

บัตรงานผู้ฝึกอบรม
กิจกรรมที่ 4 ข้อ 5
เวลา 70 นาที

1. เตรียมกระดาษขนาดต่าง ๆ ได้แก่ กระดาษหนังสือพิมพ์รูปภาพหรือสีนํย
กระดาษปฏิทินที่ใช้แล้วขนาดใหญ่ กระดาษปรู๊ฟและกระดาษโรเนียวที่ใช้แล้ว เป็นต้น วางไว้
ในบริเวณใด ๆ ที่สามารถหยิบได้ง่าย (ควรมีหลายขนาดให้เลือกเลือกใช้)
 2. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ไว้ตามโต๊ะทำกิจกรรม ดังนี้
 - โต๊ะที่ 1 วางสีเทียน สีชอล์ก และดินสอสี
 - โต๊ะที่ 2 วางสีโปสเตอร์ 3 สี คือ สีแดง สีนํเงิน สีเหลือง (สีคํและสีขาว
อาจเพิ่มเข้าไปได้) พร้อมพู่กันหรือแปรง
 - โต๊ะที่ 3 วางสีที่ไ้จากธรรมชาติ หรือพู่กันที่ทำจากวัสดุหาง่าย เช่น ช่่าสีพันไม้
โหลพันไม้ เป็นต้น
 - โต๊ะที่ 4 วางสีผสมแป้งเปียกสำหรับใช้เขียนภาพทัวนิ้วมือ พร้อมคํที่แจ่งวิธีปฏิบัติ
 - โต๊ะที่ 5 วางขวดใส่นํ้าหอมประเภทลูกจิ้งที่ใส่สีผสมแป้งเปียกเหลว ๆ ใช้สีแดง
สีนํเงินและสีเหลือง (อาจเพิ่มสีคํอีก 1 สีก็ได้)
 3. ให้ผู้รับการอบรมสวมเสื้อกันเปื้อนทุกคน
 4. แบ่งกลุ่มผู้รับการอบรมเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน
 5. ให้ผู้รับการอบรมกระจายไปโต๊ะละกลุ่ม ปฏิบัติเขียนภาพตามจินตนาการอย่างเสรี
โดยใช้วัสดุต่าง ๆ ตามที่จัดไว้บนโต๊ะกิจกรรมให้ครบทุกกิจกรรมภายในเวลา 60 นาที
 6. เมื่อหมดเวลาทำกิจกรรม ให้ผู้รับการอบรมทุกคนช่วยกันเก็บสิ่งของ เครื่องใช้และ
ทำความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติงานให้เสร็จก่อน
 - ใหลางนิ้ว
 - ถอดเสื้อกันเปื้อน

ภายในเวลา 10 นาที
- หมายเหตุ ข้อ 1 และ ข้อ 2 ควรเตรียมไว้ล่วงหน้าก่อนให้ทำกิจกรรม

บัตรงานผู้ปกครอง
กิจกรรมที่ 4 ข้อ 7
เวลา 15 นาที

1. แบ่งกลุ่มผู้รับการอบรมเป็นกลุ่มละ 6 - 8 คน
2. ให้อภิปรายเรื่อง "สนุกกับการเขียนภาพ"
3. ให้ประธานกลุ่มแต่ละกลุ่มคำเินการ โดยอภิปรายตามหัวข้อต่อไปนี้
 - เราได้ทำอะไรจากการฝึกปฏิบัติเขียนภาพ
 - เพราะเหตุใดจึงควรจัดกิจกรรมการเขียนภาพให้เด็กปฏิบัติ
4. ประสานงานแต่ละกลุ่มช่วยกันช่วยกันและให้คำแนะนำเมื่อมีข้อสงสัย
5. เขียนเรื่องเวลาให้เสร็จสมบูรณ์ในเวลา 15 นาที

คำชี้แจงการ เขียนภาพทวนนิ้วมือ

การ เขียนภาพทวนนิ้วมือ

วิธีการ

1. ใช้นิ้วมือ อุ่นมือ เสีย เขียนภาพ
2. ถ้าไม่ชอบลบทิ้ง แก้ไขใหม่ได้
3. ไม่ควรใช้หลายสีมากเกินไป

เรื่อง "สนุกกับการเขียนภาพ"

ภาพอาจเกิดจากการลาก ชด ชีต เขียน ถ้าวัดสีอะไรก็ได้หรือด้วยเครื่องเขียน เช่น
ดินสอคำ ดินสอสี สีเทียน สีชอล์ค สีน้ำชนิดต่าง ๆ นานา เพื่อทำให้เกิดเป็นภาพขึ้นมา

การเขียนภาพให้ดูเด่นแก่เด็กเล็ก ๆ มาก การเขียนภาพเป็นศิลปะอันหนึ่งที่วงการ
จิตแพทย์ยอมรับว่า เป็นเครื่องแสดงออกของการรับรู้ อารมณ์และความคับข้องใจ ความปรารถนา
หรือจินตนาการและได้นำมาใช้ทั้งในแง่การตรวจและการรักษาอย่างกว้างขวาง

ส่วนหนึ่งของความสำเร็จในการทำกิจกรรม ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของการใช้สื่อและวัสดุ
(หมายถึงผู้ดูแลเด็กที่คอยชี้แนะที่จะนำมาให้เด็กทำ) ซึ่งผู้ดูแลเด็กควรต้องเตรียมอุปกรณ์
เช่น กระดาษ สี พู่กัน และวัสดุอื่น ๆ อว่งหน้าและวางไวใกล้ที่เด็กทำกิจกรรม เพื่อสะดวกใน
การหยิบใช้ ตลอดจนจัดหาที่ซึ่งภาพยังไม่แห้ง จัดหาผ้าเช็ดพื้น หรือฟองน้ำเตรียมไว้ข้าง ๆ
เพื่อใช้เช็ดสีที่หก ควรให้เด็กสวมผ้ากันเปื้อนและให้เด็กดื่มน้ำหลังจากทำความสะอาดเครื่องมือ
เครื่องใช้เสร็จแล้ว

สื่อสำหรับทำกิจกรรมคือปสร้างสรรคเกี่ยวกับการเขียนภาพที่น่าสนใจมากมาย แต่ในที่นี้
จะกล่าวเฉพาะที่เห็นว่าเหมาะสมในระกับเด็กปฐมวัย 2 ประเภท คือ

1. สีสำหรับเขียนภาพ มีดังนี้

สีเทียน เหมาะสำหรับเด็กทุกระดับอายุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กเล็ก ขนาดควร
ให้ใหญ่เหมาะถึมือเด็ก ซึ่งกลามเนื้อมือยังไม่แข็งแรงพอที่จะจับสีเทียนแห่งเล็ก ๆ ในการใช้ควร
เสนอแนะให้เด็กพยายามกดสี เพื่อให้คุณหนักแน่น เข้มข้น สีเด่นชัด ทั้งยังเป็นกาช่วยใหเด็กเกิด
ความมั่นใจ สนุกสนาน สนทนกับสีที่เห็นชัดเจน

สีชอล์ค ใช้เช่นเดียวกับสีเทียน สีชอล์คเป็นสีที่มีราคาแพง แต่อาจใช้ถ่านไม้บุงต้ม
อาหารแทนได้ ก่อนใช้ควรขูดลงในมเหลวก่อนนำไปใช้เพื่อไม่ให้หักง่าย หรือนำชอล์คหรือ
แลคเคอร์ 1 ส่วน ผสมแอลกอฮอล์ 3 ส่วน ฉีดบนกระดาษจะทำให้ผงชอล์คหรือผงถ่านไม้หลุดง่าย
และใ้ภาพที่สวยงาม

กินสอสี สามารถให้เด็กใช้เขียนภาพได้เช่นเดียวกับกินสอคำหรือสีเทียน แต่ควร
ใช้ขนาดใหญ่ออเหมาะแก่กับมือเด็ก ถ้าแห้งเล็กไปอาจแก้ไขโดยใส่เศษผ้า เศษกระดาษพันหรือ
ใช้เทียนขี้ผึ้งในขนาดใหญ่อื่นได้

สีโปสเตอร์ เป็นสีที่มีลักษณะเหลว ก่อนใช้ควรคนสีให้ทั่วแล้วนำส่วนที่จะใช้มา
ผสมน้ำ ถ้าไม่ต้องการสีเข้มก็ใช้สีใหม่หีบของไปได้ เพราะเป็นสีประเภทผสมแสง

สีฝุ่น วิธีใช้เช่นเดียวกับสีโปสเตอร์แต่มีราคาถูก สีไม่สกปรกเท่าสีโปสเตอร์ ก่อนนำมา
ใช้เขียนภาพของผสมกาวใสหรือน้ำขาว ถ้าเป็นสีแดง สีส้ม สีม่วง เข้มแอลกอฮอล์ลงไปเล็กน้อย
จะผสมได้เร็วขึ้น

สีธรรมชาติ ใ้แก่ สีที่ได้จากพืชและวัตถุธาตุ สามารถเลือกใช้ได้ตามสภาพ
ของท้องถิ่นที่ไรหาคณะสีดังกล่าวข้างต้นได้ เช่น สีดำได้จากขี้เถ้า ถ่าน เหม่าไฟ ดินเหนียว
กะลา หรือกาบมะพร้าวเผาไฟนำมวนคิให้ละเอียด สีเหลืองได้จาก ขมิ้น รวง หรือใบกล้วย สีแดง
ได้จากดินแดง ใบเฟื่องฟ้าขยี้และคั้นออกมา สีน้ำเงิน ได้จากดอกอัญชัน สีเขียว ได้จากใบเตย
หรือใบไม้สีเขียวขี้ สีนํ้าตาลได้จากกาแฟ ชา สีขาวได้จากดินขาวละเอียด สีฟ้าได้จากคราม
เป็นต้น

นอกจากนี้ยังสามารถนำสีทำขมมาให้เด็กใช้เขียนภาพได้อีก โดยนำมาผสมน้ำ
เช่นเดียวกับสีฝุ่น การผสมสีให้เด็กใช้ไม่ควรผสมให้มากเกินไป ควรผสมพอเด็กใช้ใน 1 ครั้ง
มีจะนั้นถ้าสีเหลืองหรือแห้งแล้วนำมาทำกิจกรรมอื่นอาจไม่ได้อีกดีเหมือนสีที่ผสมขึ้นใหม่ ๆ

2. วัสดุสำหรับเขียนภาพ มีดังนี้

พู่กัน ควรใช้ขนาดใหญ่ ขนาดเบอร์ 12 หรือ 14 ขึ้นไป หรือขนาดกว้าง 1/2 นิ้ว
และ 3/4 นิ้ว มีคามยาวเหมาะสำหรับจับถือ เวลาใช้ให้เด็กจับสีปากสีกับขอบภาชนะที่ใส่สีก่อน
วัสดุที่ใช้หาคณะพู่กัน ได้แก่ แปรงไม้อันเล็ก ไม้ไผ่ทูป เปลือกลูกหมากหรือหะลายขนาดที่เปลือกออกแล้ว
นำมาทุบให้เป็นเส้นใย ตัดปลายให้เสมอกัน อาจใช้สำลีหรือฟองน้ำที่ละลายไม่พ่นขนาดพอเหมาะแก่
มือเด็กจับได้สะดวก นอกจากนี้ยังสามารถใช้กานกล้วย กิ่งไม้ กานปลวกผสม กระดาษขมเป็นแท่ง
แปรงสีพื้นเก่า ๆ ลูกกลิ้งหรือนิ้วมือ เป็นต้น ก็สามารถนำมาใช้หาคณะได้

จานสีหรือที่ใส่สี อาจจะจัดหาหรือจัดทำจากวัสดุอื่น ๆ ได้ เช่น ถ้วยโอสกกริมที่ใช่แล้ว
กะลา มะพร้าว ขาม ถ้วย ขันทาลาสติก ขวดกาแฟ หรือขวดน้ำมีลักษณะที่ว่างสะอาดแล้วนำมาดัดแปลง

กระดาษสำหรับเขียนภาพ ควรมีหลายขนาด ที่เหมาะสมควรขนาด 11 x 15 นิ้ว หรือขนาดกระดาษวาดเขียนแผ่นใหญ่ กระดาษที่จัดทำให้เด็กอาจเป็นกระดาษห่อของขวัญที่ไซ้แล้ว กระดาษหนังสือพิมพ์ (ที่มีรูปภาพน้อยที่สุด) กระดาษกล่อง กระดาษปฏิทินขนาดใหญ่ชายเคือที่ไซ้แล้ว กระดาษโรเนียวที่ไซ้แล้ว กระดาษปรู๊ฟ กระดาษห่างหรือกระดาษวาว เป็นต้น ควรเขียนชื่อเด็กและวันที่กำกับไว้ในภาพด้วยทุกครั้ง ควรกระตุ้นให้เด็กเขียนชื่อตนเองลงในผลงาน ถ้าเขียนไม่ได้ควร ให้พิมพ์ตัวมือออกไปและบุคคลเด็กควรบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับภาพที่เด็กเขียนตามคำพูดของเด็กทุกครั้ง

นอกจากการเขียนภาพด้วยการใช้สื่อและวัสดุทั้งกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมี การเขียนภาพ บางอย่าง ที่ควรนำมาผลิตเปลี่ยนให้เด็กได้ปฏิบัติ คือ

- การเขียนภาพด้วยมือหรือนิ้วมือ เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยอีกวิธีหนึ่ง เพราะเปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก จากการไขว่คว้าส่วนต่าง ๆ เช่น การไขว่คว้า มือ ข้อมือ ข้อศอก ส่วนต่าง ๆ ของมือ สีที่ไขว่คว้าอาจเป็น สีฝุ่น สีคราม สีโปสเตอร์ หรือสีทำขนม นำมาผสมแบ่งเป็ยก (แบ่งชกย้ายผสมน้ำเป็นแจ้วตั้งใส่ภาชนะแบ่งใส่) และผงซักฟอก เล็กน้อย หิ้งนี้อาจใช้สีเดียวหรือหลายสีก็ได้

- การเขียนภาพด้วยโคลน โดยการนำโคลนมาอะเลงบนพื้นเรียบปากหน้าให้เสมอกัน และให้เด็กเขียนภาพ อาจใช้นิ้วมือหรือวัสดุอื่น ๆ เขียนก็ได้ เช่น กิ่งไม้หรือวัตถุแข็ง ๆ

- การเขียนภาพด้วยน้ำ วิธีการทำ คือ จุ่มก้านลงในน้ำเปล่าแล้วนำไปประมาบนพื้นผิวเรียบสีเข้ม เช่น กระดานดำ พื้นซีเมนต์ หรือบนฝายนังสีเข้ม เป็นต้น

- การเขียนภาพบนพื้นทราย และการเขียนภาพบนข้าวสาร ข้าวเปลือก เมล็ดถั่ว อาจปากหน้าให้เสมอกันแล้วใช้นิ้วมือหรือวัสดุ เช่น กิ่งไม้เขียนให้เป็นรอย

การให้เด็กเขียนภาพอาจกำหนดได้ ดังนี้

1. ให้อิสระในการเขียนภาพ ลากเส้นตามความพอใจ โดยเสนอแนะเด็กให้คิดถึงสิ่งที่ตนชอบ หือยากหน้าหรือนักถึง ให้เวลาเด็กคิดแล้วลงมือเขียนภาพตามใจชอบ ซึ่งอาจเป็นการเขียนจากจินตนาการ จากประสบการณ์ จากการฟังนิทาน จากสิ่งแวดล้อมหรือจากเสียงเพลง

2. การเขียนภาพเพื่อเพิ่มจากสิ่งเร้าที่กำหนดให้หรือเขียนภาพเพื่อเติมส่วนที่ไม่สมบูรณ์

- ในภาพที่ไม่สมบูรณ์แก่เด็กอาจให้รูปเฉพาะปาก หัว ฯลฯ แล้วให้เด็กคิด ใช้จินตนาการ
ต่อเติมส่วนต่าง ๆ นั้นให้เป็นรูปอะไรก็ได้ โดยให้แตกต่างจากผู้อื่น

- ให้สิ่งเร้าแก่เด็กโดยเป็นรูปอะไรก็ได้ เช่น ในภาพวงกลม สามเหลี่ยม เส้นตรง
แล้วให้เด็กใช้จินตนาการต่อเติมให้เป็นรูปอะไรก็ได้

วิธีการดังกล่าวข้างต้นนี้ถือว่า เป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก อีกทั้งยังเป็นการ
เพิ่มความสนุกสนานและพัฒนากล้ามเนื้อมือให้แก่เด็ก ทำให้เกิดการเรียนรู้แก่เด็กโดยไม่รู้ตัว
อีกด้วย

แบบประเมินตนเอง
ชุดฝึกอบรมที่ 2 กิจกรรมคือปสร้างสรรค์ (ภาคปฏิบัติ)
กิจกรรมที่ 4
เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเขียนภาพ"

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบชุดนี้เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ
2. ใหญ่ทอบกา เครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ สำหรับข้อที่เลือกที่เห็นว่าถูกต้องที่สุด ขอละคำตอบเกินว เช่น

แม่สีของช่างเขียน มี 3 สี ได้แก่ สี

- ก. แดง เขียว เหลือง
- ข. เขียว น้ำเงิน ม่วง
- ค. เหลือง แดง น้ำเงิน
- ง. ม่วง แดง เหลือง

คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ก. ให้กา X ทับ ข้อ ค. ดังตัวอย่าง

ก ข X ง

ในกรณีที่ถามคของการ เปลี่ยนใหม่ให้ระบายนับข้อเดิมและกา X ทับข้อใหม่

ดังตัวอย่าง

ก ~~ข~~ X ง

3. คะแนนคำตอบถูก ขอละ 1 คะแนน
4. กฎหมายทำให้เรอสอบสปรก ฉึกซาก
5. ในส่งกระดาษคำถามและกระดาษคำตอบเหมือนกัน
6. ใช้เวลาในการสอบ 15 นาที

1. การชุก ชิด เขียน ด้วยเครื่องเขียนหรือวัสดุชนิดต่าง ๆ เป็นความหมายของกิจกรรมประเภทใด
 - ก. การพิมพ์ภาพ
 - ข. การเขียนภาพ
 - ค. การประดิษฐ์ภาพ
 - ง. การพับ ตัด ฉีก ประกระดาษ
2. สัมพันธ์สำคัญในการเขียนภาพหลายอย่าง ยกเว้นข้อใด
 - ก. ทำให้ภาพเขียนมีชีวิตชีวา
 - ข. ช่วยในภาพเขียนเหมือนจริง
 - ค. บอกความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนภาพได้
 - ง. ส่งเสริมให้เกิดนิทรรศการทางศิลปะมากขึ้น
3. ถ้าต้องการให้เด็กเขียนภาพเกี่ยวกับสัตว์คู่อุปกรณ เช่น มูฮัน ซี ให้เด็กใช้ จะแก้ไขอย่างไร จึงจะเหมาะสมที่สุด
 - ก. นำวัสดุในท้องถิ่นมาทดแทน
 - ข. ของปรมาณูจากสัตว์คู่อุปกรณ
 - ค. ระบายเงินจากบัญชีทรัพย์สินมาจัดซื้อวัสดุอุปกรณ
 - ง. ใหญ่ปกครองเด็กจัดหาวัสดุอุปกรณมาจากบ้านเอง
4. สีที่เข้เกาะสมและสะดวกสำหรับเขียนภาพของเด็กปฐมวัย คือ
 - ก. สีฝุ่น
 - ข. สีน้ำ
 - ค. สีเทียน
 - ง. สีโปสเตอร์

5. การส่งเสริมพัฒนาการทางการเขียนภาพของเด็กปฐมวัยควร เริ่มต้นจากสิ่งใด
- สถานที่
 - การเตรียมสื่ออุปกรณ์
 - การให้รูปภาพตัวอย่าง
 - การแนะนำของครูสอน
6. ก่อนจัดกิจกรรมการเขียนภาพให้แก่เด็ก ผู้ดูแลเด็กควรปฏิบัติสิ่งใดก่อน
- จัดหาสถานที่ให้เหมาะสม
 - จัดเตรียมสีให้เด็กเขียนภาพ
 - สร้างบรรยากาศในห้องให้แจ่มใส
 - หั่นหลอดสีและวัสดุก่อนให้เด็กทำ
7. การให้เด็กเขียนภาพระบายสีตามแบบที่จัดเตรียมให้จะเป็นผลเสียกับใคร
- ค่านิยม
 - ค่านิยมอันจิตใจ
 - ค่านิยมความคิดสร้างสรรค์
 - กลามเนื้อมือและประสาทตา
8. การจัดกิจกรรมการเขียนภาพสำหรับผู้ดูแลเด็กควรฝึกเด็กเช่นไร
- สอนระบายสีให้สวยงาม
 - ภาคภูมิใจขนาดพอเหมาะ
 - อธิบายเกี่ยวกับภาพที่เขียนได้
 - เขียนชื่อของผู้เขียนภาพให้เรียบร้อย

9. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ชนิดใดที่ใช้ส่วนต่าง ๆ ของมือ ชีก ละเลง ปากหรือเขียน
- ก. การชูชสี
 - ข. การทาบสี
 - ค. การเล่นขสมสี
 - ง. การเขียนภาพทวายนิ้วมือ
10. การจัดกิจกรรมให้เด็กเขียนภาพจากธรรมชาติที่เคยพบเห็น เป็นการฝึกให้เด็กมีลักษณะนิสัยอย่างไร
- ก. รู้จักสังเกต
 - ข. รักธรรมชาติ
 - ค. มีจิตใจราเริง
 - ง. รู้จักเขียนแบบ

ชื่อ.....นามสกุล.....

วิชา.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

1.	ก	ข	ค	ง
2.	ก	ข	ค	ง
3.	ก	ข	ค	ง
4.	ก	ข	ค	ง
5.	ก	ข	ค	ง
6.	ก	ข	ค	ง
7.	ก	ข	ค	ง
8.	ก	ข	ค	ง
9.	ก	ข	ค	ง
10.	ก	ข	ค	ง

แบบสอบถามความคิดเห็นต่อชุดฝึกอบรม
ชุดฝึกอบรมที่ 2 กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ (ภาคปฏิบัติ)
กิจกรรมที่ 4 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเขียนภาพ"

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้รับการอบรมที่มีต่อการใช้ชุดฝึกอบรมที่ 2 กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ กิจกรรมที่ 4 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเขียนภาพ" จึงขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นตามความรู้สึกที่แท้จริง ด้วยการกา ✓ ลงในช่องแสดงความคิดเห็นและเขียนข้อความแสดงความคิดเห็นในข้อเสนอแนะตามความคิดเห็นของท่าน

ลำดับที่	คำถาม/ความคิดเห็น	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย	เสนอแนะ
		ที่สุด		กลาง	น้อย	ที่สุด	
1.	เอกสารประกอบการฝึกอบรมกิจกรรมที่ 4 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเขียนภาพ" มีคุณค่าต่อการฝึกอบรมเพียงใด.....						
2.	เอกสารประกอบการฝึกอบรม กิจกรรมที่ 4 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเขียนภาพ" ช่วยให้เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์เพียงใด.....						
3.	เทปบันทึกเสียงคำบรรยาย เรื่อง "สนุกกับการเขียนภาพ" มีเนื้อหาสอดคล้องกับเอกสารประกอบการฝึกอบรมเพียงใด.....						
4.	มัลทรางานา ประกอบการฝึกอบรม กิจกรรมที่ 4 ช่วยเสริมสร้างความรู้ในการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์เพียงใด.....						

ลำดับที่	คำถาม/ความคิดเห็น	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	เสนอแนะ
5.	สื่อและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับการฝึกปฏิบัติกิจกรรมการเขียนภาพ มีความเหมาะสมเพียงใด.....						
6.	กิจกรรมการเขียนภาพประเภทต่าง ๆ ที่ได้ฝึกปฏิบัติมีความเหมาะสมเพียงใด.....						
7.	แผนโปร่งใสสรุปความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเขียนภาพ น่าสนใจเพียงใด.....						
8.	การฝึกปฏิบัติกิจกรรมการเขียนภาพ มีประโยชน์ต่อการนำไปจัดกิจกรรมการเขียนภาพให้แก่เด็กปฐมวัยเพียงใด.....						
9.	กิจกรรมการแบ่งกลุ่มอภิปรายช่วยสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเขียนภาพเพียงใด.....						
10.	กิจกรรมประเมินผลตนเอง กิจกรรมที่ 4 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเขียนภาพ" มีคุณค่าเพียงใด.....						
11.	สมาชิกของกลุ่มให้ความร่วมมือแสดงความคิดเห็นในการอภิปรายเพียงใด.....						
12.	บรรยากาศในการฝึกอบรมมีลักษณะกระตุ้นให้เกิดความสนใจในการเรียนรู้เพียงใด.....						

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี) โปรดเขียนเพิ่มเติมลงในที่ว่างที่ขอมอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หนังสืออ่านเพิ่มเติม

กรวิภา สรรพกิจจานง. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาความจำเนื้อเด็ก (ภาพเคลื่อนไหว).
ม.ป.ท., 2532.

เกศินี นิสสัยเจริญ. "การสอนศิลปะสำหรับเด็ก," ใน เอกสารการศึกษาระดับประถมศึกษา.
ตอนที่ 2. หน้า 4 - 25. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
2527.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. ความคิดสร้างสรรค์กับงานศิลปะ
ของเด็กระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ, 2531. (หน่วยศึกษานิเทศก์ สปช. เอกสาร สน. ที่ 18/2531)
..... คู่มือการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ (ศิลปะศึกษา) สำหรับเด็กก่อนประถมศึกษา.
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2531.

ราศี ทองสวัสดิ์. "เมื่อลูกจะเข้าโรงเรียนอนุบาล (2)," รักลูก. 4(39) : 101 - 104 ;
เมษายน 2529.

สามัญศึกษา, กรม. คู่มือการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
คุรุสภา, 2526.

อารี สุทธิพันธุ์. หนังสือเรียนศิลปกรรม รายวิชา ศ 015 การเขียนภาพ 1 ชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลาย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ศูนย์ประเมินผล

การจกกิจกรรมการ เขียนภาพ

เฉลยแบบทดสอบ

- ✓
ขอ 1. ข
- ✓
ขอ 2. ง
- ✓
ขอ 3. ก
- ✓
ขอ 4. ค
- ✓
ขอ 5. ข
- ✓
ขอ 6. ง
- ✓
ขอ 7. ค
- ✓
ขอ 8. ค
- ✓
ขอ 9. ง
- ✓
ขอ 10. ก

คู่มือการฝึกอบรม ชุดที่ 2
กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (ภาคปฏิบัติ)
กิจกรรมที่ 4
เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเขียนภาพ"

มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ชุดฝึกอบรม

กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ (ภาคปฏิบัติ)

เรื่อง การจัดกิจกรรมการเขียนภาพ

เวลา 3 ชั่วโมง 30 นาที

1. หลักการและเหตุผล

การให้เด็กทำกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ต่าง ๆ นับว่าเป็นการสนองต่อวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาปฐมวัย กล่าวคือ สามารถพัฒนาร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา ดังนั้น ผู้ดูแลเด็กควรจะทำอะไรเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเขียนภาพและวิธีการจัดหาสื่อและวัสดุทดแทนราคาถูก ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ ทั้งนี้เพื่อเป็นการช่วยเพิ่มความรู้อย่างเข้าใจและมีความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเขียนภาพให้เด็กปฐมวัยได้ถูกต้อง โดยสอดคล้องกับธรรมชาติและพัฒนาการของเด็ก อันจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของเด็กได้ดียิ่งขึ้น

2. เป้าหมาย

การจัดทำชุดฝึกอบรมชุดนี้ มุ่งที่จะนำไปฝึกอบรมผู้ดูแลเด็กเพื่อให้เข้าใจถึงวิธีการจัดกิจกรรมการเขียนภาพและการจัดหาสื่อและวัสดุทดแทนราคาถูก อันอาจสามารถนำไปใช้สำหรับฝึกอบรมบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัยกลุ่มอื่น ๆ ได้อีกด้วย

3. จุดประสงค์ทั่วไป

- 3.1 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจและมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเขียนภาพให้แก่เด็กปฐมวัย
- 3.2 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กเข้าใจความหมายของคำว่า "การเขียนภาพ"
- 3.3 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กเข้าใจความสำคัญของการเขียนภาพ
- 3.4 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กได้แนวทางในการจัดกิจกรรมการเขียนภาพด้วยวัสดุต่าง ๆ
- 3.5 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กเข้าใจวิธีการต่าง ๆ ในการทำกิจกรรมการเขียนภาพ

- 3.6 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กรู้จักจัดหาสื่อและวัสดุทดแทนเพื่อใช้ในการเขียนภาพ
- 3.7 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กถึงประโยชน์ที่ได้จากการเขียนภาพ
- 3.8 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กได้ฝึกปฏิบัติเขียนภาพด้วยวิธีการต่าง ๆ

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

หลังจากผ่านชุดฝึกอบรมนี้แล้ว ผู้รับการอบรมจะมีความสามารถ ดังนี้

- 4.1 บอกความหมายของการเขียนภาพได้
- 4.2 บอกความสำคัญของวัสดุที่ใช้เขียนภาพแต่ละชนิดได้
- 4.3 บอกวิธีการจัดหาสื่อและวัสดุทดแทนได้
- 4.4 เลือกวัสดุที่ใช้ในการเขียนภาพได้เหมาะสมกับวัยเด็ก
- 4.5 บอกวิธีการจัดกิจกรรมการเขียนภาพได้
- 4.6 บอกวิธีการเขียนภาพด้วยวิธีต่าง ๆ ตามที่จัดให้ไว้ได้
- 4.7 บอกถึงประโยชน์ของกิจกรรมการเขียนภาพได้
- 4.8 เขียนภาพด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้

คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ชุดฝึกอบรมสำหรับผู้รับการอบรม

ชุดฝึกอบรมชุดนี้จัดทำขึ้นสำหรับผู้รับการอบรม เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ให้อีกแก่กลุ่มวัย ชุดฝึกอบรมนี้ประกอบด้วย คำแนะนำ ชุดประสงค์ในการฝึกอบรม กิจกรรม เอกสาร และแบบประเมินผลตนเองสำหรับผู้รับการอบรม ชุดฝึกอบรมชุดนี้มีความสมบูรณ์ในตนเอง ทั้งนี้ หากท่านปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ท่านก็จะสามารถบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

ข้อแนะนำในการใช้ชุดฝึกอบรม มีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาคู่มือการฝึกอบรมชุดที่ 2 กิจกรรมที่ 4 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเขียนภาพ" อย่างละเอียดถี่ถ้วน
2. ปฏิบัติตามคำแนะนำที่กำหนดไว้ในคู่มือของผู้รับการอบรม
3. อ่านเอกสาร ฟังเทปบันทึกเสียงคำบรรยาย คู่มือโลก ฝึกภาคปฏิบัติ และฟังการสรุปเนื้อหาด้วยความตั้งใจ
4. ให้ความร่วมมือในการอภิปรายกลุ่ม

"โปรดให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ"

บัณฑิตวิทยาลัย

กิจกรรมสำหรับผู้รับการอบรม

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การจัดกิจกรรมการเขียนภาพ

เวลา/นาที	กิจกรรมผู้รับการอบรม
10	1. ทอมคำถามและซักถามปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมที่ 3 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเขียน" ในเอกสารการฝึกอบรมที่เข้าใจไม่ถูกต้อง
10	2. รับคู่มือการฝึกอบรม ชุดฝึกอบรมที่ 2 กิจกรรมคือสร้างสรรค์ กิจกรรมที่ 4 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเขียนภาพ" และอ่านคำแนะนำของชุดฝึกอบรมให้เข้าใจ
15	3. ฟังเพลงบันทึกเสียงคำบรรยาย เรื่อง "สนุกกับการเขียนภาพ" โดยอ่านเนื้อเรื่องในคู่มือการฝึกอบรมประกอบไปด้วย
10	4. ดูแผ่นโปสเตอร์ หรือหนังสือการสรุปความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเขียนภาพ
15	5. ดูสื่อประกอบคำบรรยาย เรื่อง "กิจกรรมคือสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาคุณภาพตนเอง"
70	6. ฝึกปฏิบัติกิจกรรมการเขียนภาพ ด้วยวัสดุต่าง ๆ ที่จัดไว้ทั้ง 5 โถง กิจกรรมภายในเวลา 60 นาที ตามบัตรงานแผ่นที่ 9 ของผู้รับการอบรม - ร่วมกันทำความสะอาดเครื่องมือและสถานที่ภายในเวลา 10 นาที
15	7. ทัก
15	8. เข้าร่วมกลุ่มอภิปราย เรื่อง "สนุกกับการเขียนภาพ" โดยดำเนินงานตามบัตรงานแผ่นที่ 10 ของผู้รับการอบรม

เวลา/นาที	กิจกรรมผู้รับการอบรม
20	9. ทัวแทนกลุ่มเสนอผลการอภิปรายภายในเวลา 4 นาที - รับฟังการเสนอผลการอภิปราย พร้อมกล่าวสนับสนุนและกล่าวเสริม ผลการอภิปรายที่ไม่เหมือนกลุ่มอื่นอีก 4 นาที • อภิปราย ชักถามปัญหา
15	10. ทำแบบประเมินผลตนเองกิจกรรมที่ 4 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการ เชิญมาท"
15	11. ทำแบบสอบถามความพึงพอใจในการฝึกอบรม กิจกรรมที่ 4 เรื่อง "การจัด กิจกรรมการ เชิญมาท"

บัตรงานผู้รับการอบรม

กิจกรรมที่ 4 ข้อ 5

เวลา 70 นาที

1. สวมเสื้อกันเปื้อนทุกคน
2. แบ่งกลุ่ม ๆ ละ 6 คน
3. ร่วมกิจกรรมกลุ่ม โดยกระจายไปกลุ่มละโต๊ะฝึกปฏิบัติเขียนภาพอย่างอิสระเสรี
 ศึกษารูปวัสดุต่าง ๆ ตามที่จัดไว้บนโต๊ะและเขียนเขียนปฏิบัติให้ครบทุกโต๊ะ ภายในเวลา
 60 นาที คือ

โต๊ะที่ 1 เขียนภาพทิวทัศน์เขียน สีชอล์ค และดินสอสี

โต๊ะที่ 2 เขียนภาพทิวทัศน์น้ำประเภทต่าง ๆ โคนก สีสุ่น สีโปสเตอร์ สีทำขนม

สีน้ำ เป็นต้น

โต๊ะที่ 3 เขียนภาพทิวทัศน์จากธรรมชาติ

โต๊ะที่ 4 เขียนภาพทิวทัศน์มือ

โต๊ะที่ 5 เขียนภาพทิวทัศน์น้ำหอมประเภทลูกกลิ้งบรรจุสีผสมขาว

4. เมื่อหมดเวลาทำกิจกรรม ทุกคนช่วยกันเก็บสิ่งของเครื่องใช้และทำความสะอาด
 บริเวณที่ปฏิบัติงานให้เสร็จเรียบร้อย

- ล้างมือ

- ถอดเสื้อกันเปื้อน

ทำให้เสร็จภายในเวลา 10 นาที

บัตรงานผู้รับการอบรม
กิจกรรมที่ 4 ข้อ 7
เวลา 15 นาที

1. เลือกประธานและเลขาคณะ
2. ร่วมกันอภิปรายเรื่อง "สนุกกับการเขียนภาพ" ภายในเวลา 15 นาที โดย
3. ประธานดำเนินการอภิปรายตามหัวข้อ ต่อไปนี้
 - เราได้ทำอะไรจากการฝึกปฏิบัติเขียนภาพ
 - เพราะเหตุใดจึงควรจัดกิจกรรมการเขียนภาพให้เด็กปฏิบัติ
4. เลขาคณะสรุปผลการอภิปรายให้สมาชิกในกลุ่มฟัง
5. ประธานหรือเลขาคณะเตรียมตัวรายงานต่อสมาชิกกลุ่มใหญ่

คู่มือการบัญชีกองรวม ชุดที่ 2
กิจกรรมศึกษาสร้างสรรค์ (ภาคปฏิบัติ)
กิจกรรมที่ 5
เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเล่นกับสี"

มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์

เรื่อง "การจัดกิจกรรมการ เล่นกับสี"

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ (ภาคปฏิบัติ)

เวลา 3 ชั่วโมง 30 นาที

1. หลักการและเหตุผล

เด็กปฐมวัยมีธรรมชาติชอบทดลอง ค้นคว้า สืบหา สร้างสรรค์และชอบทำกิจกรรมทุกอย่างตามความสนใจของตนเองอย่างเสรี ฉะนั้นการจัดประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมการ เล่นกับสีซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งของศิลปสร้างสรรค์จึงสนองต่อความต้องการของเด็กวัยนี้ได้อย่างสมบูรณ์ ทั้งนี้ผู้ดูแลเด็กซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการอบรมเลี้ยงดูเด็กควรจะได้รับ การส่งเสริมให้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการ จัดและมีทักษะในการ จัดกิจกรรมการ เล่นกับสี ก่อนที่จะนำไปจัดให้เด็กได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับวัยของเด็กปฐมวัย

2. เป้าหมาย

การจัดทำชุดกิจกรรม กิจกรรมที่ 5 มุ่งที่จะฝึกอบรมผู้ดูแลเด็กให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะและรู้จักเทคนิคต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมการ เล่นกับสีให้แก่เด็กปฐมวัย

3. จุดประสงค์ทั่วไป

- 3.1 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ ความเข้าใจและมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการ เล่นกับสี
- 3.2 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กได้แนวทางในการ จัดกิจกรรมการ เล่นกับสี
- 3.3 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กเลือกสื่อที่จะใช้จัดกิจกรรมการ เล่นกับสีได้
- 3.4 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กมีประสบการณ์และรู้ เทคนิคในการทำกิจกรรมการ เล่นกับสีในรูปแบบต่าง ๆ
- 3.5 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กรู้ถึงประโยชน์ที่ได้จากการทำกิจกรรมการ เล่นกับสี
- 3.6 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมการ เล่นกับสีได้

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

หลังจากผ่านจุดฝึกอบรมนี้แล้ว ผู้รับการอบรมจะมีความสามารถ ดังนี้

- 4.1 บอกจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเล่นกับซีโต้
- 4.2 เลือกสื่อที่จะใช้เล่นกับซีโต้เหมาะสมกับกิจกรรม
- 4.3 บอกวิธีการจัดกิจกรรมการเล่นกับ ซีโต้ประเภทต่าง ๆ ให้แก่เด็กได้
- 4.4 บอกวิธีการทำกิจกรรมการเล่นกับซีโต้ประเภทต่าง ๆ ตามที่จัดให้ไว้ได้
- 4.5 บอกเทคนิคเกี่ยวกับการทำกิจกรรมการเล่นกับซีโต้
- 4.6 บอกประเภทของกิจกรรมการเล่นกับซีโต้
- 4.7 บอกชื่อกิจกรรมการเล่นกับซีโต้ประเภทต่าง ๆ ได้
- 4.8 บอกถึงประโยชน์ที่ได้จากการทำกิจกรรมการเล่นกับซีโต้
- 4.9 ปฏิบัติกิจกรรมการเล่นกับซีโต้วิธีต่าง ๆ ได้

คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ชุดฝึกอบรมสำหรับผู้ฝึกอบรม

ชุดฝึกอบรมชุดนี้จัดทำขึ้นสำหรับผู้ดำเนินการฝึกอบรม ในการอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่อปสร้างสรรคใหม่แก่เด็กปฐมวัยสำหรับผู้รับการอบรม ชุดฝึกอบรมนี้ประกอบด้วย คำแนะนำ จุดประสงค์ในการฝึกอบรม กิจกรรม เอกสาร สื่อและวัสดุอุปกรณ์ แบบประเมินตนเองและคู่มือประเมินผลผู้รับการอบรม ชุดฝึกอบรมชุดนี้มีความสมบูรณ์ในตนเอง ทั้งนี้ถ้าหากผู้ฝึกอบรมได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ผู้รับการอบรมจะสามารถบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะในการใช้ชุดฝึกอบรม มีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาคู่มือการฝึกอบรมชุดที่ 2 กิจกรรมที่ 5 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเอนกกับสื่อ" ให้ละเอียดถี่ถ้วน
2. เตรียมสื่อและวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อม
3. สร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้รับการอบรม โดยจัดบรรยากาศที่ผ่อนคลายในการฝึกอบรม
4. นำเข้าสู่บทเรียน
5. ทำเนนกิจกรรมทาง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือผู้ฝึกอบรม

มัจฉิวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

คู่มือผู้ปกครอง

การจัดกิจกรรมการเล่นกับสี

เวลา/นาที	กิจกรรมผู้ปกครอง	กิจกรรมผู้รับการอบรม
10	1. สนทนาเกี่ยวกับแบบประเมินตนเอง กิจกรรมที่ 4 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเขียนภาพ" ที่ผู้รับการอบรมตอบไม่ถูกต้องมาอธิบายหรือให้ช่วยกันตอบให้ถูกต้อง	1. ทอบคำถามและซักถามปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมที่ 4 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเขียนภาพ" ในเอกสารการฝึกอบรมที่เข้าใจไม่ถูกต้อง
10	2. แจกคู่มือการฝึกอบรมสำหรับผู้รับการฝึกอบรม ชุดฝึกอบรมที่ 2 กิจกรรมคือปสร้างสรรค์ กิจกรรมที่ 5 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเล่นกับสี" และให้ผู้รับการอบรมอ่านคำแนะนำของชุดฝึกอบรมให้เข้าใจ	2. รับคู่มือการฝึกอบรม ชุดฝึกอบรมที่ 2 กิจกรรมคือปสร้างสรรค์ กิจกรรมที่ 5 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเล่นกับสี" อ่านคำแนะนำของชุดฝึกอบรมให้เข้าใจ
10	3. เปิดเทปบันทึกเสียงคำบรรยาย เรื่อง "เล่นกับสี" และให้ผู้รับการอบรมอ่านเนื้อเรื่องในคู่มือฝึกอบรมประกอบไปด้วย	3. ฟังเทปบันทึกเสียงคำบรรยาย เรื่อง "เล่นกับสี" โดยอ่านเนื้อเรื่องในคู่มือฝึกอบรมประกอบไปด้วย
10	4. ฉายแผ่นโปร่งใสแผ่นที่ 57 - 61 พร้อมทั้งสรุปความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเล่นกับสี	4. ดูแผ่นโปร่งใส พร้อมทั้งฟังการสรุปความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเล่นกับสี

เวลา/นาที	กิจกรรมผู้ฝึกอบรม	กิจกรรมผู้รับการอบรม
90	<p>- เปิดโอกาสให้อธิบาย ชักถามปัญหา</p> <p>5. ใหญ่รับการอบรมทำกิจกรรม เอนกัมสี ค่ายวัสดุต่าง ๆ ที่จักไว้ทามโต๊ะกิจกรรมให้ครบ หึ่ง 5 โต๊ะ ภายในเวลา 80 นาที โดยคำนึงงานตามบัตรงานแผนที่ 11 ของผู้ฝึกอบรม</p> <p>- ใหญ่รับการอบรมช่วยกันทำ ความสะอาดเครื่องมือและ สถานที่ภายในเวลา 10 นาที</p>	<p>- อธิบาย ชักถามปัญหา</p> <p>5. ปักหมุดกิจกรรมการ เอนกัมสี ค่าย วัสดุต่าง ๆ ที่จักไว้หึ่ง 5 โต๊ะ กิจกรรมภายในเวลา 80 นาที ตามบัตรงานแผนที่ 11 ของ ผู้รับการอบรม</p> <p>- ร่วมกันทำความสะอาดเครื่องมือ และสถานที่ภายในเวลา 10 นาที</p>
15	6. พัก	6. พัก
15	7. แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการอบรมออกเป็น 6 - 8 คน แล้วให้อธิบาย เรื่อง "เอนกัมสี" โดยคำนึงงานตาม บัตรงานแผนที่ 12 ของผู้ฝึกอบรม	7. เข้าร่วมกลุ่มอธิบาย เรื่อง "เอนกัม สี่" โดยคำนึงงานตาม บัตรงาน แผนที่ 12 ของผู้รับการอบรม
20	8. เลือกตัวแทนกลุ่มเสนอผลการ อธิบายภายในเวลา 4 นาที	8. ตัวแทนกลุ่มเสนอผลการอธิบาย ภายในเวลา 4 นาที
	- ใหญ่กลุ่มอื่น ๆ กล่าวสัมภาษณ์และ กล่าวเสริมการอธิบายที่ไม่ เหมือนกลุ่มที่รายงานกลุ่มละ 4 นาที	- รับฟังการ เสนอผลการอธิบาย พร้อมกล่าวสัมภาษณ์และกล่าวเสริม ผลการอธิบายที่ไม่เหมือนกลุ่มอื่น กลุ่มละ 4 นาที

เวลา/นาที	กิจกรรมผู้ปกครอง	กิจกรรมผู้รับการอบรม
	<p>- เปิดโอกาสให้อภิปราย ชักถาม ปัญหา</p>	<p>- อภิปราย ชักถามปัญหา</p>
15	<p>9. ใ้ผู้รับการอบรมทำแบบประเมินผลตนเอง กิจกรรมที่ 5 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเล่นกับสี"</p>	<p>9. ทำแบบประเมินตนเอง กิจกรรมที่ 5 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเล่นกับสี"</p>
15	<p>10. ใ้ผู้รับการอบรมทำแบบสอบถามความคิดเห็นในการฝึกอบรม กิจกรรมที่ 5 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเล่นกับสี"</p> <p>11. ตรวจสอบแบบประเมินผลตนเองและแบบสอบถามความคิดเห็นในการฝึกอบรมกิจกรรมที่ 5 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเล่นกับสี" ของผู้รับการอบรม</p>	<p>10. ทำแบบสอบถามความคิดเห็นในการฝึกอบรม กิจกรรมที่ 5 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเล่นกับสี"</p>

กิจกรรมผู้ปกครอง
กิจกรรมที่ 5 ข้อ 5
เวลา 90 นาที

1. เตรียมกระดาษขนาดต่าง ๆ ไว้ในบริเวณใกล้ ๆ ที่เด็กสามารถหยิบได้ง่าย
 2. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์พร้อมบัตรงานคำสั่งแจกการ เล่นกับสื่อวิธีต่าง ๆ ไว้บนโต๊ะกิจกรรม ดังนี้
 - โต๊ะที่ 1 เพลิดเพลิน
 - โต๊ะที่ 2 ระบายสี หยตสี
 - โต๊ะที่ 3 เอนสีเทียบผสมสีน้ำ หยตสี
 - โต๊ะที่ 4 ฉะเลงสี
 - โต๊ะที่ 5 พิมพ์ภาพ
 3. ใ้ผู้รับการอบรมสวมเสื้อกันเปื้อนทุกคน
 4. แบ่งผู้รับการอบรมเป็นกลุ่ม ๆ ละ 6 คน
 5. ใ้ผู้รับการอบรมฝึกปฏิบัติทดลองเล่นกับสื่อวิธีต่าง ๆ ตามที่จัดไว้ตามโต๊ะกิจกรรม กลุ่มละโต๊ะและเวียนทำจนครบทุกกิจกรรมภายในเวลา 80 นาที
 6. เมื่อหมดเวลาทำกิจกรรมใ้ผู้รับการอบรมทุกคนช่วยกันเก็บสิ่งของ เครื่องใช้และทำความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติงานใ้เสร็จก่อน
 - ใ้ล้างมือ
 - ถอดเสื้อกันเปื้อน
 ภายในเวลา 10 นาที
- หมายเหตุ ข้อ 1 และ ข้อ 2 ควรเตรียมไว้ล่วงหน้าก่อนใ้ทำกิจกรรม

บัตรงานประจำปีกิจกรรม
กิจกรรมที่ 5 ข้อ 7
เวลา 15 นาที

1. แบ่งกลุ่มผู้รับการอบรมเป็นกลุ่มละ 6 - 8 คน
2. ให้อภิปรายเรื่อง "เล่นกันดี"
3. ให้ประธานกลุ่มแต่ละกลุ่มดำเนินการ โดยอภิปรายตามหัวข้อ ต่อไปนี้
 - การเล่นกันดีที่หาหนทาง อะไรบ้าง
 - การเล่นกันดีบังเกิดผลดีกับเด็กอย่างไร
4. ประธานงานแต่ละกลุ่มทวการช่วยกระตุ้นและให้คำแนะนำเมื่อมีปัญหา
5. ท่อนเรื่องเวลาให้เสร็จสิ้นภายในเวลา 15 นาที

คำชี้แจงการ เล่นกบี่

การ เล่นเหี

วิธีการ

1. ใช้ช้อนตักดี เหวงบนกระดานพอประมาณ
2. เหยียงกระดานให้สีไหลไปมา

การ เล่นเป่าสี

วิธีการ

1. หยดสีลงบนกระดาน
2. เป่าสีด้วยหลอดกาแก๊สหรือปอองไม้เล็ก ๆ

การ เล่นหกสองขมสีด้วยวิธีระบาย

วิธีการ

1. ใช้ทู่กันหรือแปรงจุ่มสี ป้ายลงบนกระดาน เบียดหรือแห้ง ด้วยวิธีแตกต่างกันไป ตามจินตนาการ (อาจโรยหลายสีก็ได้)
2. นำภาพซึ่งให้แต่ง

การ เล่นหยดสี

วิธีการ

1. หยดสีแต่ละสีให้กระจายห่างกัน
2. เหยียงกระดานให้สีไหลมาผสมกัน

การ เสนอเขียนกับสีน้ำ

วิธีการ

1. เขียนภาพทิวทัศน์เขียน
2. ระบายสีน้ำหรือสีโปสเตอร์สีเข้มหรือสีหมึกทับบนภาพเขียน

การ เสนอพิมพ์สี

วิธีการ

1. ใช้ทิวทัศน์รูปสีและหยดสีตรงกลางรอยกระดาษที่พับ
2. พับกระดาษตามรอยเดิมกลิ้งให้แน่น
3. คลี่กระดาษออก

การ เล่นละเลงสี

วิธีการ

1. ใช้ช้อนตักสีเขียนสีเดียวหรือหลายสีใส่บนกระดาษ
2. ใช้นิ้วมือหรือส้อมมือ อู้งมือ ละเลงสีทำให้เกิดภาพขึ้นมา

การ เล่นพิมพ์ภาพ

วิธีการ

1. นำวัสดุที่จะพิมพ์ตะโปบนฟองน้ำผสมยูกานล่าง
2. พิมพ์บนกระดาษ

เรื่อง เล่นกับสี

เด็ก ๆ จะพัฒนาภาพของตน ซึ่งมีหลาย ๆ สีมากกว่าที่จะอยากรู้ชื่อของสี ฉะนั้นการเล่นกับสีจึงเป็นกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ขั้นพื้นฐานที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยอีกกิจกรรมหนึ่ง เพราะเป็นกิจกรรมที่สนองพัฒนาการของเด็กในวัยที่เริ่มช่วงความสนใจขึ้น การเล่นกับสีจึงควรนำพาจัดให้เด็กได้ปฏิบัติอยู่เป็นประจำด้วยการผลิตเมล็ดพันธุ์การและวัสดุไปเรื่อย ๆ กิจกรรมที่ไม่ควรมีชั้นตอนซับซ้อนนัก และควรใช้ช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ในแต่ละกิจกรรม

ขอเสนอแนะสำหรับกิจกรรมการเล่นกับสี

1. การผสมสีช่วยกิจกรรมการเล่นกับสี ช่วยให้เด็กเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้ดูแลเด็กเพียงแค่อธิบายวิธีการเพียงเล็กน้อยและบอกชื่อสีที่เกิดขึ้นใหม่เท่านั้น
 2. ในการเล่นกับสีด้วยวิธีระบายสี ไม่ควรต้องให้เด็กร่างภาพก่อนระบายสีหรือใช้เครื่องมือช่วย เช่น คินสอ โมมรพท เป็นต้น
 3. การเล่นกับสี อาจใช้สีแห้งและสีผสมน้ำหาร่วมกันได้
 4. ควรมีการศึกษาผลงานของเด็กอย่างต่อเนื่องและมีบันทึกการพัฒนาผลงานของเด็กไว้
- การเล่นกับสีโดยใช้สีเป็นสื่อสำหรับเด็กปฐมวัย อาจแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่
1. ประเภทสีแห้ง ได้แก่ สีเทียน สีชอล์ก คินสอสี แท่งถ่าน มีวิธีการเล่นต่าง ๆ

เช่น

- การชุกสีเทียน
- การเล่นสีเทียนผสมสีน้ำ
- การเขียนสีเทียนบนกระดาษทราย เป็นต้น

2. ประเภทการเล่นกับสีผสมน้ำ ได้แก่ สีฝุ่น สีโปสเตอร์ สีน้ำ สีธรรมชาติ มีวิธี

การเล่นต่าง ๆ เช่น

- การเขียนบนกระดาษแห้งและกระดาษเปียก
- การหยดสี
- การแต้มสี
- การเป่าสี

เป็นตัว

- การพินิจที่ด้วยพิศและวิศค่าง ๆ เช่น พินิจก ไบไม้ พองน้ำและกระดาษขุ่น

- ละเลงสีหลาย ๆ สีหรือสีเกี่ยวกับส่วนต่าง ๆ ของมือและท่อนแขน

- การทำสเกตหรืออย่างง่าย ๆ เป็นตัว

การเล่นกับสีด้วยวิธีที่กล่าวแล้วนั้น ให้คุณค่าต่อเด็กอย่างมหาศาล แม้จะเปราะบางเป็นสี
ต่าง ๆ บาง ก็ถือว่าให้อุณหภูมิที่เด็ก เพราะเด็กมีโอกาสได้ผ่อนคลายอารมณ์และความรู้สึก
กักตันในใจ มีอิสระในการทดลอง สืบรวจค้นคว้า สังเกต จินตนาการและสร้างสรรค์ตามที่เขา
ต้องการได้ เด็กมีความสุขสนุกสนานต่อสิ่งที่ตนกระทำ รู้จักแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยตนเองและทำให้
เด็กเชื่อมั่นในตัวตนเองยิ่งขึ้น

แบบประเมินตนเอง
ชุดฝึกอบรมที่ 2 กิจกรรมคือสร้างสรรค์ (ภาคปฏิบัติ)
กิจกรรมที่ 5
เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเล่นกับสี"

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบชุดนี้เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ
2. ใหญ่ตอบกา เครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ สำหรับข้อที่เลือกที่เห็นว่าถูกต้องที่สุด ขอละคำตอบเดี๋ยวนั้น เช่น
แม่สีของช่างเขียนมี 3 สี คือ ก. ก. ข. ค. ง.
ก. แดง เขียว เหลือง
ข. เขียว น้ำเงิน ม่วง
ค. เหลือง แดง น้ำเงิน
ง. ม่วง แดง เหลือง
คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ค. ก.กา X ห้บ ข้อ ค. คังทัวอย่าง
ก. ข. X ง.
ในกรณีที่ถามคักองการ เปลี่ยนใหม่ในระบายนห้บข้อเดิมและกา X ห้บข้อใหม่
คังทัวอย่าง ก. X ค. ง.
3. คะแนนตอบถูก ขอละ 1 คะแนน
4. กรุณาอย่าทำในข้อสอบประก ดึกซาค
5. ในสงกระดาษคำตอบและกระดาษคำตอบพร้อมกัน
6. ไซเวลาในการสอบ 15 นาที

1. จุดประสงค์หลักของการ เล่นกับสี
 - ก. เพื่อให้เรียนรู้เรื่องแม่สีและคุณสมบัติของสี
 - ข. เพื่อส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
 - ค. เพื่อทดสอบวิธีการต่าง ๆ ในการใช้สีด้วยตนเอง
 - ง. เพื่อรู้จักสีต่าง ๆ ด้วยการใช้การค้นคว้าและทดสอบเล่นด้วยตนเอง

2. ชื่อใดเป็นวัสดุที่ใช้แทนสีน้ำได้
 - ก. สีเทียน
 - ข. กินชอสี
 - ค. สีพ่น
 - ง. สีทามาน

3. การจัดการรวมการ เล่นกับสีของ ระดับคร่ำหว่งเรื่องใดมากที่สุด
 - ก. รูปแบบของงานที่ทำ
 - ข. การเลือกสีที่ปลอดภัย
 - ค. การรักษาความสะอาด
 - ง. ความสนใจในการเล่น

4. ในการจัดการรวมการพิมพ์ภาพ ควรคำนึงถึงสิ่งใดมากที่สุด
 - ก. การใช้สี
 - ข. การจัดภาพ
 - ค. การออกแบบ
 - ง. การใช้วัสดุพิมพ์

5. การเล่นกับสีด้วยวิธีการชูสี ควรใช้สีชนิดใด
- สีน้ำ
 - สีเทียน
 - สีโปสเตอร์
 - สีธรรมชาติ
6. สิ่งใดที่ทำให้ไขมันพิมท์ แยกจากกันออกไป
- สี
 - ไขมัน
 - กระดาษ
 - วัสดุที่ใช้พิมท์
7. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ข้อใดเหมาะสมกับเด็กปฐมวัยมากที่สุด
- เขียนภาพตามแบบ เป่าสี ทัมสี
 - การเป่าสี พิมพ์ภาพทวักงานถักด้วย หยกสี
 - ละอองสีควมเมือ เขียนภาพตามคำสั่ง ทัมสี
 - การห่าสีสแกนโซด การเหลื่อมกระดาษ เขียนภาพตามแบบฝึกหัด
8. การนำกระดาษมาพับให้เกิดเป็นรอยและหยักสี่ลงตรงรอยพับ แล้วใช้นิ้วกดตรงรอยพับ คือ
- การทัมสี
 - การชูสี
 - การเหลื่อม
 - การหยกสี

9. การจัดการกรรมการสร้างสรรค์โดยให้เด็กทำงานเป็นกลุ่มนั้นไม่ช่วยในเรื่องใด
- การพัฒนาทางภาษา
 - ความเชื่อเพื่อตนเอง
 - ผลงานสวยงามยิ่งขึ้น
 - การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
10. ข้อไม่ใช่ประโยชน์โดยตรงของการ เล่นกับสื่อ
- ช่วยให้เด็กตัดสินใจได้ดี
 - โทษของคนคว่ำรางวัล และสิ่งเกศ
 - ได้รับความสนุกสนาน 'ชอบ' ภายอารมณ์
 - พัฒนาสายตาและกล้ามเนื้อให้สัมพันธ์กัน

ชื่อ.....นามสกุล.....

วิชา.....

วันที่.....เดือน.....ปี.....

1.	ก	ข	ค	ง
2.	ก	ข	ค	ง
3.	ก	ข	ค	ง
4.	ก	ข	ค	ง
5.	ก	ข	ค	ง
6.	ก	ข	ค	ง
7.	ก	ข	ค	ง
8.	ก	ข	ค	ง
9.	ก	ข	ค	ง
10.	ก	ข	ค	ง

แบบสอบถามความคิดเห็นต่อชุดฝึกอบรม
ชุดฝึกอบรมที่ 2 กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ (ภาคปฏิบัติ)
กิจกรรมที่ 5 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการ เล่นกบสี"

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้รับการอบรมที่มีต่อการใช้
ชุดฝึกอบรมที่ 2 กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ กิจกรรมที่ 5 เรื่อง "การจัดกิจกรรม
การ เล่นกบสี" จึงขอให้อ่านแสดงความคิดเห็นตามความรู้ที่แท้จริง ด้ยการกา
ลงในช่องแสดงความคิดเห็นและเขียนข้อความแสดงความคิดเห็นในข้อเสนอแนะ
ตามความคิดเห็นของท่าน

ลำดับที่	คำถาม/ความคิดเห็น	มาก		ปาน		น้อย	เสนอแนะ
		ที่สุด	มาก	กลาง	น้อย	ที่สุด	
1.	เอกสารประกอบการฝึกอบรม กิจกรรมที่ 5 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการ เล่นกบสี" มีคุณค่า ต่อการฝึกอบรมเพียงใด.....						
2.	เอกสารประกอบการฝึกอบรม กิจกรรมที่ 5 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการ เล่นกบสี" ช่วยให้ เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรม ศิลปสร้างสรรค์เพียงใด.....						
3.	เพ็ชร์นิกเสียงคำบรรยาย เรื่อง "เล่นกบสี" มีเนื้อหาสอดคล้องกับเอกสารประกอบการฝึก อบรมเพียงใด.....						
4.	บริษัทฯ ประกอบการฝึกอบรม กิจกรรมที่ 5 ช่วยเสริมสร้างความรู้ในการจัดกิจกรรม ศิลปสร้างสรรค์เพียงใด.....						

ลำดับที่	คำถาม/ความคิดเห็น	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	เสนอแนะ
5.	สื่อและวัสดุอุปกรณ์ที่ต่าง ๆ สำหรับการฝึกปฏิบัติกิจกรรมการ เล่นกับสี มีความเหมาะสมเพียงใด.....						
6.	กิจกรรมการ เล่นกับสีประเภทต่าง ๆ ที่ใดฝึกปฏิบัติมีความเหมาะสมเพียงใด.....						
7.	แผนโปร่งใสสรุปความถี่รวมขอเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการ เล่นกับสี น่าสนใจเพียงใด.....						
8.	การฝึกปฏิบัติกิจกรรมการ เล่นกับสี มีประโยชน์ต่อการนำไปจัดกิจกรรมการ เล่นกับสีให้แก่เด็กปฐมวัยเพียงใด.....						
9.	กิจกรรมการแบ่งกลุ่มอภิปรายช่วยสนับสนุนการจัดกิจกรรมการ เล่นกับสีเพียงใด.....						
10.	กิจกรรมประเมินผลตนเอง กิจกรรมที่ 5 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการ เล่นกับสี" มีคุณค่าเพียงใด.....						
11.	สมาชิกของกลุ่มให้ความร่วมมือแสดงความคิดเห็นในการอภิปรายเพียงใด.....						
12.	บรรยากาศในการฝึกอบรมมีลักษณะกระตุ้นให้เกิดความสนใจในการ เรียนรู้เพียงใด.....						

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี) โปรดเขียนเติมลงในตารางที่มอยู่

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หนังสืออ่านเพิ่มเติม

- เกตุสิน นิสสัยเจริญ. "การชอนคือปะสำหรับเด็ก," ใน เอกสารการฝึกอบรม ผศก. รุ่นที่ 2,
หน้า 4 - 25. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2527.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. ความคิดสร้างสรรค์กับงานศิลปะของเด็ก
ระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ, 2531. (หน่วยศึกษานิเทศก์ สปช. เอกสาร ศน. ที่ 18/2531)
- _____ . คู่มือการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ (ศิลปะศึกษา) สำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา,
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2531.
- ชัยณรงค์ เจริญทานิชยกุล. "แนวทางพัฒนาการชอนคือปะสำหรับเด็กปฐมวัย," ใน เอกสาร
สัมมนาหลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัย ณ วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ 16 - 27 พฤษภาคม 2531.
กรุงเทพฯ : สำนักประสานระชออุทิศ วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ, 2531.
- วิรุณ ทั้งเจริญ. หนังสือเรียนศิลปะกรรม รายวิชา ศ019 การพิมพ์ภาพ 1 ชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลาย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

คู่มือประเมินผล

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เฉลยแบบทดสอบ

- ✓
ข้อ 1. ง
- ✓
ข้อ 2. ก
- ✓
ข้อ 3. ข
- ✓
ข้อ 4. ง
- ✓
ข้อ 5. ข
- ✓
ข้อ 6. ง
- ✓
ข้อ 7. ข
- ✓
ข้อ 8. ก
- ✓
ข้อ 9. ก
- ✓
ข้อ 10. ก

คู่มือการฝึกอบรม ชุดที่ 2
กิจกรรมศิลปะสร้างตัวละคร (ภาคปฏิบัติ)
กิจกรรมที่ 5
เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเล่นกับสี"

มหาวิทยาลัย

ชุดฝึกอบรม

เรื่อง "การจัดกิจกรรมการ เล่นกับสี"

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (ภาคปฏิบัติ)

เวลา 3 ชั่วโมง 30 นาที

1. หลักการและเหตุผล

เด็กปฐมวัยมีธรรมชาติชอบทดลอง ค้นคว้า ช่างวาง สร้างสรรค์และชอบทำกิจกรรม หุ่อกอย่างตามความสนใจของตนเองอย่างเสรี ฉะนั้นการจัดประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมการ เล่นกับสีซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งของศิลปะสร้างสรรค์ อันสนองต่อความต้องการของเด็กวัยนี้ได้อย่างสมบูรณ์ ทั้งนี้ผู้ดูแลเด็กซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการอบรมเลี้ยงดูเด็กควรจะได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการ จัดและมีทักษะในการจัดกิจกรรมการ เล่นกับสี กอเพื่อจะนำไปจัดให้ เด็กได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับวัยของเด็กปฐมวัย

2. เป้าหมาย

การจัดทำชุดฝึกอบรม กิจกรรมที่ 5 มุ่งที่จะฝึกอบรมผู้ดูแลเด็กให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะและรู้จักเทคนิคต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมการ เล่นกับสีให้แก่เด็กปฐมวัย

3. จุดประสงค์ทั่วไป

- 3.1 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ ความเข้าใจและมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการ เล่นกับสี
- 3.2 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กได้แนวทางในการจัดกิจกรรมการ เล่นกับสี
- 3.3 เพื่อให้ผู้ดูแล เด็กเลือกสื่อที่จะใช้จัดกิจกรรมการ เล่นกับสีได้
- 3.4 เพื่อให้ผู้ดูแล เด็กมีประสบการณ์และรู้ เทคนิคในการทำกิจกรรมการ เล่นกับสีใน

รูปแบบต่าง ๆ

- 3.5 เพื่อให้ผู้ดูแล เด็กรู้ถึงประโยชน์ที่ได้จากการทำกิจกรรมการ เล่นกับสี
- 3.6 เพื่อให้ผู้ดูแล เด็กฝึกปฏิบัติกิจกรรมการ เล่นกับสีด้วยวิธีต่าง ๆ

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

หลังจากอ่านชุดฝึกอบรมนี้แล้ว ผู้รับการอบรมจะมีความสามารถ ดังนี้

- 4.1 บอกจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมการ เล่นกับซีโต้
- 4.2 เลือกสื่ออะไร เล่นกับซีโต้เหมาะสมกับกิจกรรม
- 4.3 บอกวิธีการจัดกิจกรรมการ เล่นกับซีโต้ประเภทต่าง ๆ ให้แก่เด็กได้
- 4.4 บอกวิธีการทำกิจกรรมการ เล่นกับซีโต้ประเภทต่าง ๆ ตามที่จัดให้ไว้ได้
- 4.5 บอกเทคนิคเกี่ยวกับการทำกิจกรรมการ เล่นกับซีโต้
- 4.6 บอกประเภทของกิจกรรมการ เล่นกับซีโต้
- 4.7 บอกชื่อกิจกรรมการ เล่นกับซีโต้ประเภทต่าง ๆ ได้
- 4.8 บอกถึงประโยชน์ที่ได้จากการทำกิจกรรมการ เล่นกับซีโต้
- 4.9 มีภูมิปัญญากิจกรรมการ เล่นกับซีโต้วิธีต่าง ๆ ได้

คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ชุดฝึกอบรมสำหรับผู้รับการอบรม

ชุดฝึกอบรมชุดนี้พัฒนาขึ้นมาสำหรับผู้รับการอบรมเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ให้อัปเกรดความรู้ ชุดฝึกอบรมประกอบด้วย คำแนะนำ จุดประสงค์ในการฝึกอบรม กิจกรรม เอกสาร และแบบประเมินผลตนเองสำหรับผู้รับการอบรม ชุดฝึกอบรมชุดนี้มีความสมบูรณ์ในตนเอง ดังนั้น หากทำแบบฝึกหัดตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ท่านก็จะสามารถบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะในการใช้ชุดฝึกอบรม มีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาคู่มือการฝึกอบรมชุดที่ 2 กิจกรรมที่ 5 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเล่นกับสี" อย่างละเอียดถี่ถ้วน
2. ปฏิบัติตามคำแนะนำที่กำหนดไว้ในคู่มือของผู้รับการอบรม
3. อ่านเอกสาร ฟังเพลงบรรยาย ปกิณาศัพท์ และฟังการสรุปเนื้อหาด้วยความตั้งใจ
4. ให้ความร่วมมือในการอภิปรายกลุ่ม

"โปรดให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ"

มหาวิทยาลัยราชภัฏ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

กิจกรรมสำหรับผู้รับการอบรม

การจัดกิจกรรมการ เสนอภัย

เวลา/นาที	กิจกรรมผู้รับการอบรม
10	1. ทบทวนคำถามและซักถามปัญหาเกี่ยวกับ กิจกรรมที่ 4 เรื่อง "การจัดกิจกรรม การเขียนภาพ" ในเอกสารการฝึกอบรมที่เข้าใจไม่ถูกต้อง
10	2. รับคู่มือการฝึกอบรม ชุดฝึกอบรมที่ 2 กิจกรรมคือสร้างสรรค์ กิจกรรมที่ 5 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการ เสนอภัย" อ่านคำแนะนำของชุดฝึกอบรมให้เข้าใจ
10	3. ห้างแบบฝึกหัดเขียนคำบรรยาย เรื่อง "เสนอภัย" โดยอ่านเนื้อเรื่องในคู่มือ
	ฝึกอบรมประกอบไปด้วย
10	4. คู่มือโปรงใส พร้อมทั้งฟังการสรุปความคิดเห็นรวมยอดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม การ เสนอภัย
	- อภิปราย ซักถามปัญหา
90	5. ฝึกปฏิบัติกิจกรรมการ เสนอภัย ด้วยวัสดุต่าง ๆ ที่จัดไว้ทั้ง 5 โต๊ะกิจกรรม ภายใน เวลา 80 นาที ตามบัตรงานแผนที่ 11 ของผู้รับการอบรม
	- ร่วมกันทำความเข้าใจและสังเกตภายในเวลา 10 นาที
15	6. พัก
15	7. เข้าร่วมกลุ่มอภิปราย เรื่อง "เสนอภัย" โดยทำเนิงานตามบัตรงานแผนที่ 12 ของผู้รับการอบรม
20	8. ทิวแทนกลุ่มเสนอผลการอภิปรายในเวลา 4 นาที
	- รับฟังการ เสนอผลการอภิปราย พร้อมกล่าวสนับสนุนและกล่าวเสริม
	ผลการอภิปรายที่ไม่เหมือนกลุ่มอื่น กลุ่มละ 4 นาที
	- อภิปราย ซักถามปัญหา

เวลา/นาที	กิจกรรมผู้รับการอบรม
15	9. ทำแบบประเมินตนเอง กิจกรรมที่ 5 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการ เล่นกับสี"
15	10. ทำแบบสอบถามความคิดเห็นในการฝึกอบรม กิจกรรมที่ 5 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการ เล่นกับสี"

บัตรงานผู้รับการอบรม
กิจกรรมที่ 5 ซอ 5
เวลา 90 นาที

1. สวมเสื้อกันเบื่อนทุกคน
2. แบ่งกลุ่ม ๆ ละ 6 คน
3. ร่วมกิจกรรมกลุ่ม โดยกระจายไปกลุ่มละโต๊ะ ฝึกปฏิบัติกิจกรรมการเดินกับสี่เท้า
วิธีต่าง ๆ ตามที่จัดไว้บนโต๊ะและหมุนเวียนปฏิบัติให้ครบทุกโต๊ะภายในเวลา 80 นาที คือ
 - โต๊ะที่ 1 เพลี่ เป่าสี
 - โต๊ะที่ 2 ระบายสี หยกสี
 - โต๊ะที่ 3 เจนสีเทียนผสมสีน้ำ หักสี
 - โต๊ะที่ 4 ฉะเจงสี
 - โต๊ะที่ 5 พิมพ์ภาพ
4. เมื่อหมดเวลาทำกิจกรรม ทุกคนช่วยกันเก็บสิ่งของเครื่องใช้และทำความสะอาด
บริเวณที่ปฏิบัติงานให้เสร็จเรียบร้อย
 - อ่างมือ
 - ถอดเสื้อกันเบื่อน
 ปฏิบัติให้เสร็จภายในเวลา 10 นาที

บัตรงานผู้รับการอบรม
กิจกรรมที่ 5 ของ 7
เวลา 15 นาที

1. เลือกประธานและเลขาธิการกลุ่ม
2. ร่วมกันอภิปรายเรื่อง "เล่นกับดี" ภายในเวลา 15 นาที โดย
3. ประธานดำเนินการอภิปรายตามหัวข้อ ต่อไปนี้
 - การเล่นกับดีมีอะไรบ้าง
 - เราได้ประโยชน์อะไรจากการเล่นกับดี
4. เลขาธิการสรุปการอภิปรายให้สมาชิกในกลุ่มฟัง
5. ประธานหรือเลขาธิการเชิญเมต้าวรายงานต่อสมาชิกกลุ่มใหญ่

บัญชีถาวร 6

คู่มือการบัญชี 2
กิจกรรมศึกษาสร้างสรรค์ (ภาคปฏิบัติ)
กิจกรรมที่ 6
เรื่อง "การจัดกิจกรรมการสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ"

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประชาณิธร

ชุดฝึกอบรม

กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ (ภาคปฏิบัติ)

เรื่อง "การจัดกิจกรรมการสร้างสรรคจากเศษวัสดุ" เวลา 3 ชั่วโมง

1. หลักการและเหตุผล

การศึกษาในปัจจุบันมุ่งเน้นที่จะสนองต่อความต้องการพัฒนาคุณภาพประชากรให้เป็นผู้สร้างสรรค์ และประสิทธ์บุคคล ที่จะมาเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดีของชาติในอนาคต ทั้งนี้ผู้ดูแลเด็กจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งในการปูพื้นฐานให้เด็กปฐมวัยเป็นนักประดิษฐ์และสร้างสรรค์คิดค้นสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ ทั้งแต่เขาวัววัย คอยดูแลถึงกลาวันผู้ดูแลเด็กจึงควรมีความรู้ ความเข้าใจและมีเทคนิคทาง ๆ ในการจัดกิจกรรมให้เด็ก การสร้างสรรคจากเศษวัสดุเป็นกิจกรรมหนึ่งที่จะส่งเสริมให้เด็กมุ่งไปสู่ จุดมุ่งหมายที่ของการได้ เพราะเป็นกิจกรรมที่ให่ประสบการณ์ในการคิดแก้ไขปัญหา รู้จักพิจารณา มีจินตนาการ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ วัสดุเศษของเศษวัสดุรอบ ๆ ตัว เพื่อนำมาใช้ให้เป็น ประโยชน์ รู้จักประหยัดและรู้จักคุณค่าของการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ซึ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ เด็กจะมีพื้นฐานความเข้าใจเกี่ยวกับวัสดุ 2 มิติ และ 3 มิติ อย่างแจ่มชัด

2. เป้าหมาย

การจัดทำชุดฝึกอบรม กิจกรรมที่ 6 มุ่งที่จะฝึกอบรมผู้ดูแลเด็กให้เข้าใจถึงวิธีการจัด กิจกรรมการสร้างสรรคจากเศษวัสดุ และอาจสามารถนำไปใช้สำหรับฝึกอบรมบุคลากรทางการ ศึกษาปฐมวัยกลุ่มอื่น ๆ ได้อีกด้วย

3. จุดประสงค์ทั่วไป

- 3.1 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ ความเข้าใจและมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการสร้างสรรค จากเศษวัสดุ
- 3.2 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กเข้าใจความสำคัญของการสร้างสรรคจากเศษวัสดุ
- 3.3 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กรู้คุณค่าของเศษวัสดุ

- 3.4 เพื่อใหญ่ดูแลเด็กเข้าใจว่าสิ่งใดเป็นเพศวิสัย
- 3.5 เพื่อใหญ่ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิสัย 2 นิตี และ 3 นิตี
- 3.6 เพื่อใหญ่ดูแลเด็กโตแนวทางในการจัดกิจกรรมการสร้างสรรคจากเพศวิสัย
- 3.7 เพื่อใหญ่ดูแลเด็กรู้จักประเภทของเพศวิสัย
- 3.8 เพื่อใหญ่ดูแลเด็กเลือกสื่อที่จะใช้ในการจัดกิจกรรมการสร้างสรรคจากเพศวิสัย

ใต้อย่างเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

- 3.9 เพื่อใหญ่ดูแลเด็กรู้จักประโยชน์ของการสร้างสรรคจากเพศวิสัย
- 3.10 เพื่อใหญ่ดูแลเด็กโตฝึกปฏิบัติการการสร้างสรรคจากเพศวิสัย 2 นิตี และ 3 นิตี

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- 4.1 บอกความหมายของคำว่า "เพศวิสัย" ได้
- 4.2 บอกความสำคัญของการจัดกิจกรรมการสร้างสรรคจากเพศวิสัยได้
- 4.3 บอกคุณค่าของเพศวิสัยได้
- 4.4 บอกความหมายของคำว่า "3 นิตี" ได้
- 4.5 บอกได้ว่ากิจกรรมที่อุปสรรคประเภทใดเป็น 3 นิตี
- 4.6 บอกได้ว่าวิสัยใดเป็นวิสัย 2 นิตี และ 3 นิตี ได้ถูกต้อง
- 4.7 บอกแนวทางในการจัดกิจกรรมการสร้างสรรคจากเพศวิสัยได้
- 4.8 บอกได้ว่าสิ่งใดจัดเป็นประเภทเพศวิสัย
- 4.9 เลือกสื่อที่จะใช้ในการจัดกิจกรรมการสร้างสรรคจากเพศวิสัยใต้อย่างเหมาะสมกับวัยเด็ก
- 4.10 บอกประโยชน์ที่ได้จากการทำกิจกรรมการสร้างสรรคจากเพศวิสัยได้
- 4.11 ปฏิบัติกิจกรรมการสร้างสรรคจากเพศวิสัย 2 นิตี และ 3 นิตี ได้

คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ชุดฝึกอบรมสำหรับผู้ฝึกอบรม

ชุดฝึกอบรมชุดนี้จัดทำขึ้นสำหรับผู้ที่ดำเนินการฝึกอบรม ในการอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ให้แก่เด็กปฐมวัยสำหรับผู้รับการอบรม ชุดฝึกอบรมนี้ประกอบด้วยคำแนะนำ จุดประสงค์ในการฝึกอบรม กิจกรรม เอกสาร สื่อและวัสดุอุปกรณ์ แบบประเมินตนเองและคู่มือประเมินผลผู้รับการอบรม ชุดฝึกอบรมชุดนี้มีความสมบูรณ์ในตนเอง ดังนั้นถ้าหากผู้ฝึกอบรมใดดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ผู้รับการอบรมจะสามารถบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะในการใช้ชุดฝึกอบรม มีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาคู่มือการฝึกอบรมชุดที่ 2 กิจกรรมที่ 6 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ" ให้ละเอียดถี่ถ้วน
2. เตรียมสื่อและวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อม
3. สร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้รับการอบรม โดยจัดบรรยากาศที่ผ่อนคลายในการฝึกอบรม
4. นำเข้าสู่บทเรียน
5. ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือผู้ฝึกอบรม

มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

คู่มือการฝึกอบรม

การจัดกิจกรรมการสร้างสรรคจากเพศวิถี

เวลา/นาที	กิจกรรมผู้ฝึกอบรม	กิจกรรมผู้รับการอบรม
10	1. สนทนาเกี่ยวกับแบบประเมินตนเอง กิจกรรมที่ 5 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการ เล่นกันดี" ให้ผู้รับการอบรมตอบไม่ถูกต้องของ อภิปรายหรือให้ช่วยกันตอบให้ถูกต้อง	1. ทอมคำถามและซักถามปัญหา เกี่ยวกับกิจกรรมที่ 5 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการ เล่นกันดี" ในเอกสารการฝึกอบรมที่เข้าใจ ไม่ถูกต้อง
10	2. แจกคู่มือการฝึกอบรมสำหรับผู้รับการ ฝึกอบรม ชุดฝึกอบรมที่ 2 กิจกรรม ศิลปสร้างสรรค์ กิจกรรมที่ 6 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการ สร้างสรรคจากเพศวิถี" และให้ ผู้รับการอบรมอ่านคำแนะนำของ ชุดฝึกอบรมให้เข้าใจ	2. รับคู่มือการฝึกอบรม ชุดฝึกอบรมที่ 2 กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ กิจกรรม ที่ 6 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการ สร้างสรรคจากเพศวิถี" อ่าน คำแนะนำของชุดฝึกอบรมให้เข้าใจ
10	3. เปิดเทปบันทึกเสียงคำบรรยาย เรื่อง "เพศวิถีสนวิเศษ" และ ให้ผู้รับการอบรมอ่านเนื้อเรื่อง ในคู่มือฝึกอบรมประกอบ	3. ฟังเทปบันทึกเสียงคำบรรยาย เรื่อง "เพศวิถีสนวิเศษ" โดย อ่านเนื้อเรื่องในคู่มือฝึกอบรม ประกอบไปด้วย
10	4. ฉายแผ่นโปร่งใสแผ่นที่ 62 - 65 ประกอบการสรุปความคิดรวบยอด เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการ สร้างสรรคจากเพศวิถี	4. ดูแผ่นโปร่งใสพร้อมฟังการสรุป ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการจัด กิจกรรมการสร้างสรรคจาก เพศวิถี

เวลา/นาที	กิจกรรมผู้ฝึกอบรม	กิจกรรมผู้รับการอบรม
60	<p>- เปิดโอกาสให้อภิปราย ซักถามปัญหา</p> <p>5. ใ้ผู้รับการอบรมฝึกปฏิบัติกิจกรรม การสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ ด้วย วัสดุต่าง ๆ ที่จักไว้ตามโต๊ะ กิจกรรม ภายในเวลา 50 นาที โดยทำเนืองงานตามบัตรงาน แผ่นที่ 13 ของผู้ฝึกอบรม</p> <p>- ใ้ผู้รับการอบรมช่วยกันทำ ความสะอาดเครื่องมือและ สถานที่ภายในเวลา 10 นาที</p>	<p>- อภิปราย ซักถามปัญหา</p> <p>5. ฝึกปฏิบัติกิจกรรมการสร้างสรรค์ จากเศษวัสดุ ด้วยวัสดุต่าง ๆ ที่จักไว้ตามโต๊ะกิจกรรม ภายใน เวลา 50 นาที ตามบัตรงาน แผ่นที่ 13 ของผู้รับการอบรม</p> <p>- ร่วมกันทำความสะอาดเครื่องมือ และสถานที่ภายในเวลา 10 นาที</p>
15	6. ทัก	6. ทัก
15	7. แบ่งกลุ่มผู้รับการอบรมออกเป็น 6 - 8 คน แล้วให้อภิปราย เรื่อง "ประโยชน์ที่ได้จากการสร้างสรรค์ จากเศษวัสดุ" โดยทำเนืองงานตาม บัตรงานแผ่นที่ 14 ของผู้ฝึก อบรม	7. เข้าร่วมกลุ่มอภิปรายเรื่อง "ประโยชน์ที่ได้จากการสร้างสรรค์ จากเศษวัสดุ" โดยทำเนืองงานตาม บัตรงานแผ่นที่ 14 ของผู้รับการ อบรม
20	8. เลือกตัวแทนกลุ่มเสนอผลการ อภิปรายภายในเวลา 4 นาที	8. ตัวแทนกลุ่มเสนอผลการอภิปราย ภายในเวลา 4 นาที

เวลา/นาที	กิจกรรมผู้ปกครอง	กิจกรรมผู้รับการอบรม
	<ul style="list-style-type: none"> - ให้อ่าน ๗ ก่อสร้างนิมิต และกล่าวเสริมการอภิปรายที่ไม่เหมือนกลุ่มที่รายงาน กลุ่มละ 4 นาที - เปิดโอกาสให้อภิปราย ชักถามปัญหา 	<ul style="list-style-type: none"> - รับฟังการเสนอผลการอภิปราย พร้อมกล่าวเสริมและกล่าวเสริมผลการอภิปรายที่ไม่เหมือนกลุ่มอื่น กลุ่มละ 4 นาที - อภิปราย ชักถามปัญหา
15	9. ให้อ่านแบบประเมินตนเอง กิจกรรมที่ 6 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการสร้างสรรคจากเศษวัสดุ"	9. ทำแบบประเมินตนเอง กิจกรรมที่ 6 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการสร้างสรรคจากเศษวัสดุ"
15	<p>10. ให้อ่านแบบสอบถามความคิดเห็นในชุดกิจกรรมที่ 6 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการสร้างสรรคจากเศษวัสดุ"</p> <p>11. ตรวจสอบแบบประเมินตนเองและแบบสอบถามความคิดเห็นในชุดกิจกรรมที่ 6 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการสร้างสรรคจากเศษวัสดุ" ของผู้รับการอบรม</p>	<p>10. ทำแบบสอบถามความคิดเห็นในชุดกิจกรรมที่ 6 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการสร้างสรรคจากเศษวัสดุ"</p>

มีทีมงานผู้ฝึกอบรม

กิจกรรมที่ 6 ข้อ 5

เวลา 60 นาที

1. จัดเตรียม ทรายโกเรียนขนาดเล็กประมาณ ถ้วยใช้แฉ่งเป็ยกหรือกาวยาคาเท็กซ์ แปรง หรือไม้ไผ่เหลาแบนหรือไม้ไผ่สควมสำหรับหากาว
 2. จัดเตรียมผ้าเป็ยกสำหรับเช็ดมือที่เป็ยกกาวหรือแฉ่งเป็ยก
 3. จัดเตรียมโต๊ะสำหรับแสดงผลงาน
 4. จัดเตรียมเศษวัสดุหรืออุปกรณ์เหลือใช้ชนิดต่าง ๆ วางไว้ตามโต๊ะกิจกรรม ดังนี้
 - โต๊ะที่ 1 วางเศษวัสดุประเภทกระดาษชนิดต่าง ๆ เช่น กระดาษสีต่าง เป็นต้น
 - โต๊ะที่ 2 วางเศษวัสดุประเภทกล่องกระดาษชนิดต่าง ๆ เช่น แกนกระดาษทิชชู ฯลฯ
 - โต๊ะที่ 3 วางวัสดุพิมพ์ตามธรรมชาติ เช่น เบ็ชอกหอย ก้อนกรวด กิ่งไม้ ใบไม้ เมล็ดถั่วลันเตา เบ็ชอกไข่ ลูกสน เศษยาง เป็นต้น
 - โต๊ะที่ 4 วางวัสดุเหลือใช้ต่าง ๆ เช่น กล่องใส่ฟิล์ม ถ้วยไอศควม ไม้ไอศควม เศษผ้า เศษโชน หลอดคาย กระชวย เศษโชนพรม และเศษลวด เป็นต้น
 - โต๊ะที่ 5 วางพิมพ์ชนิดต่าง ๆ เท่าที่หาได้และเหลือใช้ภายในครัวเรือน เช่น มะเข็ชชนิดต่าง ๆ ถั่ว ชิงช่า เป็นต้น
 5. ให้ผู้รับการอบรมฝึกปฏิบัติกิจกรรมสร้างสรรค์จากเศษวัสดุตามจินตนาการอย่างเสรี ให้โดยองานที่แตกตางจากสมาชิกคนอื่น ๆ ให้โดยองานคนละ 2 ชิ้น (2 มิติ 1 ชิ้น 3 มิติ 1 ชิ้น) ภายในเวลา 50 นาที
 6. ให้ผู้รับการอบรมนำองานของผู้ฝึกอบรมเขียนชื่อ เขียนวันที่ หรือให้บอกชื่อสิ่งที่ทำ
 7. เมื่อหมดเวลาทำกิจกรรมให้ผู้รับการอบรมทุกคนช่วยกันเก็บสิ่งของ เครื่องใช้และทำความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติงานให้เสรีจากอน
 - ให้อางมือ
 - ถอดเสื้อกันเป็อง
 ปฏิบัติให้เสรีจากภายในเวลา 10 นาที
- หมายเหตุ ข้อ 1 - 4 ควรเตรียมไว้ล่วงหน้าก่อนให้ทำกิจกรรม

บัตรงานผู้ฝึกอบรม
กิจกรรมที่ 6 ข้อ 7
เวลา 15 นาที

1. แบ่งกลุ่มผู้รับการอบรมเป็นกลุ่มละ 6 - 8 คน
2. ให้อภิปรายเรื่อง "ประโยชน์ที่ได้จากการสร้างสรรค์จากแนวคิด"
3. ให้ประธานกลุ่มแต่ละกลุ่มดำเนินการ โดยอภิปรายตามหัวข้อต่อไปนี้
 - แนวคิดที่จะทำอะไรก็ตาม
 - กิจกรรมการสร้างสรรค์จากแนวคิดให้ประโยชน์แก่เด็กนักเรียน
4. ประธานงานแต่ละกลุ่มควมช่วยกระตุ้นและให้คำแนะนำเมื่อมีปัญหา
5. เกินเรื่องเวลาให้เสร็จสิ้นภายในเวลา 15 นาที

เรื่อง "เศษวัสดุเศษวัสดุ"

กิจกรรมการสร้างสรรคจากเศษวัสดุ เป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้พัฒนาจินตนาการและ
มือสระในการคิด พัฒนาค้นคว้าความคิดสร้างสรรค์ ฝึกความสัมพันธ์ระหว่างตากับมือและพัฒนาการ
เคลื่อนไหวทางการประคองสิ่งต่าง ๆ ประกอบด้วยวัสดุประเภท 2 มิติ และ 3 มิติ

ประเภท 2 มิติ หมายถึง วัสดุหรือวัตถุที่มีความกว้างและความยาว เช่น ภาพเขียน
ภาพพิมพ์และภาพตัด ทัศนประติมากรรม เป็นต้น

ประเภท 3 มิติ คือ วัสดุหรือวัตถุที่มีความกว้าง ยาว และลึก (ความหนา) มองเห็น
ได้รอบทิศทาง เช่น ผลิตภัณฑ์จากการแกะสลัก งานสถาปัตยกรรมต่าง ๆ เช่น โปสเตอร์อาคาร
สิ่งก่อสร้าง

ขอเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการสร้างสรรคจากเศษวัสดุ

1. ผลงานที่เกิดขึ้นอาจเป็น 2 มิติ หรือ 3 มิติ ก็ได้

2. ควรยอมรับผลงานจากการสร้างสรรคจากเศษวัสดุของเด็ก เพื่อให้เด็กมี
ความมั่นใจและสร้างสรรคผลงานที่แปลกและใหม่

3. การเลือกวัสดุต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กก่อนเสมอ ควรเป็นวัสดุที่ไม่
แตกง่าย ไม่มีเส้นแหลมคม ไม่เป็นพิษหรือเป็นสิ่งที่อาจมีสารเคมี เช่น ด้านไฟฉาย กระป๋องที่นำยา
เคลือบวัตถุต่าง ๆ หรือขลุ่ยแก้ว

4. ควรจัดหาวัสดุที่มีอยู่ในชีวิตประจำวันและวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น ที่ไม่เป็นอันตราย
ต่อเด็ก อาจแยกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ ดังนี้

4.1 ประเภทกล่องใส่ของ มีขนาดต่าง ๆ ใต้อ่าง กล่องยาสีฟัน กล่องใส่ที่ฉม
ถ่ายภาพ กล่องสบู่ กล่องกระดาษเช็ดมือ กล่องไม้ขีดไฟ กล่องใส่ยา กล่องบรรจุสินค้า
กล่องใส่เมทริกซ์ที่ถลอก หรือกล่องใส่วัสดุสิ่งของต่าง ๆ เป็นต้น

4.2 ประเภทกระดาษ ใต้อ่าง กระดาษหนังสือพิมพ์ กระดาษห่อของขวัญ
กระดาษห่อของ ถุงกระดาษ ชนิดต่าง ๆ กระดาษของจดหมาย กระดาษพิมพ์สาร กระดาษ
โรเนียวที่ไรแล้ว กระดาษห่อหุ้มที่ กระดาษตะกั่ว แกนกระดาษทิชชู เศษกระดาษแก้ว

กระดาษกัน ทิวรถประจำทาง แสทมป์ใช้แล้ว กระดาษปฏิทิน กระดาษรองขนมปังกระป๋อง
กระดาษที่ไม่ใช้ชนิดต่าง ๆ เป็นต้น

4.3 ประเภทขวด โคนแก้ว ขวดแชมพู ขวดน้ำดื่ม ขวดยาชนิดและขนาดต่าง ๆ
ที่ล้างสะอาดและไม่ใช้แล้ว

4.4 ประเภทพลาสติก โคนแก้ว สิ่งของเครื่องใช้ที่ทำด้วยพลาสติกและไม่ใช้แล้ว
เช่น ขายน้ำเกลือ ขัน ตะกร้า กระป๋องต่าง ๆ เป็นต้น

4.5 ประเภทเมทัลลิก โคนแก้ว เมทัลอะลาม ขาวโศก น้อยหน้า ถั่ว ขาว
เปลือกพืชชนิดต่าง ๆ ลูกสน ปีกกระดิ่ง ปีกคัมภีร์นกยูง เป็นต้น ซึ่งในขณะพกพาได้ง่าย

4.6 ประเภทไม้ โคนแก้ว เศษไม้จากการก่อสร้าง ไม้ไอศกรีม ไม้จิ้มฟัน
ไม้กานพลู กิ่งไม้ ซีกหินสอ ซีกไม้ไสจากไม้ เป็นต้น

4.7 ประเภทพืช โคนแก้ว พืชผักสวนครัวและไม้ไม้ชนิดต่าง ๆ เช่น มะระ มะเขือ
ขิงข่า ลูกกระเจี๊ยบ ที่เหลือใช้ในครัวเรือน หรือไม้ไม้ชนิดต่าง ๆ เช่น ไผ่ตงหวาน ไผ่ตง
 เป็นต้น

4.8 ประเภทขนสัตว์ โคนแก้ว ขนแกะ ขนเป็ด ขนไก่ อาจนำมาขัดย้อมสีหรือไม่
ย้อมสีก็ได้

4.9 ประเภทฝากระป๋องและฝาขวด โคนแก้ว ฝากระป๋องหรือจุกขวดขนาดและ
ชนิดต่าง ๆ เช่น ฝาจุกขวดน้ำอัดลม ฝาขวดยา ฝากระป๋องสเปรย์ เป็นต้น

4.10 ประเภทกระป๋อง โคนแก้ว กระป๋องชนิดและขนาดต่าง ๆ เช่น กระป๋องมันฝรั่ง
หอก กระป๋องแม่ไก่ กระป๋องนม กระป๋องใส่ยา กระป๋องขนม เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีเศษวัสดุตามท้องถิ่นอีกมากมาย เช่น เปลือกหอยชนิดต่าง ๆ กาย
และกะลามะพร้าว หลอดกาแฟ หลอดคาย ถ้วยไอศกรีม ถ้วยกระดาษคั้นน้ำ กระชอน
จุกไม้กอก ที่รองไข่ เศษฉาบ เศษเชือก เศษผ้า เศษไหมพรม เศษผ้า เศษยาง
เศษโสม เปลือกไข่ เป็นต้น

5. อุปกรณ์ใช้ตกแต่ง โคนแก้ว กรรไกรปลาฉลาม ถ้วยใส่แป้งเปียกหรือถาด แปรงหรือ
ไม้ไผ่เหลาแบน ๆ สำหรับทากาว สี ทุ่นหรือแปรงระบายสี

6. ข้อควรคำนึงในการจัดกิจกรรม มีดังนี้

6.1 ศึกษาและทดสอบทำกิจกรรมต่าง ๆ ก่อนนำมาให้เด็กสร้างสรรค์

6.2 สนทนาเกี่ยวกับเศษวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ

6.3 ระบุให้ทดสอบและประดิษฐ์สิ่งที่แปลกแตกต่างจากเพื่อน

6.4 จัดเตรียมเศษวัสดุ ที่จะให้เด็กทำและอุปกรณ์ที่ใช้ในการตกแต่งให้พร้อม

และเพียงพอจนให้เด็กลงมือทำกิจกรรม

6.5 สื่อที่ใช้สำหรับงานประดิษฐ์ เศษวัสดุควรคำนึงถึงชนิดของวัสดุที่ควรใช้

ควรเลือกชนิดที่ทนทานได้และไม่เป็นอันตรายกับเด็ก

6.6 อาจให้เด็กทำกิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในบางครั้ง

6.7 ควรให้เด็กสร้างสรรค์เศษวัสดุตามจินตนาการของเด็กเอง

6.8 ควรสนทนาซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กสร้างสรรค์

6.9 จัดแสดงผลงานที่เด็กทำ

การสร้างสรรค์จากเศษวัสดุทั้งถ้าวางต้น ทำให้เกิดประโยชน์ต่อเด็กทางด้านร่างกาย

อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา และที่เห็นเด่นชัด คือ เป็นกิจกรรมที่ฝึกเด็กให้มีความคิดริเริ่ม

สร้างสรรค์จากเศษวัสดุต่าง ๆ อย่างเสรี ฝึกให้รู้จักความแตกต่างของวัสดุ 2 มิติ และ 3 มิติ

อย่างเด่นชัด รู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง เห็นคุณค่าของเศษวัสดุที่ไม่มีราคาและฝึกการประหยัดไปทั่ว

ในขณะที่เดียวกัน

แบบประเมินตนเอง
ชุดฝึกอบรมที่ 2 กิจกรรมโอบรับสร้างสรรค์ (ภาคปฏิบัติ)
กิจกรรมที่ 6
เรื่อง "การจัดกิจกรรมการสร้างสรรคจากเพชรวิเศษ"

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบชุดนี้เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ
2. ให้ผู้ตอบกา เครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ สำหรับข้อที่เลือกที่เห็นว่า ถูกต้องที่สุด ข้อละคำตอบเดียว เช่น

แม่สีของช่างเขียน มี 3 สี ได้แก่ สี

- ก. แดง เขียว เหลือง
- ข. เขียว น้ำเงิน ม่วง
- ค. เหลือง แดง น้ำเงิน
- ง. ม่วง แดง เหลือง

คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ค. กี่กา X หัซข้อ ค ทั้งตัวอย่าง

ก ข X ง

ในกรณีที่เกิดข้อข้องการเปลี่ยนใหม่ให้ระบายหึซหึซข้อเดิมและกา X หัซข้อใหม่

ทั้งตัวอย่าง

ก. สี X ง.

3. คะแนนตอบถูก ข้อ 1 คะแนน
4. กรุณาอย่าทำให้ข้อสอบสกปรก ฉีกขาด
5. ให้ส่งกระดาษคำตอบและกระดาษคำตอบพร้อมกัน
6. ใช้เวลาในการสอบ 15 นาที

1. ข้อใดคือความหมายของคำว่า "เศษวัสดุ"
 - ก. วัสดุที่ยังไม่ใช้
 - ข. วัสดุที่เหลือใช้แล้ว
 - ค. วัสดุที่นำมาโดยเจตนา
 - ง. วัสดุที่ใช้อยู่เป็นประจำ
2. การจัดการรวมการสร้างสรรคจากเศษวัสดุ ปกติจึงให้เกิดมีลักษณะนิสัยอะไรบ้างที่เห็นเด่นชัด
 - ก. ความประหยัด
 - ข. ความสนุกสนาน
 - ค. ความเชื่อเพื่อพ่อแม่
 - ง. ความมีระเบียบในการทำงาน
3. ข้อใดแสดงให้เห็นว่าเด็กรู้จักคุณค่าของเศษวัสดุมากที่สุด
 - ก. สะสมหรือเก็บเศษวัสดุไว้
 - ข. แยกประเภทของเศษวัสดุได้
 - ค. แจกจ่ายแบ่งปันเศษวัสดุให้เพื่อน
 - ง. นำเศษวัสดุมาสร้างสรรคเป็นสิ่งที่ตัวเองใช้
4. บอกลักษณะความกว้าง ความยาวและความหนา (ลึก) เรียกว่าปริมาตร
 - ก. 1 มิติ
 - ข. 2 มิติ
 - ค. 3 มิติ
 - ง. 4 มิติ
5. ท่านคิดว่ากิจกรรมประเภทใดที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นสิ่งที่เป็นรูปทรง 3 มิติ
 - ก. การละเล่นตี
 - ข. การเล่นเกมในดิน
 - ค. การผูกภาพนิทาน
 - ง. การเล่นเกมการศึกษา

6. วัตถุประสงค์ 3 มิติ โคแกชอโค
- โมติจิว
 - แจกันหินเผา
 - แผ่นป้ายโฆษณา
 - ภาพเขียนของเด็ก
7. การให้เด็กทำความสะอาดที่หลังจากทำกิจกรรมแล้ว เป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยด้านใด
- ความสามัคคี
 - ความเชื่อเพื่อตนเอง
 - ความริเริ่มสร้างสรรค์
 - ความรับผิดชอบในการทำงาน
8. วัตถุประสงค์ใดไม่จัดเป็นประเภทเชิงวัตถุประสงค์
- ชวททาว
 - ฝ่าชวทน้ำอัทธม
 - เบ็ชอทชวาท
 - แกททระคชเช็คมีช
9. ข้อที่จัดเตรียมให้เด็กทำกิจกรรมการสร้างสรรคจากเชิงวัตถุประสงค์ควรรำค้ำงถึงสิ่งใดน้อยที่สุด
- ความปลอศกภย
 - เหมาะที่จะชทททาว
 - ความเปลอภใหม่ชองวัตถุประสงค์
 - จ้ำนวนเพ็ชงทอสำหรับเด็ก
10. การให้เด็กออกแบสรำงสรรคจากเชิงวัตถุประสงค์เป็นการส่งเสริมค้ำนคิที่เห็นเด่นชัด
- การรู้จัททำงจำมร่วมกับผู้อื่น
 - การคิคนงจำนอกิเรกสำหรับเด็ก
 - การรู้จัททใช้เชิงวัตถุประสงค์ให้เกิดประโยชน์
 - การนำเชิงวัตถุประสงค์มาสรำงสรรคจำนงคิเฉพาะ

ชื่อ.....นามสกุล.....
 วิชา.....
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

- 1. ก ข ค ง
- 2. ก ข ค ง
- 3. ก ข ค ง
- 4. ก ข ค ง
- 5. ก ข ค ง
- 6. ก ข ค ง
- 7. ก ข ค ง
- 8. ก ข ค ง
- 9. ก ข ค ง
- 10. ก ข ค ง

แบบสอบถามความคิดเห็นต่อชุดฝึกอบรม
ชุดฝึกอบรมที่ 2 กิจกรรมคือปสร้างสรรค์ (ภาคปฏิบัติ)
กิจกรรมที่ 6 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ"

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้รับการอบรมที่มีต่อการใช้ชุดฝึกอบรมที่ 2 กิจกรรมคือปสร้างสรรค์ กิจกรรมที่ 6 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ" จึงขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นตามความรู้สึกที่แท้จริงด้วยกากรกา ✓ ลงในช่องแสดงความคิดเห็นและเขียนข้อความแสดงความคิดเห็นในข้อ เสนอแนะตามความคิดเห็นของท่าน

ลำดับ ที่	คำถาม/ความคิดเห็น	มาก		ปาน	น้อย	น้อย	เสนอแนะ
		ที่สุด	มาก	กลาง	น้อย	ที่สุด	
1	เอกสารประกอบการฝึกอบรม กิจกรรมที่ 6 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ" มีคุณค่าต่อการฝึกอบรมเพียงใด.....						
2	เอกสารประกอบการฝึกอบรม กิจกรรมที่ 6 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ" ช่วยให้เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมคือปสร้างสรรค์เพียงใด.....						
3	แบบบันทึกเสียงคำบรรยาย เรื่อง "เศษวัสดุ แสนวิเศษ" มีเนื้อหาสอดคล้องกับเอกสารประกอบการฝึกอบรมเพียงใด.....						
4	บัตรงานฯ ประกอบการฝึกอบรม กิจกรรมที่ 6 ๗ ช่วยเสริมสร้างความรู้ในการจัดกิจกรรมคือปสร้างสรรค์เพียงใด.....						

ลำดับ ที่	คำถาม/ความคิดเห็น	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	เสนอแนะ
5	สื่อและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับการฝึกปฏิบัติกิจกรรมการสร้างสรรคจากเศษวัสดุ มีความเหมาะสมเพียงใด.....						
6	กิจกรรมการสร้างสรรคจากเศษวัสดุ ประเภทต่าง ๆ ที่ได้ฝึกปฏิบัติ มีความเหมาะสมเพียงใด.....						
7	แผนโปร่งใสสรุปความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสร้างสรรคจากเศษวัสดุน่าสนใจเพียงใด.....						
8	การฝึกปฏิบัติกิจกรรมการสร้างสรรคจากเศษวัสดุ มีประโยชน์ต่อการนำไปจัดกิจกรรมการสร้างสรรคจากเศษวัสดุให้แก่เด็กปฐมวัยเพียงใด.....						
9	กิจกรรมการแบ่งกลุ่มอภิปราย ช่วยสนับสนุนการจัดกิจกรรมการสร้างสรรคจากเศษวัสดุเพียงใด.....						
10	กิจกรรมประเมินผลตนเอง กิจกรรมที่ 6 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการสร้างสรรคจากเศษวัสดุ" มีคุณค่าเพียงใด.....						
11	สมาชิกของกลุ่มให้ความร่วมมือแสดงความคิดเห็นในการอภิปรายเพียงใด.....						
12	บรรยากาศในการฝึกอบรมมีลักษณะกระตุ้นให้เกิดความสนใจในการเรียนรู้เพียงใด.....						

ข้อเสนอนะอื่น ๆ (ถ้ามี) โปรดเขียนเติมลงในที่ว่างต่อไปนี้

.....

.....

.....

.....

.....

หนังสืออ่านเพิ่มเติม

เกตุณี นิสสัยเจริญ. "การสอนศิลปะสำหรับเด็ก," ใน เอกสารการศึกษานิตยสาร มศก. หน้าที่ 2.
หน้า 4 - 25. ชอนแกน : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2527.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. ความคิดสร้างสรรค์กับงานศิลปะของเด็ก
ระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ,
2531. (หน่วยศึกษานินเทศ ๗๒. เอกสาร ศน. ที่ 18/2531)

_____ . คู่มือการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ (ศิลปะศึกษา) สำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา.
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2531.

ชัยณรงค์ เจริญพานิชกุล. "แนวทางพัฒนาการสอนศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย," ใน เอกสาร
สัมมนาหลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัย ณ วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ 16 - 27 พฤษภาคม 2531.

กรุงเทพฯ : สำนักประสานงานและออกฤทธิ์ วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ, 2531.

วิรุณ ทั้งเจริญ. หนังสือเรียนศิลปะกรรม รายวิชา ๗019 การพิมพ์ภาพ 1 ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.
กรุงเทพฯ : ไทวันนาพานิช, 2524.

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

คู่มือประเมินผล

การจัดกิจกรรมการสร้างสรรค์จากเครือข่าย

جدولแบบทดสอบ

ข้อ 1.	ข
ข้อ 2.	ก
ข้อ 3.	ง
ข้อ 4.	ค
ข้อ 5.	ข
ข้อ 6.	ข
ข้อ 7.	ง
ข้อ 8.	ก
ข้อ 9.	ค
ข้อ 10.	ง

คู่มือการฝึกอบรม ชุดที่ 2
กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (ภาคปฏิบัติ)
กิจกรรมที่ 6
เรื่อง "การจัดกิจกรรมการสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ"

มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ชุดฝึกอบรม

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (ภาคปฏิบัติ)

เรื่อง "การจัดกิจกรรมการสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ" เวลา 3 ชั่วโมง

1. หลักการและเหตุผล

การศึกษาในปัจจุบันมุ่งเน้นที่จะสนองต่อความต้องการพัฒนาคุณภาพประชากรให้เป็น ผู้สร้างสรรคและประสิษฐิ์บุคคล ที่จะมาเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดีของชาติในอนาคต ทั้งนี้ผู้ดูแลเด็ก จึงมีบทบาทสำคัญยิ่งในการปูพื้นฐานให้เด็กปฐมวัยเป็นนักประสิษฐ์และสร้างสรรคคึกคนสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ ทั้งแต่เขาวัววัย ควบเห็ดขดทั้งถาวรผู้ดูแลเด็กจึงควรมีความรู้ ความเข้าใจและมีเทคนิค ทาง ๆ ในการจัดกิจกรรมให้เด็ก การสร้างสรรคจากเศษวัสดุเป็นกิจกรรมหนึ่งที่จะส่งเสริมให้ เด็กมุ่งไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการได้ เพราะเป็นกิจกรรมที่ให่ประสมการณ์ในการคิดแก้ไขปัญหา รูจักพิจารณา มีจินตนาการ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค รูคุณค่าของเศษวัสดุรอบ ๆ ตัว เพื่อนำ มาใช้ให้เป็นประโยชน์ประหยัคและรูจักคุณค่าของการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ สิ่งสำคัญ อีกประการหนึ่ง คือ เด็กจะมีพื้นฐานความเข้าใจเกี่ยวกับวัสดุ 2 มิติ และ 3 มิติ อย่างแจ่มชัด

2. เป้าหมาย

การจัดทำชุดฝึกอบรม กิจกรรมที่ 6 มุ่งที่จะฝึกอบรมผู้ดูแลเด็กให้เข้าใจถึงวิธีการจัด กิจกรรมการสร้างสรรคจากเศษวัสดุ และสามารถนำไปใช้สำหรับฝึกอบรมบุคลากรทางการ ศึกษาปฐมวัยกลุ่มอื่น ๆ ได้อีกด้วย

3. จุดประสงค์ทั่วไป

- 3.1 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ ความเข้าใจและมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการสร้างสรรค จากเศษวัสดุ
- 3.2 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กเข้าใจความสำคัญของการสร้างสรรคจากเศษวัสดุ
- 3.3 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กรูคุณค่าของเศษวัสดุ

- 3.4 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กเข้าใจว่าสิ่งใดเป็นเศษวัสดุ
- 3.5 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัสดุ 2 มิติ และ 3 มิติ
- 3.6 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กได้แนวทางในการจัดกิจกรรมการสร้างสรรคจากเศษวัสดุ
- 3.7 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กรู้จักประเภทของเศษวัสดุ
- 3.8 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กเลือกสื่อที่จะใช้ในการจัดกิจกรรมการสร้างสรรคจากเศษวัสดุ

ได้อย่างเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

- 3.9 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กรู้จักประโยชน์ของการสร้างสรรคจากเศษวัสดุ
- 3.10 เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กได้มีกฏปฏิบัติกิจกรรมการสร้างสรรคจากเศษวัสดุ

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- 4.1 บอกความหมายของคำว่า "เศษวัสดุ" ได้
- 4.2 บอกความสำคัญของการจัดกิจกรรมการสร้างสรรคจากเศษวัสดุได้
- 4.3 บอกคุณค่าของเศษวัสดุได้
- 4.4 บอกความหมายของคำว่า "3 มิติ" ได้
- 4.5 บอกได้ว่ากิจกรรมคือการสร้างสรรคประเภทใดเป็น 3 มิติ
- 4.6 บอกได้ว่าวัสดุใดเป็นวัสดุ 2 มิติ และ 3 มิติ ได้ถูกต้อง
- 4.7 บอกแนวทางในการจัดกิจกรรมการสร้างสรรคจากเศษวัสดุได้
- 4.8 บอกได้ว่าสิ่งใดจัดเป็นประเภทเศษวัสดุ
- 4.9 เลือกสื่อที่จะใช้ในการจัดกิจกรรมการสร้างสรรคจากเศษวัสดุได้อย่างเหมาะสม

กับวัยเด็ก

- 4.10 บอกประโยชน์ที่ได้จากการทำกิจกรรมการสร้างสรรคจากเศษวัสดุได้
- 4.11 ปฏิบัติกิจกรรมการสร้างสรรคจากเศษวัสดุ 2 มิติ และ 3 มิติ ได้

คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ชุดฝึกอบรมสำหรับผู้รับการอบรม

ชุดฝึกอบรมชุดนี้จัดทำขึ้นมาสำหรับผู้รับการอบรม เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมคือปฐมาภิธานศรรค์ ให้อ่านกับเด็กปฐมวัย ชุดฝึกอบรมนี้ประกอบด้วย คำแนะนำ จุดประสงค์ในการฝึกอบรม กิจกรรม เอกสาร และแบบประเมินผลตนเองสำหรับผู้รับการอบรม ชุดฝึกอบรมชุดนี้มีความสมบูรณ์ในตนเอง ดังนั้น หากท่านปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ท่านก็จะสามารถบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

ข้อแนะนำในการใช้ชุดฝึกอบรม มีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาคู่มือการฝึกอบรมชุดที่ 2 กิจกรรมที่ 6 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการปฐมาภิธานศรรค์ จากเศษวัสดุ" อย่างละเอียดถี่ถ้วน
2. ปฏิบัติตามคำแนะนำที่กำหนดไว้ในคู่มือของผู้รับการอบรม
3. อ่านเอกสาร ฟังเพลงบันทึกเสียงคำบรรยาย ปกิภาคนิพนธ์ และฟังการสรุปเนื้อหาด้วยความตั้งใจ
4. ให้ความร่วมมือในการอภิปรายกลุ่ม

"โปรดให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ"

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

กิจกรรมสำหรับผู้รับการอบรม

การจัดกิจกรรมการสร้างสรรค์จากเพศวิถี

เวลา/นาที	กิจกรรมผู้รับการอบรม
10	1. ทอมคำถามและซักถามปัญหาเกี่ยวกับ กิจกรรมที่ 5 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการเล่นกับสี" ในเอกสารการฝึกอบรมที่เข้าใจไม่ถูกต้อง
10	2. รับผิดชอบการฝึกอบรม ชุดฝึกอบรมที่ 2 กิจกรรมคือปฐมนิเทศ กิจกรรมที่ 6 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการสร้างสรรค์จากเพศวิถี" อ่านคำแนะนำของชุดฝึกอบรมให้เข้าใจ
10	3. ฟังเทปบันทึกเสียงคำบรรยาย เรื่อง "เพศวิถีแสนวิเศษ" โดยอ่านเนื้อเรื่องในคู่มือการฝึกอบรมประกอบไปด้วย
10	4. คุ้นเคยโปรแกรมคอมพิวเตอร์และการสรุปความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสร้างสรรค์จากเพศวิถี - อภิปราย ซักถามปัญหา
60	5. ฝึกปฏิบัติกิจกรรมการสร้างสรรค์จากเพศวิถี ด้วยวัสดุต่าง ๆ ที่จัดไว้ตามโต๊ะกิจกรรมภายในเวลา 50 นาที ตามบัตรงานแผ่นที่ 13 ของผู้รับการอบรม - ร่วมกันทำความสะอาดเครื่องมือและสถานที่ภายในเวลา 10 นาที
15	6. ทัก
15	7. เข้าร่วมกลุ่มอภิปราย เรื่อง "ประโยชน์ที่ได้จากการสร้างสรรค์จากเพศวิถี" โดยคำนวณงานตามบัตรงานแผ่นที่ 14 ของผู้รับการอบรม
20	8. ทักแทนกลุ่มเสนอผลการอภิปรายภายในเวลา 4 นาที - รับฟังการ เสนอผลการอภิปราย พร้อมกล่าวสนับสนุนและกล่าวเสริมผลการอภิปรายที่ไม่เหมือนกลุ่มอื่น กลุ่มละ 4 นาที - อภิปราย ซักถามปัญหา

เวลา/นาที	กิจกรรมผู้รับการอบรม
15	9. ทำแบบประเมินตนเอง กิจกรรมที่ 6 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการสร้างสรรคจากเพศวิถี"
15	10. ทำแบบสอบถามความคิดเห็นในการฝึกอบรม กิจกรรมที่ 6 เรื่อง "การจัดกิจกรรมการสร้างสรรคจากเพศวิถี"

แผ่นที่ 13

มีทรงงานผู้รับการอบรม
กิจกรรมที่ 6 ชอ 5
เวลา 60 นาที

1. สวมเสื้อกันเปื้อนทุกคน
2. แบ่งกลุ่ม ๆ ละ 6 คน
3. ร่วมกิจกรรมกลุ่ม โดยกระจายไปกลุ่มละโต๊ะฝึกปฏิบัติกิจกรรมการสร้างสรรคจาก
เศษวัสดุตามจินตนาการอย่างเสรี ให้ได้ผลงานที่แตกต่างจากสมาชิกคนอื่น ๆ คนละ 2 ชิ้น
ภายในเวลา 50 นาที คือ
 - ผลงาน 2 มิติ จำนวน 1 ชิ้น
 - ผลงาน 3 มิติ จำนวน 1 ชิ้น
 - เมื่อทำผลงานเสร็จแต่ละชิ้น นำไปให้ผู้ฝึกชมรวมกลุ่มและเพื่อเขียนชื่อ วันที่ วิชา
ผลงานหรือเพื่อเล่าเรื่องเกี่ยวกับผลงานที่ทำ
4. เมื่อหมดเวลาทำกิจกรรม ทุกคนช่วยกันเก็บสิ่งของเครื่องใช้และทำความสะอาด
บริเวณที่ปฏิบัติงานให้เสร็จเรียบร้อย
 - ล้างมือ
 - ถอดเสื้อกันเปื้อน
 ปฏิบัติให้เสร็จภายในเวลา 10 นาที

บัตรงานผู้รับการอบรม
กิจกรรมที่ 6 ข้อ 7
เวลา 15 นาที

1. เลือกประธานและเลขาคณะ
2. รวบรวมนิยายเรื่อง "ประโยชน์ที่ได้จากการสร้างสรรค์จากเพศวิศก" ภายในเวลา 15 นาที โดย
 3. ประธานดำเนินการอภิปรายตามหัวข้อ ต่อไปนี้
 - เพศวิศกกับเด็กเกี่ยวข้องกับอย่างไร
 - จำเป็นหรือไม่ที่ท้องจัดให้เด็กทำกิจกรรมการสร้างสรรค์จากเพศวิศก
 4. เลขาคณะสรุปการอภิปรายให้สมาชิกในกลุ่มฟัง
 5. ประธานหรือเลขาคณะเตรียมตัวรายงานต่อสมาชิกกลุ่มใหญ่

ແມ່ນໂປ່ງໃສ

การฝึกอาชีพ

การฝึกอาชีพกลุ่มตัวอย่างที่โรงเรียนในชนบท -
ปฐมวัย ซึ่งได้รับคัดเลือกให้ไปเรียนที่โรงเรียน

กิจกรรมตัวอย่างที่ 1

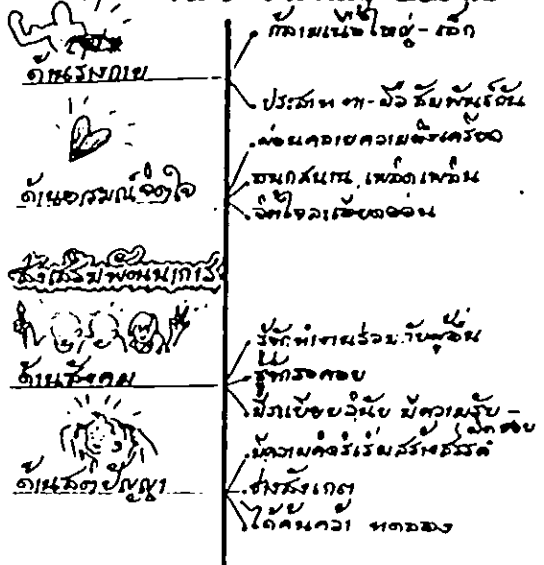
2

• กิจกรรมตัวอย่างที่ 1 ได้แก่ การเขียนภาพ
การระบายสี, การปั้น, การพิมพ์ภาพ, การพับ,
ตัด, ปะ, ฝึกการอ่าน, และการเล่นเกมส์ต่าง-
ๆ (เช่น เกมตัวเลข)

ตัวอย่างที่ 2

3

จุดโฟกัส

จุดโฟกัสของงาน มี 3 จุด แบ่งออกเป็น 6 กิจกรรม

* จุดที่ 1 กิจกรรมค่ายอาสาสมัคร (ภาคฤดูร้อน) มี 6 กิจกรรมคือ

1. กิจกรรมที่ 1 เรื่องความเข้าใจในภารกิจกิจกรรมค่ายอาสาสมัคร

2. กิจกรรมที่ 2 เรื่องทัศนคติการทรงตัวของเด็ก

* จุดที่ 2 กิจกรรมค่ายอาสาสมัคร (ภาคฤดูร้อน) มี 4 กิจกรรมคือ

1. กิจกรรมที่ 3 เรื่องการวัดกิจกรรมการเขียน

2. กิจกรรมที่ 4 เรื่องการจัดกิจกรรมการเขียนภาพ

3. กิจกรรมที่ 5 เรื่องการจัดกิจกรรมตามเล่นกับตัว

4. กิจกรรมที่ 6 เรื่องการจัดกิจกรรมตามเล่นกับตัวจากเศษวัสดุ

* ระยะเวลาของงาน

19.30 ชั่วโมง
(3 วัน)

จุดโฟกัส

- ไข่เอกซเรย์
- เทปบันทึกเสียงคำบรรยาย
- เข็มกับตะกั่ว
- ฮีโกลด์
- ใช้นิ้วแทนโป่งรีไฟ
- อดิปรอบกลม
- ฝึกปลูกขี้ตัง

ตารางจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมค่ายอาสาสมัครในฤดูร้อน
ปฐมวัยสำหรับศูนย์แม่เต็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก

วันที่/เวลา	ข้อ
1 9.00-12.00 น.	ความเข้าใจในภารกิจกิจกรรมค่ายอาสาสมัคร
13.00-14.00 น.	ทัศนคติการทรงตัวของเด็ก
2 15.30-18.00 น.	การจัดกิจกรรมการเขียน
13.00-16.00 น.	การจัดกิจกรรมการเขียนภาพ
3 17.00-18.00 น.	การจัดกิจกรรมการเล่นกับตัว
13.00-16.00 น.	การจัดกิจกรรมตามเล่นกับตัวจากเศษวัสดุ

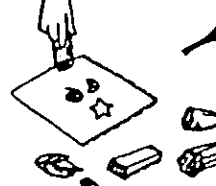

การเขียน

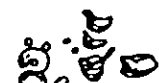
การสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ

การพิมพ์ภาพ

กิจกรรมค่ายอาสาสมัคร (ภาคฤดูร้อน)

การเขียนภาพ

การระบายสี

การพับ ตัด ตัด ประกอบงาน

ลูกน้อย ในภาวะวิกฤติกรรมคดีปกครอง

- คัดกรองพัฒนาการของเด็ก
- ใช้ข้อควรระวังการทรมาน มีกิจกรรมในวัยเด็กที่
ช่วยพัฒนาจิตใจ: ๕ กิจกรรม
- ใช้งานเฉพาะกับวัยของเด็ก
- ไม่ควรจับพัฒนาการของเด็กแบบ
- ผู้สอนไม่จำเป็นต้องรู้หรือเก่งด้านคดีปกครอง
- มีใจให้เด็กกิจกรรม มีใจสั่งให้เป็นแค่ปีละ
- กิจกรรมคดีปกครองเป็นพื้นฐานให้เกิดความพร้อม-
ใจในการเรียน
- ใช้เด็กทำกิจกรรมทุกวัย

10

- 10 - เด็กอ่อนเพื่อเด็กที่พิการหรือพิการไม่เหมาะสม
- 11 - กวดขันให้ชัดเพื่อพบปัญหา
- 12 - ไม่รีบกวาดเด็กขณะทำเรื่อง
- 13 - ไม่ทำเช่นเดียวกับเด็ก
- 14 - ใจรักคือใจที่รักเรียนของเด็ก

ลูกน้อย ในภาวะวิกฤติกรรมคดีปกครอง

- 1 - ศึกษาหลักเกณฑ์ อธิบายชัด
- 2 - ทดลองปฏิบัติก่อนจัด
- 3 - เตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อม
- 4 - ชวนชวนสังเกตพิเศษให้
- 5 - ใช้เด็กแยกทำจากของประกอบ
- 6 - สนใจเด็กทุกคนอย่างทั่วถึง
- 7 - ใช้ข้อควรระวังความสนใจเด็ก เก็บของเท่าที่
- 8 - กระบวนการเรียนรู้คดีปกครอง
- 9 - บทบาทผู้สอน ความเหมาะสมของคดีปกครอง

11

ลูกน้อย คดีปกครองคดีปกครอง

12

13

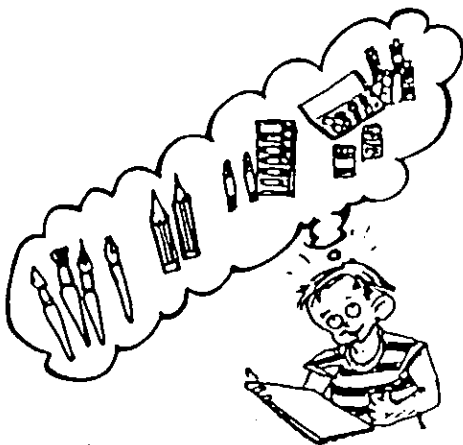
• ใ้ช้วัสดุในการทำศิลปะ •

• พาไปศึกษาแหล่งศิลปะ •

14

15

• เลือกวัสดุในการทำศิลปะ •

• ชมรับชมความคืบหน้าของเด็ก •

16

• ไข่ช็อกโกแลต + ไข่คอกเทลของเธอ •

17

• ไข่เร่งรัดเวลา จากไข่ช็อกโกแลต •

18

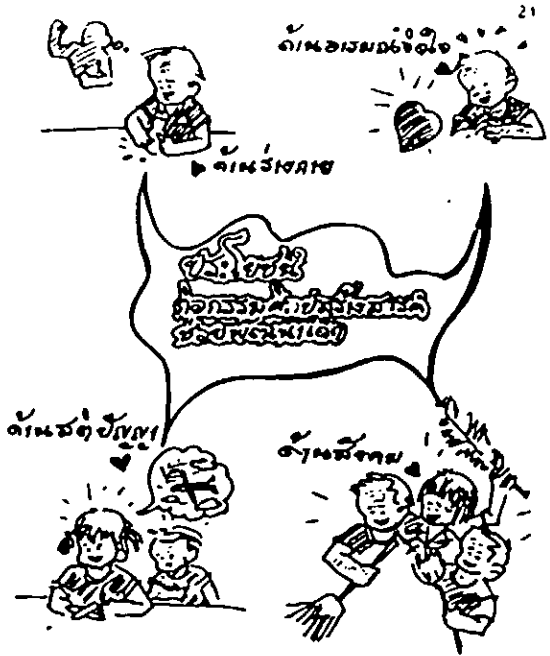
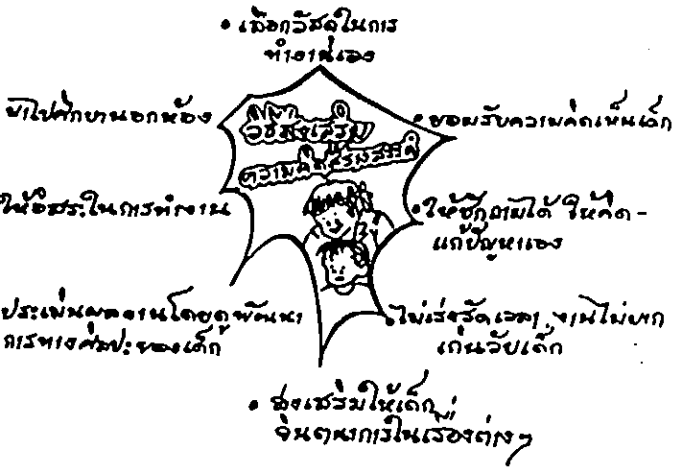

• ส่งของขวัญให้เด็กจตุราภรณ์ในวันเกิดต่างๆ •

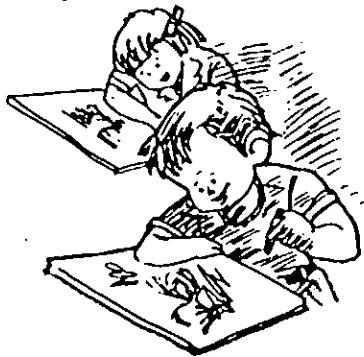
19

• ประเด็นภาพโดยคุณพิศมัยภรณ์ จากค่ายปอของเด็ก •

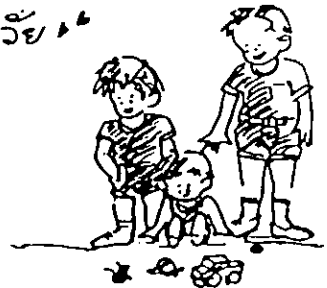

เด็กที่ขี้อาย

พัฒนาการศิลปะของเด็ก

✓ ความสามารถทางด้านศิลปะ:
ของเด็กแต่ละวัย

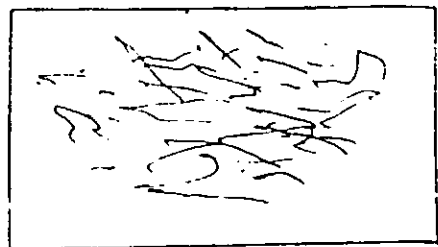

พืชมงคลทางศิลป์ 5 ปี 26 พงศาวดาร

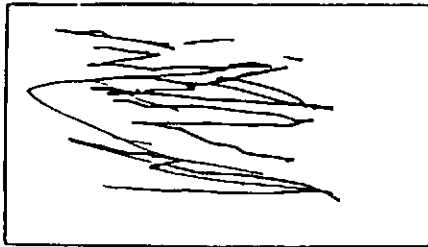
- .1 พืชไร่ (พืชไร่ที่มีผลผลิต) อายุ 2-4 ปี
- .2 พืชไร่ที่มีผลผลิตสูง (เช่น ข้าวโพด
มีผลผลิตสูง) อายุ 4-7 ปี
- .3 พืชไร่ที่มีผลผลิตต่ำ อายุ 7-9 ปี
- .4 พืชไร่ที่มีผลผลิตต่ำ อายุ 9-11 ปี -
- .5 พืชไร่ที่มีผลผลิตต่ำ อายุ 11-12 ปี

พืชมงคลทางศิลป์ พืชมงคลทางศิลป์ (พืชมงคลทางศิลป์)

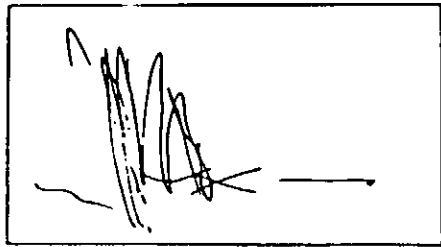
1.1 ขัดเพื่อปรับปรุงไม่เสียประโยชน์

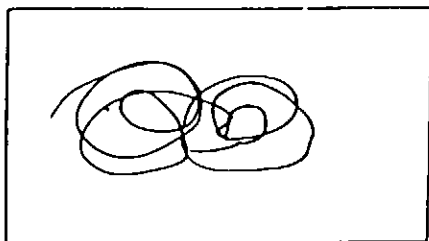
12. ข้อเขียนเส้นยาว (แนวขนาน)

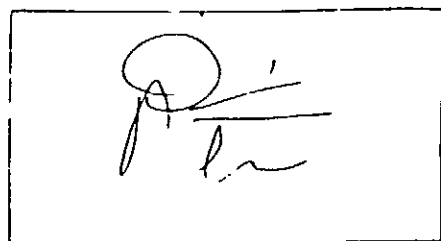
12. ข้อเขียนเส้นยาว (แนวตั้ง)

13. ข้อเขียนเส้นวง หรือ วงกลม

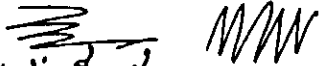

14. ข้อเขียน 5: หรือ 5: (ตาชั่ง)

* วิชา 1 (อายุ 2-4 ปี) วิชา 1 คือ วิชา 1 (วิชา ก่อสร้างและ
ตกแต่ง) แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

1.1 วิชา 1 วิชา 1 วิชา 1 วิชา 1

1.2 วิชา 1 วิชา 1 วิชา 1

1.3 วิชา 1 วิชา 1 วิชา 1

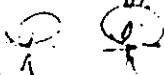
1.4 วิชา 1 วิชา 1 วิชา 1 (เฉพาะชั้นเรียน)

วิชา 1 วิชา 1 วิชา 1 วิชา 1
(วิชา 1 วิชา 1 วิชา 1 วิชา 1)
(วิชา 1 วิชา 1 วิชา 1 วิชา 1)

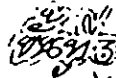
* วิชา 2 (อายุ 4-7 ปี) วิชา 2 คือ วิชา 2 (วิชา ก่อสร้างและ
ตกแต่ง) (วิชา 1 วิชา 1 วิชา 1 วิชา 1)

(อายุ 4-7 ปี) วิชา 2 คือ วิชา 2 (วิชา ก่อสร้างและ
ตกแต่ง) (วิชา 1 วิชา 1 วิชา 1 วิชา 1)

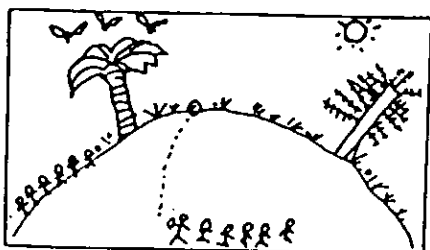
(อายุ 5-7 ปี) วิชา 2 คือ วิชา 2 (วิชา ก่อสร้างและ
ตกแต่ง) (วิชา 1 วิชา 1 วิชา 1 วิชา 1)

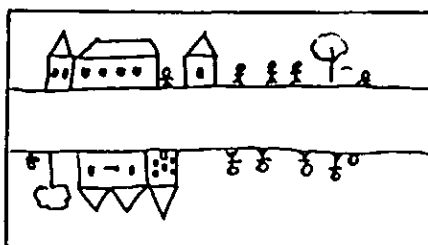
วิชา 2 วิชา 2 วิชา 2 วิชา 2
วิชา 2 วิชา 2 วิชา 2 วิชา 2
(วิชา 2 วิชา 2 วิชา 2 วิชา 2)

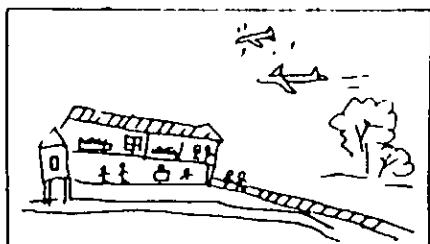
• คนไปภูเขา (เห็นภูเขาเห็นคนไป)

• สองฟากแม่น้ำ (ภาพหมู่บ้านข้างน้ำ)

• บ้านและบ้านของคน (หมู่บ้านข้างน้ำ)

• วันที่ 3 (2017-9) ที่โรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา
จัดแสดงนิทรรศการภาพถ่าย
เด็กประถม

• วันที่ 4 (2017-9-11) ที่โรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา
จัดแสดงนิทรรศการ

• วันที่ 5 (2017-11-12) ที่โรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา

พี่!
เดี๋ยวพี่จะพาไปเล่นที่สวน
และจะมีของขวัญให้ทุกคน

เด็กที่รักการวาดรูป

เด็กที่รักการวาดรูป

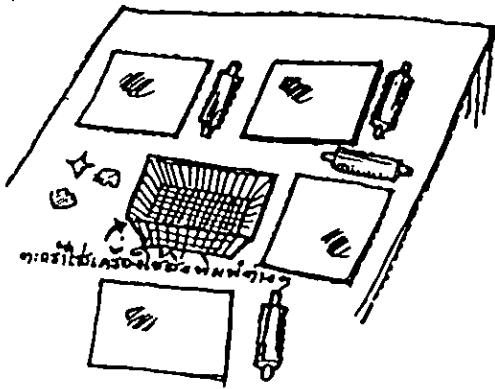
เด็กที่รักการประดิษฐ์

2016

44

အိတ်အိတ်အိတ်အိတ်

45

အိတ်အိတ်အိတ်အိတ်

46

အိတ်အိတ်အိတ်အိတ်

47

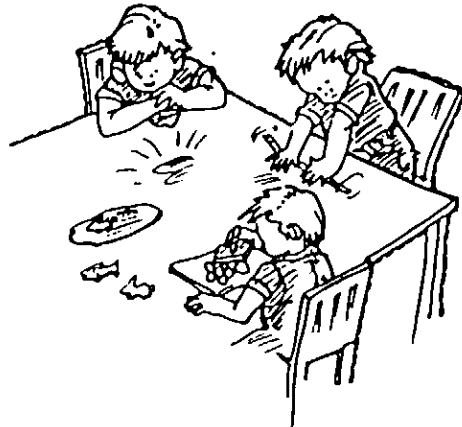
၆၆၇၇၇၇

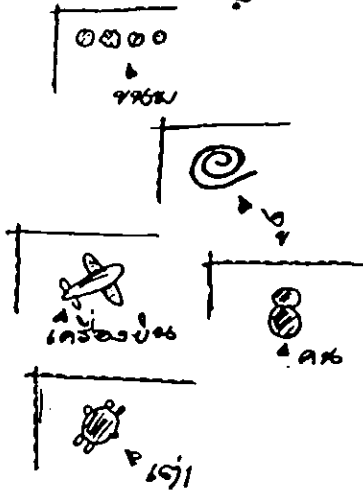
၅၅၆၆၇၇၆၆

၅၅၆၇၆၇၅၅

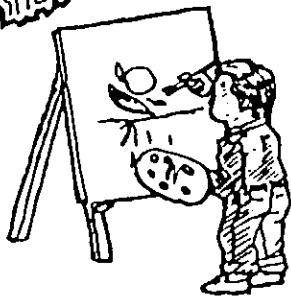
ศิลปะสำหรับเด็ก

ศิลปะสำหรับเด็กโต

- พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่-เล็ก
- เกิดความเข้าใจของวัยเด็ก 3 ปี
- มีกิจกรรมสัมพันธ์ตา - มือ
- มีทักษะการร่วมมือกับผู้อื่น
- ระบายความในใจเครื่องใช้
- มีความรู้เรื่องสีต่างๆ
- มีความสุขสนุกสนาน
- เพิ่มช่วงความสนใจ-สมาธิ

การวาดภาพจากธรรมชาติ

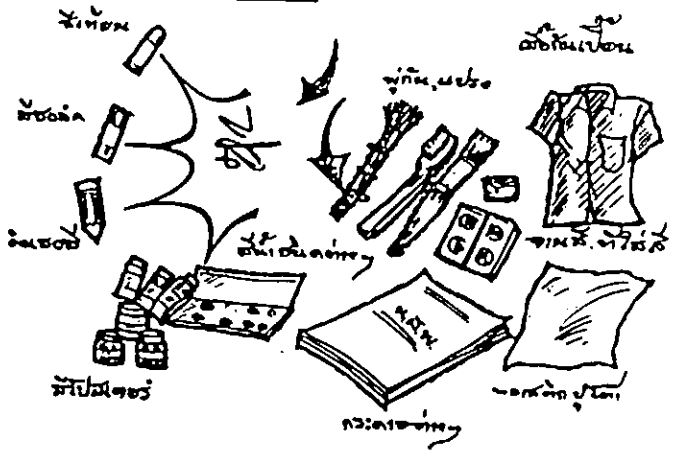

- การเขียนภาพตามธรรมชาติ การวาดรูป หุ่น ขัด เขียน
- วัสดุวัสดุ หรือ เครื่องเขียน ชนิดต่างๆ เช่น
- ดินสอสี ดินสอขาว สีน้ำส่นต่างๆ ไม้เขียน
- ไม้ขีดไฟ
- ไม้ขีดไฟ
- ไม้ขีดไฟ

จัดภาพที่ใช้การเขียน
ภาพ เป็นเครื่องใช้
ของนักเรียน
รับ

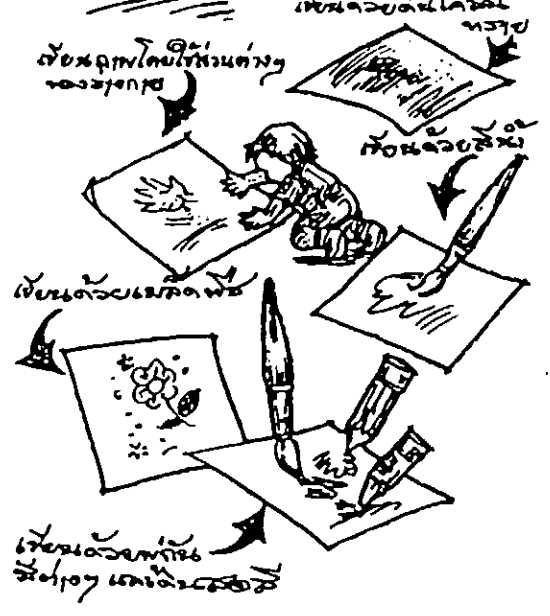
ศิลปะสำหรับเด็ก

52

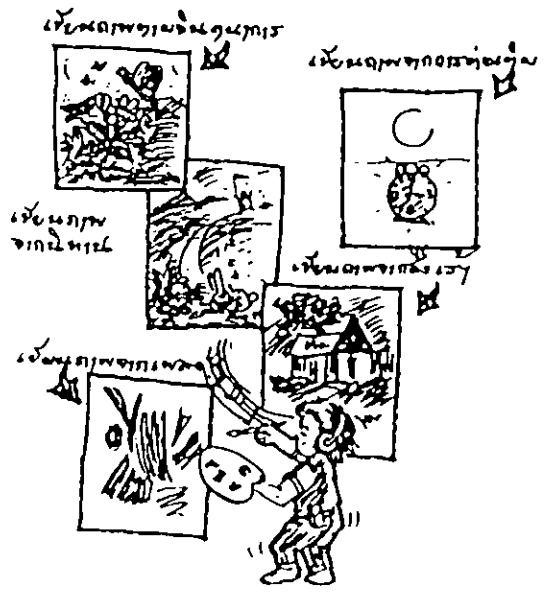
ศิลปะสำหรับเด็ก

53

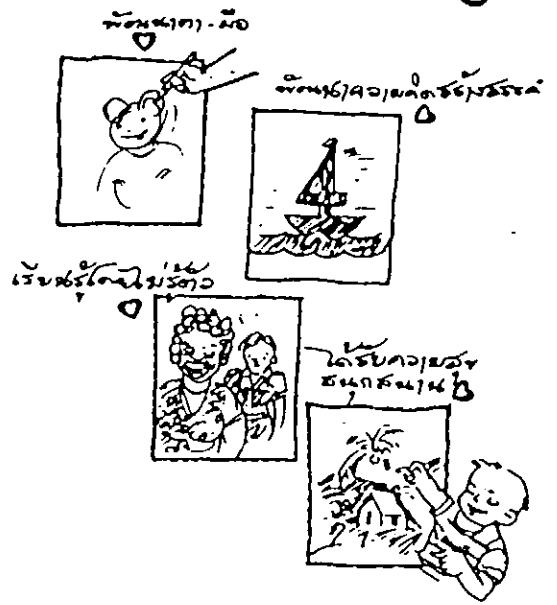
ศิลปะสำหรับเด็ก

54

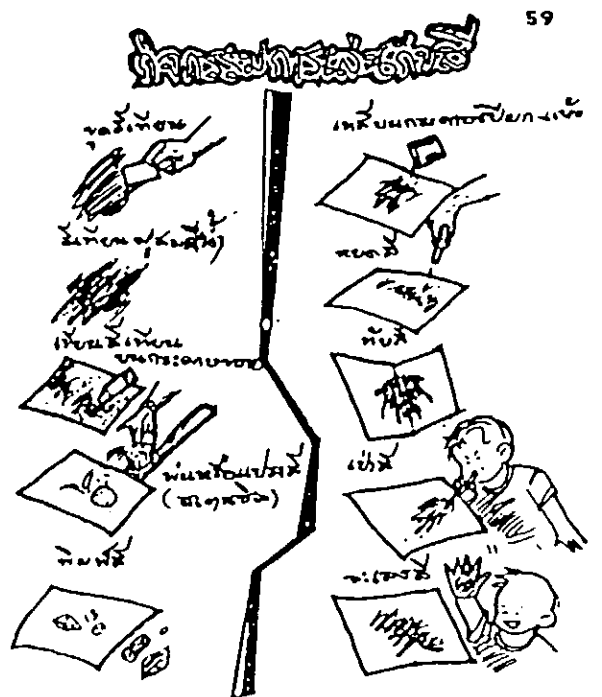
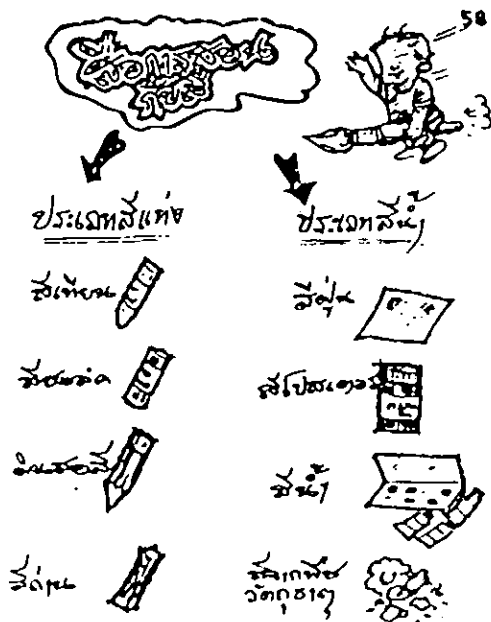
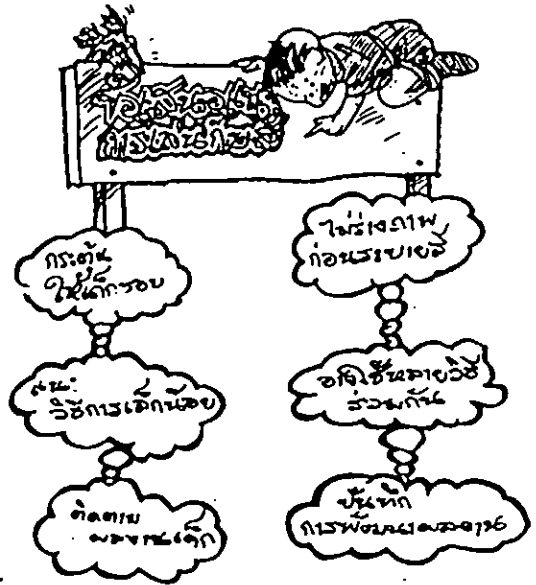
ศิลปะสำหรับเด็ก

55

အိတ်ကတ်ပြား

- ★ လေးပိတ်ပန်း
- ★ လှေကား ချိတ် နှင့် ဝိတ်ကတ်
- ★ လှေကားပိတ်
- ★ နေပန်းစုံကတ်ပြား နှင့် လှေကားကတ်

ความปลอดภัย

- 1. พ่อแม่ควรระวัง และควบคุมการเล่นของเด็ก
- 2. มีคนดูแล และ ระวังการเล่น
- 3. มีผู้ใหญ่ในการดูแล และ ควบคุมการเล่น
- 4. ให้ความปลอดภัย และ ระวังการเล่น
- 5. ให้ความปลอดภัย และ ระวังการเล่น
- 6. ให้ความปลอดภัย และ ระวังการเล่น

ความปลอดภัย

- ▲ ฝึกควบคุมสัมผัส ระวังเงา-มือ
- ▲ ฝึกฝนการเคลื่อนไหว
- ▲ พยายามควบคุมการเคลื่อนไหว
- ▲ ฝึกฝนในการเล่น คือ ระวังเงา-มือ

ความปลอดภัย

- จัดเตรียมวัสดุ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็ก
- จัดเตรียมวัสดุที่ใช้ในข้อต่อประจักษ์ในท้องถิ่น
- จัดเตรียมวัสดุที่ใช้ในข้อต่อประจักษ์ในท้องถิ่น

เครื่องมือช่าง

กรรไกร

กาว

กาวใช้แปะแปด. กาว

อุปกรณ์ทำของประดิษฐ์

แปรง. อุปกรณ์ทำของประดิษฐ์

อุปกรณ์ทำของประดิษฐ์

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวสมหมาย ช่อสกุล เชื้อชาติ

เกิดวันที่ 15 เดือนมีนาคม พุทธศักราช 2484

สถานที่เกิด สุรวงศ์ กรุงเทพมหานคร

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 5/1 ซามเสน 30 ถนนสามเสน
แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพฯ

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน นักประชาสัมพันธ์ 5

สถานที่ทำงานปัจจุบัน งานควบคุมและส่งเสริม ฝ่ายส่งเสริมและศึกษา กองส่งเสริมเด็ก
และบุคคลวัยรุ่น กรมประชาสัมพันธ์ กรุงเทพฯ 10100

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2500	มัธยมศึกษาที่ 6 โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย
พ.ศ. 2503	ปวช. (วิจิตรศิลป์) โรงเรียนเพาะช่าง
พ.ศ. 2507	ปม.อ. (อุตสาหกรรมศิลป์) วิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพฯ
พ.ศ. 2513	กศ.บ. (สังคมศึกษา) วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสาธมิตร
พ.ศ. 2532	กศ.ม. (การศึกษานุปถัมภ์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาธมิตร